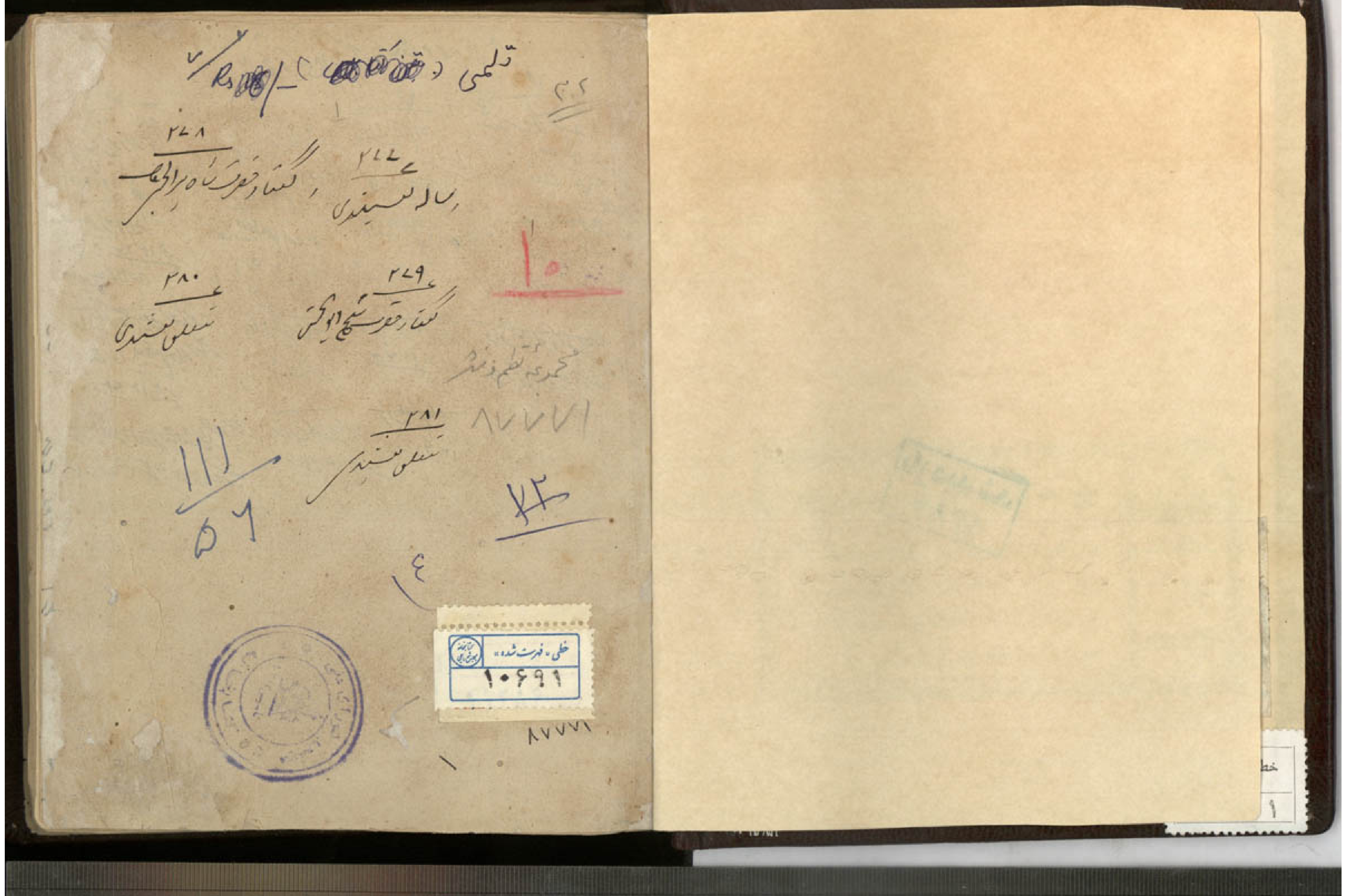

۱۰۶۹۱
بازدید شد
۱۳۸۴
کتابخانه مجلس شورای ملی
کتاب
مؤلف
موضوع
شماره ثبت کتاب
۸۷۷۷۱
کتابخانهٔ مجلس شورای اسلامی
خطی
۱۰۶۹۱

خطی - فهرست شده
۱۰۶۹۱
۸۷۷۷۱
۱۱۱
۵۶
۲۳

تاریخ و سنہ انتقال اسامی مرحومین الخ

نواب انور الدین خان
۱۵ شعبان ۱۱۵۶ھ

نواب امیر الامرا
۲۳ محرم ۱۲۱۳ھ

نواب والاجاہ
۲۹ ربیع الاول ۱۲۱۰ھ

ٹیپو سلطان شہید
۲۸ ذیقعدہ ۱۲۱۳ھ

نواب عمدۃ الامرا
۲۰ ربیع الاول ۱۲۱۶ھ

نواب عظیم الدولہ
۱۰ شوال ۱۲۳۵ھ

نواب اعظم جاہ
غرہ ربیع الثانی ۱۲۴۱ھ

نواب غلام محمد غوث خان بہادر
۲۲ محرم ۱۲۷۲ھ
مدفن ۲۵ محرم روز شنبہ

نواب بیگم صاحبہ یعنی سعید النساء
زوجہ نواب عظیم جاہ بہادر
۱۲۶۲ھ

عالمگیر شاہ
۱۱۱۸ھ

نواب ناصر جنگ شہید
۱۱۶۴ھ

نواب [illegible] خان
غرہ شعبان روز چہارشنبہ ۱۲۷۵

نواب ناصر الدولہ بہادر والی حیدرآباد
۲ رمضان ۱۲۷۳ھ روز شنبہ

نواب سکندر جاہ
۱۲۴۴ھ

نواب ناصر عظیم جاہ
۱۲۹۰

ماه محرم زربه بین اندر صفر بین آئینه اول ربیع آب روان آخر غنم ای مه نگر

اول جمادی نقره بین آخر به بین در آخرین ماه رجب مصحف به بین شعبان گیاهی سبزتر

شمشیر در رمضان نگر شوال جامه سبز بین ذی قعده رو کودکی ذی الحجه دختر خوب تر

نسب نامه حضرت سید نظهر المخاطب به طبل عالم

حضرت علی کرم الله وجهه حضرت جناب امام حسین علیه الصلوة والسلام حضرت جناب امام زین العابدین رضی الله عنه

حضرت ابو القاسم قدس سره حضرت سید حسن عسکری قدس الله سره حضرت سید حسین قدس سره حضرت سید تقی

حضرت سید اخیار الدین قدس سره حضرت سید احمد اکبر قدس سره که دو فرزند فرزند اول حضرت سید نظهر ولی قدس سره

فرزند دویم حضرت سید جلیل الدین

سلسله مریدی

مرشد اول سید علی بادشاه جولق

مرشد ثانی حضرت سید بابا ابراهیم کرم سیلی قدس سره بادشاه شهر هرموز

حضرت سید جلال مجرد قدس سره ساوجی

حضرت محمد تقی رضی الله عنه

محمد علی تقی قدس سره

مریدان و فقیران حضرت سید نظهر

شاه عبد الحق صدیقی مرید و خلیفه حضرت سید نظهر ملقب بالال نوری

حضرت بابا شاه محمد الدین

سید مرتضی

هر دو نوصاحبان فرزند سید حسینی صاحب بادشاه سیستان

شمس گل بابا شمس زران لولو قلندر

ایوب قلندر شهبار قلندر الیاس قلندر

بابا خرم پرم عطار تقی بابا جمال

همزه امیر پهلوان ماما جیو

وفات حضرت سید نظهر ولی در ٢٧ محرم

شجرهٔ ہذا حاجی مریم بی بی والدهٔ اینجانب

کهیعص

حمعسق

بسم الله الرحمن الرحیم

الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت سلطان الانبیا برہان الاصفیا احمد مجتبیٰ محمد مصطفیٰ صلی الله علیه وآله واصحابه وسلم
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شاه مردان علی مرتضیٰ کرم الله وجهه الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت امام حسین شهید دشت کربلا رضی الله عنه
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت امام زین العابدین رضی الله عنه الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت امام محمد باقر رضی الله عنه
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت امام جعفر صادق رضی الله عنه الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت امام موسیٰ کاظم رضی الله عنه
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت امام علی موسیٰ رضا رضی الله عنه الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت خواجه معروف کرخی رضی الله عنه قدس سره

الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت خواجه سری سقطی قدس سره الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت خواجه جنید بغدادی قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ ابابکر شبلی قدس سره الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ ابو الفضل عبد الواحد تمیمی قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ ابن عبد العزیز یمنی قدس سره الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ یوسف طرطوسی قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ ابو الحسن علی قریشی الہکاری قدس سره الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت قطب الاقطاب غوث الاسلام شیخ ابو سعید ابو الخیر مخزومی قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت قطب الاقطاب سلطان الجن والانس محبوب سبحانی میران محی الدین سید عبد القادر جیلانی قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ عبد الرزاق قدس سره الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ عبد الله حسینی قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ ابراهیم حسینی قدس سره الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ جعفر احمد حسینی قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ علی حسینی قدس سره الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ محمد قادری قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت محمد عبد الغفار صدیقی قدس سره الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ محمود قادری قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ عبد الرؤف قادری قدس سره الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ عبد الوهاب قادری قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ محمد علاء عرف قاضن قادری قدس سره الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شاه ابو الفتح هدایت الله سرمست قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت سلطان الموحدین شیخ طهور حاجی محمد قدس سره الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ محمد غوث گوالیری قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شاه گنج الله محمد عارف بالله قدس سره الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شاه حبیب الله قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شاه عبد القدوس قدس سره الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شاه برهان الله قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شاه سید محمد گجراتی قدس سره الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ احمد گجراتی قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت سید شهاب الدین محمود گجراتی قدس سره الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت نبی شاه صاحب قدس سره
الٰہی بحرمت راز و نیاز یگانه حضرت این فقیر خاکپای سالک الطریق معرفت ایزد باری شاه غلام سید احمد سطاری

جهانیان پادشاه عنایت و عطا شده است و در اسما جمیع پیران ممدوحه الصدر مریده حاقیه مریم بی را
که این شجره طیبه را باو داده شده معرفت خود عطا فرمای و از آفات و مکر و فریب شیطانی و اعمال
شرور و هوای نفسانی بحفظ و امان خویش داری تمت فقط

شجرهٔ قادریه
به مرید باید داد

شجره

یا فتاح

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله الذی خصص اولیائه بهدایت العرفان
وشرح صدورهم بنور الایمان واکره الیهم الکفر
والفسوق والعصیان وجعلهم الهدایة الی سبیل الجنان
مستعدین بفیض الرحمة والغفران وهم یرشدون الخلق
الی حضرة الرحمان کما قال الله تعالی جل جلاله ان الذین
یبایعونک انما یبایعون الله ید الله فوق ایدیهم
وقال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم من لیس له شیخ
فشیخه الشیطان فیظهر منهم فی الآفاق انواره
وفی جمیع العالم آثاره والصلوات علی صاحب الشریعة
الغراء والطریقة الزهراء سلطان الانبیاء والمرسلین

بشيراً نذيراً ومنيراً داعياً باذن الله سراجاً منيراً اما
بعد خصوص الخلافة واجازة البيعة كما ورد من آله
الراشدين واصحابه المجتهدين الواصلين الى مقام
العليين بعنايت الله تعالى الى فقير الحقير سيد بهادر علي
عرف بنولي بادشاه قادري النظاري نور الله قلبه بنور
العرفان كما اتصلت اليه لبسة الخرقة المذكورة من
يد الشيخه ووالده حضرت امام العاشقين مقتداء الصادقين
عارف بالله سيد حسين بياري جان الله عرف دادا
بادشاه قدس الله سره كما اتصلت اليه لبسة الخرقة
المذكورة من يد الشيخ سيد محمد برهان پوري قادري نفعنا الله
به كما اتصلت اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ
سيد مصطفى قادري نفعنا الله به كما اتصلت اليه لبسة
الخرقة المذكورة من يد الشيخ سيد ابراهيم قادري نفعنا الله به

حاجي صاحب

كما اتصلت

شجرة قادرية

كما اتصلت اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ سيد
شاه مصطفى قادري نفعنا الله به كما اتصلت اليه لبسة
الخرقة المذكورة من يد الشيخ الزكي الوافي سيد شاه مرتضى
قادري ابن حضرت سيد شاه علي قادري نفعنا الله به كما
اتصلت اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ امام
الكامل سيد شاه محي الدين نفعنا الله به كما اتصلت اليه
لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ الامام جمال الانام مصباح
الظلام بركت الامام سلطان العارفين حضرت سيد محمد گنج بخش
معشوق الله قادري نور الله مضجعه وعطر مشهده ابن
صاحب السرير والتاج نافذ الامر في الباطن والظاهر سيد
عبد الله ابن سلطان سيد طاهر نفعنا الله كما اتصلت
اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ العصر سلطان
الكاملين امام الواصلين قطب الدوليا حضرت مير احمد قادري

عصام

ابن شمس الله والدين حضرت حسام الدين السهروردي ،،
نفعنا الله به كما اتصلت اليه لبسة الخرقة المذكورة
من يد الشيخ برهان الدين ابن ابراهيم ابن شيخ سعيد
ابن ابي بكر عاص المدني القادري نفعنا الله به كما
اتصلت اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ
عتيق الدين عبد القادر الجيلي نفعنا الله به كما اتصلت
اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ فخر الدين
بن عمر فقيه بن جمال الدين نفعنا الله به كما اتصلت
اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ ابو البقا
بن ابراهيم بن عبد الله جمعان نفعنا الله به كما
اتصلت اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ
شمس الدين محمد جنيد البغدادي نفعنا الله به كما اتصلت
اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ امام العارفين

شهاب الدين

شجره قادريه

شهاب الدين ابو حفص عمر بن محمد السهروردي نفعنا الله
به كما اتصلت اليه لبسة الخرقة المذكورة من
يد الشيخ السيد الامام العامل الكامل صاحب المذهب
والكرامة الباهرة غوث الصمداني الذي رقاب الاولياء
لقدميه المشرقين والمغربين سلطان الاولياء محي الدين
ابو محمد سلطان سيد عبد القادر جيلاني بن ابي صالح موسى
جنگی دوست نفعنا الله به كما اتصلت اليه لبسة الخرقة
المذكورة من يد الشيخ ابو سعيد مبارك المخزومي نفعنا الله
به كما اتصلت اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ
ابو الحسن علي بن محمد بن يوسف القرشي الهكاري نفعنا الله
به كما اتصلت اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد
الشيخ ابو الفرح طرطوسي نفعنا الله به كما اتصلت
اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ ابو الفضل

عبدالواحد بن عبدالعزيز اليمني نفعنا الله به كما اتصلت
اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ اوستادي ابي
بكر عبدالله شبلي نفعنا الله به كما اتصلت اليه لبسة
الخرقة المذكورة من يد الشيخ ابوالقاسم جنيد البغدادي
نفعنا الله به كما اتصلت اليه لبسة الخرقة المذكورة
من يد الشيخ سري السقطي نفعنا الله به كما اتصلت
اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ معروف كرخي
نفعنا الله به كما اتصلت اليه لبسة الخرقة المذكورة
من يد الشيخ داود طاي نفعنا الله به كما اتصلت اليه
لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ حبيب عجمي نفعنا الله
به كما اتصلت اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ
حسن البصري نفعنا الله به كما اتصلت اليه لبسة الخرقة
المذكورة من يد الشيخ امير المومنين اسد الله الغالب

علي ابن ابي طالب كرم الله وجهه نفعنا الله به كما اتصلت
اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد سيد المرسلين وخاتم
النبيين محمد مصطفى صلى الله عليه وآله وسلم ولبسة النبي صلى الله
عليه وآله وسلم في ليلة المعراج من يد الله تعالى بلا واسطة
منه اليه قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم لما وضع
الحق جل جلاله بيده المنزهة عن التشبيه والمثال
على ظهري فاحسستها في كبدي وصلى الله على خير خلقه
محمد وآله وصحبه اجمعين برحمتك يا ارحم الراحمين يا الهي
صمدي من عندك مددي واليك معتمدي بسم الله الرحمن الرحيم
شجره سلسله حضرت سيد محمد صاحب برهانپوري كه مزار ايشان در شاه
راه ميلاپور متصل هاتي گنته واقع در شهر ترملكهري متصل چيناپتن

بسم الله الرحمن الرحيم

حضرت سيد محمد صاحب ملاري برهانپوري ابن حضرت سيد مصطفى قادري

ابن حضرت سید ابراہیم قادری ابن حضرت سید مصطفی قادری ابن حضرت
سید مرتضی قادری ابن حضرت سید علی قادری ابن حضرت سید
محمد گنج بخش قادری ابن حضرت سید عبد اللہ قادری ابن حضرت
سید طاہر قادری ابن حضرت سید شمس الدین قادری ابن حضرت
سید جلال الدین قادری ابن حضرت سید نور الدین قادری ابن
حضرت سید سیف الدین قادری ابن حضرت سید عتیق الدین
قادری ابن حضرت سید جمال الدین قادری ابن حضرت سید
کمال الدین قادری ابن حضرت سید جلیل الدین قادری ابن
حضرت سید امیر الدین قادری ابن حضرت سید قیام الدین قادری یا
ابن حضرت سید افتخار الدین قادری ابن حضرت سید سیف الدین
قادری بن عبد الوہاب قادری ابن حضرت غوث الصمدانی محبوب
سبحانی سید میران محی الدین عبد القادر جیلانی رضی اللہ تعالی عنہ
وارضاہ ابن حضرت سید ابو صالح موسی جنگی دوست ابن حضرت سید

عبد اللہ

عبد اللہ سندانی ابن حضرت سید یحیی زاہد ابن حضرت سید محمد
شاہ داؤد ابن حضرت سید موسی ثانی ابن حضرت سید عبد اللہ ثانی
ابن حضرت سید موسی الجون ابن حضرت سید عبد اللہ المحض
ابن سید حسن مثنی ابن حضرت سید امام حسن علیہ السلام ابن
حضرت امیر المومنین امام المشارق والمغارب حضرت علی ابن
ابی طالب کرم اللہ وجہہ فقط بسم اللہ الرحمن الرحیم نانیہالہ والدہ
حضرت غوث الاعظم علیہم التحیۃ والسلام فاطمہ بنت عبد اللہ
صومعی ابن سید ابو جمال ابن سید محمد ابن سید ابو محمود ابن سید
طاہر ابن سید عطا ابن سید عبد اللہ ابن سید ابو کمال ابن سید
عیسی ابن سید ابو علاء والدین ابن سید محمد ابن سید علی العریضی
ابن حضرت سید امام جعفر صادق علیہ السلام ابن حضرت سید امام محمد
باقر علیہ السلام ابن حضرت امام زین العابدین علیہ السلام ابن حضرت
سید الشہدا امام حسین علیہ السلام ابن حضرت امیر المومنین امام المشارق

والمغارب علي ابن ابي طالب كرم الله وجهه ۲۵

شجرهٔ خلافت خاندان عشقیه حضرت پیران شطاریه قدس الله
اسرارهم بسم الله الرحمن الرحیم واوصل علینا انوارهم
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت بر فقیر حقیر راجی الی الله سید بهادر علی
الشطاری عفی الله ذنوبه الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت امام
العاشقین مقتداء الصادقین حضرت مرشدی وقبله گاهی پیاری
جان الله عرف دادا بادشاه قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
حضرت شاه بهولے بادشاه قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
حضرت شیخ شهاب الدین شطاری قدس سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
حضرت شاه برهان الحق والدین راز الهی قدس الله سره الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت قبلة الموحدین شیخ عبد القدوس قدس الله سره
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت معروف العین ابو البرکه مسیح
الاولیا علین العرفا حضرت شیخ عیسی جند الله ابن شیخ قاسم و

والد حضرت

والد حضرت شیخ فتح محمد محدث صاحب کتاب مفتاح الصلوة برهان پوری
قدس الله اسرارهم الهی بحرمت خرقهٔ خلافت سلطان المحققین قدوة
العارفین علم المعروف حضرت شیخ محمد عارف گنج لشکر قدس الله سره
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت قدوة الواصلین حاجی حمید عرف
شیخ محمد غوث گوالیری قدس الله اسرارهم الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
حضرت شیخ ظهور حاجی حضور قدس الله اسرارهم الهی بحرمت حضرت
شیخ ابو الفتح هدایت الله سرمست قدس الله اسرارهم الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت شیخ قاضن قدس الله اسرارهم الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
حضرت شیخ شاه عبد الله شطار قدس الله اسرارهم الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
حضرت شیخ محمد عارف قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت
شیخ محمد عاشق قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ خدا قلی
ماوراء النهری قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ ابو الحسن
خرقانی قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ مولانا

١٩
ابو المظفر ترک طوسی قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت
٢٠
خواجه اعرابی بایزید عشقی قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت
٢١
خواجه محمد مغربی قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت سلطان العارفین
٢٢
بایزید بسطامی قدس الله تعالی اسرارهم الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت
٢٣
امام جعفر صادق و علی جده علیه الصلوٰة و السلام الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
٢٤
حضرت امام محمد باقر و علی جده علیه الصلوٰة و السلام الهی بحرمت خرقهٔ
خلافت حضرت امام زین العابدین و علی جده علیه الصلوٰة و السلام
٢٥
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت امام سید الشهدا امام حسین شهید دشت
٢٦
کربلا علیه الصلوٰة و السلام الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت امیر المومنین
امام المتقین امام المشارق و المغارب حضرت علی ابن ابی طالب
٢٧
کرم الله وجهه الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت سلطان الانبیا برهان
الاصفیا احمد مجتبی محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم
شجرهٔ خلافت خاندان حضرات پیران چشتیه قدس الله اسرارهم و اصل علینا انوارهم

از اینجا خانوادهٔ عشقیه جاری شد

الهی بحرمت حضرت خواجه حبیب عجمی قدس الله سره
الهی بحرمت حضرت خواجه حسن بصری قدس الله سره
الهی بحرمت حضرت امیر المومنین امام المتقین اسد الله الغالب مظهر العجائب و الغرائب شاه مردان

بسم الله الرحمن الرحیم

١
الهی بحرمت خرقهٔ
خلافت برفقیر حقیر سید بهادر علی عفی الله ذنوبه
٢
الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت سید العاشقین سید پیارے جان الله
عرف حضرت داد بادشاه قدس الله سره
٣
الهی بحرمت خرقهٔ
خلافت حضرت شاه بهولی بادشاه قدس الله سره
٤
الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت شیخ شهاب الدین قدس الله سره
٥
الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت شیخ برهان الحق و الدین راز الهی قدس الله
سره
٦
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ عبد القدوس قدس الله
سره
٧
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت معروف العین ابو البرکه
علی العرفا مسیح الاولیا حضرت شاه علی جنید الله ابن
شیخ قاسم قدس الله سره
٨
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت
سلطان المحققین قدوة العارفین علم المعروف حضرت
شیخ السالک محمد عارف قدس الله سره
٩
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت

حضرت حاجی حمید عرف شیخ محمد غوث گوالیری قدس الله اسرارهم
(10) الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت سلطان الموحدین شیخ ظهور
حاجی حضور قدس الله سره (11) الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ
ابوالفتح هدایت الله سرمست قدس الله سره (12) الهی بحرمت خرقهٔ
خلافت حضرت شیخ قاضن قدس الله سره (13) الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
حضرت شیخ میران سید زاهد ساربانی قدس الله سره (14) الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت شیخ محمد علی جونپوری قدس الله سره (15) الهی
بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ فتح الله اودهی چشتی قدس الله
سره (16) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ صدر الدین ابن
حضرت شیخ شهاب الدین ناگوری قدس الله سره (17) الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت شاه نصیر الدین محمود اودهی چشتی چراغ
دهلی قدس الله اسرارهم (18) الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ
نظام الحق والدین حضرت خواجه نظام الدین اولیا المعروف

بسلطان المشایخ

به سلطان المشایخ قدس الله اسرارهم (19) الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
حضرت شیخ الاسلام والمسلمین حضرت شیخ فرید الحق والدین
المشهور بشیخ فرید شکر گنج قدس الله اسرارهم (20) الهی بحرمت خرقهٔ
خلافت حضرت خواجه قطب الدین بختیار اوشی المعروف به کاکی
قدس الله اسرارهم (21) الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت خواجه معین
الدین چشتی قدس الله اسرارهم (22) الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت
شیخ عثمان هارونی قدس الله اسرارهم (23) الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
حضرت خواجه حاجی شریف زندنی قدس الله سره (24) الهی بحرمت خرقهٔ
خلافت حضرت خواجه مودود چشتی قدس الله سره (25) الهی بحرمت
حضرت خواجه نصیر الدین ابو یوسف چشتی قدس الله سره (26) الهی بحرمت
(27) خرقهٔ خلافت حضرت خواجه ابو محمد چشتی قدس الله سره الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت خواجه ابی احمد چشتی قدس الله سره (28) الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت خواجه ابو اسحاق چشتی قدس الله سره (29) الهی بحرمت

خرقهٔ خلافت حضرت خواجه ممشاد علوی الدینوری قدس الله سره

٣٠ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت خواجه هبیرة البصری قدس الله سره

٣١ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت خواجه حذیفة المرعشی قدس الله سره

٣٢ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت خواجه سلطان ابراهیم ادهم بلخی قدس الله سره

٣٣ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت خواجه فضیل عیاض قدس الله سره

٣٤ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت خواجه عبد الواحد بن زید قدس الله سره

٣٥ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت خواجه حسن بصری قدس الله سره

٣٦ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت امیر المومنین اسد الله الغالب

٣٧ علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه الهی بحرمت خرقهٔ
خلافت حضرت سلطان الانبیا برهان الاصفیا احمد مجتبی
محمد مصطفی صلی الله علیه و آله وسلم ١

شجرهٔ خلافت خاندان حضرت پیران سهروردیه قدس الله اسرارهم
واوصل علینا انوارهم بسم الله الرحمن الرحیم

الهی بحرمت

شجرهٔ سهروردیه

١ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت بر فقیر حقیر سید نیاز علی قادری الشطاری
العشقی غفر الله ذنوبه ٢ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت امام العاشقین
مقتدای الصادقین عارف بالله سید حسین بیاری جان الله
عرف دادا پادشاه قدس الله سره ٣ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت
بهولی پادشاه قدس الله سره ٤ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت مالک
دنیا و دین حضرت شیخ شهاب الدین قدس الله سره ٥ الهی بحرمت خرقهٔ
خلافت حضرت شیخ برهان الحق والدین راز الهی قدس الله سره

٦ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ عبد القدوس قدس الله سره

٧ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت معروف العلین ابو البرکه عین
العرفا شیخ الاولیا شیخ عیسی جند الله ابن شیخ قاسم قدس الله سره

٨ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت سلطان المحققین قدوة العارفین
علم المعروف شیخ لشکر محمد عارف قدس الله سره ٩ الهی بحرمت خرقهٔ
خلافت حضرت حاجی حمید عرف حضرت شیخ شاه محمد غوث گوالیری

۱۰ قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سلطان الموحدین
۱۱ شیخ ظهور حاجی حضور قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت
۱۲ حضرت شیخ ابو الفتح هدایت الله سرمست قدس الله سره الهی بحرمت
۱۳ خرقه خلافت حضرت شیخ قاضن قدس الله سره الهی بحرمت خرقه
۱۴ خلافت حضرت شیخ رکن الدین جونپوری قدس الله سره الهی بحرمت
۱۵ خرقه خلافت حضرت ابو تاج الدین بخاری قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت مخدوم جهانیان جهان گشت سید جلال بخاری قدس الله
۱۶ سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ رکن الدین ابو الفتح
۱۷ قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ صدر الدین والحق
۱۸ ابو الفتح قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت ابو البرکات
بهاء الحق والدین شیخ بهاء الدین ذکریا ملتانی غوث العالم
۱۹ قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ الشیوخ
۲۰ شیخ شهاب الدین سهروردی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه

خلافت حضرت

شیخ سهروردیه

۲۱ خلافت حضرت شیخ ضیاء الدین ابو النجیب قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت شیخ وجیه الدین ابو الحفص قدس الله سره
۲۲ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ محمد المعروف بعمومیه قدس الله سره
۲۳ ۲۴ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ اسود دینوری قدس الله سره الهی
بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه ممشاد علوی دینوری قدس الله سره
۲۵ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید الطایفه خواجه جنید بغدادی
۲۶ قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه سری سقطی
۲۷ قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه معروف کرخی قدس الله
۲۸ سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه داود طائی قدس الله سره
۲۹ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه حبیب عجمی قدس الله سره
۳۰ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه حسن بصری قدس الله سره
۳۱ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت امیر المومنین اسد الله الغالب شاه
۳۲ مردان علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه الهی بحرمت خرقه خلافت

حضرت سلطان الانبیا برهان الاصفیا احمد مجتبی محمد مصطفی صلی الله
علیه وآله وسلم شجرهٔ خلافت خاندان حضرات پیران
طیفوریه قدس الله اسرارهم واوصل علینا انوارهم

بسم الله الرحمن الرحیم

1 الهی بحرمت خرقهٔ خلافت بر فقیر حقیر سید بیابا علی عفو الله ذنوبه
2 الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت سند العاشقین برهان الواصلین
عارف بالله سید حسین بیا جان الله عرف دادا بادشاه قدس الله
3 سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شاه بهولی بادشاه قدس الله
4 سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ شهاب الدین قدس الله
5 سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ برهان الحق والدین
6 راز الهی قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ عبد
7 القدوس قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت معروف

العلی ابوالبرکه

العلی ابوالبرکه عین العرفا مسیح الاولیا شیخ عبد الله
8 ابن قاسم قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت
غوث الاسلام والمسلمین بندگی شیخ محمد عارف گنج شکر
9 قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت غوث الاسلام
بندگی حضرت حاجی حمید عرف شیخ محمد غوث گوالیری قدس الله
10 سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت سلطان الموحدین
11 حضرت شیخ ظهور حاجی حضور قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
12 حضرت شیخ ابوالفتح هدایت الله سرمست قدس الله سره الهی
13 بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ قاضن قدس الله سره الهی
بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ حسام الدین ملامتی مداری
14 قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ بدیع الدین
15 شاه مدار قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ
16 طیفور شامی قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ

یمین الدین شامی قدس الله سره ۱۷ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
حضرت شیخ عبد الله علمدار محمد مصطفی صلی الله علیه وآله وسلم قدس الله
سره ۱۸ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت امیر المومنین علی ابن ابی طالب
کرم الله وجهه ۱۹ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت سلطان الانبیا
برهان الاصفیا احمد مجتبی محمد مصطفی صلی الله علیه وآله وسلم

شجرهٔ حضرات پیران بخاریه که از آبا واجداد خود بما رسید قدس الله
اسرارهم ۞ بسم الله الرحمن الرحیم ۞

۱ الهی بحرمت خرقه خلافت بر فقیر حقیر سید بهار علی عفا الله ذنوبه
۲ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت سید العاشقین قطب الدهر عارف
بالله سید حسین بهار جان الله عرف دادا بادشاه قدس الله سره
۳ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شاه بهولی بادشاه حلب قدس الله سره
۴ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ الشیوخ شیخ شهاب الدین قدس الله سره

۵ الهی بحرمت

شجرهٔ بخاریه

۵ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت برهان الواصلین شیخ برهان
الحق والدین راز الهی قدس الله سره ۶ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شاه
عبد القدوس قدس الله سره ۷ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت
مسیح الاولیا عین العرفا حضرت ابو البرکه شیخ عیسی جند الله
ابن شیخ قاسم قدس الله سره ۸ الهی بحرمت خرقهٔ [illegible] خلافت
حضرت شاه گنج لشکر محمد عارف قدس الله سره مخفی نماند که حضرت
شاه محمد عارف گنج لشکر را بچهار سلسله بیعت از شاه عالم فرزند
قطب عالم قدس الله سرهما رسیده است یکی آنکه حضرت شاه محمد عارف
گنج لشکر مرید قاضی محمود وقاضی محمود مرید شاه جمال و شاه جمال
مرید حضرت شاه عالم قدس الله اسرارهم ۞ دیگر آنکه حضرت شاه محمد عارف
گنج لشکر مرید سید کمال الدین وسید کمال الدین مرید حضرت شاه بابو ابن
شیخ جی وحضرت شاه بابو مرید حضرت سید محمود برادر حقیقی حضرت شاه
عالم قدس الله اسرارهم ۞ سیوم آنکه حضرت شاه محمد عارف گنج لشکر مرید

حضرت سید عبد الوهاب و سید عبد الوهاب مرید حضرت شاه عالم ابن میران عثمان
خلیفه و والد شاه عالم یعنی قطب عالم و قطب عالم مرید حضرت شاه راجن فرزند
و خلیفه و جانشین حضرت شاه عالم و شاه راجن مرید حضرت محمد شاه عالم ابن
قطب عالم قدس الله اسرارهم و چهارم آنکه حضرت شیخ محمد گنج شکر مرید حضرت
میان حسن محمد انصاری قدس الله سره و حضرت موصوف مرید حضرت عرب شاه
از پدر خود و شاه صاحب مذکور مرید حضرت شاه راجه از سید ناصر الدین
محمود فرزند مخدوم جهانیان باید دانست که شاه راجو برادر مخدوم جهانیان
و سید احمد کبیر والد مخدوم جهانیان شاه راجو برادر حقیقی و هم خاله زاده
و خلیفه و جانشین حضرت مخدوم جهانیان تمت تمام شد چهار سلسله مذکوره
[۹] الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت قطب عالم سید برهان الدین قدس الله
[۱۰] سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید ناصر الدین محمود قدس الله
[۱۱] سره فرزند حضرت مخدوم جهانیان قدس الله سره الهی بحرمت خرقه
[۱۲] خلافت حضرت شاه راجو قتال قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت

شجرهٔ کباریه

[۱۳] حضرت مخدوم جهانیان جهانگیر قدس الله سره الهی بحرمت خرقه
[۱۴] خلافت حضرت سید احمد کبیر از پدر خود قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت سید شاه جلال کبیر قدس الله سره تا نهایت
[۱۵] سلسله بر حضرت شاه ولایت الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
[۱۶] سید علی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید جعفر
[۱۷] قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید محمود قدس الله
[۱۸] سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید احمد قدس الله سره
[۱۹] الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید عبد الله قدس سره
[۲۰] الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید علی اصغر قدس الله سره
[۲۱] [۲۲] الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید جعفر قدس الله سره الهی
[۲۳] بحرمت خرقه خلافت حضرت سید علی قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت سید محمد خواه از پدر بزرگوار خود قدس الله سره
[۲۴] الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت امام علی موسی رضا علیه التحیة والسلام

۲۵ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت امام موسی کاظم علیه التحیة والسلام

۲۶ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت امام جعفر صادق علیه التحیة والسلام

۲۷ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت امام محمد باقر علیه التحیة والسلام

۲۸ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت امام زین العابدین علیه التحیة والسلام

۲۹ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت امام حسین شهید دشت کربلا سید الشهدا علیه التحیة والسلام ۳۰ الهی بحرمت حضرت شاه ولایت اسد الله الغالب علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه ۳۱ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت سید المرسلین و ختم المرسلین احمد مجتبی محمد مصطفی صلی الله علیه وآله وسلم برحمتک یا ارحم الراحمین. تمت

شجرهٔ پیران فردوسیه گروه سهروردیه که بحضرت شاه قاضی قدس الله سره ابراهیم بدو فرع خلافت رسید. بسم الله الرحمن الرحیم

۱ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت بر فقیر حقیر سید بهاء الدین علی کاکوری الطالبی غفر الله ذنوبه

وستره عیوبه

وستره عیوبه ۲ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت سید المشایخ عارف بالله سید حسین بهاری جان الله عرف حضرت دادا بادشاه قدس الله سره ۳ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت بهولی بادشاه قدس الله سره ۴ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ الشیوخ شیخ شهاب الدین قدس الله سره ۵ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت قطب الواصلین برهان الحق والدین حضرت شاه برهان راز الهی قدس الله سره ۶ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ عبد القدوس قدس الله سره ۷ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ الاولیا حضرت شیخ عیسی جند الله ابن شیخ قاسم قدس الله سره ۸ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت جند الله فی الارض حضرت شاه گنج لشکر محمد عارف قدس الله سره ۹ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت غوث الاولیا شیخ محمد غوث گوالیری قدس الله سره ۱۰ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ ظهور حاجی حضور قدس الله سره ۱۱ الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ ابو الفتح هدایت الله

سرمت قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت ابو العلی
المعروف شیخ قاضن قدس الله سره باید دانست که حضرت ان هرا
بدو شعبه خلافت رسید بهذا هر دو شعبه تعلیم می درآید الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت شیخ علی بدوانی قدس الله سره الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت شیخ کریم الدین اودهی قدس الله سره الهی
بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ حمید الدین قدس الله سره
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ محمد مظفر قدس الله سره
و شعبهٔ دیگر نیز تا باین حضرت شیخ محمد مظفر قدس الله سره باین
اسامی از حضرت شیخ قاضن قدس الله الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
حضرت شیخ ایوب کاهی قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
حضرت شیخ محمد بهرام قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
حضرت شیخ محمد حسن معز شمس بلخی قدس الله سره الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت شیخ محمد مظفر قدس الله سره که سابق در واسطه

اول مرقوم

شجرهٔ فردوسیه

اول مرقوم شد میرسد و ملحق میگردد الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
حضرت شیخ شرف الدین احمد یحیی منیری قدس الله سره الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت خواجه نجم الدین فردوسی قدس الله سره الهی
بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت خواجه رکن الدین فردوسی قدس الله سره
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ بدر الدین سمرقندی قدس الله
سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ سیف الدین باخرزی
قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ نجم الدین کبری
قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت خواجه عمار یاسر قدس الله
سره باقی اسامی گرامی این سلسلهٔ عالیه از طریق سهروردیه بدین
موجب است قدس الله اسرارهم حضرت خواجه عمار یاسر شیخ ضیاء الدین
ابو النجیب سهروردی شیخ وجیه الدین ابو حفص شیخ محمد عبد الله
عموی شیخ احمد اسود دینوری خواجه ممشاد علوی دینوری
خواجه جنید بغدادی خواجه سری سقطی خواجه معروف کرخی

قدس الله اسرارهم ۲۹ ۲۸ حضرت امام علي موسی رضا علیه السلام حضرت امام موسی

کاظم علیه السلام ۳۱ ۳۰ حضرت امام جعفر صادق علیه السلام حضرت امام محمد

باقر علیه السلام ۳۳ ۳۲ حضرت امام زین العابدین علیه السلام حضرت امام حسین

سید الشهدا علیه السلام ۳۴ حضرت امام الهدا علي مرتضی علیه السلام

۳۵ حضرت جناب خاتم النبیین وسید المرسلین صلی الله علیه وآله الطاهرین

وسلم شجره خلافت حضرات پیران همدانیه بواسطه حضرت

سید علي همداني قدس الله اسرارهم بسم الله الرحمن الرحیم

الهی بحرمت

۱ الهی بحرمت خرقه خلافت بر فقیر حقیر سید بهادر علی قادری القاری غفر الله ذنوبه

۲ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید قطب الدهر سنجی عصر حضرت

سید حسین بیاری جان الله عرف دادا بادشاه قدس الله سره

۳ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت بهولے بادشاه قدس الله سره

۴ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ شهاب الدین قدس الله سره

۵ الهی بحرمت

شجره همدانیه

۵ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ برهان الحق والدین راز الهی

قدس الله سره ۶ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ عبد القدوس

قدس الله سره ۷ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت مسیح الاولیا شیخ عیسی

جند الله ابن شیخ محمد قاسم ۸ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سلطان

الموحدین حضرت شاه لشکر محمد عارف قدس الله سره ۹ الهی بحرمت

خرقه خلافت حضرت غوث الاسلام والمسلمین حضرت شیخ محمد غوث

گوالیری قدس الله سره ۱۰ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ظهور

حاجی حضور قدس الله سره ۱۱ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ

ابو الفتح هدایت الله سرمست قدس الله سره ۱۲ الهی بحرمت خرقه

خلافت حضرت شیخ محمد قاضن قدس الله سره ۱۳ الهی بحرمت خرقه

خلافت حضرت شیخ عبد الله شطار قدس الله سره ۱۴ الهی بحرمت

خرقه خلافت حضرت سید السادات موحد ربانی حضرت سید علی همدانی

قدس الله سره ۱۵ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ زین الدین خوافی

قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ نور الدین عبد الرحمن (۱۶)
مصری قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ جمال الدین (۱۷)
ابو یوسف گورکانی قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت (۱۸)
شیخ نجم الدین اصفهانی قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت (۱۹)
حضرت شیخ نور الدین عبد الصمد نطنزی قدس الله سره الهی بحرمت (۲۰)
خرقهٔ خلافت حضرت شیخ نجیب الدین علی برغش قدس الله سره الهی (۲۱)
بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ شهاب الدین سهروردی قدس الله سره.
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ ضیاء الدین ابو النجیب سهروردی (۲۲)
قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ وجیه الدین ابو حفص (۲۳)
قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ محمد عبد الله المعروف (۲۴)
بعمویه قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ احمد اسود (۲۵)
دینوری قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ (۲۶)
خواجه ممشاد علوی دینوری قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت (۲۷)

حضرت خواجه

شجرهٔ چشتیه

حضرت خواجه جنید بغدادی قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت (۲۸)
حضرت خواجه سری سقطی قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت (۲۹)
حضرت خواجه داود طائی قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت (۳۰)
حضرت خواجه حبیب عجمی قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت (۳۱)
حضرت خواجه حسن بصری قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت (۳۲)
حضرت امیر المومنین علی ابن ابی طالب علیه السلام کرم الله وجهه
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت سید المرسلین خاتم النبیین (۳۳)
احمد مجتبی محمد مصطفی صلی الله علیه وآله وسلم

شجرهٔ خلافت حضرات پیران چشتیه قدس الله اسرارهم
بواسطه حضرت شاه باجن صاحب قدس الله اسرارهم
ساکن برهانپور

بسم الله الرحمن الرحیم

(۱) الهی بحرمت خرقهٔ خلافت رفیق حقیر سید بهادر علی ماوری الشطاری

غفر الله ذنوبه الٰهی بحرمت خرقه خلافت حضرت برهان العارفین مقتدا
ء الصالحین العاشقین حضرت سید حسین بیارے جان الله عرف
حضرت دادا بادشاه قدس الله سره الٰهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت شاه بهولے بادشاه قدس الله سره الٰهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت شیخ شهاب الدین قدس الله سره الٰهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت شیخ شاه برهان الحق والدین راز الٰهی قدس الله سره
الٰهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ نسیم الرشید حضرت شاه
فرید قدس الله سره الٰهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ المشایخ
شیخ شاه جی صاحب قدس الله سره الٰهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
شیخ عبد الحکیم قدس الله سره الٰهی بحرمت خرقه خلافت حضرت قطب
العارفین حضرت شیخ بهاء والدین المعروف شاه باجن جی صاحب
برهانپوری قدس الله سره الٰهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سلطان
الموحدین حضرت برهان الدین غریب قدس الله سره الٰهی بحرمت خرقه

خلافت حضرت

شجرۂ چشتیه

خلافت حضرت خواجه نظام الدین احمد بدوانی المعروف به
نظام الدین اولیا سلطان المشایخ قدس الله سره الٰهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت مخدوم شیخ فرید الدین مسعود المشهور بشیخ
فرید شکر گنج قدس الله سره الٰهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه
قطب الدین بختیار اوشی المعروف بکاکی قدس الله سره الٰهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت خواجه بزرگ دنیا و دین حضرت خواجه معین الدین
چشتی اجمیری قدس الله سره الٰهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ
عثمان هارونی قدس الله سره الٰهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
خواجه حاجی شریف زندانی قدس الله سره الٰهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت خواجه مودود چشتی قدس الله سره الٰهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت خواجه نصر الدین ابو یوسف چشتی قدس الله سره الٰهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت ابو محمد چشتی قدس الله سره الٰهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت خواجه ابی احمد چشتی قدس الله سره الٰهی بحرمت

٢٢
خرقهٔ خلافت حضرت خواجه ابو اسحاق چشتی قدس الله سره الهی بحرمت
٢٣
خرقهٔ خلافت حضرت خواجه ممشاد علوی دینوری قدس الله سره الهی
٢٤
بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت خواجه هبیرة البصری قدس الله سره الهی
بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت خواجه حذیفة المرعشی قدس الله
٢٥
سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت خواجه سلطان ابراهیم ادهم
٢٦
بلخی قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت خواجه فضیل ابن
٢٧
عیاض قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت خواجه
٢٨
عبد الواحد بن زید قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت
٢٩
خواجه حسن البصری قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت
امیر المومنین اسد الله الغالب علی ابن ابی طالب علیه السلام
٣٠
کرم الله وجهه الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت سلطان الانبیا
برهان الاتقیا احمد مجتبی محمد مصطفی صلی الله علیه وآله وسلم
شجرهٔ خلافت اویسیه قدس الله اسرارهم بسم الله الرحمن الرحیم

١ الهی بحر

شجرهٔ اویسیه

١
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت بر فقیر حقیر سید بهادر علی قادری الشطاری
٢
غفر الله ذنوبه الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت قطب الدهر
سخی العصر حضرت سید حسین پیارے جان الله عرف حضرت دادا
٣
بادشاه غریب نواز قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
٤
حضرت شاه بهولے بادشاه قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ
٥
خلافت حضرت شیخ شهاب الدین قدس الله سره الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت شاه برهان الدین راز الهی قدس الله سره
٦
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت شیخ شاه عبد القدوس قدس الله
٧
سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت مسیح الاولیا حضرت شیخ
٨
عیسی جند الله ابن شیخ قاسم قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
٩
حضرت شاه گنج لشکر محمد عارف قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت
حضرت غوث الاسلام والمسلمین حضرت شاه محمد غوث گوالیری قدس الله

سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ظهور حاجی محمد حضور قدس الله سره ١٠

الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ علی شیرازی قدس الله سره الهی ١١

بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ عبد الله مصری قدس الله سره الهی ١٣

بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه اویس قرنی قدس الله سره الهی ١٤

بحرمت خرقه خلافت حضرت امیر المومنین اسد الله الغالب امیر المومنین

علی ابن ابی طالب علیه السلام و کرم الله وجهه الهی بحرمت خرقه خلافت ١٥

حضرت سید المرسلین خاتم النبیین احمد مجتبی محمد مصطفی صلی الله

علیه و آله وسلم صلعم و علی هذا القیاس از سلسله عشقیه الشطاریه

تا حضرت غوث الاسلام نیز طریق اویسی جاریست ظاهر باد [illegible]

شجره خلافت پیران دهنگر پوشیه که شعبه سلسله سهروردیه است

قدس الله اسرارهم بسم الله الرحمن الرحیم

١ الهی بحرمت خرقه خلافت بر فقیر حقیر سید [illegible] علی قادری الشطاری غوثی [illegible] ذنوبه

٢ الهی بحرمت

٤٤ شجره دهنگر پوشیه

٢ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت قطب الاقطاب سید حسین پیاره

جان الله عرف حضرت دادا باوشاه قدس الله سره متوطن برهان

پوری ٣ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شاه بهوپه بابی شاه قدس الله

سره ٤ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ شهاب الدین قدس الله

سره ٥ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ شاه برهان الحق والدین

شاه برهان راز الهی قدس الله سره ٦ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت

شیخ شاه عبد القدوس قدس الله سره ٧ الهی بحرمت خرقه خلافت

حضرت مسیح الاولیا حضرت شاه عیسی جند الله ابن شیخ قاسم

قدس الله سره ٨ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شاه گنج لشکر محمد عارف

قدس الله سره ٩ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شاه محمد غوث گوالیری

قدس الله سره ١٠ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ظهور حاجی حضور

قدس الله سره ١١ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ابو الفتح

هدایت الله سرمست قدس الله سره ١٢ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت

شیخ قاضن قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ
رحمت الله قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ
عمر قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ مردان
قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ فخر الدین قدس الله
سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ حسین زنده دل دهنکرپوش
قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ سلیمان دهنکرپوش
قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت تقی الدین قدس الله سره
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ احمد شقی قدس الله سره
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ شهاب الدین سهروردی
قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ضیاء الدین
ابو النجیب قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ
وجیه الدین ابو الحفص قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت شیخ محمد المعروف بعمویه قدس الله سره الهی بحرمت خرقه

خلافت حضرت

خلافت حضرت شیخ احمد اسود دینوری قدس الله سره الهی بحرمت خرقه
خلافت حضرت خواجه ممشاد علوی دینوری قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت سید الطائفه خواجه جنید بغدادی قدس الله سره
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه سری سقطی قدس الله سره الهی
بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه معروف کرخی قدس الله سره
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه داؤد طائی قدس الله سره
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه حبیب عجمی قدس الله سره
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه حسن بصری قدس الله سره
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت امیر المومنین اسد الله الغالب
علی ابن ابی طالب علیه السلام کرم الله وجهه الهی بحرمت خرقه
خلافت حضرت جناب سید المرسلین سلطان الانبیا محمد مصطفی
صلی الله علیه وآله وسلم تمت شجره خلافت حضرت پیران
خلوتی قدس الله اسرارهم بسم الله الرحمن الرحیم

۱ الهی بحرمت خرقه خلافت فقیر حقیر سید شاه علی محمد ملاوری الطیار عفا الله ذنوبه

۲ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت قطب العصر سخی الدهر عارف بالله
سید حسین بیابانی جان الله المعروف حضرت دادا بابو شاه غریب نواز
برهان پوری قدس الله سره ۳ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شاه بهول
بادشاه قدس الله سره ۴ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ الشیوخ
امام المحققین حضرت شیخ شهاب الدین قدس الله سره ۵ الهی بحرمت خرقه
خلافت حضرت قطب الاقطاب غریب نواز برهان الحق والدین حضرت
شاه برهان راز الهی قدس الله سره ۶ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
شیخ شاه عبدالقدوس قدس الله سره ۷ الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت مسیح الاولیا عین العرفا حضرت شیخ عیسی جند الله ابن
حضرت شیخ قاسم قدس الله سرهما ۸ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
شیخ لشکر محمد عارف المعروف بشیخ محمد عارف گنج لشکر قدس الله سره

۹ الهی بحرمت

سلسله شیخ خلوتی

۹ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت غوث المسلمین حاجی حمید عرف الاسلام و
حضرت شیخ محمد غوث گوالیری قدس الله سره ۱۰ الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت شیخ ظهور حاجی حضور قدس الله سره ۱۱ الهی بحرمت خرقه
خلافت حضرت شیخ شاه ابو الفتح هدایت الله سرمست قدس الله
سره ۱۲ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ شاه محمد قاضن قدس الله
سره ۱۳ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ شاه عبدالله شطار
قدس الله سره ۱۴ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ مظفر ترک بلخی
قدس الله سره ۱۵ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ابراهیم عشق
آبادی قدس الله سره ۱۶ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ الشیوخ
خواجه سید السادات حضرت سید میران نظام الدین قدس الله سره
۱۷ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ محمد خلوتی قدس الله سره
۱۸ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ نجم الدین کبرای قدس الله سره
۱۹ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید عمار بن یاسر قدس الله سره

٢٠
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ضیاء الدین ابو النجیب
٢١
عبد القاهر سهروردی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت
٢٢
حضرت امام احمد غزالی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت
٢٣
حضرت شیخ ابو نساجی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت
٢٤
حضرت شیخ ابو القاسم گرگانی قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت شیخ ابو عثمان مغربی قدس الله سره
٢٥
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ابو علی کاتب مصری قدس الله
٢٦
سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ رودباری قدس الله
٢٧
سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ جنید بغدادی قدس الله
٢٨
سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ خواجه سری سقطی
٢٩
قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه معروف
٣٠
کرخی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه
٣١
داود طائی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه حبیب عجمی قدس الله سره

خواجه حسن

٣٢
خواجه حسن بصری قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
٣٣
اسد الله الغالب علی ابن ابی طالب قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت سید المرسلین خاتم النبیین احمد مجتبی
محمد مصطفی صلی الله علیه وآله وسلم تمت شجره خلافت
پیران نقشبندیه قدس الله اسرارهم بسم الله الرحمن الرحیم

١
الهی بحرمت خرقه خلافت بر فقیر حقیر سید بها محمد علی قاحمدی النظاری
٢
غفر الله ذنوبه الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت قطب الدهر
سنی عصر حضرت عارف بالله سید حسین پیاری جان الله
٣
عرف حضرت دادا پادشاه قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت شاه بهولی پادشاه قدس الله سره
٤
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ شهاب الدین قدس الله
٥
سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ شاه برهان الدین

راز الهی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ
عبدالقدوس قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ
الاولیا شیخ عیسی جند الله قدس الله سره الهی بحرمت خرقه
خلافت حضرت شیخ محمد طاهر قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت شیخ میر عبدالاول قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت میران شیخ محمد مصطفی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت شیخ آدم بنوری قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت شیخ احمد سرهندی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت خواجه باقی بالله قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت علی امکنگی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
خواجه درویش قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
شیخ محمد زاهد قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
خواجه عبدالله احرار قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت

شجره نقشبندیه

خواجه یعقوب چرخی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت خواجه بهاء الدین نقشبند قدس الله سره پوشیده نماند که
خواجه یعقوب چرخی مخصوص از حضرت بهاء الدین نقشبند بلا واسطه
خلافت یافته اند اما از خواجه علاء الدین عطار هم بسیر تربیت
و خلافت نیز یافته اند لهذا حضرت خواجه علاء الدین عطار را جهت
تبرکات و الطاف در خلافت جاری فرموده اند چنانچه نوشته میشود
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه یعقوب چرخی قدس الله سره
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه علاء الدین عطار قدس الله سره
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه بهاء الدین نقشبند قدس الله سره
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت میر کلال قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت خواجه بابای سماسی قدس الله سره الهی
بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه علی رامتنی قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت خواجه محمود فغنوی قدس الله سره الهی بحرمت

خرقه خلافت حضرت خواجه عارف ریوکری قدس الله سره
٢٨ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه عبد الخالق عجدوانی
قدس الله سره ٢٩ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه یوسف
همدانی قدس الله سره ٣٠ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ
ابو علی فارمدی قدس الله سره ٣١ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
شیخ ابو القاسم کرکانی قدس الله سره ٣٢ الهی بحرمت خرقه
خلافت حضرت شیخ عثمان مغربی قدس الله سره ٣٣ الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت شیخ ابو علی کاتب مصری قدس الله سره
٣٤ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ابو علی رود باری قدس الله
سره ٣٥ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ جنید بغدادی قدس الله
سره ٣٦ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه سری سقطی قدس الله
سره ٣٧ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه معروف کرخی قدس الله
سره ٣٨ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت داود طائی قدس الله سره

الهی بحرمت

بلا واسطه شجره نقشبندیه

٣٩ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه حبیب عجمی قدس الله سره
٤٠ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه حسن بصری قدس الله سره
٤١ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شاه ولایت امیر المؤمنین
اسد الله الغالب علی ابن ابی طالب علیه السلام کرم الله وجهه
٤٢ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت جناب سید المرسلین خاتم
النبیین احمد مجتبی محمد مصطفی صلی الله علیه وآله وسلم ✿ پوشیده
نماند که حضرت شیخ ابو الحسن خرقانی قدس الله سره را بلا واسطه
فیض روحی از حضرت ابا یزید بسطامی قدس الله سره عنایت
شده و در سلسله نقشبندیه واسطه جاری فرموده اند بدین
طریق ✿ بسم الله الرحمن الرحیم ✿
١ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ابو الحسن خرقانی قدس الله
سره ٢ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت بایزید بسطامی قدس الله
سره ٣ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت ناطق بحق امام جعفر صادق

ازینجا دو شعبه اند یکی از امام ناطق یحیی حضرت امام جعفر صادق علیه السلام

علیه السلام الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت امام محمد باقر علیه السلام
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت امام زین العابدین علیه السلام
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید الشهدا جناب امام حسین شهید
دشت کربلا علیه السلام الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت اسد الله
الغالب امام المشارق والمغارب امیر المومنین حضرت علی
ابن ابی طالب علیه السلام کرم الله وجهه الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت خاتم النبیین سید المرسلین جناب احمد مجتبی محمد مصطفی
صلی الله علیه وآله وسلم این طریق در سلسله شطاریه نیز جاری
است و شعبه دیگر در طریق نقشبندیه جاری شد باین طریق
بسم الله الرحمن الرحیم الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ
ابو الحسن خرقانی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت شیخ ابو القاسم ابن محمد الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
سلمان فارسی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت

حضرت

ابیات سلسله نقشبندیه

حضرت امیر المومنین ابابکر صدیق رضی الله عنه تمت

ابیات سلسله بسم الله الرحمن الرحیم نقشبندیه مذکوره
خواجه معصوم است و احمد خواجه باقی خواجگی خواجه درویش محمد
زاهد احرار ولی خواجه یعقوب و بهاء الدین و دیگر میر کلال
خواجه بابادان دگر خواجه علی رامتنی خواجه محمود است و عارف
خواجه عبد الخالق است خواجه یوسف بعد شیخ فارمدی آن
بو علی بو الحسن لیس بایزید و جعفر صادق بود قاسم و
سلمان فارسی بوبکر و رسول هاشمی مخفی نماند که حضرت
امام جعفر صادق علیه الصلواة والسلام را خلافت از حضرت
امام محمد باقر علیه السلام و ایشانرا از حضرت امام زین العابدین
علیه السلام و با ایشان از حضرت امام حسین علیه الصلواة والسلام
و ایشان را از جناب امیر علیه السلام کرم الله وجهه چنانچه در سلسله
شطاریه مروج است و دیگر حضرت امام جعفر صادق علیه السلام

از ابو القاسم ابن محمد بن ابا بکر صدیق که نسبتاً جد مادری
حضرت امام جعفر صادق علیه السلام بوده‌اند و هم استاد ظاهری
بوده‌اند چنانچه در ابیات مذکور شد این خلافت در سلسلهٔ نقشبندیه
مروج است ۵ باز امام جعفر از باقر و زین العابدین ۶ یافت
خرقه از حسین و از علی و از نبی ۷ صلی الله علیه و آله و اهل بیته و سلم
۸ شجرهٔ حضرات پیران کبرویه که بواسطهٔ حضرت امیر سید علی همدانی
بحضرت شیخ عبد الله شطاری میرسد قدس الله اسرارهم

بسم الله الرحمن الرحیم

۱ الهی بحرمت خرقه خلافت بر فقیر حقیر سید نیاز علی قادری شطاری
غفر الله ذنوبه ۲ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید العاشقین
و سند العارفین حضرت قطب الدهر سخی العصر حضرت عارف بالله
سید حسین بیاره جان الله حضرت دادا بادشاه برهان پوری

قدس الله سره

شجرهٔ کبرویه

قدس الله سره ۳ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شاه بهولی
بابا شاه قدس الله سره ۴ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
مالک دنیا و دین حضرت شیخ شهاب الدین قدس الله سره
۵ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت برهان الحق و الدین حضرت
برهان الدین راز الهی قدس الله سره ۶ الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت شیخ عبد القدوس قدس الله سره ۷ الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت ابو البرکه معروف العین شیخ الاولیا حضرت شیخ
عیسی ابن شیخ قاسم قدس الله سره ۸ الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت سلطان المحققین علم المعروف حضرت شیخ لشکر
محمد عارف قدس الله سره ۹ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت غوث
الاسلام و المسلمین حضرت حاجی حمید عرف شیخ شاه محمد غوث
گوالیری قدس الله سره ۱۰ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
سلطان الموحدین حضرت شیخ ظهور حاجی حضور قدس الله سره

[١١] الهي بحرمت خرقه خلافت حضرت شيخ ابو الفتح هدايت الله
[١٢] سرمست قدس الله سره الهي بحرمت خرقه خلافت حضرت شيخ
[١٣] قاضن قدس الله سره الهي بحرمت خرقه خلافت حضرت شيخ
[١٤] عبد الله شطاري قدس الله سره الهي بحرمت خرقه خلافت حضرت
امير سيد علي همداني ابن شهاب الدين محمد همداني قدس الله سره
[١٥] الهي بحرمت خرقه خلافت حضرت ابو البركات حضرت تقي الدين
[١٦] علي الدوستي اسمنياني قدس الله سره الهي بحرمت خرقه
خلافت حضرت شيخ ركن الدين علاء الدوله احمد بن محمد البيابانكي
[١٧] سمناني الهي بحرمت خرقه خلافت حضرت شيخ نور الدين عبد
[١٨] الرحمن اسفرايني كسرقي قدس الله سره الهي بحرمت خرقه خلافت
[١٩] حضرت شيخ جمال الدين احمد جوزقاني قدس الله سره الهي بحرمت
خرقه خلافت حضرت شيخ رضي الدين علي لالاء الغزنوي
[٢٠] قدس الله سره الهي بحرمت خرقه خلافت حضرت ابو الجناب احمد

بن عمر الخيوقي

شجره كبرويه

[٢١] بن عمر الخيوقي شيخ نجم الدين كبراي قدس الله سره الهي بحرمت
[٢٢] خرقه خلافت حضرت روزبهان كبير مصري قدس الله سره الهي بحرمت
خرقه خلافت حضرت شيخ ضياء الدين ابو النجيب عبد القاهر سهروردي
[٢٣] قدس الله سره الهي بحرمت خرقه خلافت حضرت شيخ وجيه الدين ابو الحفص
[٢٤] قدس الله سره الهي بحرمت خرقه خلافت حضرت محمد المعروف بعمويه
[٢٥] قدس الله سره الهي بحرمت خرقه خلافت حضرت شيخ احمد اسود
[٢٦] دينوري قدس الله سره الهي بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه
[٢٧] ممشاد علوي دينوري قدس الله سره الهي بحرمت خرقه خلافت
حضرت سيد الطائفه خواجه جنيد بغدادي قدس الله سره
[٢٨] الهي بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه سري سقطي قدس الله
[٢٩] سره الهي بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه معروف كرخي
[٣٠] قدس الله سره الهي بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه داود
[٣١] طائي قدس الله سره الهي بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه

جبیب عجمی قدس الله سره الی بحرمت [٣٢] خرقه خلافت حضرت خواجه
حسن بصری قدس الله سره الی بحرمت [٣٣] خرقه خلافت حضرت
امیر المومنین امام المتقین اسد الله الغالب علی ابن ابی طالب
علیه السلام کرم الله وجهه الی بحرمت [٣٤] خرقه خلافت حضرت سلطان
الانبیا برهان الاصفیا احمد مجتبی محمد مصطفی صلی الله علیه و آله
واهل بیته وسلم تمت تمام شد شجرهٔ طریق شطاریه بتوسل
حضرت بهولی بادشاه قدس الله اسرارهم و حضرت سید بها الدین
حاوری الشطاری المعروف به بهولی بادشاه عشقی ابن جناب
قطب الدهر شیخ العصر حضرت عارف بالله سید حسینی پیاری جان
الله عز و جل دادا بادشاه قدس الله اسرارهم بتاریخ غره صفر
۱۲۷۸ هجری از دست امیدوار عفو محمد شفیع در مقام بتیری مدراس
باتمام رسید بسم الله الرحمن الرحیم
سلسله‌نامه حضرت شیخ محمد غوث گوالیری قدس الله سره

حضرت خواجه

سلسله

[١] حضرت خواجه شیخ حاجی حمید عرف حضرت شیخ شاه محمد غوث
گوالیری قدس الله سره [٢] ابن شیخ خواجه خطیر الدین بافخر قدس الله سره
[٣] ابن حضرت شیخ خواجه عبد اللطیف قدس الله سره [٤] ابن شیخ
خواجه معین الدین قتال قدس الله سره [٥] ابن شیخ خواجه خطیر الدین
نیشاپوری قدس الله سره [٦] ابن شیخ خواجه بایزید پارسا قدس الله
سره [٧] ابن شیخ خواجه فرید الدین عطار قدس الله سره [٨] ابن شیخ
خواجه محمد اسماو اصل قدس الله سره [٩] ابن شیخ خواجه محمد صادق
قدس الله سره [١٠] ابن شیخ خواجه نجم الدین قدس الله سره [١١] ابن شیخ
خواجه نصر الدین قدس سره [١٢] ابن شیخ خواجه جمال الدین قدس سره [١٣] ابن
شیخ خواجه عبد الله قدس سره [١٤] ابن شیخ خواجه حسین قدس الله سره
[١٥] ابن شیخ ابو النصر قدس سره [١٦] ابن شیخ خواجه قاسم قدس سره
[١٧] ابن شیخ خواجه محمد قدس سره [١٨] ابن شیخ خواجه امیر المومنین
ابوبکر صدیق خلیفه اول رضی الله تعالی عنه

بسم الله الرحمن الرحيم

سنجه نويسی ازين آيت شروع نمايد اول بعد

بسم الله الرحمن الرحيم بنويسيد

آيت مذكور اينست

قل يا عبادي الذين اسرفوا على انفسهم لا تقنطوا من رحمت

الله ان الله يغفر الذنوب جميعا انه هو الغفور الرحيم

روايت ميكند ابن عباس رضي الله عنه از علي عليه الصلواة والسلام

كه گفت نبي صلى الله عليه وآله وسلم من مات فاذا كفن فاكتبوا

هذه الآيات

هذه الآيات ووضعوا على صدره لا يعذب في قبره

بلا شك والله ان كان كافرا لا يعذب في قبره

يعني فرمودند جناب رسول صلى الله عليه وآله وسلم شخصيكه مرد

پس در وقتيكه كفن كنند بنويسند اين آيات و بدارند بر سينه

او نشود عذاب قبر او را بلا شك والله اگر چيكه كافر باشد عذاب

قبر او را نشود اين است بسم الله الرحمن الرحيم

اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمد عبده ورسوله

وان الموت حق وان الجنة حق والنار حق ولقائك

حق وان الساعة لاتية لا ريب فيها ان الله

يبعث من في القبور يس بنويسيد الم نشرح تا آخر سوره

بنويسيد واقم الصلواة طرفي النهار وزلفا من الليل

ان الحسنات يذهبن السيآت ذالك ذكرى للذاكرين

واصبر فان الله لا يضيع اجر المحسنين افمن شرح الله

صدره للاسلام فهو على نور من ربه حسبنا الله
توكلت على الله وهو رب العرش العظيم والكاظمين
الغيظ والعافين عن الناس والله يحب المحسنين
لا اله الا الله الملك الحق المبين ربنا ورب آبائنا الاو
لين ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا
من لدنك رحمة انك انت الوهاب توفنا مسلمين
والحقنا بالصالحين بسم الله الرحمن الرحيم الله
لا اله الا هو الحي القيوم لا تاخذه سنة ولا نوم له
ما في السموات وما في الارض من ذي الذي يشفع عنده
الا باذنه يعلم ما بين ايديهم وما خلفهم ولا يحيطون
بشيء من علمه الا بما شاء وسع كرسيه السموات
والارض ولا يؤوده حفظهما وهو العلي العظيم
الهي قلبي محجوب ونفسي معيوب وهواي غالب وعقلي
مغلوب

شجرهٔ قادریه

مغلوب وطاعتي قليل ومعصيتي كثير ولساني مقر بالذنوب
فكيف حيلتي يا ستار العيوب واغفر ذنوبي يا غفا
ر الذنوب وصلى الله على خير خلقه محمد وآله اجمعين بر
حمتك يا ارحم الراحمين هر كس بنويسد ديگر بدو هر چه كاغذ
نوشته در هر دو دست دارد بعد كفن حيث دست راست ميت
من علم اني ذو قدرة على المغفرة غفرت له ولا ابالي
و در هر چه كاغذ حيث دست چپ نوشته بدست ميت بدارد
من اذنب ذنبا وعلم ان له ربا يغفر الذنوب ويأخذ به
غفرت له وان لم يستغفر تمت
شجره قادريه جديه حضرت پيران پير دستگير غوث الصمداني
رضي الله عنه بواسطه حضرت سيد حسن قادري كه مراد دركلان
حقيقي بجناب پير و مرشد رسيده است تمت

بسم الله الرحمن الرحيم

الٰهی بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت سید المرسلین خاتم النبیین
احمد مجتبیٰ محمد مصطفیٰ صلی الله علیه و آله وسلم الٰهی بحرمت راز و نیاز
بندگی حضرت سید السادات امیر المومنین امام المتقین اسد الله
سرور غالب شاه مردان علی ابن ابی طالب علیه السلام الٰهی بحرمت
راز و نیاز بندگی حضرت سید السادات امام الشهدا امیر المومنین
امام حسن علیه السلام الٰهی بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت سید السادات
حسن مثنیٰ رضی الله تعالیٰ عنه الٰهی بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت
سید عبد الله المحض رضی الله عنه الٰهی بحرمت راز و نیاز بندگی
حضرت سید السادات سید موسیٰ الجون رضی الله عنه الٰهی بحرمت
راز و نیاز بندگی حضرت سید السادات عبد الله ثانی رضی الله عنه
الٰهی بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت سید السادات حضرت موسیٰ
ثانی رضی الله عنه الٰهی بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت سید
السادات سید یحیی زاهد رضی الله عنه الٰهی بحرمت راز و نیاز
بندگی حضرت

شجرهٔ قادریه

بندگی حضرت سید السادات سید داؤد رضی الله تعالیٰ عنه الٰهی بحرمت
راز و نیاز بندگی حضرت سید السادات سید محمد رضی الله تعالیٰ عنه
الٰهی بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت سید السادات سید عبد الله
جیلی رضی الله تعالیٰ عنه الٰهی بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت
سید السادات سید ابی صالح نور الدین موسیٰ جنگی دوست حق
رضی الله تعالیٰ عنه الٰهی بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت
سید السادات قطب الاقطاب پیر دستگیر غوث الصمدانی
محبوب سبحانی سلطان الاولیا شیخ الجن والانس میران
سید محی الدین ابا محمد سید عبد القادر جیلانی حسنی الحسینی
الجعفری الجیلانی رضی الله تعالیٰ عنه وارضاه روحی فداه
علیهم التحیة والثنا قدس سره الٰهی بحرمت راز و نیاز بندگی
حضرت سید السادات سید تاج الدین ابو بکر سید عبد الرزاق قلندر
جیلانی رضی الله تعالیٰ الٰهی بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت سید السادات

سید ابی صالح نصر اللہ قادری جیلانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ الٰہی [١٧] بحرمت
راز و نیاز بندگی حضرت سید السادات سید [illegible] عبد القادر قادری
جیلانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ الٰہی [١٨] بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت
سید السادات سید موسیٰ دولت حق قادری جیلانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ
الٰہی بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت [١٩] سید السادات سید عبد الجبار
قادری جیلانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ الٰہی [٢٠] بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت
[٢١] سید السادات سید نصر اللہ قادری جیلانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ الٰہی
بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت سید السادات سید ابدال قادری
جیلانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ الٰہی [٢٢] بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت
سید السادات سید برخوردار قادری جیلانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ
الٰہی بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت سید السادات [٢٣] سید محمد حقانی
شوہنگری قادری جیلانی [٢٤] رضی اللہ تعالیٰ عنہ الٰہی بحرمت
راز و نیاز بندگی حضرت سید السادات قدوۃ الواصلین عارف باللہ

سید شاہ عبداللہ

شجرۂ قادریہ

سید شاہ عبداللہ عرف حضرت سید میاں صاحب غریب النواز قادری
جیلانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ مخفی نماند کہ جناب حضرت سید میاں صاحب
غریب النواز بہ برہان پور تشریف آوردہ بر شتہ سوئی بہنچن
تشریف فرما شدند الٰہی [٢٥] بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت سید السادات
منبع الجود والکرامات قطب الآفاق پیر دستگیر سید شاہ عبد الستار
قادری جیلانی غریب نواز رضی اللہ تعالیٰ عنہ [٢٦] الٰہی بحرمت راز و نیاز
بندگی حضرت سید السادات عارف باللہ سید شاہ عبداللہ ثانی
قادری جیلانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ [٢٧] الٰہی بحرمت راز و نیاز بندگی
حضرت سید السادات منبع الجود والکرامات سید عبد الستار غریب نواز
ثانی قادری جیلانی عرف حضرت بڑے شاہ دولا غریب نواز
در املنیر درگاہ شریف بر کنارہ جوئی نربدا واقع رضی اللہ تعالیٰ
عنہ الٰہی [٢٨] بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت سید السادات منبع الجود
والکرامات باہرہ حضرت سید محمد عرف حاجی صاحب قادری جیلانی

رضی الله تعالی عنه غریب النواز معلوم باد که حضرت ایشان را دو فرزند
بسبب صغر سن جناب حضرت دادا بادشاه غریب نواز که در چنا پتن
مدفن هست از والد خود خلافت نیافته از برادر کلان خود
حضرت سید حسن عرف بابا صاحب که از والد خلافت یافته سجاده
نشین شده بودند مگر خلافت و اجازت گرفتند چنانچه مرقوم
٢٩
میگردد الهی بحرمت راز و نیاز بندگی حضرت سید السادات سید
حسن المخاطب به سید بابا بادشاه ندیم الله صاحب غریب نواز
قادری الرزاقی قدس الله سره مدفن در کرنول در باغ نواب
رند دولا خان بهادر مرحوم و رند دولا خان مرید حضرت و خلافت
٣٠
و خرقه از برادر خود حضرت سید اشرف الهی بحرمت راز و نیاز
بندگی حضرت سید السادات قطب الوقت عارف بالله سید حسین
بیابانی جان الله المعروف بحضرت غریب نواز دادا بادشاه قادری
الرزاقی قدس الله سره که برادر خود حضرت سید حسن بابا شاه

ندیم الله

شجره قادریه خلفائیه

٣١
ندیم الله قادری غریب نواز قدس الله سره اند الهی بحرمت راز و
نیاز بر فقیر حقیر سید بهادر علی قادری الرزاقی الشطاری العشقی
ابن حضرت سید حسین بیابانی جان الله عرف حضرت دادا بادشاه
غریب النواز قادری الرزاقی قدس الله سره اللهم متع المسلمین
بطول بقایه رسید تمت شجره طیبه اصلها ثابت و فرعها
فی السماء تمت شجره قادریه خلفائیه از حضرت غوث
الصمدانی محبوب سبحانی قطب الاقطاب حضرت میران سید
محی الدین عبد القادر جیلانی علیهم التحیة و الثناء

بسم الله الرحمن الرحیم

١
الهی بحرمت خرقه خلافت بر فقیر حقیر سید بهادر علی قادری اللهم متع
٢
المسلمین بطول بقائه رسید آمین یا رب العالمین الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت عارف بالله سید حسین بیابانی جان الله

عرف حضرت دادا بادشاه غریب النواز (٣) قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت سید حسن غریب نواز المخاطب با باشاه ندیم الله
قادری الرزاقی قدس الله سره الهی بحرمت (٤) خرقه خلافت حضرت سید محمد
غریب نواز عرف حاجی صاحب قادری قدس الله سره الهی (٥) بحرمت خرقه
خلافت حضرت سید عبد الستار ثانی عرف حضرت بڑے شاه صاحب
قادری الرزاقی غریب نواز قدس الله سره الهی (٦) بحرمت خرقه خلافت
حضرت عارف بالله سید شاه عبد الله غریب نواز ثانی قادری
الرزاقی قدس الله سره الهی بحرمت (٧) خرقه خلافت حضرت سید السادات
منبع الجود والکرامات قطب الافاق پیر دستگیر حضرت سید عبد الستار
غریب نواز قادری الرزاقی قدس سره الهی بحرمت (٨) خرقه خلافت حضرت
قدوة الواصلین عارف بالله حضرت سید شاه عبد الله عرف حضرت
سید میان صاحب (٩) غریب النواز قادری الرزاقی قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت میران سید محمد حقانی سونهگری قادری الرزاقی

ملی نوره

شجرهٔ قادری خلفائیه

قدس الله سره الهی بحرمت (١٠) خرقه خلافت حضرت سید برخوردار قادری
الرزاقی قدس الله سره الهی بحرمت (١١) خرقه خلافت حضرت سید ابدال قادری
الرزاقی قدس الله سره الهی بحرمت (١٢) خرقه خلافت حضرت سید نصر الله
قادری الرزاقی قدس الله سره الهی بحرمت (١٣) خرقه خلافت حضرت سید
عبد الجبار قادری الرزاقی قدس الله سره الهی (١٤) بحرمت خرقه خلافت
حضرت سید موسیٰ دوست قادری الرزاقی قدس الله سره الهی (١٥)
بحرمت خرقه خلافت حضرت سید حبیب عبد القادر قادری الرزاقی قدس سره
الهی بحرمت (١٦) خرقه خلافت حضرت سید ابی صالح نصر الله قادری الرزاقی
قدس الله سره الهی بحرمت (١٧) خرقه خلافت حضرت سید تاج الدین ابوبکر
سید عبد الرزاق قادری جیلانی قدس الله سره (١٨) الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت قطب الاقطاب پیر دستگیر غوث الصمدانی محبوب سبحانی سلطان
الاولیا شیخ الجن و الانس میران سید محی الدین ابا محمد سید عبد القادر
الحسنی الحسینی جعفری الجیلانی علیهم التحیة والثنا قدس الله سره

سید حبیب عبد القادر

19
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت ابو سعید المبارک مخذومی قدس الله سره

20 / 21
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت ابو الحسن علی قدس الله سره الهی بحرمت

22
خرقهٔ خلافت حضرت ابو الفرح ترک طوسی قدس الله سره الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت ابو الفضل عبد الواحد بن زید قدس الله سره

23 / 24
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت ابو بکر شبلی قدس الله سره الهی بحرمت
خرقهٔ خلافت حضرت ابو القاسم جنید بغدادی قدس الله سره

25
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت سری السقطی قدس الله سره

26 / 27
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت معروف کرخی قدس الله سره الهی
بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت داؤد طائی قدس الله سره

28
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت حبیب عجمی قدس الله سره

29
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت خواجه حسن بصری قدس الله سره

30
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت اسد الله الغالب امیر المومنین

31
علی ابن ابی طالب علیه السلام کرم الله وجهه الهی بحرمت

خرقهٔ خلافت

شطاریه
شجرهٔ قادریه

خرقهٔ خلافت حضرت سید المرسلین خاتم النبیین محمد مصطفی صلی الله
علیه وآله وسلم فی لیلة المعراج من ید الله تعالی بلا واسطه
منه الیه والسلام تمت شجرهٔ قادریه بواسطه پیران شطاریه
از حضرت شیخ فتح محمد محدث قدس الله اسرارهم صاحب مفتاح الصلوٰة

بسم الله الرحمن الرحیم

1
الهی بحرمت خرقهٔ خلافت بر فقیر حقیر سید بها احمد علی قادری الشطاری
عفا الله ذنوبه 2 الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت عارف بالله
سید حسین پیارے جان الله عرف حضرت دادا بادشاه غریب نواز

3
قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت سید حسن المخاطب
شاه بابا ندیم الله قادری الرزاقی برادر کلان حضرت دادا

4
بادشاه غریب نواز قدس الله سره الهی بحرمت خرقهٔ خلافت حضرت
سید محمد عرف حاجی صاحب غریب نواز قادری الرزاقی قدس الله سره

(٥) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت عارف بالله سید شاه بابا الله قادری
الرزاقی غریب نواز قدس الله سره (٦) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
سید السادات منبع الجود والکرامات قطب الافاق پیر دستگیر حضرت
سید سلطان شاه عبدالرزاق قادری جیلانی قدس الله سره
(٧) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ فتح محمد محدث صاحب کتاب مفتاح الصلوٰة
برهانپوری قدس الله سره (٨) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت مسیح الاولیا
عین العرفا ابوالبرکه شیخ عیسی جند الله ابن قاسم قدس الله سره
(٩) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت قدوة المحققین سلطان التارکین
شیخ لشکر محمد عارف بالله قدس الله سره (١٠) الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت غوث الاسلام والمسلمین حضرت شیخ محمد غوث گوالیری المخاطب
بحاجی حمید قدس الله سره (١١) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سلطان
الموحدین شیخ ظهور حاجی بابا حضور قدس الله سره (١٢) الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت شیخ ابوالفتح هدایت الله سرمست قدس الله سره

الهی بحرمت

شجرهٔ قادریه شطاریه

(١٣) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ قاضن قدس الله سره (١٤) الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت شیخ عبدالوهاب صدیقی قدس الله سره (١٥) الهی
بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ عبدالرؤف قدس الله سره
(١٦) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ محمد محمود قادری قدس الله سره
(١٧) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ عبدالغفار صدیقی قدس الله سره
(١٨) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ محمد قادر حسینی قدس الله سره
(١٩) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ علی حسینی قدس الله سره
(٢٠) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ احمد جعفری حسینی قدس الله سره
(٢١) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ابراهیم حسینی قدس الله سره
(٢٢) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ عبدالله حسینی قدس الله سره
(٢٣) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سلطان عبدالرزاق قدس الله سره
(٢٤) الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت قطب الاقطاب میران محی الدین
سید عبدالقادر جیلانی قدس الله سره (٢٥) الهی بحرمت خرقه خلافت

۲۶

حضرت شیخ سلطان ابو سعید ابو الخیر مخزومی قدس الله سره الهی
بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ابو الحسن علی قریشی قدس الله سره

۲۷

الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ یوسف ابن یوسف قدس الله سره

۲۸

الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ احمد بن عبد العزیز یمنی قدس الله سره

۲۹

الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ابو العباس یمنی قدس الله سره

۳۰

الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ابا بکر شبلی علیه الرحمه قدس الله سره

۳۱

الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه جنید بغدادی قدس الله سره

۳۲

الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه سری سقطی قدس الله سره

۳۳

الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه معروف کرخی قدس الله سره

۳۴

الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت امام علی موسی الرضا علیه السلام

۳۵

الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت امام موسی کاظم علیه السلام

۳۶

الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت امام جعفر صادق علیه السلام

۳۷

الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت امام محمد باقر علیه السلام

الهی بحرمت

سلطانیه شجرهٔ قادریه دیگر

۳۸

الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت امام زین العابدین علیه السلام

۳۹

الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت امام حسین سید الشهدا علیه الصلوة والسلام

۴۰

الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت امیر المومنین امام المتقین اسد الله
سرور غالب شاه مردان علی ابن ابی طالب علیه الصلوة والسلام
کرم الله وجهه ۴۱ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سلطان الانبیا
برهان الاصفیا شفیع المذنبین خاتم النبیین احمد مجتبی محمد مصطفی
صلی الله علیه و آله وسلم تمت ● شجرهٔ قادریه حضرت غوث الصمدانی
محبوب سبحانی قطب الاقطاب میران سید محی الدین حضرت عبد القادر
جیلانی علیهم التحیة والثنا ● بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله الذی خصص اولیائه بنور العرفان وشرح صدورهم
بنور الایقان وهم یرشدون الخلق الی حضرت الرحمن
اما بعد خصوص الخلافت والاجازة اللبست الخرقة کما
ورد من آله الراشدین واصحابه المجاهدین الواصلین

مقام العليين بعنايت الله تعالى الى فقير الحقير سيد بهادر على عرف
شاه بهولے قادري الشطاري غفر الله ذنوبه من يد والده
وشيخه كما اتصلة اليه لبسة الخرقة المذكورت من يد
الشيخ عارف بالله سيد حسين پيارے جان الله قادري
المخاطب بحضرت دادا بادشاه غريب نواز قدس الله سره كما
اتصله اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ
والاخي سيد حسن المعروف بسيد باباشاه نديم الله غريب نواز
قادري قدس الله سره كما اتصلة لبسة الخرقة المذكورة
من يد الشيخه ووالده حضرت سيد محمد غريب نواز المعروف
به سيد حاجي صاحب قادري نور الله مرقده كما اتصلة اليه
لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ سيد شير محمد قادري
قدس الله سره كما اتصلة اليه لبسة الخرقة المذكورت
من يد الشيخ سيد شاه علي قدس الله سره كما اتصلة اليه

لبسة الخرقة

شجرۂ قادریہ

لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ سيد مرتضى قادري
قدس الله سره كما اتصلة اليه لبسة الخرقة المذكورت
من يد الشيخ سيد محي الدين قادري قدس الله سره كما اتصلة
اليه لبسة الخرقة المذكورت من يد الشيخ سيد محمد قادري
قدس الله سره كما اتصلة اليه لبسة الخرقة المذكورت
من يد الشيخ برهان الدين قدس الله سره كما اتصلة اليه
لبسة الخرقة المذكورت من يد الشيخ عتيق الدين قدس الله
سره كما اتصلة اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ
فخر الدين عمر قدس الله سره كما اتصلة اليه لبسة الخرقة
المذكورت من يد الشيخ ابو البقا ابن ابراهيم قدس الله سره
كما اتصلت اليه لبست الخرقة المذكورت من يد الشيخ شمس الدين
محمد جنيد بغدادي ثاني قدس الله سره كما اتصلة اليه
لبسة الخرقة المذكورت من يد الشيخ شهاب الدين قدس الله سره

كما اتصلت اليه لبست الخرقة المذكورة من يد الشيخ
السيد الامام الكامل العامل صاحب المذهب الكرامات
الباهرة غوث الصمداني قطب ثاني الذي خضعت رقاب
الاولياء لقدمه المشرقين والمغربين سلطان الاوليا
سيد محي الدين ابو محمد عبد القادر جيلاني عليهم التحية والثنا
رضي الله عنه كما اتصلت اليه لبست الخرقة المذكورة
من يد الشيخ ابو سعيد ابو الخير المبارك مخزومي قدس الله
سره كما اتصلت اليه لبست الخرقة المذكورة من يد
الشيخ ابو الحسن علي قدس الله سره كما اتصلت اليه
لبست الخرقة المذكورة من يد الشيخ ابو الفرح ترك
طوسي قدس الله سره كما اتصلت اليه لبست الخرقة
المذكورة من يد الشيخ ابو الفضل عبد الواحد بن زيد
قدس الله سره كما اتصلت اليه لبست الخرقة المذكورة
من يد الشيخ

شجرهٔ قادرية

من يد الشيخ استاد ابو بكر شبلي قدس الله سره كما اتصلت
اليه لبست الخرقة المذكورة من يد الشيخ ابو القاسم
جنيد بغدادي نفعنا الله به كما اتصلت اليه لبست
الخرقة المذكورة من يد الشيخ سري سقطي قدس الله سره
كما اتصلت اليه لبسة الخرقة المذكورة من يد الشيخ
معروف كرخي قدس الله سره كما اتصلت اليه لبست
الخرقة المذكورة من يد الشيخ داود طائي قدس الله سره
كما اتصلت اليه لبست الخرقة المذكورة من يد الشيخ
حبيب العجمي قدس الله سره كما اتصلت اليه لبسة الخرقة
المذكورة من يد الشيخ خواجه حسن بصري قدس الله
سره كما اتصلت اليه لبسة الخرقة المذكورة من
يد الشيخ اسد الله الغالب امير المومنين علي ابن ابيطالب
عليه السلام نفعنا الله به كما اتصلت اليه لبست الخرقة المذكورة

مزید الشیخ سید المرسلین وخاتم النبیین محمد مصطفی صلی الله
علیه وآله وسلم ولبس النبی صلی الله علیه وآله وسلم فی لیلة
المعراج من ید الله تعالی بلا واسطة منه الیه قال
رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم الما رضع الحق جل جلاله
بید المنزهة عن الشبیه والمثال علی فاحسها فی کبدی
یا الهی صمدی من عندک مددی وعلیک معتمدی و
بفضلک مرضی تمت

شجره قادریه بواسطه پیران شطاریه قدس الله اسرارهم

بسم الله الرحمن الرحیم

۱ الهی بحرمت خرقه خلافت بر فقیر حقیر سید بهادر علی شطاری عفی شاه
بهولی بادشاه غفر الله ذنوبه ۲ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
عارف بالله سید حسین پیار جان الله المعروف حضرت قطب الدهر

بختیار

شجرۀ قادریه واسطه شطاریه

[illegible]

شیخی عم دادا بادشاه غریب نواز قادری الرزاقی قدس الله سره
۳ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید حسن قادری المخاطب سید
بابا شاه ندیم الله غریب النواز قادری شطاری الرزاقی قدس الله سره
۴ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید محمد المخاطب حاجی صاحب غریب نواز
قادری الرزاقی قدس الله سره ۵ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
سید حسن المخاطب شاه باب الله قادری الرزاقی غریب نواز قدس الله سره
۶ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت قدوة المحققین زبدة الواصلین
بندگی شیخ عیسی ثانی ابن حضرت شیخ فتح محمد محدث شطاری قدس الله سره
۷ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ فتح محمد محدث ابن حضرت شاه
عیسی جند الله شطاری قدس الله سره ۸ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
مسیح الاولیا عین العرفا شیخ عیسی جند الله شطاری قدس الله سره
۹ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سلطان التارکین حضرت شیخ لشکر
محمد عارف شطاری قدس الله سره ۱۰ الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت

غوث الاسلام حاجی حمید عرف شیخ محمد غوث گوالیری قدس الله
سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سلطان الموحدین شیخ
ظهور حاجی بابا حضور قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت شیخ ابو الفتح هدایت الله سرمست قدس الله سره الهی
بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ قاضن قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت شیخ عبد الوهاب صدیقی قدس الله سره
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ عبد الرؤف قدس الله سره
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ محمود قادری قدس الله
سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ عبد الغفار صدیقی
قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ محمد قادری
قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ احمد جعفر
حسینی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ
ابراهیم حسینی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت

شیخ عبد الله الحسینی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
سلطان سید عبد الرزاق سجاج قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت شیخ الشیوخ سید السادات میران شیخ محی الدین
عبد القادر جیلانی قدس الله سره علیهم التحیة والثنا الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت شیخ ابو سعید ابو الخیر مبارک مخزومی قدس الله
سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ابو الحسن علی قرشی
الهنکاری قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ
یوسف ابن یوسف الدین قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت شیخ احمد بن عبد العزیز یمنی قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت شیخ ابو العباس یمنی قدس الله سره
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ ابا بکر عبد الله شبلی
قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت شیخ خواجه جنید
بغدادی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه

٣٢
سری سقطی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت خواجه
٣٣
معروف کرخی قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
٣٤
امام علی موسی رضا علیه السلام الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
٣٥
امام موسی کاظم علیه السلام الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
٣٦
امام جعفر صادق علیه السلام الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
٣٧
امام محمد باقر علیه السلام الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت امام
٣٨
زین العابدین علیه السلام الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت
سید الشهدا و شهید دشت کربلا جناب امام حسین علیه الصلوة
٣٩
والسلام الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت امیر المومنین امام
المتقین اسد الله و غالب شاه مردان علی ابن ابی طالب
٤٠
علیه الصلوة والسلام الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سلطان
الانبیا برهان الاصفیا احمد مجتبی محمد مصطفی صلی الله
علیه وآله وسلم تمت

شجرهٔ پیران قادریه

شجرهٔ قادریه شاه محمد

شجرهٔ پیران قادریه از واسطه حضرت سلطان الطریقه
برهان الحقیقه نور السالکین والعارفین حضرت شاه نور
گنگوهی ثم شاه نور الحق رمز اله بهمین آئین کرسبکی سی
رسید فقط

بسم الله الرحمن الرحیم

١
الهی بحرمت خرقه خلافت بر فقیر حقیر سید بهاء الدین علی قادری الرزاقی
٢
عرف شاه بهولے غفر الله ذنوبه الهی بحرمت خرقه خلافت
حضرت قطب الدهر شیخ العصر عارف بالله سید حسین پیارے جان الله
حضرت دادا بادشاه عزیز نواز قادری الرزاقی قدس الله سره
٣
الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید حسن المعروف شاه بابا
٤
ندیم الله قادری الرزاقی عزیز نواز قدس الله سره الهی بحرمت
خرقه خلافت حضرت سید محمد عرف حاجی صاحب قادری الرزاقی
٥
عزیز نواز قدس الله سره الهی بحرمت خرقه خلافت حضرت سید السادات

منبع الجود والکرامات حضرت عارف باللہ سید شاہ باب اللہ
قادری الرزاقی قدس اللہ سرہ الہی بحرمت خرقہ خلافت حضرت
شاہ نور الحق المشتہر شاہ نور شکر کوہی صاحب رحمہ اللہ
قدس اللہ سرہ از شاہ برہان راز الہی صاحب بواسطہ ہای مذکورہ
مرسد قدس اللہ اسرارہم تمت نقل ہای شجرہای
جناب مرشدی حضرت سید شاہ سید علی محمد الرزاقی النظامی العشقی
بتاریخ یازدہم صفر سنہ ۱۲۷۸ از دست خادم و مرید حضرت مغفر الیہ
امیدوار عفو محمد تیپو در مقام تبریز مدراس اتمام یافت

شجرہ پیران قادریہ از واسطہ حضرت سلطان الطریقت برہان
الحقیقت ضیاء السالکین وانوار العارفین حضرت شاہ نور
شکر کوہی صاحب شاہ نور الحق رحمہ اللہ قدس اللہ اسرارہم

بسم اللہ الرحمن الرحیم

شجرہ قادریہ شاہ نور

بسم اللہ الرحمن الرحیم شجرہ مبارک

قل یا عبادی الذین اسرفوا علی انفسہم لا تقنطوا من
رحمت اللہ ان اللہ یغفر الذنوب جمیعا انہ ہو الغفور
الرحیم

شجرہ قادریہ حضرت سلطان الاولیا برہان الاتقیا
محبوب سبحانی غوث الصمدانی حضرت میران محی الدین
ابا محمد سید عبد القادر جیلانی قدس اللہ اسرارہم

۱

الہی بحرمت خرقہ خلافت والاجازت بر فقیر عبد الغنی الباری
سید بہادر علی قادری نظامی غفر اللہ ذنوبہ عرف شاہ بہولے بادشاہ

[۲] الهی بحرمت راز و نیاز حضرت قطب الدهر سخی العصر عارف بالله
سید حسین پیارے جان الله عرف حضرت دادا بادشاه صاحب غریب
نواز قادری الرزاقی قدس الله سره [۳] الهی بحرمت راز و نیاز
حضرت سید حسن عرف شاه بابا ندیم الله قادری الرزاقی غریب
نواز قدس الله سره [۴] الهی بحرمت راز و نیاز حضرت سید محمد عرف حاجی
صاحب قادری الرزاقی غریب نواز قدس الله سره [۵] الهی بحرمت راز
و نیاز حضرت سید السادات منبع الجود والکرامات حضرت عارف
بالله سید شاه باب الله قادری الرزاقی غریب نواز قدس الله سره
[۶] الهی بحرمت راز و نیاز حضرت شاه نور الحق المشتهر بشاه
نور شکر کوتهی صاحب رحمة الله قدس الله سره [۷] الهی بحرمت راز و نیاز
حضرت شاه برهان راز الهی صاحب قدس الله سره [۸] الهی بحرمت
راز و نیاز حضرت شاه عبد القدوس قدس الله سره [۹] الهی بحرمت
راز و نیاز حضرت مسیح الاولیا عین العرفا شیخ عیسی جند الله

لشطاری

شجرهٔ قادریه نور

[۱۰] شطاری قدس الله سره الهی بحرمت راز و نیاز حضرت سلطان
التارکین حضرت شاه لشکر محمد عارف شطاری قدس الله سره
[۱۱] الهی بحرمت راز و نیاز حضرت غوث الاسلام حاجی حمید عرف
شیخ شاه محمد غوث گوالیری قدس الله سره [۱۲] الهی بحرمت راز و نیاز
حضرت سلطان الموحدین شیخ ظهور حاجی بابا حضور قدس الله سره
[۱۳] الهی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ ابو الفتح هدایت الله سرمست
قدس الله سره [۱۴] الهی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ قاضن قدس الله
سره [۱۵] الهی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ عبد الوهاب صدیقی قدس الله
سره [۱۶] الهی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ عبد الرؤف قدس الله سره
[۱۷] الهی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ محمود قادری قدس الله سره
[۱۸] الهی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ عبد الغفار صدیقی قدس الله سره
[۱۹] الهی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ محمد قادری قدس الله سره
[۲۰] الهی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ احمد جعفر حسینی قدس الله سره

٢١
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ ابراہیم حسینی قدس اللہ سرہٗ

٢٢
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ عبد اللہ الحسینی قدس اللہ سرہٗ

٢٣
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت سلطان تاج الدین سید عبد الرزاق

قادری الجیلانی قدس اللہ سرہٗ

٢٤
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت

شیخ الشیوخ سید السادات سلطان الاولیا قطب ربانی

محبوب سبحانی غوث الصمدانی حضرت پیر دستگیر میران محی الدین

سید عبد القادر جیلانی قدس اللہ سرہٗ و علیہم التحیۃ والثناء

٢٥
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ ابو سعید ابو الخیر مبارک مخزومی

قدس اللہ سرہٗ

٢٦
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ ابو الحسن علی

قریشی الہنکاری قدس اللہ سرہٗ

٢٧
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت

شیخ یوسف ابن یوسف الدین قدس اللہ سرہٗ

٢٨
الٰہی بحرمت راز

و نیاز حضرت شیخ احمد بن عبد العزیز یمنی قدس اللہ سرہٗ

٢٩
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ ابو العباس یمنی قدس اللہ سرہٗ

٣٠
الٰہی بحرمت

شجرۂ قادریہ

٣٠
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت شیخ ابابکر عبد اللہ شبلی قدس اللہ سرہٗ

٣١
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت خواجہ جنید بغدادی قدس اللہ سرہٗ

٣٢
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت خواجہ سری سقطی قدس اللہ سرہٗ

٣٣
الٰہی بحرمت راز و نیاز حضرت خواجہ معروف کرخی قدس اللہ سرہٗ

٣٤
الٰہی بحرمت راز و نیاز جناب حضرت امام علی موسیٰ رضا علیہ السلام

٣٥
الٰہی بحرمت راز و نیاز جناب حضرت امام موسیٰ کاظم علیہ السلام

٣٦
الٰہی بحرمت راز و نیاز جناب حضرت امام جعفر صادق علیہ السلام

٣٧
الٰہی بحرمت راز و نیاز جناب حضرت امام محمد باقر علیہ السلام

٣٨
الٰہی بحرمت راز و نیاز جناب حضرت امام زین العابدین علیہ السلام

٣٩
الٰہی بحرمت راز و نیاز جناب حضرت سید الشہدا شہید دشت کربلا حضرت

امام حسین علیہ الصلوٰۃ والسلام

٤٠
الٰہی بحرمت راز و نیاز جناب حضرت

امیر المومنین امام المتقین اسد اللہ الغالب شاہ مردان علی

٤١
ابن ابیطالب علیہ الصلوٰۃ والسلام کرم اللہ وجہہٗ الٰہی بحرمت

رازونیاز جناب حضرت قدس سرور عالم رسول اکرم سلطان الانبیا
برہان الاصفیا احمد مجتبی محمد مصطفی صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم

تمت تمام

بسم اللہ الرحمن الرحیم

اول اللہ تعالے گنج مخفی مین قرار تہا اسوقت تین نام ہے
گنج مخفی نقطہ ذات مطلق اس تینونکے تین نام ظہور
ہوے جو ذات مطلق تہا سو امین دیکہہ ہوا جو نقطہ تہا سو
امین شاہد ہوا جو گنج مخفی تہا سو امین نور ہوا اپکو اپی ظہور
کیا پہر تین نام ظہور ہوے جو شاہد تہا سو بوجہہ ہوا بوجہہ مین
دیکہہ نور ہے آیا آنی مین اسمین شعبہ صفات ظہور ہوے ہونی
مین اوس دیکہہ کو احدیت بولی اوس بوجہہ کو وحدت بولی اوس
نور کو واحدیت بولی اوس شعبہ صفاتکی ظہوریت کو اوسے
روح بولی اوس روح پر ذاتی پانچ عناصر ظہور ہوے پہلا عنصر

روح پر قراریت نور ہنا دوسرا عنصر روح پر جمالیت بوجہنا
تیسرا عنصر روح پر جلالیت دیکہنا چوتہا عنصر روح پر عرفان
یعنے پہچانتا پنا پانچوان عنصر روح پر سماتا پنا اس پانچ
سو پانچ صفات عناصر پیدا ہوی اوس احدیت کو ارواح
بولی اوس وحدت کو مثال بولی اوس واحدیت کو شہادت
بولے شہادت پر پانچ صفاتی عناصر ظہور ہوی او شہادت کو
وجہ سو ماتی کا عنصر او شہادت کو صورت سو پانی کا عنصر
اوس شہادت مین جلالیت سو آگ کا عنصر اوس شہادت مین
ہلن چلن سو باریکا عنصر اوس شہادت مین آواز مطلق سو
خالیکا عنصر اس پانچونکی ظہوریت کو لازم الوجود بولی
اس وجود پر عناصر کو اور سب مرتبے کو بوجہنا دیکہنا حاصل
کرنا ذات کو وجہ دیگر اول گنج مخفی نقطہ ذات مطلق
تعین اول مین ذات مطلق سو وجہ احدیت نقطہ سو وحدت

وجہ دیگر

گنج مخفی سو واحدیت تعین ثانی میں احدیت کو ارواح
وحدت کو مثال واحدیت سو شہادت یہہ سب ملکر یک صورت
اور یک وجود ہوا سو یہہ ذات وجہ دیگر اول ذات اوسکا
دو صفت یک جلال دوسرا جمال جلال سو دیکہہ اوسکی صفت
بہانت اس دیکہہ سو آگ پیدا ہوئی اس بہانت سو بارا
پیدا ہوا جمال سو بوج اسکی صفت شاہدی اس بوج سوں
اس بوج سوں پانی پیدا ہوا اور شاہدی سوں ماٹی پیدا
ہوی یہہ سب ملکر وجود اور یک صورت ہوی سو اسکا عکس
لازم الوجود جلال کا ییک نقطہ جمال کا ییک نقطہ انکو دیکہہ
شاہد ہوئے ہیں اور ہوا صفا ہوئے ہیں دیکہہ کو ہوا صفا
ذات مطلق سو ہوا نقطے سو صفا ہوا سو تینوں عناصر پیدا
ہوئے سو کون ظہور میں آیا سو خالی پیدا ہوا وہ ہوا
تہا سو بارا پیدا ہوا اوسمیں روشنی ہی سو آگ پیدا ہوئی

اور صفا

اور صفا سو دو عنصر پیدا ہوئے اوس روشنی کو صورت پیدا
ہوئی تو جیا سو پانی پیدا ہوا شاہدی دیا سو ماٹی پیدا ہوئی
یہہ سب سمایا سو تیسرا وجود ہوا ذات نے آپی مجمل اور
مفصل صفتاں بوج کر ہو گیا کن فیکون دو نو جان پیدا ہوئے
مجمل صفاتوں کا مثال ہوا مفصل صفاتاں کا شہادت مثال
سو عقبے شہادت سو دنیا وجہ دیگر اول اللہ تعالے گنج مخفی
میں قرار تہا اسوقت تین نام تہی گنج نقطہ ذات مطلق
اوس تینو کے تین نام ظہور ہوے ذات مطلق کو دیکہہ لگا اوس
نقطے کو بوج لگیا اوس نقطہ کو بوج لگیا اوس گنج مخفی کو
وجود لگیا دیکہہ اوس نقطے پر آنے میں صورت دسیا دسنے میں
اوس دیکہہ کو احدیت بولے اوس نقطے کو وحدت بولی اوس
گنج مخفی کو واحدیت بولے یہاں سبعہ صفتاں ظہور ہوئے
سبعہ صفات کی ظہوریت کو روح کا نام ظہور پایا وہ ظہور پانے

مین روح پر پانچ عناصر ذاتی بہتیل کری اول ذاتی عنصر
نورانیت روح پر آیا سو نور کر کر نام ہوا دوسرا عنصر ذاتی
جمالیت روح پر آیا بوج کر کر نام ہوا تیسرا عنصر ذاتی
جلالیت روح پر آیا دیکھہ کر کر نام ہوا چوتہا عنصر ذاتی عرفان
روح پر آیا پہچانتا پنا کر کر نام ہوا پانچوان عنصر ذاتی روح
پر آیا سو سماتا پنا کر کر نام ہوا یہان تین نام ظہور ہوئے
اوس احدیت کو ارواح بولے اوس وحدت کو مثالی بولے
اوس واحدیت کو شہادت بولے یہان پانچ عناصر صفاتی
ظہور ہوے اوس شہادت کو وجود سو پہلا عنصر خاک دوسرا
عنصر صفاتی صورت سو پانی تیسرا عنصر صفاتی سو غصہ آگ
چوتہا عنصر صفاتی باد سو اوسکا ہلن چلن پانچوان
عنصر صفاتی خالی سو اور نکلنا اوسے لازم الوجود بولے
اوس لازم الوجود کو اوسکے صفتان سو بوجنا کنائے کرنا

اوکی اوجانا

اوس روحانی وجود کو سبعہ صفات سو دیکھہ کر پہچاننا
اور ذات کو ملکر ذاتکا ذوق لینا وجہ دیگر ظاہری دید
نگاہ کہ اوسکو روح جاری کہتے ہین اور اوسکی شاہد کو
من نور سو وجود ظاہر ہیہ تینو ملکر بندہ ہوا دوسرا وجود
باطن کا ممکن کہ ممکن الوجود کہتے ہین اوسکی دیکھہ روح
مقیم اوسکی شاہدی انا نور سو محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
اور ذات کی دیکھہ امین دیکھہ اور ذات کا شاہد امین شاہد
ذاتکا وجود امین نور ہیہ تینو ملکر ذات یہہ تو بطون کو ذاتی
بولتے ہین اور تو مرتبہ ذاتکی بہی کہتے ہین اللہ کہتے سو ج
احدیت یعنی دیکہنا پنا ذاتکا قدرت کہتے سو ج نقطہ
یہہ بہی نور ذاتکا اوسے وحدت کہتے ہین ظہور اوس نور کا
سو ج واحدیت یعنی صورت ذاتکی امین دیکھہ سو احدیت
امین شاہد سو وحدت امین نور سو واحدیت ذات مخفی اپنے

مین قایم قرار تہا اوس قراریت مین یہہ تین نام ہین امین دیکہہ
امین شاہد امین نور ذات احدیت طرف صفات ذاتیہ کی
نزول کیا اوس نزولیت کی یہہ دوسری تین نام ہوئے احدیت
وحدت واحدیت امین دیکہہ تہا سو احدیت ہوا امین شاہد
تہا سو وحدت ہوا امین نور تہا سو واحدیت ہوا ذات سات
صفات کی نزول پائی اوس نزولیت سی احدیت کا نام روح
ہوا وحدت کا نام مثالی یعنی دل ہوا اوس واحدیت کا نام تن
ہوا یہہ تین مرتبہ اصل ذاتی ہین اسی طریق سی ان مرتبون کو
نو بطون کہتے ہین ایسے طریق سے جو کوئی ذات بیچون و بیچگون
کتین اپنے مین جانے اور یقین اعتقاد کرے اوس شخص کو
کامل اکمل مکمل کہا چاہیے وصلی اللہ علی خیر خلقہ محمد وآلہ
اجمعین تمت تمام رسالہ نو بطون

[illegible]

بیت: غیب است وشہادت ارواح ومثال والخامس جمعیت تلک الحضرات

تفصیل این بیت

غیب شہادت ارواح مثال حضرات
كنت كنزا مخفيا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق

احدیت	نقطہ روح مقید وحدت	واحدیت
امین دیکہہ	روح مقیم	روح جاری
امین شاہد	انا نور	من نور
امین نور	ممکن الوجود	واجب الوجود
صفت ادراک	صفت عرفان	صفت تمیز

صفات سبعہ ذاتی

سمیع بصیر حی مرید کلیم علیم قدیر

درمقام روح این صفات سبعہ را امہات صفات گویند یعنی
سنتاپنا دیکھتاپنا جیتاپنا ارادہ کرتاپنا بات کرتاپنا

پہچانتا پنا قدرت رکھتا پنا؛ یہہ سات صفت روح کی

دوسرا رسالہ

بسم اللہ الرحمن الرحیم؛

اللہ سبحانہ تعالیٰ اپنے گنج مخفی کو عیاں کرنے چاہا تو اول یک نظر
کیا سو اوسے امین دیکہہ اور امین شاہد کہتے ہیں یہہ دونو ذات
کے دو طور ہیں؛ ذات نے اپکو دیکہا سو اوسیکو نظر کہتے ہیں؛
دیکہہ کر گواہی دیا سو اوسے شاہد کہتے ہیں؛ یہہ تینو مرتبے ذاتکے
ہیں؛ بعد ازاں اپنے صفات پر دیکہا سو یک نظر دوسری پیدا ہوی؛
اور دیکہہ کر شاہدی دیا سو یک شاہدی دوسری پیدا ہوے؛
دوسری شاہدی پیدا ہونے میں ساتوں صفتاں علیحدہ ہو کر
دسے سو یہہ دوسرا وجود ہوا؛ اوس دیکہہ کو روح مقیم؛ اوس
شاہدی کو انا نور؛ اوس صفات کو ممکن الوجود کہتے ہیں؛ یہہ

تینو مرتبے

تینو مرتبے محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کے ہیں؛ بعد ازاں
روح مقیم تن مقیم میں آکر حواس کی راہ سوں باہر نکل کر تن پر
دیکہا تو اور یک نظر پیدا ہوی سو اوس دیکہہ کو روح جاری
بولتے ہیں؛ اور دیکہہ کر شاہدی دیا سو اور یک شاہدی پیدا
ہوی؛ اوس شاہدی کو من نور بولتے ہیں؛ اور اوس وجود کو
واجب الوجود بولتے ہیں؛ یہہ تینو مرتبے بندی کے ہیں؛ ظاہر کا
وجود واجب؛ اسکی دیکہہ روح جاری اوسکا بوج من نور؛ اوسکی
صفت تمیز یہہ تینو ملکر بندہ ہوا؛ باطن کا تن ممکن؛ اوسکی دیکہہ
روح مقیم؛ اسکا بوج انا نور؛ اوسکی صفت عرفان؛ یہہ تینو
ملکر محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم؛ اور ذات کا وجود گنج مخفی؛
اسکی دیکہہ امین دیکہہ؛ اوسکا بوج امین؛ اوسکی صفت ادراک؛
یہہ تینو صفات ذات جل جلالہ و عم نوالہ جان؛ جان العزیز
جسم سوئی واجب؛ نفس سوئی جاری؛ دل سوئی من نور؛ روح دیکہہ سو

وہی مقیم سِر سو وہی انا نور خفی سو وہی عرفان نور سو
امین شاہد عشق سو امین دیکہا ذات سو گنج مخفی ایسے
نو بطون کہتے ہین باہر کی دیکہہ جاری او ہی دیکہہ اندر کی سو
روح مقیم باہر کی شاہدی یعنے جاری او سیر کی شاہدی
من نور او ہی شاہدی اندر کی ہوئی تو انا نور ہوئی او ہے
مقیم مشاہدے پر اگر دیکہا تو امین دیکہہ ہوا وہی انا نور
مشاہدی پر اگر شاہدی دیا تو امین شاہد ہوا جاری کا
وصل مقیم سو مقیم کا وصل ذات سو من نور کا وصل انا نور
سو انا نور کا وصل امین شاہد سو وصلی اللہ علی خیر خلقہ
محمد و آلہ اجمعین تمت تمام شد

رسالہ تیسرا

بسم اللہ الرحمن الرحیم

ظاہر کی دیکہہ روح جاری او سیر کی شاہدی من نور ظاہر کا

وجود واجب

وجود واجب یہہ تینو ملکر سندہ ہوا باطن کا وجود ممکن او سکی
دیکہہ روح مقیم او سیر کی شاہدی انا نور یہہ تینو ملکر محمد مصطفی
صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم ذات کی دیکہہ امین دیکہہ ذات کی شاہدی
امین شاہد ذات کا وجود امین نور یہہ تینو صفات ذات
اسکو نو مرتبے بولتے ہین ذات حق سبحانہ تعالی شانہ کو احدیت
یعنے دیکتا بنا ذات کا او ر قدرت کہتے سو وہی نقطہ اور
وحدت سو آئینہ نور کا نور سو وہی واحدیت یعنے صفات ذات
کی اور امین دیکہہ سو وہی احدیت اور امین شاہد سو وہی وحدت
اور امین نور سو وہی واحدیت اول حق سبحانہ تعالی جب گنج
مخفی مین تہا تو اوس قراریت مین یہہ تین نام تہی امین دیکہہ
امین شاہد امین نور ذات احدیت نے جب صفات اصلی
طرف نزول کیا اوس نزول کرنے مین اوس تین ناموں کے یہہ
تین نام ہوئے احدیت وحدت واحدیت امین دیکہہ تہا سو

احدیت ہوا امین شاہد تہا سو وحدت ہوا امین نور تہا سو
واحدیت ہوا ذات احدیت نے جب صفات صفاتی طرف نزول
کیا اوس نزول کرنے مین احدیت کا نام روح ہوا اوس وحدت
کا نام مثال دل ہوا اوس واحدیت کا نام یہہ تن شہادت ہوا یہہ
نو مرتبے اصل ذاتی ہین اسے کو نو بطون بولتے ہین یون جنے
بیچون و بیچگون اسمین بوجیا اور دیکہا تو اوسے کامل اکمل
مکمل بولیا جائے وصلی اللہ علی خیر خلقہ محمد و آلہ اجمعین

تمام شد

رسالۂ پنج گنج

بسم اللہ الرحمن الرحیم

بنام خداوند نام خدا ؛ سرا سر کہو نمین دم دم سدا
عجب اسم فرخ و فرخندہ ہے ؛ جو کوئی اسکا ذاکر سو وہ زندہ ہے
جو کوئی اس اسم سات ہمدم ہوا ؛ زمانے کے غم سے وہ بیغم ہوا

داد مند

دردمند لوگا لگا دارو ہے وہ ؛ دون ہار کا بہی تیراون وہ ہے
اسے ذکر کرتے دلاں ہوئے صفا ؛ اسے فکر سو سب نے پائے بقا
وو ہی اسم قاضی ہے حاجات کا ؛ وو ہی اسم رافع ہے درجات کا
جہیے سو خزانیکا مفتاح ہے ؛ اندہیرے دلاں کا بہی مصباح ہے
کوئی اس اسم کا جو کرتا ہے ہمان ؛ تو اسکا کرے دہیائے حضرت سبحان
عقیدے کوا اپنے جو کوئی چہوڑتا ؛ بغیر اوس اسم جیو نہین چہوڑتا
جتے انبیا اولیا سب تمام ؛ اسے اسم کا دہیان کیتے مدام

در نعت محمد مصطفی صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم

خصوصا حبیب خدا مصطفی ؛ اسے نام سون دل کیئے ہین صفا
محمد کا تہا جسم انیس ؛ محمد کا تہا نام جسم جلیس
مفرح محمد کا یو نام تہا ؛ اسے سون محمد کا سب کام تہا
یہی تہا خزینہ محمد کا جم ؛ یہہ ہی تہا محمد کا چتر و علم
محمد کی دولت یہہ ہی اسم تہا ؛ محمد کی نعمت یہہ ہی اسم تہا

یہی تہا محمد کا جم ملک و مال ۔ یہی تہا محمد کا جم قال و حال
اسیکا محمد ہے مظہر اتم ۔ اسیتے محمد منور اَمم
اسیمیں محمد ہوئے تہے محو ۔ اسیتے محو اور اوسیتے صحو
بغیر میم احمد اسی پر دلیل ۔ صحیح اسکو جانو نہ جانو علیل
وہی ہات ہے حامد سو محمود ہے ۔ وہی ذات کب تہا ہر موجود ہے
محمد کا مرجع و مبدا تمام ۔ اسی طرف جم ہے علیہ السلام

آغاز پنج گنج

اتا ہوش کا گوش تو خوب دہر ۔ ار وہ اسم اعظم ہوں کہولکر
او سو اسم الله کا ذاتی اچھے ۔ او جامع اسما صفاتی اچھے
اب اوس اسم کا تو بہت دہیان دے ۔ یہی پو پانچ ذکروں کو تو جان لے
جلی قلبی روحی اچھے سو می ۔ چہارم ہے سری خفی پنجمی
یو پنج گنج عنایت کرے تجہ الہ ۔ بفضل محمد رسالت پناہ
دکہن کو جو ہے پیر شاہ برہان ۔ کیئے دو وضع سو ہر یک کو بیان

سگن وضع

سگن وضع اول تو یو جان لے ۔ دوم وضع نرگن اپر دہیان لے

گنج اول ذکر جلی بولنا

جلی ذکر کا تو سن اول بیان ۔ اسیکو چ کہتے ہیں ذکر اللسان
زبان سو کرے یاد الله کا نام ۔ اسی پر دہرے کان اپنے مدام
زبان نت بہرے جو اوسی یاد سوں ۔ بہرے کان تیرے اسی یاد سوں
کرے یوں تو وہی ہے جلی کا سگن ۔ اتا میں کہوں تجکو نرگن کا گن
رگ رگ بالی بال سے وو نام ۔ دہرکتا نکلتا اچہی جم مدام
اوسی یاد سوں ہات تیرے ہلیں ۔ اوسی یاد سوں پاؤں تیرے چلیں
کہولیں اور ملیں پلک اوسی یاد سوں ۔ رہیں گوش جم شاد اس یاد سوں
سب اعضا میں یو یاد ہوئے جم رہے ۔ جیوں آواز گنبند میں گہم رہے
ہر یک پر کرے جو تسبیح کی نظر ۔ ذکر میں کہرا وی دسے سر بسر
نین کہول اپنے تو دیکہ ہے جسے ۔ اوسی اسم کا عین سب جا دسے
نظر میں تیرے یوں دسے ہر نظر ۔ مصور اوسے اسم کا ہے مگر
لگی ہات یو گن و نرگن کا گن ۔ اتا دیک کا نون سے قلبی تو سن

گنج دویم ذکر القلب وسوسۃ

جو اِس ظاہری کو تو سب کر لیا ؛ پچھی دیکھہ دل میں تو اپنے بچہا
جو افکار اذکار غیری دسے ؛ یہہ اب جار اس جا نمیں جو بسے
بدر کر انو کو وہاں آپی تمام ؛ اسیکو کہتے تصفیۂ قلب عام
پچھی دلمیں اوس اسم کا دہیان لے ؛ نگن بو جبہ نرگن بہی تو جان لے
اتا سُن تو نرگن کا یو ہے بیان ؛ جو ذاکر کو خطرہ نہ اووے یہاں
کہ ہوں پاو میں پا گناہوں لبر ؛ پڑیا ہوں بہرم میانے میں سر بسر
اکہنڈ یاد ہووے رہے دلمیں بہر ؛ یو نرگن ہے قلبنے کا یا تو خبر[1]
یہاں ذوق اور شوق ذاکر کتیں ؛ جو ہے سو وہ کہنے میں آتا نہیں
جو کوی اسمیں آوے وہی پائیگا ؛ زبان نو وہ کہنے میں کیوں آئیگا

گنج سویم ذکر الروح مشاہدۃ

اتا سُن روحی ذکر ہے جبکا نام ؛ تصور کرے شیخ کا یہاں مدام
الپس جیو میں یا شیخ اوس جیو میں ذات ؛ اسی شغل میں تو رہے دیس و رات

تو دہر

تو دہر دہیان ایسا لگا پیر سوں ؛ جیا کرم لا باہی زنبور سوں
کرے یوں جو تو روز و شب شیخ دہیان ؛ نگن ہے روحیکا لگا اوسکو جان
اتا پہر اسکو جو دیکہے سجہا ؛ فنا ہوا ہے شیخ ہوا وسکی جا
تجلی یہاں روح کی سر بسر ؛ جو مکشوف ہوتی ہے ذاکر اوپر
پاوی روح ذاکر نے یوں دربدر ؛ جیا کہیو موجود ہوا اندلین[2]
دیکہا اپنے معبود کو آپ پاس ؛ جو شہ رگ میں نیرا اہی قول خاص
وفی انفسکم کا جو کچہ بیان ؛ کہ ہوتا ہے ذاکر پر اسکا عیان
جو کچہ من عرف کا جو مخفی ہے راز ؛ فقد عرف کے ساتہ ہووے گا واز
لگا تہہ ذاکر کے جب یو عمل ؛ روحی کا یو نرگن اہی بے بدل

گنج چہارم ذکر السر معاینۃ

اتا ذکر سری کو بولوں تو سن ؛ تو ذاکر اسمیں رہی نہایت جتن
یہاں عشق کا جم بہریا ہات ہے ؛ سورج طرف نے رہ میں بات ہے
فقط ہر میں ظاہر کو دیکہی عیان ؛ یہی پابمہ کا کہتے ہیں [illegible]

[1] حاشیہ: یعنی خواہش
[2] حاشیہ: یعنی وجود

آفاقی تجلی ہوی اوس اوپر ۔ آوی شخص ہر آئنہ میں نظر

نظر بوجہ کی کرکے دیکھے جیسے ۔ اوسی موں کا وہ آئنہ ہو دیسے

لگیا ہاتہ ہوگیں تو سری لگی توہ ۔ دیکھے ہی یہہ تو وہ نرگن کا گن

اسیکو ہر ایک تہار دیکھے عیان ۔ رہو آئینہ عکس تا درمیان

دیکھت اوسے مونکی وہ شمع لگ ۔ دیوی ڈال اوس پر اپس جیو پتنگ

جمع کی دریا میں دیوی گولا پاک ۔ ہو تجرید میں تجرد ذات پاک

ہمیشہ وہ رخسار کے گل اوپر ۔ دیوانہ پہری ہو کو جیو بلکہ بہنور

اپ سو رہیا عشقکا ہے مدام ۔ جو محبوب بن سبکو جانے حرام

گنج پنجم ذکر التخفی معائنہٗ

اتا سن کہتے ہیں جسکو خفی ۔ کہ یہاں میں وہ تو دونو ہیں نفی

اضافی صفت ذات یہاں لپٹ ہے ۔ وہی آپ اپتے یہاں ہت ہے

مری ہستی پر اوسے پاوے جیوں ۔ خفی کے لگن ہی ہے نرگن کو سن

جو مطلق اثبت ہو پاوی قرار جان ۔ جو لا رب و لا عبد کا ہے بہار

لمن الملک

لمن الملک کا ہی یہاں ہے محل ۔ عبارت اشارت کا نیں یہاں دخل

تجلی یہاں ذاتی ہے سربسر ۔ اپکو تو تعزید کا نام دہر

اگر یک پل ہی کسیکو ملے ۔ کہیں اوسکو بے شک خدا کا ولی

بفضل نبی علیہ السلام ۔ یو پنج گنج یہاں آ ہوا اختتام

تمت تمام شد رسالہ پنج گنج

این ہر چہار رسالہ ہندی شیخ عطا فرمودہ حضرت پیر و مرشد واقف اسرار خفی و جلی سید السادات سید بہادر علی ماکوری الشطاری زاد اللہ قدرہ بتاریخ بیست و پنجم صفر المظفر ۱۲۷۸ھ بخط امیدوار عفو محمد شیو بمقام ستری مدراس اتمام یافت

الٰہی بحرمت خرقہ خلافت حضرت سید غلام نبی شاہ صاحب قدس اللہ سرہٗ در بنگلور سکونت میدارند الٰہی بحرمت خرقہ خلافت حضرت سید شہاب الدین احمد محمود گجراتی قدس اللہ سرہٗ الٰہی بحرمت خرقہ خلافت حضرت شیخ احمد قدس اللہ سرہٗ در سنہ ایکہزار و صد و شصت و ہفت در سلک خاندان حضرات

[illegible]

اللهم اغفر وارحم انت خیر الغافرین

یا شیخ عبد القادر شیئاً لله

رب یسر بسم الله الرحمن الرحیم وتمم بالخیر

حمد وسپاس خدایرا جل جلاله که در معانی در صورت بیان عیان
میکند وطراز حقایق را در لبس پردهٔ دقایق مجاز نهان ودرود
بسیار بر سرور کائنات وبهتر موجودات محمد مصطفی صلی الله علیه وعلی
آله وسلم اما بعد بباید دانست که عالم معانی را ادراک نتوان
کرد مگر در کسوت لباس زیرا که معانی از آن رو که معانی اند لطیف اند
ووجود روحانی مادام که از کسوت لباس وصورت مجرد است بشریت
انسانی بدو راه نتواند برد لیکن حکمت الهی اقتضای آن کرد که
هر معنی را در کسوت صورت فعلی وقولی محسوس ومعقول بعالمیان
نماید تا بادراک همه مفهوم گردد بیت من معتر فهم که شاهد دل

عین است لیکن حکیم که چشم صورت بین است و چون اصحاب معانی
واهل تحقیق این صورت دیده اند و ترنم معانی کرده اند والفاظ
زلف وخال را در سلک معنی کشیده اند و هریک مظهر معنی عظیم
کرده اند و حقایق و دقایق را درین خط مفهوم اند علی الخصوص
اشعار آبدار و نکات که حضرت خواجه حافظ فصیح الدین محمد شیرازی
نور الله مرقده در دیوان شریف خود الفاظ غریبه بسیار آورده
در سلک بیان کشیده اند و عوام که معتقد اشعار لطیف ایشان اند
بی معنی نه برده اند واسرار لسان الغیب ندانسته اند لهذا واجب بود
آن الفاظ غریبه و لغات مشکله را در شرح کشیدن تا بدانند که
گرا گفته اند و چرا فرموده اند و بدین ایما و اشارات چه معنی و حقایق
خواسته اند خواص را ازین تکرار و عوام را ازین اظهار نفع کلی رسد
وبهره مند گردند و شارح و ساعی را بدعای خیر یاد کنند والبته
باید که چون این رساله را مطالعه نمایند و هیچ لفظی را برای خود

در رشته

تشبیه بمعانی

تشبیه بمعانی دیگر نکنند و نه بهره مند گردند و شرح و معانی که درون لا
فرموده اند معتقد باشند و دل از انکار دور دارند تا مستفید گردند
ومنه الهدایة والتوفیق مقدمه در اسامی عشق و عاشق و معشوق
دوستی محض را گویند بی علاقه محبت صاحب دوستی محض را گویند
وقتیکه مستغنی از دوستی دانند طلب جستن حق را گویند مطلوب
حقتعالی را گویند وقتی که تمامت از آن بود که بدوستی منسوب بود
عشق محبت مفرد را گویند و نیز دوستی حق را گویند با وجود طلب
وجد تمام جذبه الهی را گویند عاشق آشفته جمال الهی را گویند
بعد از آنکه طلب کرده باشد و تمام گشته معشوق حقتعالی را گویند
وقتیکه بجد تمام طلب کنند از آن جهت که مستحق دوستی اوست از جمیع
وجوه شوق انزعاج دل را گویند در طلب اشتیاق کمال انزعاج دل
را گویند جمال کلی و طلب تمام و عشق مدام حسن جمعیت کمالات را
گویند در یک ذات و این جز حقتعالی را نبود جلال ظاهر کردن

کمال معشوق است **جلال** ظاهر کردن بزرگی معشوق است از جهة
استغنا از عاشق **لقا** ظهور معشوق را گویند چنانکه عاشق را یقین
حاصل شود که اوست **لطف** پرورش دادن معشوق است عاشق
بطریق موافقت **ملاحت** بی نهایتی کمال الهی را گویند که هیچکس
بنهایت آن نرسد **ظهور** انوار لیست از راه مجاهده و مجرد از
ماده شکلی **کثرت** التفات بسیار را گویند **شوخی** کرشمهٔ الهی را گویند
در چنیدن لذات توجهات **شکل** وجود معشوق را گویند و انوار
و روشنی متواتر که در توجه بر سالک ظاهر گردد نیز گویند **امزاج** جمالیات
و کمالیات را گویند **شیوه** اندک جذبهٔ الهی را گویند در هر حال که باشد
مکر غرور دادن معشوقست عاشق را بطریق لطف و موافقت
یا بطریق قهر و مخالفت **قریب** نزدیک شدن بدرجهٔ استدراج
الهی را گویند **وفا** عنایت ازلی را گویند **جفا** پوشانیدن دل سالک
را گویند از معارف و مشاهدات **جور** بازداشتن سالک را گویند

از سیر در عروج

از سیر در عروج **ناز** قوت دادن معشوقست عاشق را در باطن
خشم ظهور صفات مهر را گویند **عاشق کش** امتحان الهی را گویند
بانواع ظاهری و باطنی **صلح** قبول اعمال را گویند **وصلت** قریب
پردهٔ وصل را گویند که میان عاشق و معشوق بود **حجاب** موانعی
را گویند که عاشق را از معشوق باز دارد و نوعی از انواع بجهت
عشق **نقاب** موانعی را گویند که عاشق را از معشوق باز دارد
بحکم ارادت معشوق **محل** کلیات را گویند که درکات موجودات
پوشیده باشد **تیر غمزه** رد کردن اعمال عبادت را گویند **حرمان** احوال
را گویند که بر عاشق واقع شود چنانکه حکم ارادت بر مقتضی امر او
سرکشی مخالفت ارادت الهی را گویند و خلاف مراد سالک را گویند
بحکم ارادت الهی **توانائی** صفت قهار را گویند بر عاشق چنانکه
حکم ارادت الهی است **توانائی** صفت فاعل مختار را گویند **امیری**
ارادت خود را جاری داشتن است بر سالک سلطانی استغنا الهی را

گویند توانگری حصول جمیع کمالات را گویند حاکمی اوامر شرع را جاری
داشتن است و قیل امر امور صفت غیبی را گویند دستگاه حصول
صفت کمال است با وجود قدرت بر کمال بر ظهور بر صفتی غارت
جذبهٔ الهی را گویند که بی واسطه بر سلوک و اعمال مقدم باشد ترکتاز
جذبهٔ الهی را گویند وقتیکه بر سلوک مقدم باشد تاراج مهلت اختیار
سالک را گویند در جمیع احوال اعمال ظاهری و باطنی بیگانگی
استغنای عالم الوهیت را نیز گویند آشنایی تعلق ربوبیت را گویند
که همه موجودات بر آنست چون تعلق خالقیت به مخلوقیت غمخواری
صفت باسطی را گویند که ضروری کافهٔ موجودات است و هیچ اسم
موافق تر از اسم باسطیت سالک را زیرا که کلمهٔ توحید بدینه دایر
است غمگساری صفت رحمانی را گویند مهربانی صفت ربوبیت را
گویند دلداری صفت تقاضی را گویند در مقام انس در دل وجد
را نیز گویند جانان صفت قیومی را گویند در استیلای الهی قامت

سزاواری

سزاواری پرستش را گویند زلف غیب هویت را گویند گیسوی
ظاهر هویت را گویند گیسو طریق طلب را گویند تاب زلف
کتمان اسرار الهی را گویند خم زلف اسرار الهی را گویند پیچ زلف
اشکال الهی را گویند سر صفت ارادت الهی را گویند فرق صفت
حیات الهی را گویند پیشانی صفت ظهور اسرار الهی را گویند ابروی
اهمال کرده منوط سالک را گویند از درجه و مقام مژه اهمال اعمال
سالک را گویند تیر مژه اهمال ناکردن سالک را گویند چشم صفت
بصیرت الهی را گویند دیده اطلاع تجلیات الهی را گویند چشم
سرمست ستر کردن حالات الهی را گویند که تقصیر از سالک در
وجود آید چشم خمار ستر کردن تقصیر سالک را گویند جعد سیاهی
ظلمات و حیرت فی دل سالک را گویند ابروی عزم کردن سقوط
سالک راه را گویند بسبب تقصیر طاق ابرو اهمال کردن سقوط سالک
راه را گویند از درجهٔ مقام بسبب تقصیرات سالک از غیر سالک چشم ترک

ستر کردن احوال کمالات سالک را گویند ماه روی تجلیات
الهی را گویند که در مادهٔ باشد و در خلوت سالک را واقع شود
مهر تجلیات حالات را گویند که سالک بر کیفیت آن مطلع شود رخ
تجلی محض را گویند طره پریشانی حال سالک را گویند از واردات
متواتره چهرهٔ گلگون تجلیات را گویند که غیر ماده باشد در حالت غیب
سالک را خال سیاه عالم غیب را گویند خط سبز عالم برزخ را گویند لب
کلام را گویند لب لعل بطون کلام را گویند لب شکرین کلام منزل را گویند
که بواسطه باشد لب شیرین کلام بیواسطه را گویند بشرط ادراک دهان تنگ
صفت متکلمی را گویند بطریق تقدس و رموز از فهم و وهم مخلوق زمان
امر او گویند زبان شیرین امر را گویند که موافق طبع سالک شود زبان
تلخ امر را گویند که موافق تقدیر باشد ذقن محل ملاحظه را گویند از
مشاهده زنخ محل زلزلت را گویند از مشاهده نافه نفحات پیوسته
که از الله تعالی بر دل سالک نزول فرماید سیب زنخ علم لذات را

وابرو

گویند از مشاهده چاه مشکلات مشکلات اسرار مشاهده را گویند سینه
صفت علم الهیت را گویند بر صفت ربوبیت را گویند که در میان محب
و محبوب باشد موی میان نظر سالک را گویند بر قطع حجب دست صفت
قدرت را گویند بازو مشیت را گویند انگشت صفت احاطه را گویند سخن
اشارت الهی را گویند مطلقا سخن شیرین اشارت اشارت الهی را گویند
بواسطهٔ در سخن مکاشفه اسرار الهی را گویند در ماده و غیر ماده سخن
چون گهر اشارت بزرگ را گویند گوهر سخن ادراک اشارت را گویند که
غیر ماده باشد سلام و درود ملاحت را گویند سام اوامر و نواهی را گویند
هدیه نبوت و ولایت را گویند بعث وحی را گویند و الهام را نیز گویند
فصل توسط اسامی آلات طرب مجلس عشرت مجلس عشرت لذت
انس را گویند با حق تعالی با وجود علم لذت طرب انس باد کر حق را گویند
عیش دوام لذت انس را گویند با حق تعالی شراب غلبات عشق را
گویند با وجود اعمال که متوجب ملامت باشد شراب خام عشق ممزوج را

گویند به غلبات عشق با وجود اعمالی که معلوم ملامت باشد میخواره عالم
لاهوت را گویند میکده قدم مناجات را گویند خمخانه مهبط غلبات را
گویند که از عالم قلت هست کاشه پیغام و اسطه را گویند که میان عاشق
و معشوق واقع شود باده عشق را گویند وقتیکه موصوف بود بصفت
عشق ساقی واسطه را گویند که در میان عاشق و معشوق بود قدح
وقت را گویند جام احوال را گویند صراحی مقام را گویند خم موقوف
را گویند جرعه اسرار مقامات را گویند که از سالک در سلوک پوشیده و مانده
باشد مستی فرو گرفتن عشق را گویند صفات بیرونی و اندرونی
مست خراب استغراق عشق را گویند نیم مست آگاهی از استغراق
را گویند خرابات شهریت سالک را گویند هشیاری باز آمدن
را گویند از غلبات عشق خمار رجوت را گویند از قیام اصول
رندی قطع نظر را گویند لاابالی نا پرهیزی سالک را گویند شمع
نور الله را گویند شاهد تجلی را گویند نقل کشف معانی را گویند

کاسه

کتاب

کتاب پرورش دل را گویند در تجلیات صبوحی محادثه را گویند
صبح طلوع احوالی بر سالک را گویند بامداد مقام نشستن
احوال را گویند و اوقات را شبانگاه ملک شدن احوال را گویند
شب قدر تعارف تجلیات بر سالک را گویند در عین استهلاک
موجود حق تعالی شب یلدا نهایت الوان انوار تجلی را گویند که سواد
اعظم است و او را اتبایع انوار نیز گویند شب عالم جبروت را
گویند کفر تاریکی عالم متفرق را گویند کافر صاحب اعمال با
تفرقه را گویند و نیز در بعض آنست که غفلت بکیفیت سالک را گویند
چنانکه شیخ فریدالدین عطار قدس سره فرموده اند بیت هر که او غافل
از حق یکزمان است در آندم کافر است اما نهان است عید
مقام جمع را گویند نوروز مقام تفرقه را گویند ترسا معانی و حقیقت
را گویند وقتیکه عظیم رقیق و دقیق باشد ترسابچه تفکرات حقیقت
معانیه را گویند صبا پریشانی آوردن دل سالک را گویند از روی [illegible]

تجلیات
کلیسا

مغبچه تجلیات فاسده سالک را گویند دیر
عالم انسانی را گویند کلیسا عالم حیوانی را گویند
چلیپا طبایع را گویند زنار بستن عهد را گویند
ناقوس یاد کردن مقام تفرقه را گویند توبه باز داشتن
از چیزی ناقص و روی آوردن بچیزی کامل را گویند
ایمان مقدار دانستن را گویند بحضرت حق سبحانه
تعالی جرس آشکاره کردن حالات خود سالک را
اسلام اعمال مناسب را گویند دین اعتقادی
را گویند از تفرقه سر بدر کرده زهد اعتراض را گویند
از فضول دنیائی نماز اجتهاد سالک را گویند عبادت
مطاوعت را گویند روزه قطع امساک طعام را
گویند زکات ترک اثبات را گویند و تصفیه را گویند
حج سلوک فی طریق الله را گویند و یا سلوک الی الله گویند

بیابان

بیابان وقایع طریق را گویند کعبه مقام وصلت را گویند طامات معارف
را گویند خرقه صلاحیت و سلامت را گویند که صورت ظاهری باشد سجاده
سند برافروختن باطن را گویند از توجه ترک تدبیر اجتهاد خود را گویند
اطاعت تسلیم کردن وجود سالک را گویند بدل کردن عدول کردن از
چیزی را گویند در باختن محو کردن اعمال ماضی را گویند نظر باطن ترک
قطع امل را گویند رفتن عروج را گویند از عالم بشریت بعالم ارواح
رجعت آمدن را گویند از عالم ارواح بعالم بشریت درون عالم ملکوت
را گویند بیرون عالم ملک را گویند عقل عالم ادراک را گویند میان خیر
و شر فهم عالم دریافتن حالات غیبی را گویند تاثیر مقام مجهول را
گویند بهار عالم بسط را گویند تابستان مقام معرفت را گویند زمستان
عالم قبض را گویند گلزار گشادگی و صفای باطن را گویند بوستان
محل گشادگی را گویند که مشاهده است نرگس نتیجه باطن را گویند که
در عمل پیدا آید در فرح سرو علوم را گویند که از و تفکر حاصل آید

بنفشه تفکر را گویند که قوت ادراک بر آن کارگر آید سبزه علم معرفت
را گویند ریحان نوری را گویند که از غایت تصفیه و ریاضت حاصل شده
باشد ابر حجابی را گویند که بسبب تقصیری شود باران نزول فیض بر سالک را
گویند تیغ ترقی را گویند که سالک را واقع شود ناز عزت یافتن را گویند
سرخی قوت سالک را گویند سبزی کمال مطلق سالک را گویند زردی صفت
تواضع سالک را گویند سفیدی یکرنگی سالک را گویند کبودی تقلید محب را
گویند جویبار عبارت و سلوک سالک را گویند آب روان فرح متواتر بر دل
سالک را گویند سیل غلبه احوال دل را گویند و نزول فرح بر دل نسیم
فیض متواتر بر دل سالک و عنایت دایم را گویند بوی آگاهی از علاقه
و پیوستگی که در ازل بوده است در مقام جمع اکنون در مقام تفرقه افتاده
است مطرب آگاه کننده را گویند دف طلب معشوق حقیقی را گویند
و عشق را نیز که طالب محبوب ازلی باشد نای پیغام محبوب را گویند
که نزد محب باشد ترانه آئین محبت را گویند ناله جستن محبت را گویند

ناله زار

ناله زار سماع مجلسی را گویند کوفتن توحد را گویند دست زدن مخالفت
و مراقبت وقت را گویند و باقی سار سلسله محبت را گویند در خاتمه
در اسامی احوال عاشق و معشوق وصال مقام وحدت را گویند
که عاشق از دیگریت بیرون آمده باشد و واصل شده کنار دریافتن
اسرار و مراقبت را گویند بوسه استعداد قبول کیفیت کلام را
گویند و معنی کلام را فراق غیبت را گویند که عاشق از خود غایب
گردد یا از مقام وحدت هجر التفات را گویند بغیر حق تعالی غم بند
اهتمام طلب معشوق را گویند اندوه حیرت را گویند در کاری که نداند
خیر و شر آنرا حزن حالتی را گویند که در دل پدید آید بعد از مفارقت
باعث شود بر طلب کلبه احزان آن حالت حزن را گویند خاتمه
خودی خود را گویند در حال خودبینی غمکده مقام مستوری را گویند
بام محل تجلی را گویند که از ادراک عالمیان پوشیده باشد شهر وجود مطلق
را گویند کوئی مقام عبودیت را گویند محله متصف شدن بصفت کمال را

آستان اعمال عبادت در مطاوعت را گویند فریاد ذکر جهر را گویند
علامت کمال عشق و محبت را گویند که زبان از بیان آن قاصر آید
فغان ظاهر کردن احوال درونی را گویند رنج وجود امر را گویند که
بر خلاف ارادت دل باشد درد حالتی را گویند که از محبت ظاهر شود
و محب طاقت حمل او ندارد بیماری انعراج دل را گویند افتادگی ظهور
جلالت الهی را گویند زندگی متبدل افعال را گویند که حضرت حق تعالی
باشد رؤیت حصول قدم عالم غیبی را گویند خراب احوال قطع تعرقات و تدبرات
عقلی را گویند بی‌نوائی ناتوانی را گویند فقر عدم احتیاج را گویند دیوانگی

بشوق و تسلیم

ظفر احکام عشق را گویند بیداری ظهور انوار فیض الهی را گویند بندگی
مقام عالم تکلیف را گویند سعادت خواندن ازلی را گویند شقاوت
راندن ازلی را گویند نعوذ بالله پاکبازی توجه خالص را گویند
حضور مقام وحدت و حضور دل را گویند خواب فنائی اختیاری
را گویند در اثر بیت علف شهوات نفسانی را گویند ساربان رهنمای

راه حقیقت

راه حقیقت را گویند ریاضت مجاهدت را گویند گوهر معانی را گویند
چوگان تقریر جمیع امور را گویند گوی مجبوری و مقهوری را گویند
در تحت حکم تقدیر و گفتگوی عنایت محبت امور را گویند گفت و گوی
شست و شوی باطنی را گویند خرده گیری تقصیر بی اختیاری را
گویند که از عاشق بظهور آید وجد صفای عاشق را و معشوق را
گویند آفتاب فنائی مطلق و وصلت را گویند ماه تابان تجلی جمال
مهر و محبت را گویند والله اعلم بالصواب تمت تمام شد

بسم الله الرحمن الرحیم

حسب الحکم باری من کلام حضرت قاضی محمود بحری نور الله مضجعه
از قبل درگاه والا جاه کنت و کنز المخفیا صوبه داران اقالیم
نبوت و رسالت را اعلام آنکه چندیکه ترا شناسائی امور دیگ
و از همه مخلوقات برگزیده خلعت الانسان سری و انا سره پوشانیدیم

بجهة خریدن در شهوار معرفت مبلغ چند اشرفیهای انفاس بضرب
لا اله الا الله مضروب اند همراه ایشان داده بطرف ظهور شهر راهی
نمودیم تا بوسیله فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون آن در مطلوب
خریده در درج بیچونی نهاده بر رویش قفل الآن کما کان نموده
به مبداء خویش عود نمایند و باز از کیفیت راه آگاه آگاهی فرمودیم
که فلان جا عظیم خوب شهرت پرورته‌ها نام دارد اگر کسی تمام عمر در روی گشاورزی
کند ممکن نیست که یک قدم پیش رود هیچو گاوی عصار در آنجا بماند باید
که سمند باد پایی عنایت رهبران همت آورده برکاب فیض فاذا عزمت
فتوکل علی الله والاتمام علی الله جوئی مذکور را پای شوق ثبت
نموده بدست توفیق عنان عشق گرفته تازیانه رشک بزنید تا بیک
جست السعی منی والاتمام علی الله جوئی مذکور طی کنند بعد ازو
دشتیست عشق نام دارد و لوند طبع دو رهزنان ند غافلی و کاهلی
قاعده آنها چنانست که از قفا آمده کمند شهوت در گلو انداخته میکشند

یار و بر

یار و بر رویش شمشیر قاطع میکشند بعد ازو موضعیست نسیان پور نام دارد
و در رو لولی میباشد دنیا نام عادت او آنست می بیند که هنوز اشرفیهای
مذکور باقیست نهایت تملق و چاپلوسی نموده بخود مالوف میسازد و وقتیکه
مبلغ مذکور بالکل خرج شد همان ساعت بیرون از خانه خود چاهی عمیق
واقع است که صندوق العمل نام دارد در و انداخته تا قیامت سر بر
ندارد و بعد از شهر مذکور بازاریست حرص نام دارد و در و انباره
بازیگریست که مردمان بازار را ببازی مشغول میسازد و در
اثنا دزد عیار روزگار طره مبلغ مسطور را از مقراض لهو لعب
بسرعت کمال بریده چنان برود که بهیچوجه من الوجوه چیزی خبری نمیشود
بر بین چند کسان بحکم من یضلل الله فلا هادی له بدریای
ریا مستغرق شدند و چند کسان بدست آن رهزنان هلاک گشتند و
چند کسان با آن لولی الفت کمال گرفته مبلغ خود بباد دادند و چند
کسان بدست بازیگری مذکور بازی خوردند و چند کسان بحکم من

یهدی الله فلا مضل له بصحبت تمام رفتند و ببلا مبتلی تمام
آوردند پس هر دو گروه را معلوم نمایند آنها که بگفته ما انحراف
ورزیده دغا خوردند چنان بدوزخ بجر خواهم انداخت که در آتش
فراق همیشه غمناک باشند و آنانکه بامر جلیل القدر ما مور اند به بهشت
وصل و محبوبیت چنان محظوظ و محفوظ خواهم داشت که ابد الآباد
باد باد بهجرت بگرداشان نگردد تمت تمام شد امیدوار عفو محمد تقی

التصوف علی اربع
احرف التاء والصاد
والواو والفاء التاء تجلیة
الباطن بالتجلیات الالهیة
والصاد صفاء القلب
والواو ولولة العشق
والفاء فناء البشریة
بالربوبیة

بسم الله الرحمن الرحیم

تصوف تصفیه قلب است از کدورت قالب دنیا عبارت است از آنچه بنده را
تفرقه را گویند
از خدا باز دارد زهد عبارت است از ترک دنیا مراقبه عبارت است از محافظه
جوارح از ماسوی الله و توجه بحق توحید عبارت است از اضمحلال رسوم

و ابتدا

واندراج بعلوم حقیقت محمدی صلی الله علیه وسلم انانیت آنست که هر چه
بنده را باشد بخود اسناد کند چنانکه نفس من و روح من و دل من
باطل غیر حق را گویند بیت المقدس دل را گویند که طاهر بود از تعلق
غیر بیت الحرام دل انسان را گویند جذبه عبارتست از تقرب عبد بحق
باقتضای عنایت حق جلال احتجاب حق است از بصایر جمعیت
اجتماع تمام همت اوست در توجه بحضرت دولت تفرقه مشغولیت
بخلق جمع شهود حق است در تعینات جمع عبارتست از مرتبه انسان
کامل هوا میل نفس است بمقتضای طبع از مرتبه علو بجانب اسفل واز وجه
نازل شود بر دل عارف از معانی عالم غیب بطریقی که از غیر عمل از عبد
واقعه عبارتست از آنچه نازل شود بر دل از معانی از غیب بطریقی
که باشد هیولی اسم چیزی است که صورت در و ظاهر شود و هر باطنی که صورت
در و ظاهر شود هیولی خوانند فصل وحدت حق است و واسطه میان
ظاهر انسان و باطن انسان وقت توجه است بآنچه که در آنست قطع نظر

از ماضی و مستقبل کرم ولایت قیام عبد است بحق در حالت فنا از خود
ولی آنست که فانی شده باشد از خود تا باقی باشد حال عطیه ایست که
فرود آید بدل بمحض هویت حق از غیر عمل بنده چون قبض و بسط یا
شوق یا ذوق حجاب انطباع صور کونیه است در دل که مانع قبول حقایق
الهی بود حقیقت الحقایق ذات احدیت است که جامع جمیع حقایق است
حقیقة الاعظم ذاتیت با تعین اول فله الاسماء الحسنی کلها و هو اسم
حق الیقین شهود است حقیقتاً در مقام عین الیقین جمع عبارت از
احدیت حکمت علم است بحقایق اشیا و باوصاف اشیا و خواص اشیا
و احکام اشیا کتاب مبین عبارت از لوح محفوظ است دل انسان کامل
لاهوت عبارت از حیاتست که ساری باشد در اشیا ناسوت عبارت
از محل آن لب عقل که منور بود قدسی و صافی باشد از قشور اوهام
و تخیلات لب و لب باصره نور الهی قدسی است محقق آنست که مشاهده
حق کند نکته در هر متعینی بی تعین زیرا که حق اگرچه مشهود است در هر

بتعینی بالجمع

تعینی باسمی یا بصفتی منحصر و مقید نیست لاجرم مطلق مقید باشد
و مقید مطلق نه نبوت اخبار است از حقایق الهی یعنی از معرفت
حق و اسما و صفات و احکام او نفس عبارت از بخار لطیف است
حواس عبارت از جوهر شریف است سفر عبارت از توجه دل است بحضرت
الوهیت اسفار چهار است اول سیر الی الله است از منازل نفس و وصول
بافق مبین و افق عبارت از نهایت مقام دل است و دل عبارت
از مبداء تجلیات اسما و صفات است دوم سیر فی الله و سیر فی الله
عبارت از متصف بصفات حق بودن است و متصف بصفات حق بودن عبارت
از تحقیق باسما و صفات حق یافتن است سیوم سیر مع الله است بر قربیت
یعنی جمع بحضرت احدیت است و این مقام قاب قوسین است و چون
دوئی مرتفع شود مغایرت مندفع نهایت ولایت بود چهارم سیر بالله
است عن الله از برای تکمیل یا قصان و این مقام عبارت است از بقا
بعد از فنا شود الوصف فی الدارین که عبارت از نفی فنا مراد نام او است

اشارت باین مقام است و فنا نام فانی شدنست بتجلی بکلیه تحقیقی که
صاحب این مقام را وجودی نمانده باشد نه در ظاهر نه در باطن و
رجوع بعدم اصلی از آنجاست که گفته اند اذا تم الفقر فهو الله
عالم جبروت عالم اسما و صفات الهیت و عالم امر و عالم ملکوت و عالم
غیب عالم ارواح انبیا اند که موجود اند بامر حق بی واسطه ماده عالم خلق
عالم ملکوت عالم شهادت عالم اجسام عارف اوست که الله تعالی
او را بینا گردانیده باشد بذات خود و صفات خود و افعال خود و اسماء
خود و معرفت او از دیدن بود چنانکه گفته اند که عارف از دیدن گوید و عاقل
از شنیدن صاحب زمان و صاحب وقت و صاحب حال هر سه یک معنی دارد و
آن آنست که محقق بود بحقیقت برزخیت و مطلع بر حقایق اشیا که خارجند
از تصرفات ماضیه و مستقبله حیا عبارت از نفحات روحانی است قلب
از جوهر نورانی مجرد است و متوسطه است میان نفس و روح و حکیم این
جوهر نورانی را نفس ناطقه گویند شهود عبارت از رؤیت حق است حجاب

مفصل

مفصل در مجمل رؤیت کثرت است در ذات احدیت بی ملاحظه
شهود مجمل در مفصل رؤیت ذات احدیت در کثرت تجلی عبارتست
از آنچه ظاهر شود بر قلوب از انوار غیوب حسن جمعیت کمالات را
گویند در یکذات باشد جمال عبارت از اظهار کمون بزرگی معشوق است
کمال عبارت از ظهور معشوق است جانا عبارت از قیوم است که همه
موجودات قایم باو باشد زلف عبارت از غیب هویت حق است که
هیچکس را بدان راه وقوف نباشد روی ظاهر هویت را گویند که
وجود او علم حاصل است گیسو طریق طلب را گویند بعالم غیب که حبل المتین
عبارت از وست خم زلف معضلات و مشکلات الهی گویند لذت انسیت
با حق عیش دوام حضوریست با حق و سرور دل در آن شراب عبارت از
غلبات عشق است با وجود اعمال که مستوجب ملامت بود این اهل
کمال باشد شرابخانه عبارت از عالم ملک و ملکوت میخانه عبارت
از غلبات عشق است و غلبات عشق را میخانه گویند میکده عبارت از

مقام مناجات است بطریق محبت خمخانه عبارت از محیط تجلیات
عالم غیب است باده عبارت از عشق است ساقی تجلی محبت را گویند
که موجب شکر باشد قدح عبارت از وقت است جرعه عبارت از اسرار
مقامات است و بعضی گفته اند که جرعه عبارت از حالیست که در سلوک از
سالک پوشیده باشد مستی عبارت از فرو گرفتن عشق است بجمیع صفات
خرابات عبارت از خرابی بشریت است هشیاری باز آمدن از غلبه
عشق است مخموری رجعت را گویند از مقام وصول بطریقهٔ انقطاع
زندی عبارت از قطع نظر است از اعمال و رسوم خلایق شمع نور
الله را گویند که در قندیل سالک افروخته باشند شاهد تجلی حق را گویند
بامداد عبارت از بدایت احوال است شبانگاه عبارت از نهایت
احوال مقام است کفر عبارت از تاریکی مقام است کافر صاحب مقام
تفرقه را گویند ترسا عبارت از تجلی جمال است ترسابچه نتیجهٔ حال را
گویند دیر عبارت از عالم انسانیت زنار عبارت از استظهار معشوق

است حبل

است حبل المتین عبارت از توحید ذات است ایمان عبارت از
دریافتن حق است اسلام عبارت از انقیاد نفس است با حکام
الهی دین عبارت از اعتقاد است که از مقام تفرقه سر بر کرده باشد
نماز عبارت توجه دل است بحضرت حق روزه عبارت از قطع مساک
است از غیر حق زکوة عبارت از ترک و ایثار است در راه حق کعبه
عبارت از مقام وصل وصل است و انقطاع از خلق حج عبارت از
سلوک سالک است خود بخود طاعت عبارت از معرفت الله است
خرقه عبارت صاحب و صاحب است روی عبارت از لذات تجلی الهی
است خال سیاه عبارت از عالم غیب است خط سبز عالم برزخ
را گویند لب لعل عبارت از کلام بی واسطه است بنظر ادراک
دهان عبارت از صفت متکلم است سخن اشارت و انتباه را گویند
زبان عبارت از امریست که موافق تقریر باشد چاه زنخ عبارت
از مشکلات از اسرار مشاهده است سیب زنخ عبارت از علم واضح است

زنخ عبارت از محل مشاهده است دقیقه سلسلهٔ اعتصام خلایق را
گویند میان عبارت از وجود سالک است وقتیکه دیگر حجاب مانده باشد
موی میان عبارت از نظر سالک است بشرطیکه رفع حجاب کنند از خود
وغیره دست عبارت از ضعف صفت قدرت است ساعد عبارت از صفت
قوت است انگشت عبارت از صفت احاطه است بازو عبارت از صفت
مشیت حق است وصال عبارت از مقام وحدت است کنار عبارت است
از دریافتن اسرار الهی است کوشش عبارت از استعداد قبول کیفیت
کلام الهی است بطریقی که قبول کند علمی و عملی را صوری و معنوی را
فراق عبارت از غیب است در مقام وحدت پاکبازی عبارت
از توجه خاص است که نه در اعمال خواهد و نه در حال علو مرتبه ملک
خدائی را خوانند ولیس برکت محمد و آله الافضل والسلام بانجام رسید

تمت تمام شد
م م

یا فتاح

رب یسر بسم الله الرحمن الرحیم وتمم بالخیر

الحمد لله رب العالمین والعاقبة للمتقین والصلوة والسلام
علی رسوله محمد وآله واصحابه اجمعین زبان سے حمد حق کا لیکن تکرار
گروه خانواده کر تو اظهار بعد حمد وشکر بندهٔ گنهگار جو بستی آدم
سات خرقه اور خلافت وجود سے سرفراز کیا اور خلیفه تمامی روئے
زمین کا بنایا اور درود بھیجو اوپر حضرت ابو القاسم محمد مصطفی صلی الله
علیه وسلم جو اول خرقه حضرت رب الستار سے جبرئیل علیه السلام
اوپر نقطه دایره احدیت اول بمعنی آخر بصورت معنی حضرت
محمد مصطفی صلی الله علیه واله وسلم کی لائی اور حضرت پیغمبر صلی الله
علیه واله وسلم کی چہار صاحبوں کو پہونچا جو کہ مشہور ہے اور بعد حضرت
مرتضی علی رضی الله تعالی عنه ستر اصاحبوں کو خرقه عنایت کیے اور
کمر باندھی ہیں راه فقیر ہمیں اور اونہیں سے چہار پیر مقرر کئے ہیں

لیکن اوسمین روایت مختلف ہین جیسا کہ مشائخ صاحبان اور فقیران
ملک ہند کے کہتے ہین کہ اول پیر حضرت امام حسن علیہ السلام دویم پیر
حضرت امام حسین شہیدان دشت کربلا علیہ السلام سیوم پیر حضرت خواجہ
حسن بصری رحمۃ اللہ علیہ چہارم پیر حضرت خواجہ کمیل بن زیاد رحمۃ
رحمۃ اللہ علیہ مشائخان اور فقیر ملک پارس کے یون قرار دیتے ہین کہ اول
پیر حضرت خواجہ حسن بصری رحمۃ اللہ علیہ دویم پیر حضرت خواجہ کمیل بن
زیاد رحمۃ اللہ علیہ سیوم پیر حضرت خواجہ شریح رحمۃ اللہ علیہ چہارم پیر حضرت
خواجہ اویس قرنی رحمۃ اللہ علیہ کہ حضرت مولا علی کرم اللہ وجہہ او
نکو خرقہ اپنے ہاتھ سے پہنائی ہین اور وقت آخر کے حضرت علی کرم اللہ
وجہہ سے بیعت لیکر ساتھ حضرت کے شہید ہوئی ہین اور مشائخان
اور فقیران ملک عرب کے اور روم کے یون قرار دیتے ہین کہ اول
پیر حضرت خواجہ حسن بصری رحمۃ اللہ علیہ دویم پیر حضرت خواجہ کمیل
بن زیاد رحمۃ اللہ علیہ سیوم پیر حضرت خواجہ عبد اللہ مکی چہارم پیر
حضرت خواجہ

حضرت خواجہ ہُبیری رحمۃ اللہ سب اولاد انکے ہین لیکن ہفت گروہ جو
سب خاص وعام کہتے ہین جو حضرت علی علیہ الصلوٰۃ والسلام سے نکلی ہین
اول گروہ بصریہ جو حضرت خواجہ حسن بصری سے ہے دویم گروہ اویسیہ جو حضرت
خواجہ اویس قرنی سے ہے سیوم گروہ قلندریہ جو قلندر شاہ فرالاہوری
سے ہے جو عبد اللہ علمبردار سے ملتے ہین چہارم گروہ کمیلیہ جو حضرت
خواجہ کمیل بن زیاد سے ہے پنجم گروہ شریحیہ جو حضرت خواجہ شریح سے ہے
ششم گروہ سلمانیہ جو حضرت سلمان فارسی سے ہے ہفتم گروہ بدیہیہ
یعنی محمدیہ بہی کہتے ہین جو حضرت محمد بن ابی بکر سے ہے کہ انکو متبنہ اور
پروردہ مولا مظہر کے تہے اس ہفت گروکا فقیر ملک ہند مین جاری
ہے جیسا کہ گروہ بصریہ سے چودا خانوادے اور بہت گروہ نکلے ہین
اور دوسری گروہ اویسیہ کے بہی فقیر ہین اور تیسری گروہ قلندریہ
کے بہی فقیر موجود ہین اور باقی گروہ کے فقیر ملک عرب اور روم اور
فارس مین ہین واللہ اعلم بالصواب اب چودا خانوادے کا مذکور

یوں ہے اول حضرت خواجہ حسن بصری نے دو فقیر کیئے ایک خواجہ حبیب عجمی
دوسرے حضرت خواجہ عبد الواحد بن زید رحمۃ اللہ علیہ خواجہ حبیب عجمی سے
سے نو خانوادے ہوئے ہیں اور خواجہ عبد الواحد بن زید سے پانچ خانوادے
ہوئے ہیں اس چودہ خانوادے میں سو اول ذکر نو خانوادے کا کرتا ہوں اول
خانوادہ حبیبیان دویم طیفوریان سیوم کرخیان چہارم سقطیان پنجم
جنیدیان ششم گاذرونیان ہفتم طوسیان ہشتم فردوسیان نہم سہروردیان
اور پانچ خانوادے حضرت خواجہ عبد الواحد بن زید سے نکلے ہیں اول
زیدیان دویم عیاضیان سیوم ادہمیان چہارم ہبیریان پنجم چشتیان
اول مذکور نو خانوادے کا کرتا ہوں سنو اور یاد رکھو اول خانوادہ حبیبیان
کہ حضرت خواجہ حبیب عجمی نے پانچ فقیر کیئے اول خواجہ عبد الرحمن بن عوف
دویم خواجہ بایزید بسطامی کہ جنکا لقب طیفور ہے سیوم خواجہ عفیف عرف
ابو حنیفہ گاذرونی چہارم خواجہ داؤد طائی پنجم شاہ فتح اللہ کہ انسے
سلسلہ جاری نہیں ہوا یہ پانچو صاحبان اپنے تئیں حبیبیان کہلاتے ہیں

دویم خانوادہ

دویم خانوادہ طیفوریان کہ خواجہ بایزید بسطامی سے ہے انہوں نے پانچ
فقیر کیئے اول شیخ مسعود خرقہ شکر پارہ دویم شیخ محمود خرقہ ہزار میخی
سیوم ابراہیم رومی خرقہ خشت پارہ چہارم شاہ احمد خرقہ ژندہ صوف
از جامہ کہنہ و افتادہ پنجم شاہ محمد مغربی یہ پانچو صاحبان اپنے تئیں
طیفوریان کہلاتے ہیں سیوم خانوادہ کرخیان کہ خواجہ معروف کرخی
سے ہے کہ داؤد طائی کے فقیر تھے انہوں نے کتنے فقیر کیئے مگر سلسلہ
شیخ ابو الحسن سری سقطی سے جاری ہوا وہ لوگ کرخیان کہلاتے
ہیں اور چہارم خانوادہ سقطیان کہ خواجہ سری سقطی سے ہے اور سری سقطی
نے دو فقیر کیئے ہیں اول شاہ محمود روی دویم ابو القاسم خواجہ
جنید بغدادی یہ دونو صاحبان اپنے تئیں سقطیان کہلاتے ہیں
پنجم خانوادہ جنیدیان جو حضرت خواجہ جنید بغدادی سے ہیں
کہ انہوں سات فقیر کیئے ہیں اول خواجہ ممشاد علوی دینوری
دویم شیخ عبد اللہ ابو بکر شبلی سیوم ابو علی رودباری چہارم شاہ

عثمان مغربی پنجم شاہ عثمان او وقاقا ششم شاہ حسین منصور حلاج
ہفتم شاہ محمد رومی یہہ ساتو صاحبان اپنے تئیں جنیدیان کہلاتی
ہیں مگر تینیا صاحبان سے سلسلہ جاری ہوا ہی یک خواجہ ممشاد علوی
دینوری دویم خواجہ شاہ ابوبکر عبداللہ شبلی سے سویم شاہ ابوعلی
رودباری سے ششم خانوادہ گاذوریان خواجہ حفیف عرف ابوخفیف
گاذوری سے ہے کہ ملک گاذرون کے بادشاہ تہے خلیفہ خواجہ حبیب
عجمی کے ہوئے اہل سلسلہ انکے گاذوریان کہلاتے ہیں ہفتم خانوادہ
طوسیان شیخ ابوالفرح یوسف طرطوسی کہ یہ بہی خواجہ جنید کو پہنچتے
ہیں کہ انکو عبدالواحد عزیز یمنی سے ابوبکر شبلی کو پہنچتے ہیں ابوالفرح
یوسف طرطوسی نے ابوالحسن قریشی الہنکاری کو فقیر کئیے انو
شاہ ابوسعید مبارک المخزومی کو فقیر کئیے انو حضرت سید سادات
سلطان الاولیا برہان الاصفیا سید عبدالقادر جیلانی الحسنی الحسینی
الجعفری الجیلانی کو فقیر کئیے انو سب صاحبان طوسیان کہلاتے ہیں ہشتم

خانوادہ

خانوادہ فردوسیان شیخ نجم الدین کبرا فردوسی سے ہے کہ انکو خلیفہ
شیخ ابوالفضل کے تہے اور پیر بہائی شاہ ابونجیب سہروردی کے تہے
کہ یہ بہی خواجہ جنید کو پہونچتے ہیں فقیر اس خانوادے کے فردوسیان
کہلاتے ہیں نہم خانوادہ سہروردیان کہ شیخ ضیاء الدین ابونجیب
سہروردی سے ہے انو بہی خواجہ ممشاد علوی دینوری سے جو خلیفہ خواجہ
جنید کے ہیں پہونچتے ہیں انو شیخ احمد اسید سدالدین کو فقیر کئیے انو ابو
احمد دینوری کو فقیر کئیے اور انو شیخ ابو حفص بن علویہ کو فقیر
کئیے اور انو شیخ ضیاء الدین ابونجیب سہروردی کو فقیر کئیے اور انو
شیخ شہاب الدین سہروردی کو فقیر کئیے اور انو شیخ بہاء الدین
ذکریا کو فقیر کئیے یہہ سب صاحبان اپنے تئیں سہروردیان کہلاتے ہیں
اور پانچ خانوادہ جو حضرت عبدالواحد بن زید سے نکلے ہیں او پانچ
صاحبان حافظ قران کو فقیر کئے ہیں بعد اوسکے دو صاحبان کو فقیر کئیے
ایک شاہ عبدالرزاق دوسرے شاہ فضیل بن عیاض کو فقیر کئیے

اور انو سید جلال الدین [illegible] کو فقیر کئیے

یہہ سب صاحبان اپنے تئیں زیدیان کہلاتے دوسرا خانوادہ عیاضیان
جو خواجہ فضیل بن عیاض سے ہیں انو دو فقیر کئے یک شاہ ابراہیم بن ادہم
بلخی دوسری شاہ عبداللہ محمد یہہ دونو صاحبان اپنے تئیں عیاضیان
کہلائے ہیں سویم خانوادہ ادہمیان کہ خواجہ ابراہیم ادہم بلخی سے ہے
انو دو فقیر کئے اول خواجہ حذیفۃ المرعشی دویم شاہ حمید الدین ہیں
اور خواجہ حذیفۃ المرعشی نے یک فقیر کئے خواجہ امین الدین ابو ہبیرہ
البصری یہہ تینو ادہمیان کہلاتے ہیں چہارم خانوادہ ہبیریان جو خواجہ
امین الدین ابو ہبیرہ البصری سے ہیں انو دو فقیر کئے یک ممشاد علاؤ الدین
دینوری دوسری شاہ مسعود کو فقیر کئے انو دونو صاحبان ہبیریان
کہلاتے ہیں پنجم خانوادہ چشتیان کہ خواجہ شمس الدین ابو اسحاق چشتی
سے ہے خواجہ علاو الدین ممشاد خواجہ ابو اسحاق چشتی کو فقیر کئے اور
خطاب دئے خواجگان چشت اہل بہشت اور انو ابو احمد ابدال چشتی
کو فقیر کئے اور انو ابو محمد چشتی کو فقیر کئے اور انو خواجہ ناصح الدین ابو یوسف

چشتی

چشتی کو فقیر کئے اور انو خواجہ قطب الدین مودود چشتی کو فقیر کئے
اور انو خواجہ حاجی شریف زندانی کو فقیر کئے اور انو خواجہ عثمان ہارونی
کو فقیر کئے اور انو خواجہ معین الدین چشتی حسن سنجری کو فقیر کئے یہہ
سب صاحبان اپنے تئیں چشتیان کہلاتے ہیں اب یہاں سے چہاردہ خانوادگی
گروہ نکلا بیان سنو اور یاد رکہو خانوادہ طیفوریان سے تین گروہ
نکلے ہیں اول گروہ شطاریہ کہ شاہ عبداللہ شطاری سے ہے دویم
گروہ طبقاتیہ کہ شاہ مدار بدیع الدین سے ہے سیوم گروہ نقشبندیہ
کہ شاہ بہاو الدین نقشبند سے ہے بیک واسطہ محمد بن ابی بکر سے پہنچتا
ہے یہہ تینو گروہ بایزید بسطامی سے ملتی ہیں اور خانوادہ گازرونیان
سے یک گروہ نکلا ہے اولیاشاہی کہ سید شاہ اولیا صندل پوری
سے کہتے واسطیوں سے شاہ ابو حنیف گازر سے ملتے ہیں اسی خانوادے
دو گروہ نکلے ہیں یک گروہ نعمت اللہی کہ سید نور الدین نعمت اللہ
والحسنی سے ہے کہ فقرا و گروہ کے تاج دوازدہ ترکی رکہتے ہیں

دوسری گروہ ہاشم شاہی کہ سید علی ہاشم جار ضرب سے ہے کہ
جنید واسطیوں نے سید نور الدین شاہ نعمت اللہ ولی الحسینی سے
ملکر شیخ ابو علی رودباری کی خلیفہ شیخ جنید بغدادی کے ہیں
یہہ دو گروہ خانوادہ جنیدیاں سے نکلے ہیں جیسا کہ شیخ جنید
بغدادی کی ساتہہ صاحبان سے نکلے ہیں انو سات میں سے تین
خلیفہ سے فقری جاری ہوی ایک خواجہ ممشاد علوی
دینوری کہ جن سے خانوادہ سہروردیاں اور فردوسیاں اور
انسے کئی گروہ نکلے ہیں دوسری شیخ ابو بکر عبد اللہ شبلی
سے کہ خانوادہ طوسیاں نکلا ہے اور گروہ قادریہ خانوادہ
طوسیہ سے نکلا ہے اور جاری ہوا ہے اور گروہ نعمت اللہی اور
ہاشم شاہی ابو العلی رودباری سے ملکر خواجہ جنید بغدادی سے
ملتے ہیں دوسرا گروہ میر جلی کہ سید حیات میر قلندر سے نکلی ہے
اور کئی گروہ اسی گروہ سے نکلی ہیں اول حیات میر قلندری وفقر

ہو وے ایک بہلول بہر دریا کہ جنسے گروہ بہلول شاہی نکلا ہے
دوسرے شاہ صدر الدین انصاری کہ جنسے گروہ صدر شاہی نکلا ہے
یہہ دونو گروہ اپنے تئیں میر جلی کہلاتے ہیں اور روقت عشق اللہ
کے میران میران کہتے ہیں اور بہلول بحر دریا نے چہار فقیر کئے یک
حسینی شاہ دہنید الاہوری کہ اونسے گروہ حسینی شاہی نکلا ہے
دوسرے شاہ ارزان دیوان کہ انوسے گروہ ارزان شاہی نکلا ہے
یہہ دونو گروہ بہلول شاہی کہلاتے ہیں یہہ سب گئے واسطوں کے
بعد شاہ ابو علی رودباری سے پہنچتے ہیں او سب جنیدیہ کہلاتے
ہیں بعضے طرف قادریہ عالیہ کے لیتے ہیں غرض ہر طرفے
اوللوانسب ہے اور گروہ سید احمد رفاعی بہی قادریہ کہلاتے
ہیں اور طرف جنید بغدادی کے بہی لیتے ہیں خانوادہ طوسیہ
کئی گروہ نکلے ہیں اول گروہ قادریہ کہ حضرت سید عبد القادر حسنی الحسینی
الجعفر الجیلانی سے ہے اور قادریہ سے کئی گروہ نکلے ہیں دوسرا گروہ

جبّاریہ کہ سید عبد الجبار سے ہے کہ فرزند حضرت غوث الاعظم کے
ہیں تیسرا گروہ وہابیہ کہ سید عبد الوہاب سے ہے کہ یہہ بھی
فرزند حضرت غوث الاعظم کے ہیں چوتھا گروہ قمیشیہ کہ
سید عبد العالی قمیشیہ سے ہے پیران شاہ ڈھوری سے ایک گروہ
نکلا ہے فاضل شاہی یعنی شاہ فاضل قلندر سے اور پانچ
گروہ مقیم شاہی کہ شاہ مقیم محکم الدین سے ہے چھٹا گروہ میاں
غیل کہ شاہ قاسم سلیمانی جنار گری سے ہے کہ فقیر اُس گروہ
کے ایک پہاوڑہ اور ایک کشتی چوبیں یعنی لکڑی کے اور تسمہ
گلی میں رکھتے ہیں اور وقت غشق کے میاں میاں کہتے ہیں
اور ساتواں گروہ خاکساری کہ شاہ خاک راپرم یار سے ہے
اور شاہ محمود بوتی کے فقیر بھی قادریہ کہلاتے ہیں اور ایک
رسی تونخ کی گلی میں رکھتے ہیں شاہ محمود قدحیہ اور حلیم
شاہی اور محمد شمس الدین ملتانی یہہ سب گروہ قادریہ سے نکلے

ہیں خانوادہ

ہیں خانوادہ طوسیہ سے ملکر خواجہ جنید بغدادی کو پہونچتے ہیں
خانوادہ فردوسیان سے ایک گروہ نکلا ہے یعنی شاہی کہ شمس الدین
حد بین سے ہے کہ چند واسطونسے شیخ نجم الدین کبرا فردوسی سے ملکر
خواجہ جنید بغدادی کو پہونچتا ہے اور خانوادہ سہروردیانسے کئی
گروہ نکلے ہیں اول گروہ لوحانی کہ شاہ مخدوم لوح بندگی سے
ہے دوسرا گروہ پیران شاہی کہ شاہ پیران بندگی بہاگل پور سے
ہے اور تیسرا گروہ رزاق شاہی کہ سید عبد الرزاق سے ہے اور
چوتھا گروہ مرتضے شاہی کہ سید شاہ مرتضے انند نگار سے ہے
اور پانچواں گروہ حبیب شاہی کہ شاہ حبیب ملتانی سے ہے یہہ
پانچو گروہ ایک شاخ سے ہیں اور حبیب شاہی اسمٰعیل شاہی
تات شاہی رسول شاہی نکلے ہیں اور یہہ تینو گروہ ایک سلسلہ
سے نکلی ہے اول گروہ سید شاہی کہ سید ناصر سر مست خسرو بابانی
سے ہے دوسرا گروہ دولہ شاہی کہ شاہ دولہ دریائی ہے تیسرا

گروہ امام شاہی کہ سید سادات خان بخاری سے ہے کہ انہو امیری
چھوڑ کر فقیر ہوی ہاین شاہ دولہ دریائی سے خرقہ پیوند لیکر
جلائی اور خاک سے اوسکا قشقہ الف اوپر پیشانی کے کہینچی
اور جمع فقرا عشق کیئے یہہ سب گروہ کہتی وا الطیونے خواجہ جنید
بغدادیکو پہونچتے ہاین اور فقیر دوسرا گروہ کہ وہ شہبازیہ
کہ سید لعل شہباز حسنی سے اور کئی گروہ اس گروہ سے نکلی
ہاین دوسرا گروہ قاسم شاہی کہ شاہ حاجی قاسم سے ہے کہ فقیر
اوس گروہ کے دہمال کرتے ہاین تیسرا گروہ کرم جہلی کا کہ شاہ
کرم اللہ جہلی سے ہے کہ فقیر اسکے تازیانہ رکہتے ہاین اور وقت
عشق کرنے کی دست چپ پر تازیانہ مار کر عشق کرتے ہاین
چوتہا گروہ سہاگ شاہی کہ شاہ موسی سہاگ سے ہے پانچوان
گروہ جلالیان کہ سید جلال الدین حیدر بخاری سے ہے کہ فقیر
اوس گروہ کے وقت عشق کے ناقوس یعنی سنک بجاتی ہاین

اور باز و پر

اور باز و پر گل لیتے ہاین بعضے طرف سر دریکی لیجاتے ہاین بعضے
طرف چدہن کے پونہچاتے ہاین غرض ہر طرفی اولاد انسب ہے
اور خانوادہ چشتیان سے بہی کئی گروہ نکلی ہاین جیسا کہ خواجہ
شمس الدین ابو اسحاق چشتی سے یا حضرت خواجہ معین الدین
حسن سنجری تاین خانوادہ چشت مشہور اور معروف ہے اور
وہانسے سات گروہ اجرا ہوی ہاین اول گروہ قلندریہ
کہ شاہ شرف بو علی قلندری سے ہای دوسرا گروہ نظامیہ
کہ حضرت نظام الدین اولیا بدوانی سے ہے تیسرا صابریہ
کہ خواجہ مخدوم علی صابر جرم پوش سے ہے چوتہا گروہ
معلی شاہی کہ سید شاہ محمد رب الجلیل معلی سے ہے پانچوان
گروہ کریمیہ کہ پیر کریم سلونی سے ہے چہٹا گروہ جلیلیہ کہ
جلیل لکہنوی سے کہ خلیفہ ہندالولی عطاء رسول حضرت
خواجہ معین الدین چشتی کے ہاین واللہ اعلم بالصواب

بسم اللہ الرحمن الرحیم

الف اللہ ظاہر نور دسے ۔ ب باطن تجمیں وہی بسے

ت تجہہ بن نہیں کوئی کیسے ۔ دیکہہ وہی دیکہہ وہی ہے

ث ثابت ہو کر کرو سجود ۔ ج جانو اوسمیں ہے موجود

ح حق سے حق کو کرو سجود ۔ دیکہہ وہی دیکہہ وہی ہے

خ خالق خلق کو نور دیا ۔ د دل میں سب کے تہار ہوا

ذ ذکر لگا یک حل ہوا ۔ دیکہہ وہی ہے دیکہہ وہی ہے

ر رسول ہو کر آیا بار ہے ۔ ز زینت سب کے لایا بار ہے

س سری ہو کردہ باری ۔ دیکہہ وہی ہے دیکہہ وہی ہے

ش شفقت سو ملک نور ہوا ۔ ص صبر ستی بہرپور ہوا

ض ضرب ستے غیر دور ہوا ۔ دیکہہ وہی ہے دیکہہ وہی ہے

ط طاعت بندگی لایا رے ۔ ظ ظہور اوسمیں پایا رے

ع عالی

ع عاشق ہو کر بہید پایا رے ۔ دیکہہ وہی ہے دیکہہ وہی ہے

غ غفلت اپستی دور کرو ۔ ف فقر فاقہ آپ دہرو

ق قوت قادر رنگ بہرو ۔ دیکہہ وہی ہے دیکہہ وہی ہے

ک کہیل کرامت اوسکا رے ۔ ل لطف لطافت دستا رے

م معشوق ہو کر بستا رے ۔ دیکہہ وہی ہے دیکہہ وہی ہے

ن نرمل نرالا آپی رب ۔ و واقف ہو کر دیکہا سب

ھ ہیبت کہا کر پایا سب ۔ دیکہہ وہی ہے دیکہہ وہی ہے

لا لت بت ہو ۔ ی یقین جانو تو کچہہ ہو

سلام مراتب کلام رکہو ۔ دیکہہ وہی ہے دیکہہ وہی ہے

شاہ اسد اللہ تہوڑا کیا ۔ ار سبی دکہاہیں نہیں دیا

اس جوت جہلک میں دسے پیا دیکہہ وہی ہے دیکہہ وہی ہے

تمت تمام شد

بسم اللہ الرحمن الرحیم

جان ای عزیز دایرہ اول جام جہان نما کا یہہ ہے کہ اسے حقیقت
محمدی کا دایرہ کہتے ہیں

احدیت
منقطع الاشارات
حقیقت محمدی برزخ کبری قاب
قوسین
وجود
علم
نور
شہود
وحدت

یہہ دایرہ

یہہ دائرہ اوپر دو قوس کے ہے قوس یعنی منقطع الاشارات
یعنی قطع ہیں وہاں سب دریافت جیسا کہ ہی و لا تفکروا فی
ذات اللہ یعنی مت فکر کرو ذات الہی میں اوسکی معنی یوں ہے کہ جو چیز
شناخت میں آئی تو پہچانت کے قید میں آئی تو ذات نہیں کسواسطے کہ
ذات مطلق ہے یعنی بے قید ہی یہہ مرتبہ کا ہی کہ لاتعین ہی
یعنی مقرر نہیں کیا جاتا ہے اوسکتین شرط لاشی کہتے ہیں یعنی وہ
شرط کہ وہاں شی نہیں اور اسے انتفای تعدد و النسب کہتے ہیں
یعنی فنا ہیں وہاں عددان اور نسبتان اسواسطے اسکو یکہ کہتے ہیں
کسواسطے کہ ایک بولنا بھی قید ہی اور اشارت ہی جان کہ خط برزخ
کی بیچ دو قوس کی ہے اوسکو وحدت کہتے ہیں اس جاکے وحدت کو ایک
کہتے ہیں کہ وحدت کہتین تعین اول اور تجلی اول کہتے ہیں یہہ مرتبہ حقیقت
محمدیکا ہے یعنی روح محمدی صلواۃ اللہ علیہ کا ہی کہ مرتبہ وحدت کا نقطہ
ہی اوسکتین لابشرط شی کہتے ہیں یعنی نیت باوجود شرط شی کہ

نقطہ کی بیچ ظاہر ہست نظر آیا ہی الف بی اور حرفان تمام اوسی
سے ظاہر ہوتے ہیں لاکن نقطہ کو حروف نہیں کہتے ہیں اور اس
مرتبہ کو اعتبار تعدد و انسب کہتے ہیں یعنے نمواری عدد کی اور نسبت
کی جان کہ قوس دویم واحدیت ہی کہ اسکتین اثبات تعدد و انسب
کہتے ہیں یعنے ثابت ہی اوس جاگا عددان اور نسبتان اور شرط
شے کہتے ہیں یعنے اوسکا شرط شے کی ساتھ ہی اوس جاگا چار اعتبار
ہیں یعنے ظہور شناخت اوسکا خواہش سے ہے ایک وجود یعنے محمد کی
ہستے دویم علم یعنے دریافت محمد کا اپنے میں سیویم نور یعنے بینائی
محمد کی اپنے میں چہارم شہود یعنے قدرت محمد کا اپنے میں
وحدت حضرت محمد ہیں اور وجود حضرت علی ہیں اور علم حضرت
فاطمہ ہیں اور نور حضرت امام حسن ہیں اور شہود حضرت امام
حسین علیہ السلام ہیں وجود کو ہو الذات کہتے ہیں اور علم ہو الصفات
کہتے ہیں اور نور کو ہو الاسما کہتے ہیں اور شہود کو ہو الافعال

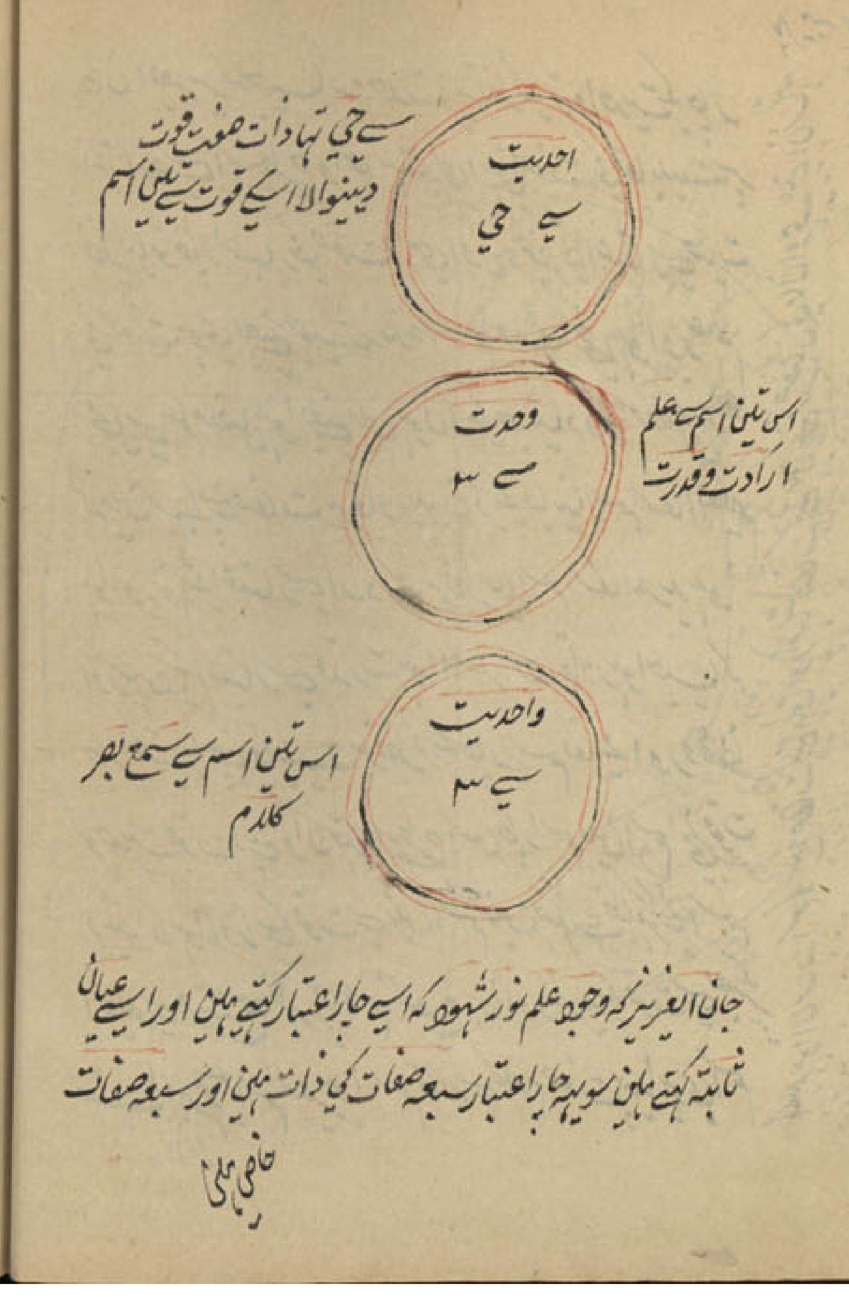
کہتے ہیں

کہتے ہیں ظہور پنجتن پاک علیہ السلام کا یہہ معنے ہیتے ہیں وحدت
محمد ہی نظر اوسکی دو طرف ہے اور نظر اوپر اسی ذات کے یعنے طرف
احدیت کے اوسکو کمال ذاتی کہتے ہیں کہ انا من نور اللہ اور
نظر دویم وحدت کی طرف احدیت کے اسکو کمال اسمائی کہتے ہیں
کل شیئ من نوری جیسا کہ حدیث قدسی وحدت کہا ہی کنت
کنزاً مخفیاً یہہ نظر طرف احدیت کی ہی کہ اوس جاگا دریافت نہیں
کہ تہا میں گنج مخفی اور دوسرا نظر طرف واحدیت کی ہی جو فرمایا
فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لا عرف یعنے پس جب کیا
اپنے پہچانت کو پس پیدا کیا خلق کو واسطے پہچانت کے جان ای
عزیز دائرۂ دویم کو دائرہ الوہیت کہتے ہیں اور حقیقت انسانی
کہتے ہیں دائرہ الوہیت آدم معنوی محمد حوا معنوی یعنے خواہش
محمد اولاد معنوی یعنے صفات محمد نطفۂ معنوی یعنے ظہور اسمای
محمد افعال محمد آثار محمد

جان العزیز کہ جیسا کہ وحدت پر نظر کیا تو واحدیت کے چار
اعتبار دیے اسی طرح واحدیت بھی اپنی صفت کی قابلیت پر
نظر کیا تو چار اعتبار کی صفت دیسی اول وجود کی اعتبار سے حیات
کی صفت ہوی یعنی ہمیشہ زندہ اسم اوسکا الحی ہوا اور علم
مجمل سے علم مفصل ہوا یعنے میں ہوں کر کے جانیا دوسرا مفصل یہہ ہے
کہ میں سب اپنے صفات پر قادر ہوں کر کے جانیا اسم اسکا العلیم
ہوا اور نور کے اعتبار سے ارادت پر نظر کیا اسم اسکا المرید ہوا
اور شہود کے اعتبار سے قدرت ہوا اسم اسکا قادر ہوا جب کہ
چار اعتبار اپنے قابلیت پر نظر کر کے چار اسم لگائے اور وہاں
وحدیت قوت دینے والا تھا اسی طرح اس چار اسم میں اسم الحی قوت
دینیوالا ہوا اور اسکے قوت سے تین اسم تین صفت ظاہر کئے اسم
العلیم سے مرتبہ سمع ظہور کیا اسم السمیع ہوا اور المرید کے قوت سے بصر کے
صفت ظاہر ہوئے اسم البصیر ہوا اسم قادر سے کلام صفت پیدا ہوی اسم

جان العزیز

جان العزیز کہ وجود علم نور شہود کہ اسے چار اعتبار کہتے ہیں اور اسے عیان
ثابتہ کہتے ہیں سو یہ چار اعتبار سبعہ صفات کی ذات ہیں اور سبعہ صفات

خاص ہیں

خاص ہیں جب یہہ سبع صفات اسمیں جمع ہو کر چاہی کہ اسماکی
مرتبہ کو ظاہر کریں جس طرح کہ انسان جامع ہے سبع صفات کا جب انسان
چاہتا ہے کہ کچھ چیز نوی بناوے تو اوسے سبعہ صفات کی قدرت سے
بناتا ہے اسطرح سبعہ صفات الہی چاہی کہ اسماکی مرتبہ ظاہر کریں تا
خلایق کے ظہور کا سبب ہووے اول اسم بدیع کو ظاہر کیئے بدیع یعنی نو
پیدا کرنیوالا اسم بدیع کی دو نظر یک نظر ذاتی اور ایک نظر صفاتی اسم
بدیع نی اپنے صفاتی نظر سے عقل کل پیدا کیا اور اسم ذاتی سے اسم باعث
کو پیدا کیا باعث کی بہی دو نظر ہیں ایک ذاتی اور ایک صفاتی باعث
کا اسم صفاتی نظر سوں نفس کل پیدا کیا اور ذاتی نظر سوں باطن کا
اسم پیدا کیا صفاتی نظر سوں طبیعت کل پیدا کیا اور ذاتی نظر سوں آخر کا
اسم پیدا کیا اور آخر کا اسم اپنی صفاتی نظر سوں جوہر ہبا پیدا کیا جسے
ہیولا کہتے ہیں اور ذاتی نظر سوں ظاہر کا اسم پیدا کیا اور ظاہر کا اسم
اپنے صفاتی نظر سوں شکل کل پیدا کیا اور ذاتی نظر سوں حکیم کا اسم

پیدا کیا اور حکیم کا اسم اپنی صفاتی نظرسون جسم کل پیدا کیا اور
ذاتی نظرسون محیط کا اسم پیدا کیا اور محیط کا اسم اپنی صفاتی
نظرسون عرش پیدا کیا اور ذاتی نظرسون شکور کا اسم پیدا کیا
اور شکور کا اسم اپنی صفاتی نظرسون فلک البروج پیدا کیا
اور ذاتی نظرسون مقتدر کا اسم پیدا کیا اور مقتدر کا اسم
اپنی صفاتی نظرسون فلک المنازل پیدا کیا اور ذاتی نظرسون
رب کا اسم پیدا کیا اور رب کا اسم اپنی صفاتی نظرسون فلک
زحل پیدا کیا اور ذاتی نظرسون علیم کا اسم پیدا کیا اور علیم کا
اسم اپنی صفاتی نظرسون فلک مشتری پیدا کیا اور ذاتی نظرسون
قاهر کا اسم پیدا کیا اور قاهر کا اسم اپنی صفاتی نظرسون فلک
مریخ پیدا کیا اور ذاتی نظرسون نور کا اسم پیدا کیا اور نور کا
اسم اپنی صفاتی نظرسون فلک شمس پیدا کیا اور ذاتی نظرسون
مصور کا اسم پیدا کیا اور مصور کا اسم اپنی صفاتی نظرسون فلک زهره

پیدا کیا

پیدا کیا اور ذاتی نظرسون اسم محصی کا پیدا کیا اور اسم محصی کا اپنی
صفاتی نظرسون فلک عطارد پیدا کیا اور ذاتی نظرسون اسم مبین کا
پیدا کیا اور اسم مبین اپنی صفاتی نظرسون فلک قمر پیدا کیا اور ذاتی
نظرسون اسم قابض کا پیدا کیا اور اسم قابض اپنی صفاتی نظرسون
کرهٔ آتش پیدا کیا اور ذاتی نظرسون اسم حی پیدا کیا اور اسم حی
اپنی صفاتی نظرسون کرهٔ باد پیدا کیا اور ذاتی نظرسون اسم محی
پیدا کیا اور اسم محی کا اپنی صفاتی نظرسون کرهٔ آب پیدا کیا
اور ذاتی نظرسون اسم ممیت کا پیدا کیا اور اسم ممیت اپنی صفاتی
نظرسون کرهٔ خاک پیدا کیا اور ذاتی نظرسون اسم عزیز پیدا
کیا اور اسم عزیز اپنی صفاتی نظرسون مرتبه جماد کا پیدا کیا اور
ذاتی نظرسون اسم رزاق پیدا کیا اور اسم رزاق اپنی صفاتی
نظرسون مرتبه نبات کا پیدا کیا اور ذاتی نظرسون اسم مذل کا
پیدا کیا اور اسم مذل کا اپنی صفاتی نظرسون مرتبه حیوانات کا

پیدا کیا اور ذاتی نظر سوں اسم قوی پیدا کیا اور اسم قوی اپنے
صفاتی نظر سوں مرتبہ ملک کا پیدا کیا اور ذاتی نظر سوں اسم
لطیف کا پیدا کیا اور اسم لطیف اپنے صفاتی نظر سوں مرتبہ جن کا
پیدا کیا اور ذاتی نظر سوں اسم جامع پیدا کیا اور اسم جامع
اپنے صفاتی نظر سوں مرتبہ انسان کا پیدا کیا اور ذاتی نظر سوں
اسم رفیع کا پیدا کیا اور اسم رفیع اپنے صفاتی نظر سوں اور ذاتی
نظر سوں انسان کو حق طرف رجوع کیا جان العزیز کہ احدیت
طرف تو اشارت ہیں اور وحدت کو برزخ کبرا کہتے ہیں اور
مرتبہ مجمل کہتے ہیں اور واحدیت کو مرتبہ تفصیل کہتے ہیں اور
الوہیت جو خط برزخ ہی اور اصل سبعہ صفات ہی اوسے برزخ
ثانی اور برزخ صغرا کہتے ہیں اور اوس الوہیت کے خط کی ایکطرف
اسمائے الہی ہیں بدیع سے رفیع تک کہ اوسے شمس نبوت کہتے
اور قوس ظاہر وجوب کہتے ہیں اور مرتبہ ربوبیت کہتے ہیں اور مرتبہ

اسمائے الہی

اسمائے الہی کہتے ہیں دوسری طرف اوسے مرتبہ اسمائے کیانی
کہتے ہیں یعنے مرتبہ پیدایش اوسے قوس ظاہر علم کہتے ہیں
اور مرتبہ امکان کہتے ہیں اور مرتبہ مربوبیت کہتے ہیں
اور مرتبہ افعال کہتے ہیں اور قوس ولایت کہتے ہیں جان ای
عزیز کہ یہہ پانچ مرتبہ ہیں وحدت واحدیت الوہیت ربوبیت مربوبیت
کہ اس پانچ مرتبہ سے انسان کے جسم میں پانچ حواس باطن اور پانچ
حواس ظاہر اور پانچ طبایع ہیں اس دایرہ میں سمجھ

ربوبیت

مراتب عینی	مراتب خمسہ	وحدت	واحدیت	الوہیت	ربوبیت	مربوبیت
مراتب علمیہ	حواس باطن	حافظہ	واہمہ	متصرفہ	خیال	حس مشترک
مراتب جسمیہ	حواس ظاہر	سامعہ	باصرہ	شامہ	ذائقہ	لامسہ
مراتب طبعیہ	پنج عناصر	ہوا	آتش	باد	آب	خاک
		خواہش کردن یعنی طلب کردن	برصفت جمع کرنا غذا کو واسطے سر [illegible] کرنا	تمیز تحلیل [illegible] تمیز کرنا غذا کو جسم میں	برآوردن اپنے جسم سے نکالنا	در ہضم کردن اپنے میں پکڑنا

حافظہ اوسے کہتے ہیں یاد کی قوت جب یاد کی قوت طرف رجوع
کیا تو واہمہ ہوا جب یاد قوت طرف رجوع کرکے متصور ہوا تو
متصرفہ ہوا جب اوسے بچہانا تو خیال ہوا جب یہہ سب ہیں قادر
ہوا تو حس مشترک یعنی کہ دو چیز یک فعل کرتے ہیں یعنی دو چشم
دیکہتے ہیں اور دو کان یک سنتے ہیں اور دو پیڑہ بینی ایک
سونگہتی ہیں جان الغزیز بدیع نو پیدا کرنیوالا باعث
یعنی پیدایش کا سبب باطن یعنی بچہانا اور دریافت کرنا آخر
یعنی نمود کرنا ظاہر یعنی پیدا حکیم یعنی استوار کار محیط یعنی
سب پر احاطہ کیا ہوا شکور یعنی شکر کرنیوالا غنی یعنی بے پروا
مقتدر یعنی مرتبہ دینیوالا رب یعنی پرورش کرنیوالا علیم یعنی
دانا قاہر یعنی غصہ کرنیوالا نور یعنی روشن مصور یعنی صورت
کہینچنے والا محصی یعنی حساب کرنیوالا قابض یعنی بند کرنیوالا
اور اپنے تصرف میں لانیوالا مبین یعنی آشکار کرنیوالا

حي یعنی زندہ محی یعنی زندہ کرنیوالا ممیت یعنی مارنیوالا
عزیز یعنی محبوب رزاق یعنی روزی دینیوالا مذل یعنی
خراب کرنیوالا قوی یعنی محکم اور توانا لطیف یعنی پاک جامع یعنی
جمع کرنیوالا رفیع یعنی بلند کرنیوالا عقل کل یعنی سب مراتب کا شعور
دینیوالا نفس کل یعنی سب مراتب کا خواہش کرنیوالا طبیعت کل یعنی
سب مراتب کا ملانیوالا جوہر ہبا یعنی سب مراتب کا ظاہر کرنیوالا
شکل کل یعنی سب مراتب کا صورت کرنیوالا جسم کل یعنی سب مراتب کا
نمود میں لانیوالا عرش یعنی محل بلند کرسی یعنی مکان نشستگاہ
فلک البروج یعنی آسمان بروجات کا سو اوس فلک البروج کی بارا
حصہ ہیں ہر حصہ کا یک کام ہی اور ہر ستارہ کو بروج مقرر ہی یہ بروجات
کا نام یہہ ہی حمل ثور جوزا سرطان اسد سنبلہ میزان
عقرب قوس جدی دلو حوت الغزیز فلک المنازل یعنی ،،
منزلات کا آسمان اس فلک منازل کے اٹھائیس حصہ ہیں ہر حصہ کا

ایک حروف ہے تہجی مین سے اور اٹہائیس منزل قمر کے ہین فلک زحل
یعنی ستارہ زحل ہے رنگ اوسکا نیلا زحل دہقان فلک ہے اور
جدی دلو دو اسکے بروج ہین فلک مشتری یعنی مشتریکا فلک رنگ
اسکا خود ہی اور کارفرمائے فلک ہے اسکے دو بروج ہین قوس
حوت فلک مریخ یعنی مریخ ستاریکا رنگ سرخ ہی اور او جلاد
فلک ہے اوسکے دو بروج ہین حمل اور عقرب فلک شمس شمس بادشاہ
فلک ہے اوسکا رنگ زعفرانی اوسکو ایک بروج اسد فلک زہرہ مطرب
فلک ہے اوسکا رنگ سفید ہی اوسکو دو بروج ہین ثور اور میزان
فلک عطارد منشی فلک ہے رنگ اوسکا سبز اوسکے دو بروج
ہین جوزا اور سنبلہ فلک قمر قمر وزیر فلک ہے رنگ اوسکا سفید
اسکا ایک بروج ہے سرطان کرۂ آتش فلک قمر کے احاطہ مین
ہی اوسکا نشان یہہ ہے کہ برق اسمان سے آتی ہے کرۂ باد کرۂ
آتش کے احاطہ مین ہے اسکا نشان یہہ ہے کہ باد آسمان سے آتا ہی

کرۂ آب

کرۂ آب کرۂ بادکی احاطہ مین ہی اوسکا نشان یہہ ہی کہ سب طرف
پانی ہی کرۂ خاک کرۂ آب کے احاطہ مین سے ایک ٹیکرہ بزرگ کرۂ
خاک نکلی ہی کہ جسپر خلقت بستی ہی مرتبہ جماد یعنی کئی قسم کے سنگ
ہین مرتبہ نبات یعنی درختان کئی طرح کے ہین مرتبہ حیوانی یعنی
حیوان کئی طرحکے ہین درندے شیر پرندے کبوتر دوندے ماہی گزندے
مار چرندے چہارپایہ رسندگان یعنی انسان کہ حق کی طرف پہنچتے ہین
ای عزیز اس کرۂ خاک سے پیدائش ہے جماد و نبات حیوان اور
مرتبہ ملک یعنی ملائک آسمانی اوسمین دو قسم ہین ایک جمالی جنونکے
حوالے بہشت ہے نام رضوان دوسرے جلالی جنونکے حوالے دوزخ
ہے نام اوسکا مالک ہے مرتبہ جن بہی دو قسم ہین ایک لطیف جو کہ
مسلمان ہین دوسرے کثیف جو کہ شیاطین ہین مرتبہ انسان یعنی
مرتبہ خلیفہ ہی کہ سب مراتب اوسمین ہے اور سبکے آخر کو پیدا ہوا ہی
اور سب مراتب کا جامع ہے جیسا کہ حضرت خواجہ بندہ نواز قدس اللہ

سرہ العزیز فرماتے ہیں دیوی وودی ملک الخ فی در ست
ہر صفہ غالب آید آنی العزیز ان نے ملین یہ سب ہی اگر کسیکو کچہہ
بخشا تو صفت غفور کی ہوے اور رحم کیا تو صفت رحمان کی
ہوی علی ہذالقیاس یہ مرتبہ جمال کے ہیں جو کوئی ادہر ایا تو بہشتی
ہوا اگر کسی پر غضب ہوا تو صفت قاہر کی ہوی علے ہذالقیاس یہ
مرتبہ جلال کا ہی جو کوی اس طرف آیا تو دوزخی ہوا جان العزیز کہ
جہان تک اسما ہیں اور افعال ہیں ان سبکا اصل تو دو نہ نام ہیں
اور اس نو دو نہ نام کا اصل ہبیت ہشت اسم ہیں ہبیت و ہشت
اسم کا اصل سبعہ صفات ہیں اس سبعہ صفات کا اصل اسم اللہ
ہی یہ جسے چار اعتبارات کہتے ہیں اس چار اعتبارات کا اصل
وحدت ہی جان العزیز کہ اس بارا برج میں تین آتشی ہیں
بادی تین ہیں ابی تین ہیں تین خاکی ہیں جیسا کہ حمل اور اسد
اور قوس آتشی انکا مکان مشرق کی طرف کہ مشرق آتش کا سمت ہے

سرطان

[illegible]

سرطان عقرب حوت ابی ہیں انکا مکان مغرب ہے مغرب طرف سے
ابر آوے یا برق آوے تو بارش ہوتا ہی جوزا میزان دلو یہ تین
برج بادی ہیں انکا مکان شمال طرف کہ شمال باد سے تعلق رکہتا
ہی اور باد شمال مشہور ہی ثور سنبلہ جدی خاکی ہیں انکا مکان
جنوب کی طرف ہی جنوب خاک سے تعلق رکہتا ہی ثور کی صورت گاو
سنبلہ کی صورت خوشہ کی اور جدی کی صورت بزغالہ یعنی بکری کی
دائرہ بروج کا یہ ہے اور حروف بہر بروج ستارہ حصہ کردہ باید نوشت
و بروج چار ثابت منقلب ذوجسد باید نوشت لیلی و نہاری

مشرق آتشی سمت

حمل اسد قوس

ناف مرکز عالم

جنوب خاکی سمت
ثور سنبلہ جدی

شمال بادی سمت
جوزا میزان دلو

[illegible]

[illegible]

جان العزیز بارا برج جو ہر ستارے سے تعلق رکہتے ہیں اور انکا ٹہر اس دائرہ میں سمجھ
ہر ایک روز ہر یک ستارے سے تعلق رکہتا ہے جان العزیز کہ بارا بروج ادمیکی جسم میں ہیں
یعنی سر ثور گردن جوزا دستہا سرطان پستان اسد سینہ سنبلہ رودہا میزان ناف عقرب
ذکر قوس رانہا جدي زانوہا دلو ساق ہا حوت کف پا العزیز چہار دہاتو حیوان انسان میوالید ثلاثہ
کہتے ہیں اولکا مرتبہ انسان کی جسم میں ہے چہار مرتبہ استخوان نبات مرتبہ مو یہای بدن
حیوان خون العزیز جہاد او گتا ہیں نبات او گتا سنگ یا بال جز پیدا کرتے ہیں ہد جز
پیدا کرتا ہیں آتش کا رنگ کالا باد کا رنگ سبز آب کا رنگ سرخ خاک کا رنگ زرد
ہوا کا رنگ سفید ہے

بیان روز ہا	بیان ستارہ ہا	بیان بروج ہا	
شنبہ	زحل	جدي و دلو	
پنجشنبہ	مشتري	قوس حوت	
سہ شنبہ	مریخ	حمل عقرب	
یکشنبہ	شمس	اسد	
جمعہ	زہرہ	ثور میزان	
چہارشنبہ	عطارد	جوزا سنبلہ	
دوشنبہ	قمر	سرطان	

اي عزیز اوسکي رباعي ابو نصر فراہي رحمۃ اللہ علیہ کہتی ہیں
حمل و عقرب است با بہرام ۔ قوس و حوت است مشتري را رام
ثور میزان چو خانۂ زہرست ۔ مر زحل را است جدي دلو مقام
تیر جوزا و خوشہ مہ سرطان ۔ خانہ افتاب شیر مدام
العزیز اٹھائیس مقام منازل قمر کے ہیں اور اٹھائیس حروف
شمس سے تعلق رکہتے ہیں کہ یہہ اٹھائیس مراتب کونی سے
ظہور رکہتے ہیں اي عزیز جان کہ ہر برج کے حروف مقرر ہیں سو اولکا

حمل	ال ي ع	ثور	ب و	جوزا	ق ک	
سرطان	ح ھ	اسد	م	سنبلہ	ت غ	
میزان	ط ر	عقرب	ن ج ز ذ	ظ ض	قوس	ف
جدي	خ	دلو	س ث ش ص ش	حوت	د	

اي عزیز بروجات کے خواص کا بیان یہہ ہے اس دائرہ میں لکھی و تمہاری بروجات کا بیان ہے

نہاری	حمل	منقلب مذکر	آتشی
لیلی	ثور	ثابت مونث	خاکی
نہاری	جوزا	ذوجسدین مذکر	بادی
لیلی	سرطان	منقلب مونث	آبی
نہاری	اسد	ثابت مذکر	آتشی
لیلی	سنبلہ	ذوجسدین مونث	خاکی
نہاری	میزان	منقلب مذکر	بادی
لیلی	عقرب	ثابت مونث	آبی
نہاری	قوس	ذوجسدین مذکر	آتشی
لیلی	جدی	منقلب مونث	خاکی
نہاری	دلو	ثابت مذکر	بادی
لیلی	حوت	ذوجسدین مونث	آبی

ای عزیز

ای عزیز آتش میں باد میں دوستی ہے کس واسطے کہ باد اوس سے آتش روشن زیادہ
ہوتی ہے خاک میں آب میں دوستی ہے کس واسطے کہ خاک اور آب ملکر رہتی ہیں
آتش و آب میں دشمنی آتش آب سے عدم ہوتی ہیں اور باد میں دشمنی کہ باد
اوس سے آب دور جا پڑتا ہے خاک میں روح مقیم ہے اور آب میں روح جاری ہے باد میں روح
بسیط اور آتش میں روح لطیف مرتبہ ہے آتش مرتبہ باد سے اسی وجہ سے لطیف ہے کہ اگر فقط
پتھر میں سے نکلی ہوا اگر خشکی ٹھہرایا جاتی ہے تو نہیں ٹھہرتی مگر او خشکی کو روئی کی فتیل کے ساتھ
آمیز کرتے تو دیکھا اور باد اپنے وجود سے آپ ٹھہرتا ہے اور اپنے اعضا سے محسوس ہوتا ہے
اگر پتھر میں سو نکلی سو خشکی کو بات لگائی تو ہرگز او نکلی گرمی محسوس نہیں ہوتی ہے
جماد میں روح مقیم ہے نباتات میں روح نامیہ ہے حیوانات میں روح متحرکہ ہے
ای عزیز کہ عروج پانچ وجود ہیں اور پانچ نفس ہیں اور پانچ موکل ہیں اور
پانچ روح ہیں اور پانچ مقام اور پانچ ذکر ہیں ہر ایک سے ہر ایک تعلق رکھتا ہے کو اس

دائرہ میں دیکھ

شریعت	طریقت	حقیقت	معرفت	وحدت	راہ
ناسوت	ملکوت	جبروت	لاہوت	ہاہوت	منزل

وجود	الوجوب	عارف الوجود	ممتنع الوجود	ممکن الوجود	لازم الوجود
موکل	جبرئیل	اسرافیل	عزرائیل	میکائیل	عزرائیل
نفس	نفس رحمانی	نفس مطمئنہ	نفس ملہمہ	نفس لوامہ	نفس امارہ
روح	روح قدسی	روح ملکی	روح انسانی	روح نباتی	روح حیوانی
ایضاً یعنی	روح علوی	روح بینی	روح ناطقہ	روح نامیہ	روح متحرکہ
احوال	انوار	اسرار	احوال	افعال	اقوال
دل	قلب منور	قلب شہید	قلب سلیم	قلب منیب	قلب مضغہ
محل	ورا الورا	لامکان	مکان المکان	محل صفا	محل ہوا
مرتبہ	نور	سر	روح	دل	نفس
ذکر	خفی	سری	روحی	قلبی	جلی
	مغائبہ	مکاشفہ	معائنہ	مشاہدہ	مراقبہ

قلب مضغہ صنوبر قلب منیب وفر زبان قلب مطہر گوش قلب مصور چشم قلب بدور بینی العزیز رنگ کی

ولہ

سات سات صفت ہیں اور نفس کے سات صفت ہیں حرص ہوا
بخیلی کینہ شہوت غضب لذت دل کی سات صفت قناعت طلب
سخاوت کرم شوق حلم یاد روح کی سات صفت ہیں حیات علم
ارادت قدرت سمع بصر کلام سر کی چہار صفت ہیں وجود علم نور شہود
نور کا ایک حال السمیع الی حاضر ناظر ہی ای عزیز یہ بارہ بروج اور سات
ستارے اور پانچ فرشتے اور پانچ عنصر اور موالید ثلاثہ یہ سب انسان کی جسم
میں ہے ای عزیز سات ستارے انسان کے جسم میں یوں ہے اور ان کا دائرہ یہ ہے

حمل	سر	زحل	دہان
ثور	گردن	مشتری	بینی راست
جوزا	دستہا		
سرطان	پستان	مریخ	گوش راست
اسد	سینہ	شمس	چشم راست
سنبلہ	رودہا	زہرہ	بینی چپ
میزان	ناف	عطارد	گوش چپ
عقرب	قضیب		
قوس	رانہا	قمر	چشم چپ
جدی	زانوہا		
دلو	ساقہا		
حوت	کف پا		

العزیز زحل کا ستارہ نحس ہے دنیا سے تعلق رکھتا ہی اسو اسطے سخن دید کا عالم

العزیز مشتری حیات کا ستارہ ہے پرہ بینی سے تعلق رکھتا ہے دم ہی
حیات سے تعلق رکھتا ہے مریخ جلاد ہے گوش راست سے تعلق رکھتا
ہے اسواسطے بری بات سننے سے غصہ آتا ہے شمس روشن ہے چشم راست
سے تعلق رکھتا ہے کسواسطے کہ چشم بہی روشن ہے زہرہ مطرب ہے اور
عیش سے تعلق رکھتا ہے اوسکا مکان پرہ بینی ہے کہ دم آنی سے
خوشی حاصل ہوتی ہے اور سمع اور راگ سے تعلق رکھتا ہے عطارد
گوش چپ سے تعلق رکھتا ہے منشی فلک ہے اسواسطے جو بات سنتے سو
یاد رہتی ہے قمر چشم چپ سے تعلق رکھتا ہے قمر بہی روشن ہے سپرز یعنی
تلی ہے سو زحل سے تعلق رکھتا ہے جگر یعنی کلیجا مشتری سے تعلق
رکھتا ہے تلخہ یعنی پتہ مریخ سے تعلق رکھتا ہے شش یعنی پہپرا شمس سے
تعلق رکھتا ہے دل زہرا سے تعلق رکھتا ہے دونو گردے عطارد سے
تعلق رکھتے ہیں دماغ یعنی مغز قمر سے تعلق رکھتا ہے العزیز سیدی
طرفکا ادہا جسم انسان کا مرد ہے اور چپ کے طرفکا آدہا جسم مونث ہے

اسواسطے

اسواسطے معبود نے حوا علیہ السلام کو آدم علیہ السلام کی پہلو چپ سے
پیدا کیا انسان کی جسم میں خون آفتاب محمد مینی العزیز سالکی تین سو
سات دن اور رات بہی اسکے موافق انسانکی جسم میں تین سو سات
ہڈ انکے نکری تین سو سات گوشت کے تکری میں ہات پاؤں کی انگلیاں
بند کے انتہائیں مرتبہ کے موافق ہیں العزیز جماد نبات حیوان سے موالید ثلاثہ
کہتے ہیں جماد استخوان کو کہتے ہیں نبات بالونکو کہتے ہیں حیوان کا
تعلق خون سے ہے جماد اوگتا نہیں نبات اوگتا ہے حیوان پہرتا ہے
صفت جماد جسم جامد یعنی منجمد بکر نہیں اور صفت نبات
جسم نامی حساس یعنی جسم پہرنے والا صفت حیوان جسم
متحرک یعنی جسم حرکت کرنیوالا صفت انسان مدرک معقولات
یعنی ادراک کرنیوالا معقول کا ہے ایک محسوس ایک معقول ہے محسوس
او جو بکر نہیں آوی اور دیکہنے میں آوے معقول او جو عقل
سے دریافت کیا جاوے جیسا کہ حیوان فلک کو دیکہتا ہے لیکن

دریافت اوسکی اصل کا نهین کرتا اور ان نے اسکو دیکهکر دریافت
کرتا هی که اسکا پیدا کرنےوالا حق تعالے هی وه هماری نظر اور فهم سے باهر
هے الغرض دهن مکان خاک موکل جبرئیل چشم مکان آب موکل میکائیل
بینی مکان باد موکل اسرافیل گوش مکان آتش موکل عزرائیل خواهش
کا مقام شهوت هی اوسکا موکل عزرائیل اسکا تصرف انتی کی مغز
مین آگ کا رنگ سیاه باد کا رنگ سبز آب کا رنگ سرخ خاک کا رنگ
زرد خالی کا رنگ سفید هی تمام رنگ اوسکے صفحه پر دیتے هین فهم
من فهم الغرض مراتبونکو اهل هند اپنی اصطلاح مین یون کهتے
هین احدیت یعنی بس بمعنی غیب مجهول النعت کو نراکار اور
منقطع الاشارات کو نرنکار کهتے هین مطلق کو نرادهار کهتے هین
اور ذات بیرنگ کو نراهم کهتے هین اور وحدت کو جنین کهتے هین
اور علم مطلق کو هرناگربا کهتے هین اور برزخ البرازخ اور وحدت
کو لنگ سر کهتے هین اور علم ذاتی کو شوک جیم کهتے هین اور حقیقت

محمدیکو جدا کاس کهتے هین اور نظر وحدت طرف احدیت کے خالی
از حکم هی اسکا نام پرم آتما کهتے هین اور نظر طرف واحدیت کی
جو قابل محض هی اوسکو جیو آتما کهتے هین وحدت کے اعتبارات
کو چهپا کهتے هین اور واحدیت کو آتما کهتے هین اور وحدت کو هرناگربا
شوک جیم سر پر شوک کهتے هین لطیفه
ظاهر دیتا سو واجب الوجود باطن کرتا سو ممکن الوجود دونوکو پیراتا
سو ممتنع الوجود تینوکو چهپاتا سو عارف الوجود چارونکو دیکهنے هارا
سو روح پانچونکو جان نے هارا سو نور چهونکو ظاهر کرتا قدرت
سو الله ساتونکو لذت دینے هارا عشق لطیفه دیگر یکطرف زنکی
جاتا هی سو اوسے مراقبه کهتے هین ثابت کیا اوس کو جهین دیتا هی
سو اوسے مشاهده کهتے هین ثابت کیا الیس پر تکرار سو اوسے مکاشفه
کهتے هین اوسمین ثابت یک صفت کو تحقیق کیا سو اوسے معاینه کهتے
هین اوس صفت مین اسکو فراموش کیا سو اوسے معاینه کهتے هین

لا نفی اثبات یوں ثابت کیا تو اوسے من عرف نفسه کہتے ہیں
فقد عرف ربه ہو کر دیکھا اپنے پیر مرشد کی برکت سیے
حدیث قدسی ان فی جسد ابن آدم مضغة وفی المضغة
نفس وفی النفس قلب وفی القلب روح وفی الروح سر
وفی السر نور وفی النور خفی وفی الخفی انا حق ..

ذکر اللسان لقلقة وذکر القلب وسوسة
ذکر الروح مشاهدة
ذکر السر معاینة
وذکر الخفی مغایبة
تمت تمام شد
از دست امیدوار عفو محمد شبیو بتاریخ سیوم جمادی الثانی ۱۲۷۶ ہجری

بسم الله الرحمن الرحیم

شاه ارزان دیوان	شاه بہلول بحر دریا	شاه مرجان قلندر
شاه میران مظفر عریانی	شاه احمد بلغاری	شاه ابراہیم حسینی
شاه سلطان احمد روی جشتی پہلوان	سید عبد الرزاق	سید نور الدین نامی قادری
محبوب سبحانی قدس سره	شیخ ابو سعید مخزومی	شیخ ابو الحسن علی الہنکاری
شیخ ابو الفرح طرطوسی	شیخ عبد الواحد بن عبد العزیز یمنی	شیخ عبد الله ابو بکر الشبلی
شیخ ابو القاسم جنید بغدادی	شیخ سری سقطی	شیخ معروف کرخی
شیخ داود طائی	خواجه حبیب عجمی	خواجه حسن بصری
شاه مردان مرتضی علی کرم الله وجهه	حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وآله وسلم	تحت رب العالمین

شاه عبد الله شاه القادری — شاه بہلول بحر دریا
شاه مرجان قلندر — شاه میران مظفر عریانی
شاه محمد عنوانی — شاه ابو تراب حسینی

سید عبدالرزاق
شیخ ابو سعید مبارک مخزومی
شیخ ابو الفرح بن یوسف طرطوسی
شیخ عبدالله ابوبکر شبلی
شاه الیاس مغربی
شاه رحمن قدسی
شاه سلیمان
شاه شمس الدین
شاه احمد
شاه صفی الدین
سید نور الدین قائد
حضرت محبوب سبحانی

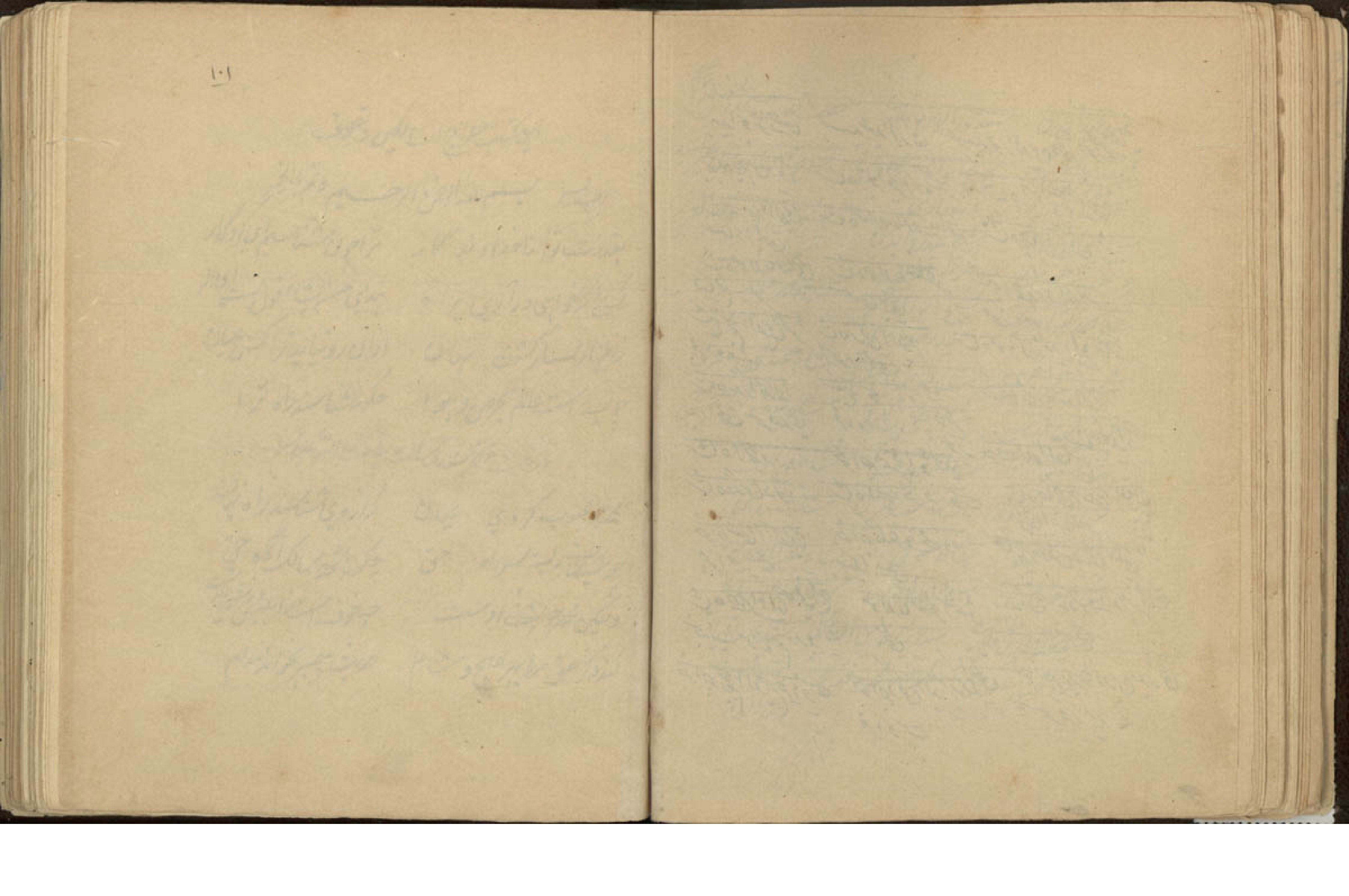
سید نور الدین قائد
شیخ ابو الحسن علی قرشی الهنکاری
شیخ علاء الدین طرطوسی
شیخ ابو القاسم جنید بغدادی
شاه مولانا مغربی
شاه یحیی زاهد
شاه معروف
شاه سید میران
شاه صوفی
سید عبدالوهاب
سید شاه زین العابدین
شاه محمود قدح

حضرت محبوب سبحانی رضی الله عنهم
سید شاه ابو عربی میر سید
شیخ عبد الواحد عبد العزیز تمیمی
شاه قائد تمیمی
شاه عبدالحق مغربی
شاه نوش گنج بخش
شاه مبارک
شاه سید علی
شاه نصیر الدین
سید عبدالرزاق
سید عبدالرزاق
شاه شفیع میر عبدالقادر

سید ابو تراب حسینی
شاه بدیع الدین دیوان
شاه سماء الدین سماء الحق
شاه مولانا حاجی قیام
شیخ نجم الدین کبرا فردوسی
شاه بدر الدین بدر الحق سمرقندی
شاه احمد
شاه بدیع الدین دیوان
خواجه سماء الدین هنر افروز شیخ
شاه جمال اولیا صوفی تاج
نجیب ابراهیم بدوانی
خواجه نجم الدین فردوسی

سید عبدالرزاق
شاه ابوالخیر فردوسی
شاه حسین عارف بالله
شاه مولانا مظفر شمس بلخی
شاه رکن الدین رکن الحق
شیخ نجم الدین کبرا فردوسی
خواجه شمس الدین علوی دینوری
شاه ابوالخیر فردوسی
خواجه کاظم مخدوم بهیکا ملکی
مولانا مظفر شمس بلخی
خواجه رکن الدین رکن الحق فردوسی

سید نور الدین قائد حضرت محبوب سبحانی
شاه ابراهیم حسینی
شاه جمال اولیا
شیخ احمد شرف الدین مخدوم
شاه مودود الدین تاج
شاه محمد عبدالله
خواجه ابوالقاسم جنید بغدادی
شاه حاجی حرمین شریفین
حاجی ابراهیم
حاجی خلیل بهیکا ملکی ثانی
شیخ احمد شرف الدین مخدوم بهاری
خواجه بدر الدین بدر الحق سمرقندی

این کتاب معراج السالکین در تصوف

رب یسر بسم الله الرحمن الرحیم وتمم بالخیر

بقدرت توانا خداوندگار ترا چون شناسیم ای کردگار

کسی را اگر خواهی در آری براه هدایت همه زان قبول تست ای اله

ز اظهار بسیار گشتی نهان ازان رو نیاید ترا کس عیان

چو بسته است عالم بحرص و هوا چگونه شناسند راه ترا

در نعت حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم

محمد چو محبوب کردی عیان که از وی شناسند راه نهان

چو شیطان ببسته سر راه حق چگونه شود سالک آگاه حق

ولیکن محمد چو پشتی اوست چه خوف است زابلیس و زشتی او

کند ذکر حق را بهر صبح و شام حدیث پیمبر بخواند مدام

چو نفسش بمیرد ز حرص و هوس　　بمانند ز شیطان برو دست رس

در بیان دو مقام و چهار منازل و چهار راه

بیا سالکا رو براه خدا　　بتوفیق حق شو ز عالم جدا

بکن فکر وصل خدا صبح و شام　　به بین چند راه اند و منزل مقام

بدان دو مقام است و منزل چهار　　دیگر راه چار اند هر ایک شمار

مقام شیاطین اول مقام　　مقام دویم قرب حق شد تمام

شریعت طریقت حقیقت بدان　　که با معرفت چار راه است عیان

منازل چو ناسوت ملکوت دان　　بجبروت و لاهوت کردم بیان

بیا سالکا از جای شیطان گذر　　که از قرب حق نیک یابی خبر

ز حق جوئی توفیق کن قصد راه　　که تا کشف گردد ز لطف اله

دل تو مصفا شود چون مرآت　　نماید در آن ذات حق با صفات

اگر یابکار

اگر یابکار شریعت شوی　　ازان اعتبار حقیقت شوی

وصیات راهش بکردم بیان　　نمودیم جمله شرایط دران

اگر شرطهایش بجا آوری　　سر چرخها زیر پا آوری

بیانش که کردم ز لطف خدا　　شده شمس معراج سالک جدا

دو صد بیتی و شش بیت گنجیده است　　که ورزش بدین نظم سنجیده است

به شش باب آورده ام این مختصر　　که تا قصد سالک شود بیشتر

به شوقی چو بینید درین طالبی　　گشاید ره راست بر سالکی

طریقت مقام و منازل و راه　　بگویم بیانش بجان کن نگاه

باب اول در بیان مقام شیاطین گوید

کسی را که وصف شیاطین بود　　دو بابش یقین دان که در طین بود

اگر بر نیاید ز پستی مقام　　بماند در اندر نجاست تمام

نیارد بفرمان حق سر فرو / چو اغوای شیطان بود اندرو

منی مستی و حرص و شهوت مدام / حسد کینه و کبر و بغض تمام

خیالات مذمومه اندرو / بهر فعل عجب نماید درو

ایا ای نگارین مقام سریر / بس عبرت برون شو مشو چون حریر

که نفعی نباشد ترا زین مقام / مکن عمر ضایع درین مستدام

بکن توبه ز اغوای شیطان براه / نیاید ز تو نفس اماره راه

ز اعمال شیطان بدکن حذر / براه شریعت درآیا خبر

قدم نه براه شریعت نخست / بکن امر و نهی خدایت درست

اگر در شریعت شوی استوار / طریقت بسرعت کند بد طوار

ز حق جوی توفیق کاهل مباش / ز علم شریعت چو جاهل مباش

باب دویم در بیان راه شریعت تعلق با نفس اماره ذکر حیلی فنزال یا نوت

کدام است

کدام است راه شریعت رفیق / بدانی ترا گر شود حق شفیق

چو حق گفت امری ز قرآن عظیم / بجا آر شرع نبی مستقیم

خیالات از نفس بیرون کنی / صلوة و صیام از تو افزون کنی

همه روز تسبیح و قرآن بخوان / بهر لحظه خالی نباشی از آن

بدین فعل راه شریعت برو / همه وصف شیطان ز دل بشو

نباشی جبان تو که گاو عصار / همه روز گردد بدانجا قرار

ز غفلت نباشی تو ای پرهنر / ز دام شیاطین بس عبرت گذر

اگر عمر ضایع کنی در حیات / خوری بیش افسوس بعد از ممات

مسافر چو همراه توشه برد / نباید که در راه توشه خورد

ره راست گیرد یقین درست / براه شریعت کمر بند چست

قناعت توکل ذکر گیر پیش / بکن زهد تقوی بر نفس خویش

بشرع نبی چون شوی استوار / بکن شغل ذکر جلی هوشیار

درین راه ذکر جلی کن مدام / بگو الله الله بهر دم تمام

با اعضاء ملفوظ و ظهور / بران دم بران ذکر باشی حضور

چو اعضاء منور گردند دور / زهر عضوش آمد انا الحق ظهور

بدین گونه مشغول شو صبح و شام / رسی تا به ناسوت منزل تمام

ز ناسوت منزل نیابی اثر / چو حیوان اگر کین بود بی خبر

بذکر جلی مست باشی مدام / بجز یاد حق غیر دانی حرام

ازین ذکر حالت شود آنچنان / که صوم و صلوة از تو گردد نهان

خودی هم فراموش گردد نهان / بود حال ناسوت بر تو چنان

ازین حالتی چون شوی هوشیار / عبادات شرعی کنی برقرار

طریقت بود بعد ازین مرتبه / گذاری همه حال خود ماجرا

ایا سالکا

ایا سالکا راه طریقت بگیر / درین ره همه شرطهایش بذیر

باب سوم در بیان راه طریقت تعلق با نفس لوامه ذکر قلبی منزل ملکوت

بدانی براه طریقت نخست / یقین شک بباید بصدق درست

طریق شریعت به تن حاصل است / طریق طریقت به دل حاصل است

شریعت ز تن نجس شستن بود / طریقت ز دل خبث کشتن بود

بود خبث اوصاف مذموم او / بحرص و هوا طبع موهوم او

ز اوصاف مذموم گردی چو صاف / دلش همچو آینه باشد شفاف

ز طمع جهان صاف گردد چو دل / دو پای دل او برآید ز گل

بر اوج سماء صفا در رود / دل او بذکر خدا در رود

ز رنج دل او بگردد دراز / بذکر خدا باشد اندر نماز

بود ذکر قلبی مر او را روان / بدل گوید الله الله نهان

حضور حق غالب آید برو خیالات مذمومه ناید درو
ز اوصاف مذموم چون پاک شد دلش از دو عالم چو بی خاف شد
نماید چو مجذوب اندر جهان ولیکن بود عاقل اندر نهان
بطاعات ظاهر نماید خراب ولی باطنش عین باشد صواب
نخواهد که صحبت کند با کسی چو مشغول مطلوب باشد بسی
ازین جسم خاکی بکلی رود بچشم دل روح ظاهر شود
که گوید بدان روح واصل شود مقام ملکهایش حاصل شود
نباشد دل او سوی قال و قیل نه با کس حکایت کند بی دلیل
بدل پاک باشد ز طمع جهان بود عارف حال جمله جهان
نه عیب کسی را بکس گوید او قدم بر قدم راه حق پوید او
چو موصوف حمید شود ز اخلاق مذمومه غایب شود

خصالات

خصالات محمود آید ظهور چو حلم و حیا و صبور و شکور
چو یک لحظه از شرع او بگذرد دل وی ز خطرات بد بگذرد
ز نام دلش چون بدستش بود کجا خطرهٔ غیر غالب شود
که گوید ز خود خویش دارد خبر نباشد مر او را ز عصیان اثر
دل وی شود همچو آئینه خاص چو از نفس اماره یابد خلاص
بگردد ز وسواس ابلیس دور چو دائم بذکر الله باشد حضور
ملکها ملاقات با او کنند بهر جا که او رفت همراه روند
کند روح او سیر طیر و دوام همین منزل است ملکوت نام
بود عالم باطن او را عیان ز مشرق بمغرب رود در زمان
بود سیر او را زمین تا زمان سوی عرش طیرش بود ز آسمان
سمان
به قوم ملایک جمع گردد او ز اهل عبادات حق باشد او

عبادات او چون بجای تن است | بدان روح باطن از آن نیز هست
بملکوت لازم عبادات حق | کند چون ملک جمله طاعات حق
کند زهد و تقوی بامر خدا | هواهش کند خویشتن را خدا
که گر کس تیغ از بر سر او زند | ز حق داند آن فعل سر در نهد
ز حق داند او جمله نیک و بد | چو تسلیم گردد بامر احد
بجز حق نه بیند کسی در میان | که جز فعل حق نیست اندر جهان
نباشد چنین منزل او را حصول | بجز رحمت حق شفیع رسول
ایا سالکا کار دل شد تمام | قدم را به بردار زین مقام
بکن همت عشق بر خود پذیر | طریقت حقیقت دگر پیش گیر

باب چهارم در بیان راه حقیقت متعلق با نفس مطمئنه ذکر روحی منزل جبروت

طریق حقیقت تعلق بروح | در عشق از روح گردد فتوح

۱۰. راه حقیقت

بدید

براه حقیقت چو سالک رسید | بمرآت دل روح قدسی رسید
در آن دم شود عاشق روح خویش | بود دم بدم عشق وی بیش بیش
شود همچو پروانه بروی فدا | از آن شمع یکدم نگردد جدا
می عشق نوشد بجان آنچنان | که گردد فراموش هر دو جهان
بعشق خدا مست باشد دوام | نه با کس حکایت کند نی کلام
بظاهر چو مجنون نماید بکار | ولی باطنش با خدا هوشیار
براه حقیقت چنین حالت است | چنین حالتی مرکسی را که هست
شود راز از هر دو عالم نهان | که جز حق نه بیند کسی در میان
نه پروای جنات دوزخ بود | زر و خاک بروی مساوی بود
یکی بیند او شاه و درویش را | چو گردد او فدا در خدا خویش را
چنان شد فدا همچو آهن بنار | که ننماید آهن بجز نار نار

نمودار آن قسم باذن قضات | که خود را فدا کرده بود او بذات
درین راه کشف و کرامت بود | جلالت درین حال غالب بود
دران دم اگر پیش او کس رود | بتن یا بجانش زیانی شود
چنان آتش عشق دارد نهان | که سوزد ز قهرش چهر دو جهان
چو کافور و صندل بود توده‌ئ | دگر چیزها بروی افزوده‌ئ
کشاید چو از قهر مژگان بران | بسوزد همه توده‌ئ یک زمان
دگر آن نظر را کشاید بر آب | شود آتش از قهر او جمد آب
خودی و منی مستی آید برون | جلالت و عظمت نماید درون
چنین جذب اندر حقیقت شود | نشاید که سالک درینجا بود
که هر مبتدی را چنین است حال | شود بیشتر تا بیاید کمال
نخست حال عاشق جلالیست است | دگر حال آخر جمالیست است

چو عاشق

چو عاشق بدان روح یابد ثبات | ببیند رخ روح عین عکس ذات
بران ذات چون چشم عاشق فتد | به تسلیم آن ذات سر در نهد
ز مستی و جذبه شود هوشیار | ز حال جلالت بیابد قرار
چو بیند جمالیست در نهاد | کرامات جذبه ببیند همچو باد
چو در عاشق آید جمالت پدید | درین دم بجبروت منزل رسید
درین منزل عاشق گذارد جلال | دلش نرم و چشمش بود پر جمال
اگر بر درختان خشک آن نظر | کند جمله از وی شود تازه تر
وگر آن نظر سوی بستان کند | همه غنچها را گلستان کند
مراو را بود دوست دشمن یکی | نباشد از و هیچکس را شکی
گهی حال مست و گهی هوشیار | گهی خنده ناز و گهی زار زار
چنان گم شده از خودی را احرام | که نشنود از کس بجای علدم
نیارد که آن حال دم در زند | به تسلیم حق دم قدم در زند

بهر حال شاکر بدان و بدین — کسی را نگوید چنان و چنین
مرا ورا نه از کس امید و نه بیم — بهر کارها آن بحق مستقیم
مساوی بود نزد او مدح و ذم — نه شادی ازین و نه زانهاش غم
نشیند اگر بر زمین یا به تخت — نه رنجیده گردد نه شاد از بخت
اگر بر صف عابدان در رود — بهمراه ایشان چو عابد شود
گهی با تن خویش طاعت کند — گهی با دل خود عبادت کند
وصایه که از روح دارد دوام — نه کس واقف فعل او نه کلام
خموشی کند در صف خامشان — در آید بگفتار با همرهان
گهی در کلام قصه‌ها بشنود — گهی بر دل خود زبان کش برد
بر فتن فصاحت شود در طریق — بهمراه هر کس رود چون رفیق
رود در مجالس سخن بشنید چو کوه — همه مجلس آید ازو در ستوه

نباشد

نباشد کسی واقف از حال آن — که با جمله کس می‌شود اینچنان
دل وی ز خوف و رجا گشته باز — ز طمع دو عالم شده بی‌نیاز
به نزدیک حق گشته در خوری دور — زبانکه نفسش بطاعت حضور
که نفسش بود مطمئنه درین — درین حالتی گردد عین الیقین
دو عالم بچشمش نماید سراب — بچشمش نماید ز غیر حجاب
بدان بعد از چیست ای سالکا — ره معرفت هست جای فدا
گذر از حقیقت ره پیش گیر — ره معرفت زو بر خود پذیر
به بندی درین ره کمر استوار — هر آنچه به پیش در آید گذار
درین ره گذاری همه خوف و بیم — بحال کمال شوی مستقیم
به بستی بلندی و عقبی و پیش — درین ره کند سالکا جهد بیش

باب پنجم در بیان راه معرفت با نفس ملهمه ذکر سری منزل لاهوت

ره سالکان معرفت پیش گیر — بر از زمین دل نشین بر سریر
چو بر تو معارف کشاید اله — همین ذکر سری است میکن نگاه
بدان ذکر سری براه خدا — فدا کردن جان براه خدا
ره معرفت ذکر سری بدان — که حق را شناسی بحق بیگمان
عرفت ربی هست قول رسول — وگر نه برد چه بگشتم قبول
بود ذات حق با صفات کمال — بدان با همه بی همه ذوالجلال
درین ره کند با تو هر دم مقال — بجشمت زهستی نماید جمال
زهستی خود برتوی افکند — بهستی تو در آید و گم کند
چو بر تو در آید بچشمت عیان — بنظاره اش گنگ گردد نهان
زوجدان هستیش حیران شود — بتمثال گفتن پریشان شود
نه هشیار نه مست از ذوق او — بیاید در آید بدل شوق او

الابیات ذوقی

اگر نیست گوئی نه بینی که هست — نه پیش و نه پس هم نه بالا و پست
نه در عقل آید نه اندر خیال — که او را نه شکلی نه او را مثال
اگر بر سد از وی کسی هم نشان — تواند نگفتن چنین و چنان
دل وی زهستیش حیران شود — چو پس ذوق یابد پریشان شود
زبان گنگ گردد بگفتار آن — زپس ذوق کردن نتواند بیان
بداند کسی آنکه ذوقش چشید — بغیر چشیده نه کس در رسید
شود بی خود خود زذوق خدا — کند قول و فعل خود را جدا
بحرکات و سکنات در روز و شب — بغیر حضوری نیارد طلب
کند انتظار زرویش مدام — چنین ذکر سیری کند صبح و شام
به سمع بی بصر مقامش بود — بی بطش بی مشیی دوامش بود
چو در حالت آید کند رقص هم — نه خنده کنان گاه باشد به غم

تصرف همه وقت با حق کند   نه یک لحظه هم زو فراغت بود

چو بی آب ماهی نگردد قرار   نه چون رشته سوزن بود هر دو یار

کند آن چنا خویش تن را فدا   که نه نماید این عالمی جز خدا

ره معرفت را چنانست جای   بهر کس که خواهد دهد ذو الجلال

محبت چو آید محبش شود   به محبوب خود دم بدم خویش شود

چنان غرق گردد بدریای عشق   که برناید از موج دریای عشق

چو امواج عشقش درآید هزار   برند عقل و هوشش چو خس بر کنار

بجز مستی عشق و معشوق خویش   ز خود عقل و هوشش نیاید به پیش

چو عاشق نظر کرد در هر طرف   رخ وی ببیند بهر سو طرف

به بالا و هم زیر هم پیش و پس   نبیند بجز روی معشوق کس

شود ذات عاشق به هم یک نظر   ز هستی معشوق یابد اثر

کند آن نظر

کند آن نظر چون سوی هستیش   نیاید ز هستیش خود مستیش

کند چون نظر باز در سوی خویش   کسی را نه بیند بجز روی خویش

در آن حال داند که هستم به من   نگردد است در من بجز من وطن

نه بیند بجز خویش اندر میان   بنطق انا الحق بر آرد زبان

به لاهوت منزل چنین کهتر حال   بعاشق چو از عشق یابد کمال

سوی الله را کرده بر خود حرام   نیاید بجز عشق وی روز و شام

بعشق بر آن ذات شاهد شود   بچشمش همه چیز واحد شود

بمعشوق هم راز گردد چنان   که جز وصل او نازد اندر میان

چنان یافت عاشق وصال کمال   که زان وصل گفتن نیارد محال

کند جان خود را فدا آن چنان   کز آن حال حیرت برند عارفان

کند آن هم هستی خود را فدا   رسد عاشق اندر بقرب خدا

بقربش بیا بعد ازین عاشقا | که بعد از فنا شو فنا در فنا
بعشق کمالت چو خواهد خدا | دهد مر ترا از فنائیت فنا
شود نفس ملهم بالهام او | شود کام تو همچنان کام او
روان شو ازین منزل معرفت | شود پیش تا با خدا قربتت
بلطف خدا و شفیع رسول | شوی هم چون نور محمد قبول

باب ششم در بیان قرب حق تعالی بانوار ذکر خفی و وصال ذات

ز قربش بیانی چگویم که آن | نه در علم گنجد نه اندر بیان
کزان قرب حق بی چون رب | نماند صبح و شام نی روز و شب
(هستیٔ)
مکانی که آنجا بود لا مکان | نشانی که آنجا بود بی نشان
(آنجا)
نه سوی نه جهتی نه بالا و پست | نه عین نه غیری نه تثلیث و هست
درینجا همه راه و منزل حجاب | نه جای سوال و نه جای جواب

درینجا نماند

درینجا نماند فراق و وصال | نه او را است هستی حق قیل و قال
بهشتش نیابد لب محرمی | بحیرت فزاید کسی بی کسی
چو بیند چه فهمد چگوید کسی | که مشکل بود این معما بسی
دران خویشتن را نه بیند خدا | فنا گر نه بیند نباشد فنا
نه امکان گفت و شنیدن بود | رسیدن بدیدن چشیدن بود
بد از وصل قربت عالی مقام | درینجا است ذکر خفی مستدام
فنا گردد عاشق چنان در وصال | که گردد دوئی دفع بی انفصال
چو ذکر خفی را چنین است حال | درین جا کسی را نباشد مقال
درینجا نماند ز هستی توئی | نه کثرت نه وحدت نه گفت و گوی
که لا رب و لا عبد باشد دوام | چنین است توحید قربش مقام
چو منزل به منزل رود مبتدی | چنین درجه باید شوی منتهی

بعشق و وجد آن در حالت نور | وصالی بیابد بشوق نور نور

وصال حضوری بذوق و دوام | بحق محمد علیه السلام

در بیان نصیحت سالک گوید

ایا سالکا این نیاید بکار | چنین قول با فعل آید بکار

وگر فعل تو هم نیاید قرار | نخواهد که تا آنکه گردد قرار

ز اقوال و افعال در پیش گیر | بتوفیق حق شغل بر خود پذیر

اگر عاقلی این نصیحت شنو | چو فرصت بدست است غافل مشو

بدست تو داده خدا اختیار | درین عمر خود بیکن قصد کار

زهی بخت عالی آن طالبان | که صدیق بودند آن عالمان

مشرف شوی چون بدان عاقلان | سعادت بدانی ز دیدارشان

که فیض نظرشان بود کیمیا | چو صحبت بیابی شوی چون طلا

چو گوینده گوید چو شنونده نیست | اگر هست شنونده جوینده نیست

بعرفان چو شنونده باشد کسی | مراو را ازین چند حرفی بسی

نصیحت بجای است اگر بشنوی | اگر بشنوی به که بد ره روی

ایا سالکا خود خدا را بدان | مکن دعوی از عشق آن عاشقان

براه خدا بایدت فکر پیش | براه رسیدن کنی جمله پیش

پس آمد او خواهی ز درگاه حق | که تا لطف با تو بگوید سبق

بهر راه که منزل که باشی قرار | قدم نه بتصدیق دل استوار

مبادا که پندار داری درین | به تسلیم طاعت کنی بالیقین

بکن آرزو با خدای جهان | که پیشش عملها نباشد نهان

ان الله بما تعملون است الصبر | ز خوفش بهر لحظه باشی خبیر

که او قادر حی و دانا بود | به بیند او پنهان و بینا بود

با احوال جمله جهان ناظر است / بعین الیقین بین که او حاضر است

محیط است در جمله کس شاهد است / منزه ز هر دو جهان واحد است

سالک چنین گفت برهان حق / که خوش باش هر دم نعره ما حق

بعشق و بوصل و بذوق و مدام / بحق محمد علیه السلام

بس اینکه محمد اشارت نمود / که این مثنوی را بنظم آر زود

ازان هر کسی را فواید بود / بسوی خدا عشق زاید بود

بتوفیق حق چون گشادم زبان / معانی بمنظوم کردم بیان

ختم شد بفیض محمد رسول / ز محمود امید گردد قبول

نام مصنف

بتاریخ یازدهم ماه ربیع الثانی ۱۲۴۸ هجری باتمام رسید

تمت تمام شد کاری من نظام
شیطان من غلام شد این رساله از قلم
محمد شبیر عفی الله عنه

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والعاقبة للمتقین والصلوة والسلام علی رسوله محمد و آله واصحابه اجمعین بعد هذا میگوید فقیر حقیر حاجی محمد رفیعی که بطون سلوک واحوال سالک نه چیز اند یکی مراقبه دویم مجانبه سیوم مجاهده چهارم محاربه پنجم مکاشفه ششم مشاهده هفتم محاضره هشتم مناسبه نهم معاینه و مراقبه آن را گویند که گردن خود را بسوی دل فرو بردن از رقبه مشتق است و نیز از رقیب اینجا معنی مراقبه نگاهبان شدن بر دروازه دل حقیقی خود ربانی وا رشدن که غیر ذات و صفات و سوائی امر باری جلشانه را هرگز دخل ندهد و میگویند اسمهای مراقبه بزرگان دین و مرشدان اهل یقین سه اسم وضع کرده اند یکی سمیع دوم بصیر سیوم علیم باید که اسم سمیع را ملاحظه چنان نماید من هرچه که میگویم

در جلوت باشد یا در خلوت آن را حق تعالی شنوا است با وجود شنوائی
او چگونه سخنی رانم که خلاف امر حق باشد پس گفتار او در نگهبانی بیفتد
تا که هرگز از وی گفتار نامشروع و عبث و شبهه ناک در وجود نخواهد
آمد **ایضاً** باید که اسم بصیر را ملاحظه نماید چنانچه من هرچه میکنم آن
کردار ظاهر باشد یا مخفی از آن حضرت حق تعالی بینا است با وجود بینائی
او چگونه میکنم کاری که آن کار خلاف امر حق باشد پس کردار او
در نگهبانی به افتد تا که هرگز از وی کردار نامشروع و ناشایسته و عبث
و شبهه ناک و خلاف مرضی حق سبحانه تعالی و ماسوای صفات و ذات پاک
حق تعالی در وجود نخواهد آمد ایضاً اسم علیم را ملاحظه نماید
چنانچه من هرچه که در خطرات خود می آرم آن خطرات غیر فهمی یا غیر
ذاتی یا غیر شرعی که میباشد و در دل جاری شود و آن را از همه
عالم پنهان داشته باشم که آن خطرات خلاف امر حق باشد آن کلیه
را حق علیم است جل شأنه ذره بذره میداند با وجود دانائی علم او

خلاف امر

خلاف امر حق جل شأنه و ذره خطرات چگونه در دل خود میگذارند پس خطرات
او در نگهبانی به افتد و بوی اغیار در دل عمی هرگز جریان نشود و این
مراقبه در شریعت اعلی یعنی بطن روشن تعلق دارد و تطابق شریعت
اعلی و طریقت و حقیقت و معرفت اعلی او عالم سینه و در خواه و سر
و خفی و نور و نقطه ذاتیه و جلال و جمال و غیره تعلق دارد و این
مراقبه سالک الی نهایت می باشد و هرگز منقطع نشود و **ایضاً**
سالک را با وجود اثر ممتنع و ممکن الوجود و کسیکه در اثر واجب الوجود
میسر شده باشد تعلق دارد و با هر هیچ نفس تعلق داشته همراه میباشد
و با هر مرتبه و تعینات سبع و جذبات سبع و شعبهای سبع بطون و بصنع
نیز دارد و الی حال اتاه الیقین ای الموت و مراقبه رفعتی
همین است و لیس الهادی الی صراط المستقیم والسلام **و بطن دوم**
و احوال سالک سلوک که از رفعتی است آن بطن مجانبه مجانبه یعنی
بعد از مراقبه کلیه خود را از گناه کبیره و صغیره چون محرمات و مکروهات

وشبهات واز کثرت مباحات بلکه از تن ونفس خود وجمیع ماسوی الله
خود را یکطرف ویک جانب گردانیده در سر سویت سایر وطایر
باشد واین مجاهدت را مثل مراقبه تا بنهایت کار برساند حتی
اتاک الیقین ای الموت والسلام وبطن سیوم سلوک واحوال
سالک از رفعتی است آن بطن مجاهده است ووقتیکه سالک از جمیع
گناهان وماسوی الله تعالی یکطرف شد از قوت مجاهده ومدد او
نفس اماره وشیطان لعین سراسیمه شده برای جنگ آمده گشته بر جانب
نیت دل وبر جای پیدا شدن خطرات دل با لشکر خود می آیند
در آن زمان سالک را ضرور است که کوس رحلت ذکر جلی را از دو چوب
نفی واثبات سخت میکوبد تا در ملک ملکوت دبدبه جاهدوا
فینا پدید آید بضرب ذکر جلی در لشکر شیطان رجیم هول در هول و
اضطراب می افتد اما سپاه او برای جنگ می آید پس سالک را
ضرور شود که برا غذا جنگ وحرب تیار شده باشد وبیرون آمده در معرکه

جاهدوا فینا

جاهدوا فینا حاضر آید بطن چهارم واحوال سالک محاربه
بعد حاضر شدن در محاربه بمعه لشکر حکم مشروعات با حربه ها
چون نیزه وتفنگ وشمشیر وغیره از ذکر قلبی وروحی وسری
وخفی ونوری وذکر نقطهٔ ذاتیه وذکر دایم ومخالفات نفس
وهوا وریاضات وعبادات لیل ونهار واستقامات امر
باری جل شانه وغیره بمن الاداب والدقایقات همراه خوف
گرفته در شب وروز بحرب وجنگ مشغول شود تا که همه لشکر
شیطان لعین روبفرار داشته بسیاری کسان ازو کشته شده
بهزیمت مردود ودران اثنا نفس اماره را لشکر مشروعات
وفوج اعتقاد شرعی غالب شده دستگیر نموده اسیر ساخته در
بندگی مطیع فرمان خود نماید تا که او را مطابق آرزوی
او خوردن وآشامیدن وپوشیدن ودیدن وشنیدن وهوس راندن
ندهند تا که مبادا او قوی وفربه شده وقوت گرفته با مکر وکید

و فریب جلوس خود با دشمن بیرونی شیطان لعین را زمخفی داشته با
او یار شده بر تو نباید تا رفته رفته آهسته آهسته تربیت یافته
آن نفس گرسنه لوامه و ملهمه و مطمئنه و رحمانی گشته تا دشمن
شیطان رجیم شده با تو اخلاص باطنی پیدا ساخته مطیع از تو شده
با تو یار و غمگسار خواهد شد تا که ترا با خود بدار السلام خواهد رسانید
و در رتبات عالی که ناظر وجوه یومئذ ناظرة الی ربها ناظرة
مشرف و معزز گرداند تا اندر مکاشفه رسانیده مکرم سازد اما بعد
گشوده شدن نقطهٔ ذاتیه آن مجاهده و محاربه با نظر نگاه داشته
کامیاب شدن دشمن موقوف شود تا که سالک از مراقبه که گذشته
بمرتبه مردی برسد آیا نمیدانی که مرد کدام و مردگی کدام است بدانکه
مرد کرا نامیگویند که در میدان جاهدوا فینا در جنگ اعداء الله تعالی
چون نفس مشغول است و مردان مردی غازی که از تیغ لا سر همه
اغیار برداشته در طلب لانهایت خود آسوده نشسته مشغول سیر

طیر باشند نیز باید که سالک بمرتبه مردی رسیده شمشیر اغیار بر داشته
باشد و از محاربه آسوده با آرام دل و فراغ خاطر شده بی وسواس
گشته بسوی لانهایت بلا تعین در مرتبه احدیت بسایر و طائر
شده با کرشمه نور خود تحت دروازه باب رحمانی که نقطه ذاتیه
است رفته مقام کرده قلعه مطلوب را خود مخصوص در مبارک اکرده
در تحت تصرف خود آورده در مذکور را نگاه باید داما دشمن را حقیر نتوان
شمرد با محافظت هوش خردار و بیدار باشد والسلام و نظر بحجم
سلوک و احوال سالک مکاشفه وقتیکه باب رحمانی نقطهٔ ذاتیه و چشم
دل است وا شود همه عالم فوقی و تحتی در نظر بیاید چنانچه تحت الثری
و غیره و هفت سماوات و کرسی عظیم و عرش اعظم و لوح قلم و جنانها و نقبها
و همه جلال و جمال در چشم و دل و بصیرت قلب بیاید در آن وقت ناگهان
نور جلال ذاتی درخشان گردد همه وجود موجودات و کل منظورات
و معلومات با وجود سالک کالعدم گرداند و سالک را در مقام موتوا قبل

انت موتوی آسا زد دران بیهوشی با نظر بر عین جلال ذات
افتد آن را مشاهده جلال ذاتی میگویند والسلام وبطن ششم
مشاهده ششم واحوال سالک که مشاهده از ان جلال ذاتی بر دل
این عاشق بیچاره مبتلای عشق تا باشد اگر چه با همه نیست گردانند
بوجه من الوجوه نام ونشانی نماند ودرین مشاهده گم در گم
شود هر چند که خود را جوید هرگز نمی یابد وطرفة العین خود را
با بیخودی خود گاه گاهی ازین مشاهده خالی نیابد این را مشاهده
جلال ذاتی میگویند ناگهان دران اثنا یک باب نورانی با تجلیات
عظیم نمودار شود آن را محاضره میگویند وبطن هفتم سلوک واحوال
سالک محاضره داخل شده می بیند که ناگهان انوار جمال ذاتی بیحد
وعدد می درخشند وازدیاد آن دل وجان منور ومعطر گردد
وروح راحت بیفزاید ودل را تراوت وتازگی می بخشد وحیات
طیبه وعیش هستی میدهد از بیهوشی فنا باشد یاری تعالی آن

وقوت موهوبی

وقوت موهوبی وعطائی وعقل اتم کل روزی میگردانند واز
مرتبه فنا فی الله بمرتبه بقا بالله رسانیده نهایت با بدایت
رجوع گشته خود را مناسب جمال ذاتی می بیند والسلام وبطن هشتم
سلوک واحوال سالک مناسبه آنکه چون خود را از اوصاف مراقبه
محافظت نمود واز ترک دادن ماسوی الله ومنهیات مجانبت
گرفته واز جاهدوا فینا غزای اکبر دران معرکه ما بین
جنگ واقع است مجاهده نمود ودر شب وروز با اعدای الله تعالی
که نفس وشیطان است در جنگ شده مشغول با محاربه گشته
همه اغیار برداشته بجائی باب قلعه اعظم واکرم باب نورانی
نقطه ذاتیه رفته آن را فتح ساخته مکاشفه آن باب منور حاصل
نموده در مشاهده جلال ذاتی شربت فنا فی الله چشیده در محاضره
حاصل نموده در مناسبه خود را مناسب معاینه جمال ذاتی نسبت
داده مناسب ولایق عین جمال ذاتی گردد بیش از ان فهم

وادراک و وهم جمال را گذر و گنجائی نماید والله الهادی الی
صراط المستقیم والسلام و بطن نهم سلوک و احوال سالک
معاینه لبس معاینه عین جهادی شو از فنا فی الله و لجمیع الموحدین
المسلمین و احبائی جمال جان آرائی و آن کمالی کمال روح افزائی
و آن دولتی دولت سرمدی و آن وصلتی وصلت ابدی و آن
ذوقی ذوق بی انقطاع و آن راحتی راحت ارتفاع و آن لذتی
لذت که در بیان نمیگنجد و آن فرحتی که در فهم نمی سنجد و آن
را دولتمندان اهل وحدت و آن را مخموران شراب قرب دیدار
دیدار باطنی نامیده اند و لقائی قلبی فهمیده اند آن لقائی
نقد دوستان حق در دار دنیا از نظر بصیرت دل می بیند اما
آن لقائی حسن ظاهری چشم سر موقوف بهشت بدار السلام
که آن نتیجه لقای باطنی دنیوی قلبی است اما ذات پاک
حضرت صمدیت حق سبحانه و تعالی جل ذکره و عز شانه منزه و برتر

از آنکه در

در بصیرت و بینای قلب بیاید و چگونه در نظر حسن ظاهر در آید
چرا که عطش متعطشان زلال وصال سیری نه پذیرد بلکه
تشنگی شراب وصال برای شان زیاده تر گردد تا از سیر و طیر راه
و هو هوتی و طریق احدیت و سبیل بلا تعین باز نمانند حتی
اتاه الیقین ای الموت والسلام علی سید الموحدین
المومنین و این سبع و احوال سالک تمت رسید رساله
نه بطون من تصنیف فقیر حقیر حاجی محمد غفر الله ذنوبه فاتحه
از دست امیدوار عفو محمد شیو تاریخ بیست و هشتم صفر المظفر ۱۲۷۸ هجری

در مقام شتبری مدراس

به اتمام رسید

جز او دیگر نباشد هیچ کو

بسم الله الرحمن الرحیم

الله لا اله الا هو و درود بیحد بران ظهور که شهود ذات
و مقصود صفات است و بر آل و بر اصحاب و بر پیروان وی باد
نه دارم روا با تو از خویشتن که گویم توئی باز گویم که من بعد ازان
کلمهٔ چند که از الهامات است نه از عقلیات بلکه از جوشش است
نه از کوشش از برای ذوقیات یاران تحریر یافت تا در عقدهٔ عشق
ره نمون شود و ازین شربت شراب شوق بدرون سینه رود امید که
در نظر مقبولان مقبول افتد بمنه و کمال کرمه چون آن گل نازک در
گلشن بی نشان بر بستر ناز در خواب مستی چنان بیخود بود که از
هستی خود خبر نداشت ناگاه مشاطهٔ قضا زمزمهٔ محبت بگوشش
فرو خواند و از استماع آن نغمه در جوشش فاعل آورد و بکشش
آن اعرف بیدارش کرد چون از مهد عدم سر بر داشت ناگاه نظر
بر رخ خلق آدم علی صورته افتاد نور حسنش بر دیدهٔ آتش چنان

واز وصال حقیقت ممنون گردند

از خلوتخانهٔ کنت کنزاً مخفیاً

تافت

تافت که از غلبهٔ عشق بیقرارش ساخت و از نهایت اضطراب
در عین حضوری بانگ بی صبوری بر داشت که یا لیت رب
محمد لم یخلق محمدا یعنی از غایت خوبی خوابی در جانش
افتاد آری شاه عشق که حسن عبارت از وست هر چند که از
دیدهٔ عاشق در آئینهٔ معشوق جمال خود را می بیند خوب تر
می یابد و هر چند که خوب تر می یابد خراب تر میگردد و هر چند خراب
تر میگردد خوب تر میشود از اول تا آخرش همین است آری
از ازل سر کرده تا ابد نگرانست اما سیرابی ممکن نداند
وقتی نشد از دیدن تو دیدهٔ ما سیر الحق که درین شیوه چه
نادیده گدائیم هیهات هیهات چون خواست که در صحرای ظهور انبساط
محبت بگسترد و بگلشن جهان بصفت عاشقی و معشوقی با گل
رخان خود عشق بازی بازد و در ساز من و تو ترانهٔ محبت
آغاز زد تا بسمع آن نغمهٔ عاشق پروانه وار بر شمع جمال خود

حق سبحانه و تعالی

خود را فدا سازد

اما ارواحهای محبان طاقت فراق نداشتند و نمیخواستند
که بزندان دنیا آیند و بقفص قالب پای بند شوند حق سبحانه تعالی
با ایشان وعده کرد که لطف ما شما را فرو نخواهد گذاشت اما درین
مصلحتی عظیم است زیرا که قدر وصال بی فراق دانسته نمیشود پس
برو در گلشن صفات تفرج ذات بدیع آثار حیات و عجایب
قدرتهای ما را معاینه کن و نعمتهای گوناگون در تصرف
آر و شکر گو زیرا که این همه مهیا برای تو کرده ام و ترا ای من
ازین دوری متفرقه نشوی خاطر جمع داری که سلسلهٔ محبت محکم
است یعنی یحبهم و یحبونه و رفیق کریم همه حال از تو جدا نخواهد شد
یعنی و هو معکم اینما کنتم و قلاده لطف از گردن تو کشیده نخواهد
شد و نحن اقرب الیه من حبل الورید و هر ساعت با ما در گفتگو
میباشی یعنی فاذکرونی اذکرکم و هر دم در مجاهده فراموش خود
کوشی یعنی واذکر ربک اذا نسیت تا مشاهده هر زمان نوشی

برای خود

یعنی فاینما

یعنی فاینما تولوا فثم وجه الله و همیشه در دایره جمع الجمع مقیم
باشی یعنی کل من علیها فان و یبقی وجه ربک ذو الجلال
والاکرام تا هر دم شراب شوق ساقی با ذوق بر دست نازکت کام
جان تو خواهد ریخت یعنی و سقیهم ربهم شرابا طهورا تا زبانت
ایام رشته وحدت و وصلت خواهد چشید و ازین سفر کثرت
بوطن اصلی خود که وحدت است خواهد رسید یعنی قطره که در صدف
نهان کرده اند از برای آنکه تا در گردد چون در کامل آمد آنگاه
در در صدف نمی شاید بلکه آن در در خزانهٔ شاه میباید الیوم
اکملت لکم دینکم و اتممت علیکم نعمتی ازین معنی بود هیهات هیهات
چون آن در بیبها در صدف آمد تیر بلا بود که بر هدف آمد پدید
یعنی لقد خلقنا الانسان فی کبد و عجب ظهوری که عین
موجود و عجب موجودی که بی شهود و باشهود است عجب احدی که در
عدد پدید نمود و عجب بیخودی که در عدد یک نمود عجب معمای که تجلی

نقطهٔ وجود در جوف وجه
صدف [crossed out]

که در وجود آمد و عجب وجود یکه
و عجب شهود که ابهم گذشت عین
احد آمد

وعجب بودگی

نتواند گشود و عجب روئی که هوش از دل ربود و عجب ربودگی
که نابود گردانید عجب نابودگی که به بود آورد والله با او باشد
عجب بخشندگی که درو باشد هیهات هیهات خوش دردیکه
درمانش همولست خوش سودائی که هوایش دارد خوش هوا
نیکه بلقایش آرد خوش لقائیکه بقائی بخشد خوش چشمیکه
به چشمش نگرانست خوش وصلیکه فارغ از هجرانست ای جان من
این وجود عین یافت است هر که درین یافت یافت و هر که
درین نیافت هرگز نیافت و این دیده برای دیدن است
هر که ازین دیده دید دید و هر که درین دیدن ندید هرگز
ندید من كان في هذه اعمى فهو في الآخرة اعمى اي جان من
در شوق جوشیدن و بفراموشی خود کوشیدن و خود را در ذات
پوشیدن است تا مشاهده اقوال و مشاهده افعال و مشاهده
احوال او نماید و در مشاهده احوال چندان مستغرق باشد

که فناء مطلق

که فناء مطلق گردد چون فانی مطلق شد بقای ابدی یافت
و اینجا اقوال و افعالش حقیقی باشد هر چه خواهد بگوید و هر چه
خواهد بکند قم باذنی ازینجا بود اما این احوال را کسی در میکشد
و کسی بر میکشد و نهایت آنست و آنکه در میکشد سر می دهد و
سر می برد دریا نوش است و آنکه سر میدهد بقطره مدهوش است
و همان شاه عشق است که جائی با جوش بر آمد و جائی با هوش
آنکه با جوش است عاشق هالک است و آنکه با هوش است
عاشق عارف است اما او در غارت رفت و این در اشارت
ماند هیهات هیهات اگر من مومن عارف و موحد باشم
مارا چه و اگر من منافق و کافر و مشرک باشم مارا چه اگر قبول
کند مارا چه اگر رد کند مارا چه یعنی چون من هیچم از من هیچ
مخواه چون او ست او ست همه باش چون نیست او ست لا شک
باشی که خیالات معشوق است چنانچه بهشتیان را دوزخ عذاب آنچنانچه

همه اورا دان

ارادت عشق بر

دوزخیان را بهشت عقاب یعنی جلالی را جلال خوشتر و جمالی را
جمال بهتر اما عاشقان ازین هر دو در ستر اند زیرا که ذاتی
اند و خیال ایشان ازین هر دو برتر و محبوب ایشان در پرده بی نهایتی
حسنش خراب تر و از بی غایتی عشقش هر دم مضطرب و همیشه
رنگ و روی ایشان چون زر و مدام در محک محبت خوب تر و
مقام ایشان عند ملیک مقتدر بیت ای جان من عاشق و
معشوق یک ذات اند عبارت تا دو می نماید هر که دو می بیند
در خروش است و هر که یک می بیند خاموش است و هر که هیچ نمی
بیند بیهوش است و هر که می بیند و می نوشد با هوش و مدهوش
است و این همه رنگهای او ست اینجا کیست که در میان آید و زبان
همه جنبش کشاید همه آن است که در بی نهایتی خود حیران می نماید
بیت از انگاه که باد عشق دریای وحدت را در جنبش
آرد موج زدن گرفت و این همه که دیده می شود موج آن دریاست

که می آید

در اصل

که می آید و میرود هرگاه که آن باد ساکن گردد دریا از
جنبش آرام یابد انگاه ظهور به بطون رود و قیامت قایم گردد و هم
ازینجا است که میگویند تا گوینده الهی بر زمین خواهد بود قیامت
نخواهد آمد و این کنایت هم از انست و شرح این سخن طول
است تعلم را است نیاید فهم من فهم ای جان من یک
اشارت هزاران عبارت پیدا گشت هر عبارتی را صورتی و هر صورتی
را معنی و هر معنی را بیانی یعنی از وحدت روی بکثرت
آورد در صحرای ظهور از هر طرف موسی وار نالهٔ ارنی برآمد
ناگاه گوی مقصود در میدان معرفت انداختند و هر کس از مقام
خود جنبیدند و سمند ادراک در تاختند و بچوگان تفکر بجهد
تمام بطرفی بردند اما بکمال مقصود هیچکس نرسانید مگر آن
شهسوار که بگوی بازی من عرف نفسه فقد عرف ربه ماهر بود
و بحالهٔ حال واقف بیک جولان از میان در ربود به طرفة العین از

التفته

و هر بیانی را نشانی

مقصود

حال بگذرانید یعنی ما زاغ البصر و ما طغی او بمقام رسانید یعنی
قاب قوسین او ادنی او بوقت برجا نماند یعنی لی مع الله وقت
و در دایرهٔ جمع الجمع مقیم گشت یعنی کل شیء هالک الا وجهه ای جان
من هر که در ذات گم شد در صفات پیدا آمد و چون در صفات پیدا آمد
پس در عالم ظهور در هر وجود هویدا گشت زیرا که چون این از میان رفت
او در میان آمد پس هر جهت آن باشد و حقیقت محمد رسول الله صلی الله
علیه و آله و اصحابه و سلم از اینجا است و بدین محل خاص هیچ کس نرسیده
مگر او و یا بعضی پیروان وی اما در میان ایشان از هزاران یکی کسی که طناب
خیمهٔ حضرت را دیده باشد بعضی در وادی لا اله ماندند و بعضی در
دایرهٔ الا الله رسیدند اما بعضی اند که بحقیقت محمد رسول الله
صلی الله علیه و آله و اصحابه و سلم رسیده اند و بعضی را که بحقیقت محمد
نرسیده مگر محمد رسول الله من رآنی فقد رأی الحق اینجا مسلم باشد
ای جان من عوام را اسم با جسم است و خواص را اسم بی جسم است

زیرا که

زیرا که ایشان محو مجسم حقیقی شده اند لاجرم غیر اسمی پیش نیست
و خودی ایشان در خدا غائب شد پس بجز خدا هیچ نماند و دیگران
در خودی خود ماندند لاجرم در فراق ابدی افتادند و چون
خاصان در رشتهٔ وحدت همچو حبهٔ سفته معلق آویزان است
از این جهت از مشرق تا مغرب در تحت قدم ایشان است و چون
قلب مصفا لطافت میگردد قالب هم بصفت قلب میگردد
نور بنور میرسد لطیف به لطیف می پیوندد و یعنی درون و
بیرون یک لخت میشود چنانچه هیچ گذر در میان نمی ماند
پس اگر تیغ بدو رانند همچو در آب رود و او نه در زمین
و نه در آسمان بلکه هفت طبق با سینه یک طور میگردد و در نظر
ایشان هیچ حجابی نمی ماند یعنی و هو اللطیف الخبیر ای جان من
مشکل سخنی است زیرا که تا فنای مطلق نشود مسلمان حقیقی
نباشد هم از اینجا است که بزرگی میفرماید صوفی و سبزپوشی

وشیخی و شمله دار، این جمله شوی و لیکن مسلمان نمیشوی هیهات
هیهات عشق در هاهوت معشوق در یاهوت عاشق در لاهوت
عارف در جبروت واصف در ملکوت واقف در ناسوت نزول
تا اینجا بود باز چون وقوف یافت به وصف شتافت و وصف
بعرفان انداخت و عرفان بمعارف پرداخت و در رویت
عارف
معارف عاشق خود را باخت چون خود را باخت معشوق
را یافت ناگاه غیرت از کمین گاه وحدت بتافت و همه را
بزیر تیغ ساخت بحر شاه عشق هیچ نگذاشت یعنی چونکه
همان ذات بود باز همان ذات شد و آن نزول بود و این
عروج پس کنت کنزاً مخفیاً عبارت از هاهوت است فاحببت
عبارت از یاهوت است ان اعرف عبارت از لاهوت
است فخلقت الخلق عبارت از جبروت و ملکوت و ناسوت
است و این همه منزلها نشستگاه شاه عشق است که در هر منزلی

ظهور دیگر

در [illegible] پیدا گردد

ظهور دیگر و در هر مقامی ذوقی دیگر و نامی دیگر اما ناسوت
جای جمع است یعنی مجموعه و این همه عین یافت زیرا که
تیری از کمان قضا بیرون جهید [illegible] راست به هدف ناسوت
رسید یعنی آنچه در دوگان وحدت بود یکیک در بازار کثرت
کشف و وجود یکه یکه شهود است در عالم ظهور عین موجود
است ای جان من خواه دانی خواه ندانی دم که هست
همیشه در ذکر هو میباشد یعنی در هو می آید و در هو میرود
و این عطاء محض حق سبحانه و تعالی است همه کس را اما
وای بر ما که قدر این عطا نمی دانیم و شکر این نعمت نمیگذاریم
پس فهم باید کرد دم که مر آید و میرود در کدام حرف و در کدام
صورت و چه بانگ می خیزد یعنی هو هو هو پس هر که دانست
خود را درین معنی رفیق کرد و فهم را درین تعمیق غریق برد
و وهم را درین قعر متوطن ساخت و زین خیال همه حال خود را

باخت امید که گوهر مقصود خواهد یافت زیرا که چون باین معنی
فهم را دکاندار ساخت و وهم را دربین دریای محیط انداخت
تا بجد بگه از میان باخت بیک او را یافت ای جانمن
هستی وجود طالب به مثل نمک است و مقصود همچو آب پس
نمک وجود را در آب مقصود غرق دار تنگ نیست که بتدریج
غایب گردی اما هر که در انبار نمک افتد نمک گردد اما همه
ساز این مهم همین شغل است و ورای این هر چه هست گو
باش اما این نه تعلق به مجاهده و نه به ریاضت و نه بصوم
و نه بصلوات و نه بزکوات و نه به ذکر و نه به فکر و نه به مراقبه
و نه به مجالسه و نه به علم و نه به معرفت و نه به کفر و نه به اسلام
به هیچ صورت تعلق ندارد و از همه بیرون است این را عنایت
خاص و عطاء محض گویند بهر که دهند والله یختص برحمته
من یشاء ای تو مباش اصل کمال این است و لیکن تو در وگم

[illegible]

تو وصال

شو وصال این است و لیکن هیهات هیهات ای جانمن از ان گاه
در گردش گردون گردان افتاده است تا الی غایت در
گردش مانده است و این چرخ همه را در چرخ داشته است
یعنی فرو می برد و بالا می کشد چنانچه حضرت خواجه شمس تبریزی
رحمة الله علیه ازین معنی خبر دهند ع گر بما پرسند ز حال زندگی
نه صد و هفتاد قالب دیده ام ور بگویم شرح حال خویش را هیچ
سبزه بارها روئیده ام همه کس را گوشش در اند که ازین
ورطه پیچاپیچ خود را بیرون برند چون خواست برین است
چه کنند ای جانمن هر که ازین طلسم پیچاپیچ روی نتافت
از آمد و رفت خلاص نیافت اما هر کرا عنایت حق رهبر
شد ازین گرداب خود را بیرون کشید بوی رسید و کسوت
دوئی و جامه فراق بدرید و هر کرا او با وگذاشت در فراق
ابدی گداخت و این سخن است که به عبارت راست نیاید به رموز

دولت بقا و سلامت یقین و حیات ابدی

هرچند که محروم از یار است خاطرش در قید زلف نگار است

پس هرچند که ظاهرش از درد و از هجران باطنش — دوری مهجور است

پر از یار است زاهد هرچند که دو دید بمنزل نرسید عاشق

از راه و منزل بیزار است زیرا که اسیر کمند دلدار است غلیواز

هرچند که در پرواز است اما نظرش بر مردار است هرچند که

به بلندی میرود همتش به پستی میدود باز هرچند که — پای بندسار است

شکسته و بی ساز است اما همتش بلند پرواز است اگر از

گرسنگی جانش بر آید چنگ به مردار نه آلاید هرچند که زنبور

از بیان لو زنده دارد اما دل بهر زنده دارد و مراد خود

در یک حمله میبرد نه چون زاغان شب و روز میپرد ای جان من

هرکه در نظاره ذات افتاد از تفرج صفات بر خواسته است

و دانه بی سببی در گذشت جانی یکجا گشت و دل از تفرقه عالم

سبب کلی مرد است و شاه عشق این عقده پیچا پیچ که بعد

عرض نموده شد ابیات از آن دم که از عدم در دم آمد

هر دم در غم هم دم دم بدم دمهای پر غم بر می آرد از سوز

جانا به جان جانان که از جان بی غم از درد دلبر بر درد — بیدرد

درد دل دارد بلکه درد عین درد دوای درد هم

در میان هزاران یک مرد که از همه فرو سینه اش — درد او هست

پر از آتش و آهش سرد دیدها پر از خون چهار رخش زرد

و هر که خالی ازین درد او نزد مردان نیست مرد و هر کس

دردمند از درد من از بی دردی پر درد که یک ذره

درد نصیب جان نگردد بیت از رو بروی من که تو بینی میدان

ز عشق ای اندر رهش که سر نه سپردم خجالت است ای جان من

گویی که عشق پر بلاست در نیاید ور گوی کسیکه مگر عاشقی

که غذایش بلاست آری چون غذا از بلا ساخت راحت در

لقا یافت عاشق هرچند که بیکار است در کار است چون

به یک نظر همه بیچهارا بپیچید و آفتاب معنی از زیر ابر صورت
برون کشید هیهات هیهات ای جانمن شب که هست عاشق روز
است بدیدن چهره معشوق صبح خود را فدا میسازد یعنی
ظهور محبوب محو میگردد سیاهی هجران در روشنی وصال ناچیز
میگرداند اما درد سوز او اصلا نمی رود زیرا که داغدار
از لیست و مراد از روز و شب که عبارت از فرح و حزن است
یعنی شاه عشق چون در بحر بی نهایتی غوط میخورد و در عمان
غایب میگردد عالم را تاریک میسازد و در قعر بی پایان
چندان میرود که آفتاب مقصود بدستش میرسد باز از عمیق
حزن شب بعالم فرح میکشد و مهر رخش باوج ظهور طلوع
میکند جهان روشن میگرداند پس شب که هست حزن اوست
و روز که هست فرح اوست یعنی گاه رخ می نماید و گاه رخ نمی
نماید اما ازین آب تر دفتر عالم خراب تر است و از ان

لقاء او عین

لقاء او عین بقا است حرف فنا ز جریده جهان نهان است هیهات
هیهات ای جانمن آنکه سرور عاشقان بود در مجالس محبوب
بی نیاز سر بی نیازی و ناز چه لطف میفرماید یعنی ای محمد
تو از ما قرار میجوئی و ما از تو بیقراری میخواهیم هم از ینجا
که گاهی بدریای وحدت به قعر وصلت یعنی کل من علیها
فان و یبقی وجه ربک ذو الجلال و الاکرام مستغرق
بودی و عندلیب روحش ترانه لی مع الله وقت را در
مینواختی چون موج غیرت بساحل فراق باززدی یعنی قل
انما انا بشر مثلکم یوحی نائه یالیت رب محمد لم یخلق محمدا
برداشتی گاه از خاک نعلین عرش را قرار بودی گاه
به هدف دلش تیر الم یجدک یتیما فاوی زدی گاه در
عشق بی نیاز سرمه بی نیازی ما زاغ البصر و ما طغی
در دیده اش کشیدی گاه طعنه اغیار به یتیمانه چو بر جانش رسیدی

در باب او محبوب بی نیاز
از سر ناز چه لطف فرمود

آن زمان

و وجدک ضالا فهدی

یتیمانه الم یجدک یتیما فاوا

گاه بر تخت قاب قوسین او ادنی نشستی گاه بر در خانه های
بیوگان گشتی این همه هر ابر از دیار محبت بود هم از اینجاست
که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله و اصحابه و سلم هر روز گفتی
در هر روزی که محمد را نو دردی و نو عشقی حاصل نشود و بر آمدن
آفتاب آن روز برکت مبادا آری هر چند که فراق بسیار عشق
بی شمار و هر چند که عشق بی شمار است عاشق بیقرار و هر چند که عاشق
بیقرار و معشوق در کنار و هر چند که معشوق در کنار عاشق دل
افگار عشق پایدار از این معنی است ~ نه حسنت آخری دارد
نه سعدی را سخن پایان ؛ قرار عاشقی چندان بود در بیقراریست
بیقراری ممکن نیست مگر در فراق و فراق ممکن نیست مگر
در جدائی یعنی حقیقت خودی مر خدائی را است پس همه حال
جدائی حجاب روی خود است آری ترانه محبت در ساز من و تو
می نوازد و وقتی که این ساز نبود هیچ نه بود

تجرید ها

عجب وصلیکه عین هجرست و عجب هجری که عین وصل ای جان من
ذات واحد او بر این دو تعبیه در ظهور آمد و این دو تعبیه
عاشق و معشوق از برای تجرید هیچ در میان نماند پس جای
که هیچ نیست هیچ است عشق درختیست که دو شاخ دارد
یکی عاشق دوم معشوق عبودیت و ربوبیت نتیجه ثمرت
پس این دوئی را دوئی نتوان گفت بلکه هوئی است زیرا که
از آنگاه که شاه عشق به تیغ عاشقی معشوقی خود را دو
پرگاله ساخت و نمک درد در میان انداخت و بازی هجران
با خود باخت تا ذوق خود از خود گیرد و شوق خود در خود
می برد یعنی شاه عشق که حسن عبارت اوست از دیده
عاشق در آئینه معشوق هر چند که خود می بیند خوب تر
می یابد و هر چند که خوب تر می یابد خراب تر میگردد و هر چند
و هر چند که خراب تر میگردد خوب تر میشود و حالش از ازل

تا ابد همین است وقتی نشد از دیدن تو دیده ما سیر الحق
که درین شیوه چه نادیده گدائیم هیهات هیهات از آنگاه که خودی
خود خود را در خود خواست ناگاه گوهران اعرف از گنجینه
کنت کنزا مخفیا بیرون انداخت یعنی حقیقت محمدی که
تجلی اول بود مثل نقطه که دایره هویت برآمد و درین مرآت
حسن بی نهایت خود را جلوه داد عاشق حیران روی خود
گشت ناگاه سلک وجود در میان آمد مفاصله روی نمود
پس جان را جانان و جانان را جان حاصل گشت و جان در کنار
جانان جانی داشت و هر دم در گلشن وصال به زبان حال
با گل مقصود می پرداخت ناگاه صیاد قضا به دام رضا در آورد
و این فلک غیور بود و هر دمها بازی بحر باخت و این چرخ کج رفتار
که نتواند دیدن یار را با یار یکبارگی از بستر وصال به خاک بستر
فراق انداخت از آنگاه که مرغ جان درین گلخن فانی باشتیاق

یار جانی

یار جانی نوای جان سوزی او بود و هر دم از یاد آشیانه لاهوتی
و از هوای پرواز صحرای جبروتی از شوق گلزار ملکوتی در قفص
قالب ناسوتی ناله زار می داد بلکه یکدم آرام نگرفتی اما چه کند که صیاد
ازلی بدام غفلت بدانه مراد از مراد باز داشت و به شکم حرص بازوها
شکست و به قید طباعئه سفلی مقید گردانید و از این فراق جدائی
قامتم درهم برهم شدن خواست ناگاه قامت الف رو و الحو همچو
الف در میان جان خواست و تن مسکین را قیمومیت از نجابت
و حال این نهال جان بخش را هر زمان به آب دیده پرورش داده می آید
باشد که سبب امید برآید و این دل داده را میوه وصال چشانده منی
ما از ما بر باید تا از هر سو و به هر مو برآید بانگ هو هوای جانم
از تو ترا میخواهم و تو از من هر چه خواهی بخواه قطعه هر عطائیکه بی تو است
عین عذاب هر عذابی که با تو عین ثواب بلکه هر که به رد و قبول تو
نظر دارد حقا که نه عاشق است خیال دیگر دارد هیهات هیهات هر که دل

بلب لعلش آویخت هردم از دیده (اشک خونی) ریخت هر که جان بزلف
مشکبار تو بست از دین برون آمد زنار ببست هر که به چشمان مستانه تو
مستی داد اگرچه بیمار است اما تندرستی داد هر که به هندوی خال تو
ناظر است در عین مسلمانی او کافر است هر که محراب ابروی تو دید دلش
از مسجد و محراب رمید هر که زبان غمزه کش دید تحقیق حق که و علما (اولیا) فرو انداد
هر لحظه که در شوق جمال تو شوم غرق جز روی تو ام پیش نظر جلوه دگر نیست
لا اله یعنی موتوا قبل ان تموتوا الا الله یعنی لیس فی الوجود الا هو محمد
الرسول الله یعنی هو الظاهر هو الباطن اینجا مسلم میگردد تا که بدین
صفتها موصوف نگردد از معنی کلمه وقوف نیابد و سر مسلمانی برو
مکشوف نشود و در کلمه ۳ حال است بدایت و توسط و نهایت
تا که به نهایت نرسد کامل نتوان گفت پست میانه هست آخر هست
بعد از ان مرکز نباشد او را گشت هر که حرف غیر از لوح دل
به کلی شست او را این مقام در دست آمد خیال خود بدین حال

بنگر

في الآرين

نه بست از آمد و رفت هرگز نه رست ای جان من از کرم عمیم
و از احسان قدیم همه گمراهان را توحید از محض عنایت هدایت
ارزانی کن یا هادی از صدقه صدق لا اله الا الله محمد رسول الله
که کلید گنج مخفی است و هر علمی که هست از نفیست و هر سری که هست
در نفیست و مقصود همه روندگان راه بر اثبات است اما اول گفتن
است بعده دانستن است آخر شد نیست تا حقیقت اسرار کلمه
معلوم میشود و بوی از گلزار حقایق مسلمانی بمشام جان رود
ای جان من در فراق نفی اعتبار است یعنی از همه شکستن با حق پیوستن
گفتن اثبات است اما دانستن آنکه بداند که وجود عالم بمثال حرف لا است
یعنی بصورت هست و بمعنی نیست و قیام حرف لا از الف ذات است
چون الف در لا آمد لا گشت بی الف ذات نه قیام لا نه ظهور لا است
پس مقصود در لا و الا همین الف است چون نظر دل (طالب) بر الف ذات آید
آنگاه سر ما رایت شیئا الا رایت الله فیه روی نماید آن

در اقرار نفی از اغیار است

گفتن بود و این دانستن چون سر لا اله الا الله گفتی و
دانستی اکنون در غور سر محمد رسول الله در آ که محض معرفت
و معرفت بعد از دانستن سر حقیقت محمد رسول الله تمام میشود
پس از محمد رسول الله ظهور الله است الله محمد یعنی محمد ظهور ذات که
ممدوح جمیع محامد است و عالم ظهور محمد و هر چه در وجود مطلق موجود
بود در شهود محمد نمود و هر چه در شهود محمد نمود یکیک در بازار عالم ظهور
گشود پس ذات حضرت کل است و هر چه هست اجزای آن کل است و هیچ
جزوی از اجزای او خارج نیست پس هر حرکاتی که از اجزا باشد از
جنبش کل است و چون اجزا در رنج باشد کل را راحت ممکن نیست
پس چرا امتی امتی نگوید و چگونه رحمة للعالمین نباشد که اصل او است
و هر چه هست فرع اوست پس ذات حضرت وحدت با کثرتست
ازین جهت مقام شفاعت ختم بر حضرتست و بذات مطلق
هیچکس نرسید مگر محمد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم پس محمد

شدن است

شدن است تا بجایی رسد و محمد شدن محال تا قدم بر قدم وی نهند
قولا و فعلا و حالا قول محمد قرآنست و فعل محمد نماز و حال محمد تخلقوا
باخلاق الله دیگر آنکه قول محمد ترک دنیا و فعل محمد ترک آخرت و حال
محمد ترک جان یعنی و ما زاغ البصر و ما طغی سر گفتن و دانستن
و شدن کلمه اینست تا که بدین صفت نگوید و بدین صفت نداند و بدین
صفت نشود از حقیقت مسلمانی آگاهی نیابد ازین معنی است که کلمه گویان
بسیارند اما مسلمانان اندک ای جانمن وحدتی بی کثرت و وحدتیست
با کثرت و کثرتیست بی وحدت و وحدتی که بی کثرت است منزل خاص
الخواص است و وحدتی که با کثرت است منزل خاص است و کثرتی که بی
وحدت است منزل عام است و خاص الخواص بر حجاب هویت مثل خال اند
خاص در گلزار مشاهده بی نهایتی با خال اند و عام در صحرای کثرت
بی محال اند یعنی در میدان معرفت جای جولان ندارند و در عالم من
و تو دور از فهم یار اند و خاص الخواص در مقام محض امن آمانی و خاص در مقام

با حجاب اند

حیراني وعام در مقام ناداني اما از روي معني این هر سه مقام
یکي داني آنگاه آیت فضلنا بعضهم علی بعض بزباني حال
بخواني هیهات هیهات از آن گاه که در میدان وحدت گوی
کثرت به تمام مکاري و عیاري باختن آغاز کرده گاه بچوگان
لطف سرهاي محبان تا بمقام حال میرساند و گاه بجولان گري
سمند غیرت تنهائي مشتاقان پایمال مي سازد و گاه به هدف
سینه عاشقان به تیر فراق میزند گاه تشنه دلان محبت را
از چشمه حیات بقطره وصال مي نوازد لعل کف پا مپندار از
رنگ حنا نیست این خون عاشقانست که پامال کرده ولا
تقربا هذه الشجرة فتکونا من الظالمین چون این ندا
بشجره گندم رسید سینه اش از فراق ترقید یعني همه چیز از
براي دوست خویش آفرید یکدام شقاوتي از ما پرهیز
فرمود و در شوق یار از سر نا امیدي چندان طپید که دود

او از

برهم بزرگان یعني واحد

وگاه جشتگان بادیه فراق را بتیغ جانگداز غیرت از سر تا پای خون آلود سازد

سوزش او در دل سلیم رسید و آن کشش عشق گندم بود که آن
معصوم را از حدائق بیرون آورده عاصي گردانید مصرع که عشق از
پرده عصمت برون آرد زلیخا را بلکه آن تخم عشق بود که شجره
آن تخم مغز نام داشت و در سر آدم رارخ نمود چون آدم جمال
آن بدید به بهای مملکت فردوس خرید و پارسائي بباد داد
رخ خود به بازار رسوائي نهاد و آنکه میگویند که شیطان وسوسه کرد
بخوردن گندم و آن شیطان نبود بلکه مشاطه عشق بود و پرده
دار محبت زیرا که محبت در پرده است و عاشق و معشوقي از پرده
پیدا شد وقتی که این پرده نبود هیچ نبود الغرض از قرب روي
به بعد آورد چون از فراق بیطاقت شد فرمان آمد که چرا چنین
بار بر سر کردي نه ترا از این شجره منع کرده بودیم که گرد گل محبت مگرد
که خار هجران در غنچه جانت خواهد خلید و هوس این دانه مکن
که گرفتار دام بلا خواهي شد اکنون چون محبت اختیار کردي بار

و کمند کشش محبت جبر کشید و از دایره عصمت بیرون آورد

صفات را بنظاره ذات
شجره عشق و لباس پارسائي پاره کرد
طاعت هفتصد ساله ام تاراج بیک نظاره شد

شرح این سخن طول الکتب فهم من فهم
وعرف من ذاق

محبت می باید کشید ناگاه بانگ ربنا ظلمنا برآورد زیراکه
بار که عرش و کرسی و لوح قلم و آسمان و زمین و کوه طاقت آن
نداشتند از سر جهولی و ظلومی بر سر گرفت و آن نهی از گندم نبود
بلکه تخم محبت بود اما درین سر عظیم بود زیراکه اگر آدم علیه السلم
دانهٔ گندم نخوردی خدائی و بندگی ظاهر نگشتی و لذت عاشقی و
معشوقی کس ندانستی و رنج فراق و قدر راحت وصال معلوم
نشدی و خزانهٔ غفاری و درمانی غفوری رایگان ماندی
گناه من ز عدم گر نیامدی بوجود وجود عفو تو در عالم عدم
مسبوق قل یا عبادی الذین اسرفوا علی انفسهم لا تقنطوا
من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب جمیعا الحمد لله که
رشتهٔ امید جان محکم کرده است که بهیچ نوع گسسته نشود تاکید
لا تقنطوا از بهر آنست که هیچکس از کرم محروم نشود بلکه هرکه
از عظیمی گناهان نا امیدی در خاطر آرد کافر گردد سبحان الله

بلکه از بار محبت بود چراکه
آن گندم نبود دانهٔ محبت بود

چه رشتهٔ محکمی ساخته و رشتهٔ امید از بهر آن قوی ساخته که این جمع
را نهایت ضعیف یافت یعنی خلق الانسان ضعیفا و جان
ضعیفان در رشتهٔ امید که قوی تر است آویزان داشته است
هرچند که باد کفر و شرک و عصیان می جنباند باک نیست چونکه بیخ
امید محکم و استوار است ای جان من فرشتگان با آن قدسیت و با آن
طاعت و عبادت در نالهٔ ما عبدناک حق عبادتک و این
بخیدین آلودگی چه سان ما خدمت و عبادت حضرت پاک او باشد
همین که مودعهٔ امید بدست داریم و بجز عجز قابلیتی دیگر نداریم
امید که نا امید نگردانی اگرچه همه امیدوار اند و آن کیست که
امیدوار نداریم اما عاصیان امیدوار مطلق اند چونکه صالحان مودعهٔ
صلاحیت دارند عابدان مودعهٔ حفظ دارند و حاجیان مودعهٔ
حج و غازیان مودعهٔ غزا و سخیان [illegible] اما عاصیان هیچ ندارند
جز مودعهٔ امید ازین اهل نوید رحمت ایشان آمد که ان الله

امیدوار اند

طاعت و عبادت ان مودع صدق
وحافظان مودع حفظ

مودع سخاوت

نعوذ اند بنوبت جمیعا روز محشر چون صفهای خلایق جدا جدا استاده
شوند صالحان بر صف صلاحیت صادقان بر صف صدق همچنین
طور صفها شوند اما عاصیان را بر صف مغفرت استاده گردانید
ازین معنی است که بزرگی میفرماید رحمتش را تشنه دیدم
برگناه دامن عصیان اگر فتم زین سبب در آن روز شفاعت
و دستگیری عاصیان بکند سر در امت پیش افکنده ایستاده خواهند
ماند لطف حق شفاعت ایشان کند فضل و کرم او دستگیر ایشان
گردد چونکه حکم امته مذنبة و انا رب غفور در باب ایشانست
بی منت غیری رحمت حق ایشان را بمقصود رساند از صدقه
صدق لا اله الا الله محمد رسول الله الهی بینائی دیده مرا
جز خاک نعلین حبیبت کحلی دیگر مباد و بحرمت آن سرمه اهل
چشمه چشم جانانم بگشا و چنان روشن کن که نهان و عیان
جز جمال جانان دیگر هیچ نه بینم بعظمت بسم الله الرحمن الرحیم

بکنه الرحمن

دو قدم و دو علیه

بر حسب قابلیت

چون یأس از حد گذرد و لطف

سرمه دیده ام

بسنده است ترا در هر دو جهان الله که رحمن و رحیم است پس ذاتی که آغاز
وی رحمن و انجام وی رحیم است ازین معنی از لطف قدیم دامن
رحمانی بر گناه و عیب انسانی چنان فراز کرده است که نیک و بد همه در ذیل
رحمانی که جای امن امانی است هر کس زندگانی میکنند شکر
فیض تو چمن چون کند ای ابر بهار که اگر گل و گر خار همه پرورده تست
چون اولش رحمان و آخرش رحیم پس هر چه هست درمیان این دو صفت
مستقیم است یعنی مسکن هر کس درمیان رحمن و رحیم آمد بلکه عالم
نقطه نون رحمن است تا هر زمان بنظر رحیمی بران نقطه نگاه میکنند
و قیام هر شیء قائم از آن نگاه است اما سر نقطه نون رحمن و لا
ماهیت نقطهای رحیم چیست مراد ازین فرق خاص و عام است
یعنی هر که در ره دوست و در محبت حق فرد و مجرد گردد همچون
نقطه نون تا در ضمیر رحمن جای یابد و همیشه در نظر رحمانی محبوب
و دانی باشد و محرم حریم محل خاص شود و آنکه در محبت غیر در عالم دوئی

بران فضل و رحمت

و شرک بماند همچو نقطه از نظر رحیمی پس پشت انداند و محرم
اسرار خاص نشوند اما چون پشت داد آنگاه رحیم شد اگر
نقطها که مراد از آن دوی و دوری است عقب (تا دولت) نشینندی
اسم رحیمی اظهار نگشتی اگرچه مومنان صادقان و عاشقان
و عارفان و موحدان در محبت او فرد مجرد همچو نقطه نون
در ضمیر رحمن جائی دارند اما عاصیان منافقان مشرکان
کافران که در محبت غیر و در عالم دوئی همچو نقطهای بای رحیم
از نظر رحمن دور و بعید اند اما پس پشت رحیم اند اگرچه پیش
نظر رحمن علی عنایت هست اما در پس رحیم امید بی‌نهایت است
شک نیست که کرم کریم بر دوران و مهجوران رحیم آمد یعنی
فی لا المشتاق الی المدبرین آری چون بنای (ظهور) بر محبت است هرچه
هست سر محبت است خواه قرب خواه بعد خواه قبول خواه رد و اگر
ساختن است برای محبت است و اگر سوختن برای محبت است

ان المشتاقین

اگر نواختن

اگر نواختن است برای محبت است و اگر انداختن است
برای محبت است یعنی فراق و وصال هر دو صفت محبت
است یعنی بعضی را بنور وصال می‌افروزند بعضی را بنار
فراق میسوزند بلکه کمالیت (عاشق) در سوختن است غیرت و رحمت
هر دو نتیجهٔ محبت است غیرت بقعر هاویه می‌برد و رحمت
بفردوس اعلی میکشد مراد از فردوس اعلی نظر رحمت محبوب است
و مراد از هاویه پشت غیرت معشوق است و آن ناز اعراض
بی‌نیازی اوست و آن نوازش لطف جان گدازی اوست
و این هر دو صفت زیب و زینت آن دلنواز جان پرور آمد
یکدست تیغ گرد و گر دست جام می هیهات هیهات اگر تیغ تیز است
برای محبت است و اگر جام می لبریز است برای محبت است
پس اهل هاویه از جوش نالهٔ الحنان با منان یکدم نیاسایند
و اهل فردوس در لذت اکل و شرب و در ذوق حور و قصور

دیدار دوست فراموش فرمایند بل ازین معنی است که مصرع بهشت
عشق بازان را جای خوشتر است سوز شمار هر دو صفت عشق
است العشق عیش وطیش بهشت عیش عشق است ودوزخ
طیش عشق جنت جای جلوه جمال معشوق است ودوزخ سوز
جان عاشق بحق حسن دوست که چراغ جان وشمع ایمان است

اینجهان است

من غلام آن مردم که درد دین دارند ودر شوکت کونین
بر ذات عین البینا است دل از پی عملی سوز دیده دل
بر عنایت حق برافروز تا از لطف انعام میفرماید
واز نهایت گنج بخشی صلای کرم میشنواند یعنی
والله یختص برحمته من یشاء واین کرم کمال محض
بر آن است که خاک ضعیف را بیواسطه برآورد وتاج
ولقد کرمنا بنی آدم بر سرش نهاد وهرچه در خزانه کنت
کنزا مخفیا داشت یکبیک نثار قدش ساخت واز عنایت

انعام

انعام همه را در حیرانی انداخت یعنی واذ قال ربک
للملائکة انی جاعل فی الارض خلیفه واز نهایت رشک
وغیرت همه فرشتگان بانگ قالوا اتجعل فیها من یفسد فیها
ویسفک الدماء ونحن نسبح بحمدک برآوردند وبتازیانه

ونقدس لک

قهاری انی اعلم ما لا تعلمون همه را خاموش گردانید
ونظر خاص یعنی وعلم آدم الاسماء کلها سینه اش روشن
ساخت آری کارخانه یفعل الله ما یشاء در میزان

ویحکم ما یرید

قیاس هیچکس راست نیاید همین که لا یسئل عما یفعل پس
ای عزیز بی تو وبیکار تو کار تو ساخت هرچه هست از آن جانب
است هرچه از آن جانب است همه خوب است خالی از مصلحت

صنع الله فهو خیر

نخواهد بود مصرع زنیکو هرچه صادر گشت نیکو است ای جان من
اگرچه از سر تا قدم بدم اما بر بدی من نظر تو کی افتد زیرا که
نظر نیک جز بر نیکی ناظر نباید بلکه هر زشتی که پیش آن نظر آید

[illegible]

خوبتر گردد و آن کیست که در نظر تو نیست نیست در عالم
وآنکه در نظر تو هست نیست چگونه گردد و بد چگونه باشد که در آئینه
عالم جز عکس جمال تو ظاهر نیست بیت آنجا که لعل دلکش شیرین
دهد فروغ یاقوت و لعل در نظر کوه کن یکی است و این همه کم
بینائی ما است که نیک و بد در نظر می آید اما از پیش چشم کسیکه
پرده صفت بگشاید و عروس وحدت بر تخت واحدیت بصد هزار
ناز در جلوه گری آید و به یک کرشمه ترا از دایره فرق برباید
آنگاه در دیده ات سیاه و سفید یکسان نماید بیت درون هر بیتی
جانیست پنهان ای [؟] یکی ز ایمانت پنهان هیهات هیهات چون آفتاب
توحید بر آسمان معرفت بتابد پس همه را در روشنی آن عین
صواب یابد و شاه عشق در میدان احدیت بچوگان وحدت
گوی لیس فی الدارین الا هو بباز د آنگاه از معنی
من عرف ربه فقد کل لسانه وقوف یابد و از مسجد و کنشت

سنگ

من عرف نفسه

روی بر تابد

روی برتابد و رخ بر قبله حقیقی آرد یعنی انی وجهت
وجهی للذی فطر السموت والارض حنیفا وما انا
من المشرکین و به نماز ان صلوتی ونسکی ومحیای و
مماتی لله رب العالمین لا شریک له مشغول گردد هیهات
هیهات از آنگاه که شاه عشق سمند وحدت را در میدان
کثرت بتاخت و کسوتهای گوناگون در بر انداخت
ازین سبب در وادی بی نهایتی خود خود را بشناخت
بیت دیدن روی ترا دیده جان بین باید وین کجا
مرتبه چشم جهان بین منست ای حاتم نظر بر قضا
و قدر دارد و همه را در عین رضا انگارد از مقالات
بیهوده زبان را درکشد و دیده دل را براین اشارت بگمارد
یعنی لا تتحرک شیء الا باذن الله آن [illegible]
حال است بدایت و توسط و نهایت پس بر آن دانه که در

نگاه دار و دیگر [؟]

بدایت ازل در گشت نصیب تو گاشتند در توسط دنیا
همان بر آمد و به نهایت عشقی همای بد روئی و در محل جزا
خرمن مقصود تو از آن باشد اگر فردا ما را پرسند
او نگه گوییم آنچه داده بودی بیت عشقی که نه عشق جاودانیست
بازیچهٔ شهوت جوانیست عشق جاودانی عشق معنوی است
نه عشق صوری بلکه عشق صوری از حق دوری و مهجوری
است آری مجنون که عاشق لیلی است فردا لیلی را خواهد
یافت نه که خدا را چنین می آرند که چون شمع جمال لیلی را باد
اجل فرو نشاند پروانهٔ جان مجنون در تاریکی فراق خجل ماند
و گفت که این همه ماجرا و غرامت بر ما رست که چرا کسی را دوست
دارم که او بمیرد پس یار آن به که همیشه در کنار باشد بیت
از عشق مطلق است و عشق صوری کنایت از عشق مقید پس
به عشق مطلق نرسد عاشق حقیقی نتوان گفت و عشق مطلق

اگر نرسد

یعنی عشق مطلق ذاتی است و عشق مقید صفاتی است تأمل

اینجا مراد عشق معنوی کنایت

آنست که او از دائره فراق بیرون می آید چنانکه در نظرش
سیاه و سفید خوب و زشت یکسان مینماید یعنی در دیده اش
بجز یار هیچ نه در آید بیت محقق همان بیند اندر ابل
که در خوبرویان چین و چگل و حسن معنوی از پیش دیده
عاشق طرفة العین جدا نیست و محبوب حقیقی هر دم جلوهٔ
دیگر مینماید هر زمان کسوتی دیگر میپوشد و حسنی دیگر نماید
بیت اگر در ساعتی صد بار رخسارش بصد دیده همی بینی مشو
قانع که رخسار دگر دارد گاهی از روی ناز به تمام مستغنی و بی نیازی
نقاب معشوقی بر روی میکشد گاه بمحض لطف بمستی تمام
و بمشتاقی کمال ان المشتاق الی المدبرین نجوه میکشد بکرشمهٔ
خاص هر قطعه صفات از میان بر میدارد از این معنی است که
مشاهدة الابرار بین التجلی والاستتار اما عاشق را به هر حال
در هر دو حال ذوقست زیرا که هیدا از دو غایب رود در تجلی میست

شراب مشاهده محبوب است و در بستر به کتم عدمیت نابود است
یعنی در ظهور حیران و در شعور غایب یعنی چون محجوب مشغوف
نابود میگردد چونکه مقام هستی او از محبوب است پس تجلی که
هست عین ذوقست و استتار ذوق برد عاشق را در
هر دو حال ذوق است و وصل و آنکه میگویند فراق فراق کجا و
چه چیز است پس عاشق را فراق نیست و مراد از فراق بی صبری عاشق
است یعنی در بحر بی نهایت حیران است یعنی هر چند که می نوشد
می خوشد سیرابی ممکن نبود دلارام در بر دلارام جوی
لب از تشنگی خشک بر طرف جوی وهو معکم اینما کنتم اگرچه جانی
جانان در جان است زیرا که زنده آنانند که هردم در کنار جانانند
ای جان من چون دیده از دیدن خود بر بندی آنگاه به نظارت
حق خود به بینی که عین خداوندی علم الیقین مقام طالبان است
و عین الیقین مقام متوسطان است و حق الیقین مقام واصلان است

که هستی و چیستی دانی که

کلی

کل نفس ذائقة الموت یعنی هر نفسی را شربت موت چشیدنی است
اما نفسهائی که از صفت بشری بیرون آمده موصوف بصفت
روح شده در ذات مطلق محو گشته ببقائی حق باقی و پاینده
خواهند ماند مصرع هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد بعشق بیت آری
هر که زندگی بحق یافت و از مقید بسوی مطلق پرداخت و به
تیغ لیس فی الدارین الا هو همه تعددات را قتل ساخت
و همیشه در بحر مشاهده محبوب و در قعر وصل معشوق مست
و مدهوش است و خواهد بود ای جان من موت عام دیگر
و موت خاص دیگر موت عام فصل است و موت خاص وصل
پس مردن خاص عین زندگی است و مردن عام دوری و
مهجوری است چونکه موت او راست که از حق دور افتاد
نه او را که بحق نزدیک تر گشت الموت جسر یوصل الحبیب
الی الحبیب ازین معنی بلکه از غلبهٔ محبت چون بورطهٔ عشق

تعددات خود را

میرسند و در بحر حسن معشوق که پایان ندارد غوطه میخورند که در
قعر بی پایان چندان غایب میشوند بحدی که تا ابد نام و نشان
شان هیچ جا بر نمی آید پس موت عاشق کمال استغراقست
نه که فوت ازین معنی است ع باید عاشقانرا که جان جای میدهند
کانجا ملک الموت نگنجد هرگز بلکه عاشق بیچاره هردم می
میرد و بهر موتی حیاتی دیگر می یابد اینجا کجا موت و کجا حیات
کاری دیگر خیالی دیگر حالی دیگر موتی دیگر حیاتی دیگر همو
داند که با و میگذرد بیت جان خواهم از خدا نه یک بلکه صد هزار
تا صد هزار بار بمیرم برای یار و آنکه فرمود رأیت ربی فی
احسن صورة مراد از حسن صورت اشارت به نیکو سیرت است
و نیکو سیرت ظهور نیست مگر در آئینه حضرت صلی الله علیه و آله وسلم
پس آنچه دید خود را دید و آنچه یافت خود را یافت زیرا که
حسن صورت و نیکو سیرت جز در آئینه حضرت ظاهر نیست و تجلیات

اورا نهایت

اورا نهایت نیست اما تجلی خاص ظهور آنحضرت است و ظهور
خاص وجود حضرت است صلی الله علیه و آله وسلم ازین معنی
فرمود قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله
پس محبت حق دست ندهد مگر به پیروی حبیب و پیروی
حبیب میسر نشود مگر در فرمان پیر ای جانمن شاه عشق
را چهار تخت است و بر هر تختی سلطنتی دیگر و امری دیگر
یکی لاهوت دویم جبروت سیوم ملکوت چهارم ناسوت مراد
از لاهوت سر است و مراد از جبروت روح است و مراد از
ملکوت دل است و مراد از ناسوت تن است پس تن در
خدمت دل و دل در محبت روح و روح در قربت سر و سر
در وصلت در هر مقامی ذوقی دیگر از ناسوت در لاهوت
باشد و از لاهوت کار ناسوت کنند غیب بغیب شاهد را شاهد
چنانکه نه غیب را خبر از شاهد و نه شاهد را خبر از غیب هیهات هیهات

نشان بی نشان در محض فنا بنگر که نشان اینست آنکه در
خدای خدا بودن عین دین است و الا نه با خودی خود
خدا گفتن کفر بالیقین است بیت گر همه عالم صواب تو بود
تا تو باشی آن عذاب تو بود بقای ایمان چیست یعنی
بقای محبت در فنای غیر است یعنی الدنیا لکم والعقبی لکم
والمولی مراد از دنیا تن است و مراد از عقبی جان یعنی این
هر دو را در محبت محبوب فنا سازد آنگاه بخدای رسد پس بقای
محبت در فنای غیر است و فنای غیر چیست یعنی فنای خود و فنای
خود در دیدن بقای حق است و بقای حق در لقای یار است و لقای
یار در فنای اغیار است و فنای اغیار میسر نشود مگر نظر داشتن
بر ذات و آن چیست یعنی چون عین توئی غیر توئی غیر از تو
کس نیست و همیشه در عمیق این دریای مستغرق باشد تا بجائی که
درین بحر فهم فانی مطلق گردد و آنکه به بقای حق باقی ماند تا

بی لسمع

بی لسمع و بی بصر [illegible] ن
نتوان نظر خار [illegible] غاب
غالب را هم میتوان گو [illegible] دیگر
نقاب فراق را هم گویند [illegible] ق ن ی دید
نتوانند زیرا که تا شوق غالب باشد می بیند پس بواسطه شوق
نقاب شد چون به بیند فنا شود دیگر حسن معشوق بی نهایت است
چون نهایت معشوق به بیند نقاب است دیگر حجاب که هست
غلبه عشق است و هر وقتی که خواهد بجانب معشوق نظاره کند
و محبوب از بی نیازی خود روی بگرداند تا محبوب روی بگرداند
عاشق هرگز نتواند دیدن دیگر از غلبه شوق اگر معشوق ظاهر
حضور است فاما چشم عاشق که از غایت شوق سوخته است همان
شوق عاشق را حجاب شد چنانچه میگویند روزی پدر مجنون
پیش پدر لیلی رفت و گفت که ای برادر در میان ما و شما

باوجود خویشی چرا لیلی را به فرزندم ندهی پدر لیلی گفت ما مجنون
را محض دوست میداریم اما بواسطهٔ غلبه شوق او را نمی دهیم
اگر باور نداری امتحان آن کن پدر لیلی لیلی را گفت بیا و در
خود را به بین چون لیلی خواست که بدر آید هنوز از خانه به در
نیامده بود که باد دامن لیلی را برزد همین که دامن لیلی در نظر
مجنون آمد مجنون بیهوش شد پدر لیلی گفت من لم یصبر علی
ذیل لیلی فکیف یصبر علی رؤیتها ای طاقت دیدن روی
تو کراست ای من مسکین کم شده حیرانم پس روی بی نقاب دیدن
نتوان یعنی ذات را در پردهٔ صفات نظاره توان کرد و آن
چیست یعنی الان کما هی وصفه المومن مرآت المومن یعنی
عاشق آئینه معشوق است و معشوق آئینه عاشق اینجا دقیقه
ادق است که بجز درک جان بکنه این نتوان رسید یعنی عشق
عبارت اوست از خود بخود نگریست آئینه معشوق موجود گشت

بی معنی

جمال کمال

پس معشوق در خود دید عاشق را یافت یعنی چون خویش
معائنه کرد عاشق خود گشت پس توجه عاشق بسوی معشوق
مشتاقی معشوق است بر عاشق یعنی بر خود پس عاشق
آئینه معشوق است و معشوق وجود عاشق پس هر چیزی که
از عاشق است فعل معشوق است و فعل معشوق عین
عشق و عاشق از دیده معشوق در بحر مشاهده محبوب
چنان غوطه خورد است که از خود یاد نمی آرد تا بحدیکه
هر دو صفت عشق از عشق در عشق عین عشق گشتند باز هم
قرار نیست زیرا که اگر عشق را قرار بودی عاشق و معشوق
پیدا نشدی بلکه بذاته عشق عین در دست همیشه از اول
تا آخر دریائی ذوق در جوش بود و خواهد بود عاشق
و معشوق کسوت قامت عشق اند چندان در رید و چندان
در می کند و چندان از بر می کشد و چندان جامه در خانه قدرت

موجود اند از آمدن و رفتن هیچ احتیاجی ندارد بیت
گر بمیرد مرکب من من نمیرم هیچگاه مرکبی دیگر بیابم تا بدان
گردم سوار ای غنچهٔ گلستان محبت وای گل گلزار وحدت
وای نوباوهٔ بوستان وصلت از آن گاه که گل جمالت در
صحن گلشن جهان شگفته است چشم عاشق بلبل بهوای
تماشای آن یکدم نخفته است و عندلیب مشتاقش خیال
بر جمالش خیابان بسته است که تا ابد بر بوی آن نگران و مست
است از آن گاه که از خانهٔ تاریک این روشنی پدید آمد
آنچه نادیده بود در دیده آمد بیت ره پدید آمد چو آدم
شد پدید زو کلید هر دو عالم شد پدید ای جان من عبودیت
و ربوبیت این هر دو صفت ذاتی اند و بدین صفتها در
ظهور آمد و این هر دو تعبیه در وجود ان ما موجود است
و مثل این دو حرف چنانچه واو و میم از یکجا بر آمده اند

اما اگر

اما اگر در نظر میم آری واو محو میگردد و اگر در نظر واو
داری میم از میان میرود پس حضوری واو در غائبی میم است
و غائبی واو در ظهوری میم است پس حضوری ما غائب
و غائبی اوست و در غائبی ما ظهور اوست و مراد از میم
منیی ماست و مراد از واو وی اوست پس این دو صفت
بهر چه نظر داری تو همانی پس باید که بهر حال نظر بر واو
باید داشت تا میم فانی صفت باشد اگر عین بینی عین
است و اگر غین بینی غین است بلکه در عین غین است بر جمال
هویت منیت ما خال است تا عروس حسنش را بینی حاصل گشت
پس عبودیت و ربوبیت این هر دو صفت ذاتی اند هر وقتی
که بر حضرت رسالت پناهی صلی الله علیه و آله و سلم تعبیهٔ ربوبیت
غالب آمدی و صفت عبودیت در و محو گشتی در آن ساعت
هر چه فرمودی آن کلام الله شد و چون بصفت عبودیت باز

آمدی دران وقت هرچه از زبان مبارک صادر میشدی آن احادیث
گشت و مراد از جبرئیل آنست یعنی درمیان این دو تعبیه خواطری
که در تعبیهٔ عبودیت آگاهی دهنده از حال ربوبیت است و در
غلبهٔ صفت ربوبیت گنجایی او نیست زیراکه چون درآید و
حال راحالهٔ گم شود گفت و گوی دلالهٔ بلکه در دایره وحده
لا شریک له دلاله چه کار آید بیت در عشق پیام در نگنجد خود
بود که خود پیغمبری گرد هیهات هیهات ازانگاه که دریای وحدت
از عشق خود در جوش آمد و موجها زدن گرفت و از بی نهایتی
خود بی سکون و بی آرام گشت ناگاه غواص ازلی در عمیق
بی پایان غوطه زد و به تجسس تمام از قعر بی نشان گوهری
بیرون آورد و بصفائی لطافت آن هرچه بود روشن
گشت چه فتنه بود که مشاطهٔ قضا برانگیخت که کز نرگس مستش
سیه سرمهٔ ناز آه ازین چه شور بود که مشاطهٔ محبت بر حکم قضا

شوری پیدا

شوری پیدا کرد که نرگس مست او را به سرمهٔ ناز سیاه کرد و
مراد از نرگس مست عدمیت عشق است و مراد از سرمهٔ ناز
خلعیت عشق است یعنی شاه عشق که از بی نهایتی خود
بخود بود چنانکه از غایت مستی خبر از هستی خود نداشت
ناگاه مشاطهٔ قضا از خلوت خانهٔ کنت کنزاً مخفیاً سر بر کرد
و نغمهٔ فاحببت بگوشش فرو خواند و به ندای ان اعرف
در هوشش آورد و سرمهٔ حقیقت محمدی در دیده اش کشید
و عروس حسنش را بصد هزار ساز در آئینهٔ الانسان سری
و صفتی جلوه داد و به چشم محبت نگاه کرد عاشق حیران و شیدای
روی خود گشت و چون از بی نهایتی جمال بیقرار و بی سکون
و بی حال گشت بزبان درد بتمام اضطراب به بانگ بی صوت
در عین حضوری در نالش آمد که یا لیت رب محمد الم تخلق محمدا

یعنی چه بودی گر نبودی آشنای یعنی به بوی که در عالم بی
دم بودی تا بچندین درد و غم مبتلا نشدی و چه بودی که نرگس
مست و سرمهٔ ناز سیاه نگردانیدی که تا عالم چنین تباه
نگشتی یعنی هرچند که حسن معشوق در نظر عاشق خوبتر میاید
خراب تر میگردد و این ناله ازلی نه بود بلکه از غلبهٔ عشق
بود دیگر مراد از نرگس مست ذات است و مراد از سرمه صفات
یعنی ذات را در حجاب صفات پنهان ساخت پس این حجاب را
حجاب نتوان گفت بلکه سرمهٔ ناز است دیگر مراد از نرگس مست
بیخودی است و مراد از سرمهٔ ناز خودی است زیرا که بیخودی
از خودی زیبا است اگر فراق نبودی قدر وصال ندانستندی
دیگر مراد از نرگس مست غلبهٔ عشق است و مراد از سرمهٔ ناز
اعراض معشوق است دیگر مراد از نرگس مست بی نیازی محبوب
است و مراد از سرمهٔ ناز نیاز عاشق است یعنی ناز معشوق

بغیر نیاز

بغیر نیاز عاشق زیب ندارد دیگر مراد از فتنهٔ شور عشق است
و مراد از مشاطه قضا ارادت حق است و مراد از نرگس مست
جمع و مراد از سرمهٔ ناز تفرقه است یعنی دریای عشق از
شیر بینی خود در شور آمد و در علم قدیم مشاطه قضا ندیم
بود بر حکم رضا پس این شور را در شورش آورد و از دایره
جمع متفرق گردانید و از بستر وصال به خاکستر فراق انداخت
از بهر آنکه تا شاه عشق بصفت عاشقی و معشوقی با حسن
خود عشق بازی باز دو درد هجران در میان انداخت
تا سخنهای عجیب و نکتهای غریب حاصل آید بیت گر عشق
نه بودی و غم عشق نه بودی چندین سخن نغز که گفتی که
شنیدی ان المشتاق الی المدبرین ای جانمن من
چون چنین پس چندین چیست آری چندی برای دردمندی
راست و دردمندی برای مستمندی راست و مستمندی

برای خداوندی راست وخداوندی برای بندگی راست
وبندگی برای دانندگی راست ودانندگی برای پایندگی راست
یعنی تماشاء عشق همیشه بکسوت عاشقی ومعشوقی عشق بازی
با خود بازد پس خدائی وبندگی دوئی وجدائی برای دانستن
وبرای گفتن وشنودن راست والا نه خود بخود نمود اری عروس
حسن در پردهٔ معشوقی در جلوه گری آمد وبه تجلیات گوناگون
متجلی شد یعنی خود را به شکل جمله جهان بخود نمود واین مر
فرقهای تجلی اوست وتجلیات را نهایت نیست هر عاشقی
ازو عبارت دیگر گوید وهر عارف ازو نشان دیگر دهد
ای جان من اول فنای بود بی بقائی داشت بی فنا حالا
معمائیست با بقائی وفنائیست بی بقاک فیه است
بی صفا یعنی از بی صفتی در صفت آمد اما اگر صفت بی صفتی
در صفت حاصل کند واصل باشد واگر در صفت به صفت ماند

و از مقید

واز مقید به سوی مطلق نه پردازد مفاصلی روی نماید چنانکه
تا ابد وصال بدست نیاید ای جان من طالب مثل کوه کن
باید تا ازو کاری بر آید یعنی حجاب عزت که مثل کوه است
بر دل طالب پس این حجاب کوهی را هر دم تیشهٔ شوق از رخ
مطلوب ونشتر نیستی بر دل هستی خود میزند ودر بحر فنا غوطه
میخورد واز قعر بی نشان گوهر بقا بدست آرد ای جان من
چون کسی چیزی را دوست میدارد واز غلبهٔ دوستی آن چیز یعنیه
در درون جان جای میکرد وهمیشه میان جان بی حجاب وجود
میباشد پس چیزیکه از جان نزدیکتر است چندین ناله وزاری
فراق بی قراری چرا باشد آری عاشق مثل مستسقی است
هر چند که مینوشد میجوشد سیرابی ممکن نبود واز نهایت
تشنگی محبت دریا را به قطره نمی شمارد ودر عالم وصل فراق
بیند بود وعاشق از معشوق طرفة العین جدا نیست اما از

بی نهایت حسنش بیقرار است و نالهٔ یا لیت رب محمد لم یخلق
محمداً از دوری نبود بلکه از محض قربت بود زیرا که هرچند
نزدیکتر حیران‌تر دیگر آنکه چون در رشتهٔ وحدت گره محمدی
که وحدت است یک پیچ افتاد هر که قصد کرد هیچ نوع نگشاد
ولاچار به هزار ناله و آه زبان عجز بگشاد که یا لیت رب محمداً
لم یخلق محمداً و مراد ازین گره دل است و مراد از دل آئینهٔ ذات
است که حق سبحانه تعالی چون در آن آئینه نظر میکند خود را می بیند
چنانچه هست و خود را مینماید چنانچه بود و این گرهی است که کسی
نگشود و کسی نگشاید و نخواهد گشاد و هرگز گشاده نگردد مگر وقتی
گشاده شود که قیامت قایم گردد و شرح این سخن طول است
فهم مَنْ فهم و این گرهی است که در کنه این گره هیچ
ادراکی مدرک نشد و در غور این هیچ فهمی در نیاید که وا گشته
تا که این گره وا نشده است هر شوق که هست و هر ذوق که باشد برای این

وعبارت فراق

وعبارت فراق و وصال هم ازین است و وقتیکه این گره گشاده
گردد شوری که هست در کنج عدم افتاده باشد همین معنی
است بیت در دور خویش یکی و قدح در کش و برو یعنی
طمع مدار وصال دوام را عالم آئینهٔ ذات است که جمیع صفات
آن ذات درین مرات حسن بی نهایت او در تجلیات
آمد تا که آئینهٔ عالم قایم است عکس ذات دایم است و وقتیکه
از پیش نظر ناظر محو شود عکس او در معکوس رود همان زمان
قیامت قایم بود بر نقش خود است فتنهٔ نقاش کس نیست
درین میان تو خوش باش هرچه هست ظهور عشق است آتش
سوز عشق است باد اضطراب عشق است آب رفتار عشق است
قرار عشق است موت هستی عشق است حیات هوشیاری عشق است
شب خواب عشق است روز بیداری عشقست مسلم جمال
عشق است کافر جلال عشق است دنیا کشت زار عشق است

آخرت گکر از عشق است دوزخ شوق عشق است بیت ما در ره
توحید خدا هیچ ندانیم جز عشق ندانیم بجز عشق نخوانیم هیهات
هیهات در عین نیستیت نه هستی ساخته اند و مجل خطاب
و عتاب داشته اند و هدف تیر بلا ساخته اند اِنَّ اللّٰهَ سِتِّیرٌ
وَیُحِبُّ السِّتْرَ عجب آنکه چون درون و برون همون لبس ستر
در حیت و مستور از کیست حجاب روی تو هم روی تست در
همه جای نهانی از همه عالم زبس که پیدائی و مراد از ستر
کنایت از واحدانیت و فردانیت اوست چون بی صفت
و بی انباز است پس عین ظهور مستور است و مراد از یحب الستر
کنایت از گم شده گانست یعنی دور میداریم ایشان را آنانکه
در ذات پوشیده شده اند و هستی ایشان در خدا غائب گشته
یعنی خدائی را بندگانند که بدو جنبند و بدو روند و بدو بینند
و بدو شنوند و بدو خورند و بدو گیرند و بدو باشند از غیر در ستر اند

وازعالم جهان

و از عالم جهان بی خبر اند و در نظر ایشان جز حق نیست هیهات
هیهات ای جان من آنچه شد از برای من شد و آنچه کرد برای بنده
کرد آنچه گذشت من بودم و آنچه هست من هستم و آنچه آید من
باشم و آنچه هست من هستم من نخواستم که ویرا بینم وی خواست
که مارا بیند پس او عاشق من است و من معشوق ویم بی من
او کجا و بی وی من چه ام یعنی بی این او را شهود نه و بی
وی این را وجود نه از غیب هویت معشوق من در رویت
آمد این همه رازها در ماست و این همه سازها بر ماست چون
در پرده من خود را دید و از خود خود را در دید پس غائب هم
در من و حاضر هم از من بهمه حال مارا در میان میار و مبین
چون اوست همه و را دان چون بیکی اوست لاشریک باش و
هرچه از من می آید بی من از من است هیهات هیهات از آنگاه که
رباب وجود را به تارهای محبت در ساز آورد گاهی ساز وصال

می نوازد و گاهی در بی سازی فراق می اندازد از این جهت
هر دم نالهٔ زار میدارم ای قبول کننده روا و ای خریدار بی
هنران و ای همدم پردردان ای آنکه از عدم بدم آورده ای
و از دم به عدم بری هر دمی که در همدم تو دم میزند بیدم گردانی
آنکه همدم وی باشی ای جانمن هر چه از ماست بر ماست
نه از ما و ما هم دیده بان احوال خویشیم از این جهت همیشه دل
ریشیم ای چون توئی من چیستم پس همه تو باشی من کیستم آه
از این بیچارگی و بیکسی آه از مفلسی و بی نوائی آه از غریبی و
تنهائی ما ای جانمن از همه بریده بتو پیوستم چون تو چنین
کنی من کجا هستم و اگر تو بیفکنی که گیرد دستم من بندهٔ توام
پر عیب و معذور گر نزدیکم و گر دورم به این بد عهد جفاکار
گریزپای بی وفا هر سیاستی که فرمائی سزاوارم اما از آنجا
که حد کرم تست اگر از این نوع هزاران صادر شود هیچ جهت

از ما جرم

از ما جرم و از تو کرم و جرمم از حد گذشت اما کرم تو
یک ذره کم نشد آری هر کرا عنایت تو رهبر است اگر چه
بی ره میرود در راه است ای جانمن در پس هر وصالی
فراقی است و از پس هر فراقی وصالی چونکه از فراق جدید
وصال نو حاصل میشود و اگر بیک حال باشد سیراب گردد
و عاشق را سیرابی ممکن نه از این جهت هر مقامی را حالی
و هر حالی را مقامی اما قومی اند که در حاصلات مقام نشینند
و قومی اند که در حاصلات مقام بی نشانند آنانکه اهل نشینند
همیشه در شوق و اشتیاق و ذوق و درد و سوز و زاری و بیقراری
به این احوالها مبتلا اند زیرا که مثل هدیة الابرار بین التجلی
و الاستتار و آنانکه در حاصلات مقام بی نشانند به این
احوالها هیچ تعلق ندارند فراق و وصال یکسان می پندارند
زیرا که در بحر جمعیت لیس فی الدارین الا هو خود را در میان

نمی آرند و آنان اهل محبت اند و این اهل توحید هیهات هیهات
جانم فدای آن جانیکه در هر دو مکانی نداند دلا تو خود را
بهمه حال در میان میار و مبین بس جایی که تو نباشی حق باشد
و حق بسنده است از حق جز حق نخواهد بود و هر چه هست از حق است
و هر چه از حق است بر حق است آری طالب از طلب جدا است
اما چون هردم فدا باشد بجز خدا هیچ نشناسد هیهات هیهات
این بیچاره چه کند هیچ چاره نداند جز بیچارگی در میدان
ارادت مثل گوی داشته اند و بچوگان قضا و قدر بهر طرفی
که میخواهد می برد نمیدانم تا کی بجان مقصود رسانند با همین
طور سرگردان خواهد داشت ان الله جمیل و یحب الجمال مراد
از جمیل پاکی است و مراد از پاکی بی انبازیست یعنی حق
سبحانه تعالی پاک بی انباز است و دوست میدارد پاکان
بی انباز را و مراد از پاکان عاشقانند که در عشق بازی

دعوی

او صفت بی انبازی دارند یعنی همیشه در وحدت لاشریک له
غرقند و بصفت تخلقوا باخلاق الله در فراق اند یعنی غایب
در دو حاضر از دردی دل شان از غبار اغیار منغص گشته و از
کدورات بشریت بکلی رسته و مراد از پاکی پاکان آنست
که از اندیشه غیر پاک اند همیشه بروی نگار نکوان مشتاق اند
نه پاکی طبیعت و با جمال صوری و با حسن ظاهری و حسن صوری را
جمال نتوان گفت بلکه اهل جمال آنانند که حیران بروی جانانند
ان الله جمیل و یحب الجمال یعنی ما عاشق اویم که او عاشق
ماست پس مراد از جمال محبت است پس جائیکه محبت است
جمال است آری هر چیز را جمالی است و هیچ چیز نیست که
جمال نداند زیرا که از آن حسن هر کس بقدر قابلیت نصیبی
دارد و اما جمال کمال که مقصود ذاتی است اهل آن جمال
گروه دیگر اند لولاک لما اظهرت الربوبیت در شان ایشان است

ازعالمیان غرض همین ایشانند بالله که باقی حیرانند همه

ای جان من هزار جان فدای نام پاک تو باد و بیخ دل فراق
تو جایم مباد و هر دل که در غم تو نبود شاد همیشه در غم باد
عاشق بیچاره همیشه در فراق است تا که صفت عاشقی و معشوقی
باقیست شاه عشق در میان ساقیست تا که هر سه صفت یکی
نگردد مشتاقی باقیست چون مدتی در عین حضور به تماشای
گلشن رویت از خود بی شعور بودم ناگاه باد هجران بوزید
یکبارگی بدلم چنین رسید که به تیغ فراق خود را دو پرکاله کرد نشست
و علاحده ماندن از جانان خود را بیجان گردانست و این
محال که جانان با جان باشد بلکه جان با جانانست و جان
در جان بیت شربت درد تو هر خسته که نوشد دمی التفاتی
بمسیحا و دم او نکند ای قبله مقصود من و ای آئینه معبود
من آری تا که شربت درد نچشد و محنت تلخی فراق نکشد محبت

بر نازها

شیرین کی رسد چون برسد خسرو عالم گردد آری محبت اگر سهل
بودی لن تنالوا البر حتی تنفقوا مما تحبون نبودی اگر ازین خاصه
در باب محبانست چون حوصله همت ایشان بلند بود این تحفه
بود که بانها رسید دیگران را چون قابل آن مقام ندید و عزم
عظیم در ایشان نیافت بر حسب قابلیت ایشان فرمود یعنی لا تلقوا
بایدیکم الی التهلکة آه این چه آتشی است که در خرمن جان
بیچارگان افروخته و این چه نمکی است که بر کباب جگر سوختگان
ریخته و این چه ناوکی است که بر بدن بیدلان دوخته آه نه
دستی دارم که بدامنش در آویزم و نه پای دارم که از کویش
بگریزم بیت لبالب است بخون جگر پیاله ما دمی نخفت چنین
شد مگر حواله ما ای جان من صفت عاشقی و معشوقی قدیمست
و همیشه در میدان محبت بزبان نیاز بصفت عاشقی رب ارنی
گویان بود و مدام بر تخت بی نیازی بزبان ناز بصفت معشوقی

لن ترانی میفرمود و هر چند ذوق ناز بسمع عاشق جانان باز میرسید
شوق نیاز بیشتر میشد و هر چند که شوق عاشق میدید ذوق
ناز میگرفت تا حدیکه عجز عاشق رفته رفته بمقام خاک رسید
یعنی چون ذره بسوز آمد ساز آتش گشت و چون در اضطراب افتاد
باد پیدا شد چون در گداز آمد آب شد و چون در قرار آمد خاک
گشت حد عجز عاشق تا اینجا بود و عبارت از خاک وجود عاشق
است نه خاک که هست هیچ مقام و درجه نخست از وجز وی را
نخواست ازین جهت مسکن در ته قدمش یافت و همیشه بصفت
خاک در ته کف پای محبوب میبود چون نیازش بحد رسید ناگاه
از ناز در نواز آمد و خواست تا از ته پا برکشد و ازین خاک
کسوتی در برکند و همه را در حکم فرمان او بکند اما خاک در ته
قدم محبوب آسایشی داشت نمیخواست که ما را بالا کشد
و در شمار آرد و بقرار رساند و چون برای قالب مهتر آدم علیه السلام

راحکم شد

راحکم شد که یکمشت گل بیارید زمین بسوگند بر آمد از خود خاک
نمیداد و سر این بود که کار عاشق تا بجائی رسید که معشوق گشت
و معشوق عاشق صفت خواهان وی شد اینجا عاشق در ناز آمد
و معشوق در نیاز و آن ندادن خاک ناز بود نه اعراض پس از غلبه
محبت تن نازک خود را پیراهن از خاک ساخت و از نهایت عشق
جان در بر کشید و نحن اقرب الیه من حبل الورید هیهات هیهات
از آنگاه که از مغرب ذات احدیت آفتاب وحدت بر آسمان احدیت
طلوع شده و ظلمات کفر بروشنی ظهورش محو مطلق گشته و
سیرش تا حد غروب و طیرش تا بمقام نهایت و هر چند که میرود
و بجز خود را هیچ نمی یابد باز بر تخت حیرت طلوع میکند و هر دم
بسوی قبله حقیقی رجوع می باشد اما از نهایت رشک تپانست
یعنی شعاع رخش که در آئینه های ظاهر گشته و در حجب آئینه های ظهور
مختلف در نمود آمده ازین جهت در عین وصال ناله فراق کشید

یالیت رب محمد لم یخلق محمدا ناگاه از مقام بی‌واسطه ندای ظهور
برآمده یعنی لا اله الا هو و هو الرحمن الرحیم یعنی نیست چیزی
غیر من جز من و نیستم من جز تو و نیستی تو مگر همه من و مراد از
رحمن ظهور حضرت است صلی الله علیه و سلم و مراد از رحیم کنایت
بنور اوست که بصحرای ظهور بانواع ظهورات ظاهر است یعنی اصل
توئی و مرهست فرع است پس ابر غیریت که در میان آمده بود
باد لطف آن از میان دررسید و جمعیت کامل روی نمود پس آفتاب
حقیقی را آمد شد نیست همچنان برقرار خود است اما مراد از فنا
و بقا ثمره طلوع و غروب اوست شب و روز نتیجه صحو و سکر است و آنکه
میگویند العالم متغیر مراد ازین کسوت شاه عشق است
یعنی کهنه می اندازد و نو می پوشد کل یوم هو فی شان برین
شاهد است ای جان من صحو و سکر این هر دو صفت ذاتی اند
از لا زال بودند ابدا ابدا خواهند ماند یعنی شاه عشق گاه در

محو می آید

محو می آید و گاه در سکر میرود و ظهور ثمره صحو است و بطون
نتیجه سکر یعنی چون با سکر میرود خود بخود چنانچه بود از نهایت مستی نابود
میباشد و چون بصحو می آید آفتاب ظهور عالم را پرنور میگرداند و
نشان بی نشانی در کسوت انسانی اسرار نهانی پیدا می آرد و مراد از
قیامت سکر اوست و مراد از پیدایش عالم صحو اوست است موت
و حیات هم نتیجه این دو صفت است موت نتیجه سکر است و حیات ثمره
صحو پس سکر صفت حق است و صحو صفت محمد صلی الله علیه و سلم هر
بار محمد که خود را خواست خدا را یافت و هر بار که خدا را خواست
محمد را یافت ای جان من بعضی محو در ذات اند بعضی محو بذات
بعضی قایم بصفات محو باشند و آنکه مجذوب باشند در حق مستور اند
و آنکه محبوب باشند از حق رسول باشند و آنکه محجوب باشند از مغز معنی
دور باشند بیت لب بگشا تا همه شکر برند زاب دهانت رطب
تر خورند ای قبله مقصود مشتاقانم وای آفتاب شام عشاقانم

هر که نظر بر لعل یاقوت تو داند جز خون جگر دیگر چه قوت داند
اما چه قوتیست که بحیاتی لا یموت میرساند هر که قدر آن لعل سیراب
نداند هر دم از دیدها اشک خون بارد و در طلب آن جان امید
اختر شمارد بیت لعل سیراب بخون تشنه لب یار منست ، در پی دیدن
آن دادن جان کار منست ، به تمنای آن تشنه کمان چون جان
بلب آمد اما از سر سودای آن خیال بدر نرفت دلا این خیال
محال از سر بدر کن که باین مراد هیچکس نرسید اگرچه همه عمر درین
آرزو طپیده اند و همیشه نالهای جان درکشیده اند اما به نهایت
آن نرسیده اند جائیکه سرور انبیا فرماید ما عرفناک حق
معرفتک دیگرانرا چه مجال آن دعوی باشد فرد کس را نصیب
نیست ز لعلش اگرچه خلقی پرواز میکنند چپ و راست چون مگس
هر چند که ترسم اما دست ازین طلب چون باز نکشم و درین حال کم
از آن زال نباید که بر خریدگی یوسف خیال کرده بود باندک مایه

آن لعل

آن لعل بی بها بدست کی آید ولیکن در زمره خریدارانش
در شمارد بیت ور چو طوطی شکر بو خورشت ، جان شیرین
فدای پرورشت ، هیهات هیهات هیهات از آن نگاه که ابروی کمان تا
گوش کشیده و ناوک نگاه را در کشش آورد به آرزوی آن
نزول دل شیدالان هدف وار گرد بگرد تو قرار مانده است نمیدانم
که هر کدام را نه خدنگ جان بخش جانانه دل دوز مستانه بر آمد
و تا آید میان سینه نیم گذاران نماید تیر خوردگان در روز شمار
علاحده به نمایند و از آن نشانی و از آن حیرانی از همه بیرون نفی
سلامت بر آیند یعنی نه غم مل نه هول حشر نه هیبت نار نه میزان
و حساب هیچ کار ندارند همین که فارغ از اندیشه اغیار چو یار
باری در یار زار زار خون چکان بر آیند صف تیر خوردگان نگار بر در خاص
باشد فرمان آید که اینها کشتگان ناوک اندوه من اند حالا همدم اینها
من باشم آنها را بیزد وسلی علی برند نه بها و نه اشغال کنند چونکه آن

از نار و نور از حور و قصور مستغنی اند جز آن حضور بهیچ
شعور ندارند حق سبحانه تعالی باید قدرت از سینهای ایشان
تیر فراق بکشد و به جراحت مجروحان زلال مرهم وصال بنهد
یعنی مومنان را جنت و کافران را سقر و عاشقان را ذات
جانان ما را او جان ما جانان را حشر هر کسی بقدر قابلیت او
بود یعنی الناس علی نیاتهم فرد امروز چون جمال تو بی پرده
ظاهر است در حیرتم که وعدهٔ فردا برای چیست آری اگر نور
شهود محبوب پیش چشم عاشق اینچنین موجود نباشد مرغ
جان عاشق در قفص اجسام را بشکند و پرواز بسوی گلزار
لامکان کند اما از دام وجود دانه شهود حسن نور جمال ممنوع
است که در چسپیدهٔ آن دانه ساعتی مشغول است که الدنیا ساعة
برین معنی است و الا نه مصرع من از کجا قفص از کجا مال کرا
در دیده ام و عاشق را قرب و بعد کعبه و دیر یکی نیست زیرا که

دام دیده

در هر پردهٔ صفات مشتاق ذات حبیب است این چنین
عاشق در عالم نادر غریب است بیت خدا چو صورت ابروی
دلکش تو بست گشاد کار من اندر کرشمهای تو بست مرغ جان
در صحرای لامکان پرواز بی نشان داشت چنانکه به هیچ قید
مقید نمیشد و بدانه کونین التفات نه نمود از این جهت از دام
نام و اجسام مطلق آزاد بود و از دانه احتیاج محض بی نیاز
ولیکن عروس حسنش میل بر تماشا در داشت خواست که محتاج
و مشتاق جمال خود سازد و در پردهٔ من و تو شیوهٔ عشق
بازی پردازد ناگاه صیاد قضا دانه خلق آدم علی صورته
در صحن محبت انداخت و دام معشوقی بر آن فراز کرد بیت
خد و خال و چشم و ابرو هر همه یکجا شدند از برای کشتن معهود
مخفی میشوند چون نظرش بر این دانه و دام افتاد بجهة
قدم در خام نهاد اگرچه از قید دام هوشیار بود اما کرشمهٔ یار بطاقت

وبیقرار ساخت یکبارگی آن آزاد در بند قید شاد در آمد و حلقه
بندگی در گوش کرده گفت فرد هر بنده که آزاد شود شاد شود
من شاد از آنم که شوم بندهٔ تو هیهات هیهات در مصحف کونین
قصهٔ صفات ذات علی عیانست و کنه اسرار خاص یکایک نهانست
و خواننده را بهر حرفی شرفی دیگر حاصل است و قدر این تلاوت
آن داند که واصل است و این چنین قاری را اهل القرآن و اهل الله
توان گفت شک نیست که افضل العبادت تلاوت القرآن و آن
چیست یعنی بیت گفت یا رب همه جا روی تو در جلوه گر لیکن
مصحف روی ترا از همه رو میخوانم ای جان من عجب نیست که گدا
بشاه میل نماید و این عجب که شاه بسوی گدا آید آن شاه
کونین صدر نشین قاب قوسین از محض کرم چه لطف میفرماید
اللهم احیني مسکیناً واحشرني في زمرة المساکین الهی
آن کدام مسکینانند که حبیب تو تمنای صحبت ایشان میکند مراد

از مسکینان

از مسکینان همنشینان حق اند که در صف فقیری بدرجهٔ غنیت رسیدند
چون بدرجهٔ غنیت رسیدند منیت نماند چون منیت برخیزد آنگاه
در زمرهٔ مسکینان آمیزد داری مسکین بمثل زمین باید تا
اهلیت اذا اتم الفقر فهو الله بروش یابد مسکینان امت
آنانند که در خلوت خانه وحده لا شریک له غایب و
رحانند مقام مسکنت خاک را است از ین جهت همنشینی صحبت
نور پاک یافت بوجود عرش و کرسی لوح و قلم و آسمان چرا
خاک ضعیف را نبوانی و خلیفهٔ حضرت خود ساخت و فرماید
هذا سر عظیم انجبان بوجود صالحان و صدیقان علمان
و عابدان چرا حضرت آرزوی صحبت مسکینان کند و نخواهد که
اللهم احیني مسکیناً و نگفت که اللهم صالحاً و یا اللهم احیني
صدیقاً و یا اللهم احیني عابداً زیرا که اینجا دعوی ست
جاییکه دعوی است حجابست مقام مسکنت لا دعوی است

چنانچه خاک در مسکنت بود هیچ دعوی نداشت تا که بصفت
نگردد مسکین نتوان گفت و خاک از رنج و راحت از رد و
قبول از عزت و خواری مستغنی است و در مسکن مسکینی
آرام دارد که آنجا هیچ تفرقه واقع نیست در مقام جمع الجمع
بعینیت ذات مستغنی است که هیچ احتیاج در میان نمانده
آری احتیاج صفت موجود است و آنکه در بحر نیستی غائب
گشت احتیاج از میان برفت پس طائفه مسکینان نادر اند
و ایشان را جز حق کس نور یابد اگرچه الولی عرف الولی است
اما ایشان در مقام مسکنت اند مسکین را نشناسد مگر مسکین
و حضرت را حق تعالی بجمال مسکینان آگاه داده بود و بسر مسکنت
رسانیده ازین جهت اکثر اوقات حضرت بحضرت معبود
خویش همین التماس میداشت که اللهم احینی مسکینا و امتنی
مسکینا واحشرنی فی زمرة المساکین و حقیقت حضرت هم مسکین

بود این

بود ازین جهت مسکینان امت خود را میخواست هیهات هیهات
دیده ام فدای آن دیده که دیدبان دلیر اند عجب آن دیدهای
که جز دیدار دلدار بغمخواری دیگر نگذارند بیت رشکم آید که
کسی سیر نگه در تو کند باز گویم که کسی سیر نخواهد بودن عجب یاری
که یار تو داری که بیک کرشمه صدهزاران اغیار را در حلقه
یاری در آری و بیک غمزه غم از دل غمزدگان برون آری
ای آنکه ناخواسته میدهی از تو خواستن چه حاجت ای آنکه
در گنج بخشی نظری نداری چندین اهمال چیست ای آنکه
از پا در آمدگان را دستگیری و از دست رفتگان را پای مردی فریاد
رس ای آنکه دلهای مشتاقان بهوای تیر تو آماج اند ناوک
درد بهدف جان شان برسان و از خدنگ دل دوز محروم
مگردان آنکه قدهای محبان از کشش تو کمان گشته بزه لطف
در حلقه عنایت در آرد ای آنکه تشنگان بادیه فراق را به آب بقا

تنهائي بخش واي آنكه هر نا اميدي را نويدي وصال فرست
هيهات هيهات اي آنكه در پردهٔ من همه ساز ها داري واي
آنكه از ساز ها و توجه سوز هاي ما چه راز ها تراست اي آنكه
بي غم از غمهاي قافله غم بر منزل جانم فرود آر تا شاد
رويم و كوه اندوه بر سرم نه تا بر باد نشويم واي آنكه تير
محبت بر هدف دلم چنان زن كه تا ابد ميان سينه نيم گذار باشد
واي از جعد بر تاب تو بي تابم واي آنكه از لعل سيراب
تو بي آبم واي از خرابي خرابات تو خرابم واي آنكه در
آتش شوق تو هر دم كبابم اي خيال من چه خيالهاست كه
تو داري و هر خيال كه از خيال تو خالي است و هيچ خيال تو
خالي از خيال نيست بلكه در هر خيال خيالي داري و اين
عالم خيال خيالي است از خيال ها و تو اي عجب شيوه كه بخيالي اين
خراب حالي را حالي بخشي و از مزاحمت خودي ها ي دهي خودي

خودبخود

خود بخود كشتي و در خود بخود گرداني آنكه از خودي خود با
خود آري تا از خود خود را باشي بمنه و كمال كرمه اي گل گلزار
وحدت واي غنچه گلستان مودت واي عندليب مشتاق وصلت
واي كليد دل بسته واي در صدف كونين در يتيم نا سفته واي
سرو باغ دل رسته اي عنقاي قاف بي نشان واي برندهٔ
دل واي دهندهٔ جان از آن گاه كه مار محبت تو بر دلم نيش
زده است هوش از جان برده است و زهر آن هر عضوي را چنان
در جوش آورده كه موجهاي قاتل متواتر مي رسد و در هم بر هم مي زنند
و چنان هيكنند كه مارا از ما مي برد اي صاحب افسون افسوني
در كارم فرما **بيت** خموش حافظ و از جور يار ناله مكن
ترا كه گفت كه در روي يار حيران باش حيراني بر روي يار
جمعيت جاوداني است و بجز نقش و نگار هر چه بيني محض
پريشاني است و بجز دوست هر چه داني عين ناداني است

دمی که بی دوست بر آید هزار پشیمانیست آری آنانکه اسیر زلف
دلدارند فارغ از تفرقهٔ اغیارند و هر چه بر جان شان آرند
از جانان انگارند در آن محض مصلحت خویش پندارند اگر بار
بلا بر سرشان بارند هرگز پا پس نیارند بلکه بانگ هل من
مزید بر آرند دلا غائب باش تا حاضر بینی مگس بران اگر
طالب انگبینی و محبت شربت ازین کاسهٔ انگبینی که زهر قاتل است
وحق و فا از و مخواه که باطل است بیت سر و از خانهٔ گردون بدر
و نان مطلب کین سیه کاسه باخر بکشد مهمان را ازجمعیت
یار بتفرقهٔ این مکاره زال چه پردازم چون دیده دل بر قفا
و قدر دارم کی پاس این کاسه و مکر این زال در میان چه آرم زیرا که
چشم بر لعل شکر بار او دارم ای جان من این خاک ضعیف
را چه زهره آن دم محبت تو زند که بهزار آلودگی آلوده اما
چون لطف تو این را گستاخ کرده و ترس تکلیف از دل این

طلی برده

طلی برده آری از آنگاه که طوق شوق یحبهم و یحبونه در
گردنش انداختند و بکمند اشتیاق ان المشتاق الی المدرین
بخود کشیده از پیاله انت عبدی عاشقا انا عاشق لک
هوشش برده لاجار پروانه شمع جمال خود را فدای سازد
واین از وی نیست بلکه کل شیئ یرجع الی اصله بار خدایا
ای جان من هر که باتش محبت تو سوخته است بخته ازل است
و هر که بآب محبت تو سیراب است تشنهٔ ابد است و هر که بآرزوی
کف پای تو افتاده در خاک است قدمش بر سر هفت افلاک است
ای درد دریای بیکران ای نشان بی نشان و ای معلوم علم
قدیم و ای پادشاه مطلق رندیم و ای غواص بحر کریم و ای
از نور حسن تو گشت نعیم و ای شرار شوق تو شد جحیم و ای
روشنی السلام از نور تو و ای آنکه همه خوبان روی تو هیهات
هیهات چون هلال حقیقت محمدی با سمان مغرب آدم مشهود شد و در

همو از ان ملایک همه سر بسجود بردند و انکه در ظهور آن نور سر فرو
نکرد و داغ ان علیک لعنتی الی یوم الدین برد و بهمون هلال
حقیقت محمدی که نهالش در باغ سپردند نقط نبوت که بر زد و در
هر چیز نوری دیگر ریز میکرد و فضلنا بعضهم علی بعض کنایت
از جهها حضرت صلی الله علیه و آله و سلم پس روز بروز اکمل شدن
گرفت آمد آمد تا با آسمان مشرق عبد الله بر آمد بی نقصان بی
زوال بدر بکمال ظاهر شده و قمر سمای بران زیبایی خود انتشار
کرد دوستان چون دیدند بخدا رسیدند و دشمنان در چنین
بارعام بکام دل نرسیدند زیرا که اهل ختم الله علی قلوبهم و
علی سمعهم و علی ابصارهم بودند چون بینایی شان قابل ان نور
نبود لاجار در نار فراق افتادند پس تا اینجا طلوع عروج آن نور
که از هلال تا بدر بکمال خود را تمام نمود بعد ازین حالا در غروب
نزول است یعنی روز بروز آن حق خوب و تر خوب تر شده می آید

کل یوم

کل یوم بتر ازین معنی است چون رفته رفته به پایان غروب
رسد بحدی که مطلق هیچ در میان نماند و دور قمر محمدی تمام شود
قیامت قایم گردد تا گوینده الله بر زمین باشد قیامت نخواهد
آمد پس گوینده الله محمد الرسول الله صلی الله علیه و سلم و محمدیان
دیگر نه یند و ما ارسلناک الا رحمت للعالمین سبحان الله
چه رحمتیست که عین رحیم آمد و چه رحمتیست که بر همه کریم آمد و چه
رحمتیست که از حلقه کمند کرم او هیچ کس بیرون نماند چونکه ظهور
حضرت به نزول رحمت مطلق اوست پس جائیکه رحمت مطلق رب
جلیل است همه اهل نعیم می باید هیهات هیهات از انگاه که این
رحمت رحیم بر عالم سقیم نزول شده است از طفیل این رحمت رحمت
معاصی عاصیان کلی برخاست و مطیعان را مقبول درگاه خود
ساخت و گمراهان را براه راست آگاه داد و ظلمت حجاب کفر
و شرک روی بسوی عدم نهاد آری چون شمع جمال محمدی افروخته

شد پروانه ما سوی الله در و سوخته شد شعر بلغ العلی بکماله
کشف الدجی بجماله حسنت جمیع خصاله صلو علیه وآله و شمع جمال
مصطفوی درین جهان بهر زمان بعینه موجود است که آن را محمد
الزمان گویند و بروشنی آن همه بر راه راست میروند و عالم بنور
اسلام منور می باشد و آن شمع درین حدود بکسوت حسن
عینی موجود است بالله براه تکلف نمی گوییم بچشم جان می بینیم آنگاه
میگوییم در هر عصر و بهر زمان نشانه آن یک کس قایم مقام بود آید
و خواهد بود و قیتی که آن شمع ازین جمع برداشته شود کار قیامت
که هست ساخته شود آری چون نوشته در میان نباشد بر آتیان
چه کار آید بیت تو اصل وجود آمدی در نخست دگر هر چه موجود شد
فرع تست آری اصل وجود وجود حضرت است صلی الله علیه وسلم دیگر
هر چه هست فرع اوست پس هیچ فرعی از اصل خود جدا نباشد بلکه
بسوی که اصل کشیده شود فرع هم همراه باید اینجا مشکل مینماید

بهم اوین

که چرا مومنان در جنت و کافران در سعیر در آیند ای جان من
شاه عشق بدو صفت موصوف است جلال و جمال بدو دو تعبیه
و بچهار ترکیب در ملک وجود سلطنت میکند و مراد از جمال
و جلال شوق و ذوق است فرح و حزن عبارت هم از آنست
العشق عیش و طیش نتیجه جلال و جمال است مسلمانان ظهور
جمال اند و کافران ظهور جلال مراد از مسلم روح است و مراد
از کافر نفس پس جبلت نفس مذموم است و جبلت روح محمود
و هر کس ملتفت بصفت خویش است کثیف بکثیف لطیف بلطیف
یعنی جلالی را جلالی خوشتر و جمالی را جمالی بهتر مراد از بهشت
صفت حمیده که مسکن روح است و مراد از دوزخ صفت ذمیمه
که وطن نفس مذموم است پس هر یکی بوطن خویش قراری دارند
و دل که هست در میان این دو عاشق یکی خوانده و یکی رانده
معشوق صفت است هیچ یکی را محروم نمیکند چونکه هر دو مشتاق

روی معشوق دل هستند و در کشش اند ازین جهت دل گاه
بصفت حمیده می آید و گاه بصفت ذمیمه میرود و در حمیده عیش است
و در ذمیمه طیش و آن قرب است و این بعد و درین سری عظیم است
ازین معنی است که ما صنع الله فهو خیر اما چون دل معشوق
در بستر عشق می آید محض وصال است و آنجا عیش و طیش قرب
بعد را گنجای نیست آنجا خود محبوب با عاشق خود خوشتر میباشد
فرد در صومعه زاهد و در خلوت حافظ جز گوشه ابروی تو محراب
دعا نیست هیهات هیهات از آنگاه که سر گوی خود بچوگان زلف
تو سپردم خود را از اختیار خود برون بردم حالا این سرگردانی
من تو دانی که چه پریشانی است ای جان من تو دانی که چه پریشانی
است ای جان من بسیار انداختی حالا با نیم لم ساز یعنی از محض
عنایت چوگان زلف بر میدانی روی خود کش و گوی سرم را تا لب
حال رسان بمنه و کمال کرمه ای جان من بقا در صفا است و فنا در

گذر تنهائی

گذر تنهائی با خدا است رفیق ما خضر بقا و صفا چیست یعنی جائی
که صفا است آنجا نه دین و نه دنیا نه کفر و نه اسلام نه خیر و نه شر
نه نفس و نه شیطان نه بهشت نه دوزخ نه رجا نه خوف نه عزرائیل
نه موت جز ذوق ذات آنجا هیچ نیست یعنی لا اله الا هو و هو
رب العرش العظیم مراد از عرش عظیم دل است مراد از دل علم قدیم
است مراد از علم قدیم حقیقت حضرت صلی الله علیه وسلم فنا در
گذر چیست یعنی جائی که گذر است همه است آنجا چیست یعنی کل
شیء هالک تنهائی با خدا چیست یعنی جز او هیچ نه بیند و جز او
هیچ نخواهد یعنی خود را در خدا فراموش کردن است مصرع
بر عارفان جز خدا هیچ نیست تا سر السلامة فی الوحدة در مفهوم
آید و الا نه در تفرقه الآفات بین الاثنین حیران ماند رفیق
ما خضر چیست یعنی با هر که نشیند عین بیند یعنی ظنوا بالمؤمنین خیرا
طالب را باید که در هر پرده ظهور نظر بر مقصود خود دارد و این و آن را

درمیان نیاید تا مقبول حق باشد بیت مرد باید تا بباشد شه
شناس اگرچه بیند شاه را در صد لباس دیگر آنکه مراد از رفیق
محبت است بی رفیقی محبت قدم در راه عشق نتوان نهاد ازین
معنیست که الرفیق ثم الطریق پس باید که بهمه حال تسلیم
رفیق محبت باشد تا الفراق بینی وبینک درمیان نیاید بیت
اگر با ویی خویشتن دم مزن که شرکت با یار و با خویشتن
اگرچه حیات در لقای تست اما واقف را و اگرچه در ناز تو
رازهاست اما عاشق راست هیهات هیهات ای نازنین
جان پرور من وای در ظلمت جهان الحیوان توئی شاه
سرور من شک نیست هرکه روی تو بیند با خضر نشیند ای
جانمن روشنی دیدهای از شعاع آن رخ روشن روشنست
والا نه ازین سیاه بران رخسار که گلزار مشتاقانست نگاه
نتوان کرد اما طرفه روشنی که در سیاهی جا کرده است و کیست

که درین تاریکی

که درین تاریکی به آن روشنی شناسا گردد ای جانمن
اگرچه در هر چشم چشمهٔ الحیوان است اما خضر باید که آنجا رسد
و از ان چشمه قطره بخشد تا علم حیات تا ابد برکشد آنانکه
در شرب این شربت اند هر ساعت کاسهٔ محبت مالامال در
میکشند نصیب خود از همه می برند بلکه ساقی شراب شاهد همه
در یک خانه درند فرد در خود غلطم که من چه نامم معشوقم
و عاشقم کدامم شاهد خلوت خانهٔ غیب هویت سالها در
وصل غرق بود ناگاه از برای ذوق گفتگو در فراق آمد و بتمام
شوق در میدان محبت نعره زنان برق وار پیدا شد و از
محض نابودگی که بود آمد برای مقصود معرفت والا نه ازین
وجود موجود شدن هیچ سود نبود یعنی و ما خلقت الجن
والانس الا لیعبدون والا نه آمدنم از عدم بهر چه بود و آنچه
در بحث کن در آمده است فانی نیست چگونه فانی گردد چو بقا از

باقی دارد و آنکه حکم است کل شیء هالک الا وجهه مراد ازین
نفی فهم ماسوی است که نیست چیزی غیر حق جز حق بیت چو تابد
جمالش صد هزاران روی دارد اگر در هر ذره دیداری دیگر و ما
من غائبة فی السماء والارض الا فی کتاب مبین نیست
هیچ چیز در آسمان و زمین مگر آنکه نبشته شده است در لوح محفوظ
و مراد از لوح محفوظ دل است و دل جای حق است یعنی قلب المومن
بیت الله تعالی و مراد از آسمان و زمین ظاهر و باطن است یعنی
اوست و ظهور اوست و هو الله فی السموات و فی الارض پس
مراد از دل علم قدیم است و مراد از علم قدیم معلوم است و مراد
معلوم عالم است یعنی در علم عالم معلوم نبود جز عالم هو الاول
هو الآخر هو الظاهر هو الباطن یعنی در علم قدیم خود خود را داشت
و آنکه میگویند العلم نقطة مراد از نقطه حقیقت محمد است و مراد
از حقیقت محمد وحدت است مراد از وحدت دل است و این بر دل رسید

مشکل اگر

مشکل اگرچه هر کس در خور خود می رسید اما بنهایتش هیچکس را وقوف
نیست زیرا که دل که هست نسخه علم الهی است و هر دو کون حرفیست
ازین نسخه و دل که هست دُرِ دریای بی نشانست و هر ماهیتی
که بعد دل داد و هر مشکلی که هست دل گشاد و هر سری که داشت
در دل نهاد و دل دریای است محیط که پایان ندارد و هر غواصی بقدر
قوت خویش درین بحر غوطه زده است و بمقدار ادراک غواصی
نمط است اما بجز گوهری ما عرفناک بدستش نرسیده است
آری چون عمیقش پایان ندارد رسیدنش پایان ندارد ازین
جهت حضرت اکثر اوقات بحضرت معبود خویش التماس میداشت
که رب زدنی علما و قاب قوسین او ادنی کنایت از دل است
یعنی ذات میان صفات مقصود همین دل است و هم ازینجاست
که فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی یعنی در آئید در دلهای
بندگان من تا در آئید در بهشت هم ازین معنی است که میفرماید

بیت مدار خوار دلی را اگرچه خوار بود که بس عزیز منست دل ور آن
خواری ای آفتاب معنی در برج اوج تو ظهور وای از روشنی
رخت عالم پر نور وای از یاد تو شهر دل معمور وای از سبزهٔ
کشت معبود وآنکه بود بی شهود از عشقت آمد بوجود وای
وجود تو مقصود هر موجود وای یاد تو دل وجان را داده صفا وای
روی تو بیماری عشق را آمد شفا وما ورا همیشه است تمنا ولقا
هرکه سر داده در محبت مصطفی صلی الله علیه وسلم وای آنکه از سخن
تو همه در خروش وای از برای تو همه در جوش وای از جام
تو همه مدهوش وای از هیبت تو همه خاموش بیت ما روئی
ترا قبلهٔ جان ساخته ایم بر نطع غمش هر دو جهان باخته ایم ای
جان من ما همی جانم که تاب محبت تو خو کرده است بیرون مکش
واین حیف بروی روا مدار وعندلیب رحم که بر گل رخسار تو
واله وشیدا است حجاب در میان میار که طاقت آن ندارد ومرغ دلم

که در هوای

که در هوای تو پر و بال میزند بناوک نا امیدی اورا مدوز
چون حیاتش بقربت داده ای باتش فرقت مسوز ای در خوبی
بی همتا بر خراب شدهٔ خویش نظری انداز وای مایه دار زیب
زکوة حسن بکش وبمستحق دیده های مرا بده که بهتر ازین مستحقی
غریب در عالم کم یابی ای دستگیر از دست رفته را دست گیر از پا
در آمده را از خاکش برگیر بیت بر لب تشنهٔ ما بین ومدار آب
دریغ هر سرگشتهٔ خود را وز خاکش برگیر هیهات هیهات از انگاه که
از وطن کنت کنزا مخفیا بیرون شده وکسوت خلق آدم علی صورته
در بر فکنده واز منزلگاه ازل الآزال قدم بر راه ظهور نهاده
ودر خرام حسن بصد هزار ساز کامهای ناز بر داشته تا بمقصدگاه
ابدا ابدا خرامان اما هر گامی جلوه دیگر وبهر قدمی حسنی نو نموده
ازین خرام قرار وآرام از دل بیدلان ربوده وعالم که در فنا و
بقا است نتیجه خرام اوست بیت قد رفتار تو آرام صبر وقرار از دل برد

الله الله چه قدست این چه خرامست ترا مراد از قد ذاتست
کل من علیها فان ویبقی وجه ربک ذو الجلال والاکرام
و مراد از خرام صفاتست یعنی کل یوم هو فی شان یعنی
در ظهور قیام قامت او همه قامتها پستند و در نظارگی
رفتار حسن او همه مستند یعنی در هر زمانی شانی دیگر و این
فنا و بقا هم وهم است یعنی چه فنا میشود قیام قامت او
همچنان قایم ظهور حسن او همچنان دایم یعنی موزونی که بود
بهمون وزن نمود چنانچه نمود در سر زمانه همچنان موجود است
اگر نفهمی که چه میگوییم معذور دار ای جانمن هر که محو در علم است
از خطا و صواب بی فهم است او همیشه در دایره امن رحیم
است اگرچه همه محو در علم الله اما بی وقوف این معنی دایم
در الم اند یعنی از تفرقه خودبینی همیشه در ماتم اند ای جانمن
حرف ازلی همه را بمیزان ارادت وزن کرده فرستاده است
که ازان

که ازان یک ذره کم و بیش نگردد چنانچه بود هست و چنانچه هست
خواهد بود هیچ تفرقه واقع نیست اگر فردا از ما پرسد چه آوردی
گوییم آنچه داده بودی یعنی چون من هیچم از من هیچ مخواه
هیهات هیهات ازین چه فهمیدی که قل الروح من امر ربی یعنی
اوست در هر چه هست امر اوست چون حکم شد که شو شده مانده
ایم اگرچه بنشستیم و بنموده ما قلمیم در دست کاتب لایزال ازین
جهت بر ما هیچ وبال نیست ما حرفیم بر ورق تقدیر ازین
جهت تدبیر نداریم ما شاگرد استاد قضاییم زبان از خود
نمی کشاییم بیت در پس آیینه طوطی صفتم داشته اند هرچه استاد
ازل گفت بگو میگوییم اگر ساز ما داری بسوز نوا اگر سوز ما
خواهی با خود مساز و اگر حال ما خواهی مگذار قال و اگر
قرب ما میجویی در آتش درآ پروانه وار و اگر نه همچو مگس
دست افسوس از دور بمال یا قادر بر همه کارها مگس همتم را

بازکن وصعوه عقلم را درچنگ آر و آهن محبت بر سنگ دلم زن
تا آتش عشق سر برزند و هرچه غیر تست بسوزد و خاکستر کند
و جوهر علم حلم سر برکشد و بر حرف غیر قلم درکشد بیت
منتظرانرا بلب آمد نفس ای ز تو فریاد که فریاد رس
هیهات هیهات اگرچه به هیچ صورت ترا نتوان یافت ولیکن
بهر صورت جز با تو نتوان ساخت و به هیچ صورت بی حضور
ظهورت ممکن نداند و هرکه در هر صورت با معنی تو جانی
داند به هیچ صورت کدورت در میان نمیبیند و هرچند که بصورتا
دور بمعنا نزدیک چون بمعنا نزدیک بصورتا هم دور نتوان
گفت چونکه صورت بی معنی نام نداند و معنی بی صورت قیام
نداند بیت جهان صورت است و معنی دوست ور بمعنی نظر
کنی همه اوست ای جانمن شروع کلام الله اول کلمه الم است
و آخر کلمه احد و حرف اول الف است و حرف آخر دال مراد

ازال

ازالف احدست یعنی بصفت احدیت دائمی است قائمیت

دائمیت

مراورا مسلم است دیگر مراد از الف ازل است و مراد از دال ابد
و مراد از ابد احد است یعنی ابد را پایان نیست مگر وقتیکه
احد گردد پس جدا بد احدیت یعنی چنانچه از وحدت بکثرت آمد
چون باز از کثرت بوحدت رود احد گردد ابد انیست از روی
معنی ازل و ابد یکی است یعنی مزارعه حقیقی تخمی که کاشت
آخر همان یافت همین که از یکی هزاران برداشت پس کلمه
اول قرآن سه حرفست یعنی الم و آخر هم سه حرفست
یعنی شروع از عشق و ختم بر عشق هو الاول هو الآخر سر الم
انیست یعنی الله محمد و این سی سیپاره شرح عشق است
ده ده سیپاره بیک حرف تعلق دارد و سی هزار سخن
بده ده سیپاره تعلق داند پس سی هزار سخن تعلق بزبان
داند و سی هزار سخن تعلق بسر داند و آنکه تعلق بدل داند

طریقت است وآنکه تعلق بسر او حقیقت است ووجود آدمی هم
منقسم بسه قسم است تن ودل وجان تن در خدمت شریعت
است ودل در محبت که طریقت است وجان در وصلت که حقیقت
است پس بی خدمت محبت ممکن نی وبی محبت وصلت محال
پس اصل همین شریعت است ازین معنی است بیت کسی کو در
شریعت راسخ آید حقیقت راه بروی خوش گشاید واجب الوجود
هم بسه صفت موصوف است یعنی جلال وجمال وذات ازین
معنی است که الایمان بین الخوف والرجا مراد از خوف
جلال است ومراد از رجا جمال است ومراد از ایمان محبت
ذات است پس اول کلمه کلام الله که سه حرفست وآخر هم سه
درین هم سری عظیم است بقلم راست کی آید مگر همو فهمد که
عرف من ذات پس مراد از الف ازل است ومراد از دال ابد
است وازل ابد جا نهاده اند در میدان محبت ودرین میدان

شاه عشق

شاه عشق بصفت عاشقی ومعشوقی بچوگان محبت گوی
معرفت می بازد ودر صحرای ظهور از الف الف گشت برای
ذوق چوگان بازی چون آن شهسوار گوی معرفت را بنهایت
حال رسانید ازل به ابد رسد عدد بر طرف شود الله احد گردد
قیامت قایم گردد وحضرت که یک انگشت بر آورده بود سر این بود
ای جان من شاه عشق را ازل سر است وابد پا چون خواست که
خود را ببیند از خواب مستی بیدار شد از سر تا پا خود را دید
بی سر و پا گشت واز نهایت خوبی خرابی در جانش افتاد وبی
صفت چرخ که در چرخ است این هم اثر جوش شاه عشق است
ظهور که هست بیداری عشق است بطون خواب وی موت و
حیات هم نتیجه این دو صفت است وقیامت نشان خواب اوست
وظهورات عالم اثر بیداری اوست مراد از خواب وبیداری
کنایت از صحو وسکر است یعنی شاه عشق گاه در سکر مسرور وگاه

در صحو می آید بقا نتیجهٔ آن صحو است و فنا نتیجه سکر ازین معنی است
بیت گر بگویم شرح حال خویش را همچو سبزه بارها روئیده ام
دلا از تنوع کثرت متفرق مباش و این کثرت را عین وحدت
انگار زیرا که چون از انبار احدیت دانه وحدت برون کشید
و در کشت واحدیت بکارید از یک هزاران دید هیهات هیهات
عجب بی بوی که چندین بوئیهای بوی آن بی بوست عجب بی رنگی
که چندین رنگهای رنگ آن بی رنگ است عجب بی نشانی که
چندین نشانهائی نشان آن بی نشانست عجب نهانی که چندین
عیانهائی عیانست عجب بی زبانی که چندین بیانهائی آن
بی بیانست عجب زبانی که بمعنی دیگر داستانی سر داند
عجب معنی که بهر صورت نشانی دیگر می نماید اما از تنوع صورت
بجمعیت معنی رسیدن محال و چون بمعنی رسد جانی باید چگونه
جانی که در هر صورت صورت نشانی دهد و آن چیست یعنی اول

گم شده است در ذات پس یافتن است وجود خود در همه
موجودات و اینجا بچشمه حیات رسد که هرگز فنا نپذیرد
و این دقیقه ایست که بکنه این نتوان رسید مگر بعنایت
خاص بیت راست بین را نظر راست بمقصود رسید
احول از چشم دو بین در طمع خام افتاد ای جان من
روح و قالب چنان در محبت یک لخت گشته اند که هرگز
جدا نخواهند شد هرچند که ظاهرا از ظهور فنا می پذیرد
فنا نمی شود بلکه ابدا ابدا بهر صفتی که هست بهمون صفت
خواهد ماند و این هر چهار صفت در صفت خود خواهد رفت
و خلاصه در خلاصه هر همه بوطن اصلی خود قرار خواهند
گرفت اما صفت آشنائی که سالها در میان خود محبت و
صحبت داشته اند هرگز نخواهد رفت صفت خودی باقی
خواهد بود اما در میان خودی فرقهاست کی خودی بجدا بود

وکسی خودی بخود داد پس در هر محبتی که میرند و در هر فهمی که
میباشد بهمون جا میرود و بهمون خیزد و بهمون باشد کما
تعیشون تموتون و کما تبعثون و تحشرون بلکه از روی معنی
این را موت نیست زیرا که از مقید بمطلق میرود هر صفت که در
مقید حاصل کرده است در مطلق بهمان حال خواهد بود پس محبان
فانی صفت اند بجزوی هیچ نمیدانند لاجرم آنجا هم بجزوی را
هیچ نمیبینند اینجا از روی اتحاد رو و حشر ایشان در دایره وصال
خواهد شد و حشر دیگران در صحرای فراق خواهد بود یعنی
کافران را دوزخ و مومنان را بهشت عاشقان را ذات مصراع
جانان ما را و جان ما جانان را ای بیغم از غمها از آن گاه
که غم تو همدم منست همچو من فارغ از غمهای در عالم کم است
دلی که در غم تو شاد نیست شاد مباد بلکه بیغم تو شادی
هر دو جهان برباد است ای آنکه قیام جانم بر یاد نام تو هست

وای انکه

میرند

وای انکه رواق و حجوم نشان بام تو هست ای ساقی این
خراب باده می باقی مخمور جام تو هست هیهات هیهات عجب دلی
که با تو همراز است عجب زبانی که بوصف تو واز است عجب جانی که
جانی جانان است انکه جان بی جانان باشد بیت عاشقم گرچه
تو آواز دهی جان مرا دوست از سینه آواز بر آید که منم ان
الله لا یغفران یشرک ما دون ذالک لمن یشاء یعنی همه گناهان
تو عفو کنم اگر بگوشه چشم خاطر بدیگری میل کنی هرگز نبخشم
ازین معلوم میشود که بکمال محبت میخواهد آری دندان حبیب
شکستن و بر حلیمان تکبر نمودن و اره بر سر ذکریا کشیدن این همه
اثر غیرت اوست اگر غیرت حق در کار نبودی هیچ یکی بر راه
نماندی پس غیرت معشوق بحدیست که عاشق او با غیر نه
آمیزد و غیرت عاشق بحدیست که خود از میان برخیزد آری که
جائی مشاهده یارست دیده و دل اغیار است بیت غیرت از

چشم برم روی تو دیدن ندهم گوش را نیز کلام تو شنیدن ندهم
ای جان من محبت از غیرت دانسته میشود از غیرت حمل بغیر بینی
نتوان کرد زیرا که غیرت لوازمه محبت است بلکه غیرت که هست محض
محبت است ازین معنی حضرت رسالت پناهی صلی الله علیه وآله وسلم
فرمود که انا غیور والله اغیر منی پس غیرت ثمره ایمانست آری
اگر سوز غیرت نبودی کوههای حجاب سوخته نشدی از جان و مان
بدر شدن از دنیا و دین حذر کردن از تن و جان سفر کردن
این همه نتیجه غیرتیست و ناله یالیت رب محمد لم یخلق محمدا
از غیرت بود بوجود که حق در حقش فرمود لولاک لما اظهرت
الربوبیت اما چون بگوش دلش ناله رب ارنی از بر گوشه
رسید و صد هزار مشتاقان رخ زیبای او را دید ازین جهت شعله
سوز غیرت از سینه اش سر کشید همین که فنای خود طلبید والا نه
از آن سوز همه را خاکستر گردانیدی اما چون صفتش رحمة للعالمین

بو آز

بود از هیچکس نخواست همین که خود را از میان بر داشتن خواست
ناگاه بگوش جانش فرو خواندندی که ای حبیب ما دل ماندگی مکن
که اگر چه همه عاشقانند اما من عاشق توام و هر عاشقی که از
تو برتر جوید همیشه در بادیه اسفل السافلین پوید چنانچه
ابوسینا از درجه حضرت برتر خواست ناگاه طپانچه مصطفوی
بر جانش یافت آنچه یافت پس حق هر حقی می باید داشت تا در
محبت سزاوار برخوردار باشد ای جان من محبت که هست درجه ها
دارد ازین جهت غیرت بار می آرد و هر محبی بدرجه خود قراری
دارد و محبت که هست امانت حق است چون در حق حقیقش
حقی دیگر را مستحق آن حق گرداند خیانت باشد و نگاهداشت
درجه محبان بدست معشوقست والا نه غیرت عاشق بیچاره
بیهوده است و انتهای عاشقان در روز قیامت چنان شود
که هیچ یکی بدیگری خبر نباشد والا نه با آتش غیرت سوخته شوند

پس معشوق که هست حق هر حقها می‌شناسد خود را در خور طاقت
او براه متجلی میکند اما مقامی است که آنجا غیرت کار ندارد و
و آن مقام را منقطع العبارات گویند جبرئیل را آنجا گنجایش
محمد را آنجا آشنائی نه زیرا که آن مقامی است که آنجا دوتائی
نه و این کمال کمال حضرت است صلی الله علیه وسلم لی مع الله
وقت که آنجا بود و باین عروج هیچکس نرسید مگر وای
جانمن حیرت و غیرت در دایره محبت است که شاه عشق در
لباس عاشقی و معشوقی با این احوالها مبتلا است هر سوزی
و هر سازی و هر عبارتی که هست اینجا است زیرا که این مقام
ذوق شوق است العشق عیش و طیش ازین معنی است
و هو ارحم الراحمین تو چنین و من مفلس بینوا بر در نشین
و هر دم بر آستانه می مالم جبین ای شاه شاهان بلطف
سوی گدا به بین و هیچ در میان میار چنان و چنین بیچاره.

الفقر فخری

رفتست از دل و دین و در باب غریبان حکم است چنین که ادعونی
استجب لکم ای خواهان من نمی بینی که و هو معکم اینما کنتم و ای عندلیب
گلزار فاذکرونی نمیدانی که با تو اذکرکم ای عاشق زار من و ای
جویای یار من و ای مشتاق دیدار من مکش و اقف از ریش تو و نکس
موافق در کیش تو ازین جهت فثم وجه الله در پیش تو نمیدانم که
دل فگار و محزونی و در شوق لقای مجنونی اما هر چند که مجنونی
تا خود را گم نکنی رخ دل فزای چون بینی بیت نقاب و پرده ندارد
نگار دلکش ما توخود حجاب خودی حافظ از میان برخیز ای آفتاب
عالم تاب یکبارگی برآ و ظلمت کونشان مرا نهان گردان تا که رخ آفتاب
تو طلوع کند و ظلمت شب خودی من هرگز از میان نرود یا قادر
بر همه کارها ای آنکه شب را روز کننده و روز را شب آرنده و آنکه
آسمان را بی ستون دارنده و زمین را بر آب گستراننده و از آب
صورت سازنده و در صورت معنی نماینده و در معنی جان بخشاینده

اي راست آرنده كارها بي من و بي كار من ساز و مهم جهان
آخر كن كه ما هم ندانم كه چون كردي و مهم همين است كه چون
توئي هم تو باش بيت مشتاق آفتاب جمال محمديم ما بندهٔ
محمد و آل محمديم از آنگاه كه كليد گنج مخفي لا اله الا الله
محمد رسول الله بدست خاص داد و گوهر ايمان كه توحيد حرف
است در نظر عالم كشاد و حبيب الله نبي الله رسول الله الله
و محمد يعني وجود حضرت ظهور خاص اوست و عالم ظهور حضرت
است پس بر روي زمين است همه را دوست مي بايد داشت چونكه
فرع از اصل جدا نبايد ساخت و خود را در حجاب شرك نبايد انداخت
ازين معني عارفان همچو گلزار و محبوبان خار دل آزار اند اما هر دو
از گلزار نگارند محبوبان كفر و اسلام مي بينند عاشقان جمال دوست
اسلام چيست روش خوبتر كفر چيست زلفش ابتر شيطان چيست
خالش سياه‌تر جلادش چيست چشمان خنجر جمالش چيست

لبهائش

لبهائش شكر كرشي چيست ابروان كشتر راستي چيست قدش
صنوبر يعني هر چه هست ظهور ميمنه و ميسره است بيت يعني
از سر تا ناخنش خوشتر ز سر تا ناخن پاي يست سراسر ناز مي بينم
هيهات هيهات چون شمع جمال محمدي پيدا شد پروانهٔ عالم
بر خرمنش شيدا شد همه در ظلمت كفر حيران بودند ناگاه از كرم
اله خورشيد ذات آن شاه در ظلمات صفات طلوع شده
هم از آفات ممات حجاب نجات يافتند و از نور شناخت
بحيات ابدي رسيدند اما هر كه با شمال سگان او نگشت
استخواني از آن خوان نصيب وي نيامد و آنكه در رنگ او فاني
است او را ثاني نتوان گفت بيت بودند احمد و علي يكي
در چشم احولان دو آمده مراد از علي ولي اند كه قدم بر قدم
وي كلي نهاده اند العلماء امتي كانبياء بني اسرائيل
اند نندارى دانه نبوت كه در كشت عالم كاشته‌اند از آن

اکی دانه انبارها ساختند نه که دانه را از عالم برداشتند بلکه
از نور نبوت هزاران شمع شیخی افروختند الشیخ في قومه
کالنبي في امته برین معنی است هیهات هیهات هر که بر جمال
آفتاب تو مشتاق نیست همیشه در ظلمت کفر تاریک باد هر که
حلقه بندگی در گوش ندارد مدام در بادیه جهالت مدهوش
باد هر که کوه اندوه تو بر سر ندارد بنای شادی او بر باد
و هر که در ره تو خاک نگشت در دیدهای عالم همچو خار است پس
خار در نار باید و از خاک گلزار بر آید هیهات هیهات شجره محبتش
که بر دلی بر آید بیخش تا تحت الثری و شاخش تا عرش استوی
استواری نماید و هیچگاه از باد ماسوی جنبشش نباید.
کشجرة طیبة اصلها ثابت و فرعها في السماء کنایت از آن
درخت است که برگش لا اله و گلش الا الله میوه اش محمد
رسول الله از چشیدن این میوه شیوه عشق بازی خیزد

وانواع

وانواع درد و طلب انگیزد و از غلبه طلب عاشق با معشوق
آمیزد و این میسر نشود تا نظر رحمت تو سایه بر سر نیندازد بیت
یک نظر رحمت تو بنده نوازی بهتر است از هزار ساله نماز ذکر
ای جان من دلکه هست خلوت عشق است و دیده جلوه عشق است
و اکثر بر تخت دیده به تفرج ظهور خود بار عام داده چشم گشاده
نگران میباشد و در هر پلک زدن عالم فنا میشود و پلک گشادن
در بقا می آید و فنا و بقا اثر پلک زدن اوست و قاعده پلک
زدن زدن شاه عشق است و دیگر مراد از تجلی استتار هم هست
یعنی عاشقان مشتاق روی او درین حالت اند یعنی موت
و حیات ایشان در پلک زدن اوست زیرا که قیام حیات شان
در بقای دوست است بمقدار پلک زدن حجاب حاصل میشود
و طاقت حجاب این قدر هم ندارند و دیده در دیدار هر چند
که دلیر اند اما سیر نمیشوند و بمقدار پلک زدن دیر نمیخواهند

ومعشوق از براي ازدياد محبت و ملاحت حسن خود بدين صفت
بعاشق نمايان ميباشد يعني پيدا و ناپيدا تا بيچاره دل داده
هردم بروي‌اش شيدا باشد بيت نه دوري ز ليلي صبوري بود
كه بسيار دوري ضروري بود واين محال كه عاشق را در دوري
صبوري بود اما چه كند كه در مهجوري قلم است آري صبوري در
دوري آن از مهجوري است اما دوري عاشق عين حضوري
است زيرا كه جاي جانان در جان است هر وقتي كه جان را ميجويد
جانان را مي يابد بيت كه ميگويد كه از ما دور هستي اگر چشم
خواستي در دل نشستي هيهات هيهات عاشق بيچاره هرچند
كه دور است صبور است و هرچند صبور است كه مستور است و هرچند كه مستور است
به پياله خون دل مخمور است يعني هردم جام غم در ميكشد اما
بهر جايي كامي حاصل است او را بيت چون ذره ذره گردم از محبت
نگاري در ذره ذره روي تو ديديم آشكاري اي جان من دل كه

خواهان يار است

خواهان يار است و يار بكسوت اغيار در ديده دلدار جلوه ميدهد
از اين نمايش زار زار بي قرار هردم در ديده‌هاش خار خليده ميباشد
و بتمام اضطرار سوزان همچو مار چشمهاش ميغ وار باران خونبار
مي بارد و بعد از آن اضطرار چو يان يار بر سر دار قرار داده
باشد كه نگار از سر ناز گاه گاهي بر حال تباهي بيچاره دل افگار
نگاهي فرمايد تا خار اغيار از ديده‌هاش خون بار بيرون آيد
هيهات هيهات از آن گاه كه اين عالم وهم را در فهم آورد
بواسطه فهم بهم بر جانها پيدا شده بواسطه بهم نظر رحم
بر دل انداخت و بواسطه رحم بهم بر جانست فهم بر وهم
حمله آورد و وهم چون بنهايت اقتضا كرد هيچ در ميان
نيافت همين كه در فضاي لامكان صداي هو هو بر خاست
اي جان من حراف ازلي اين عالم وهمي را چنانكه بميزان
مصلحت وزن كرده است كه بمقدار يك موكم و بيش نيست

هیچ قولی و هیچ فعلی بیرون از وزن نیست همه در وزن
اند و هر چه در خیالش نگنجید در پله کن سنجید و هر چه در پله کن
سنجید در صحرای فیکون رسید و این عالم خیال خیالیست
از خیالهای وی و این نوع هزاران خیال در خیال وی است
و هیچ خیالی بخیالی مانند ندارد شعر سبحان من تحیر فی ذاته
سواه فهم و خرد بکنه کمالش نبرد راه و تیغ غیرت بر سلسله
غیرت چنان رانده است که هیچ در میان نمانده است و باران
رحمت بر گل و خار چنان فشانده است که غبار رشته وحدت و دشمن
یکسو نهاده است بیت این همه عکس می و نقش مخالف که نمود یک
فروغ رخ ساقیست که در جام افتاد آری چندین ظهورهای
گوناگون مخالف که در نظر است این همه یک فروغ رخ دوست
است که در آئینه کون عکس چون پیدا شده ازین جهت بر وجههای
خویش شیدا می باشند و هر کس بوجهی توجهی دارد و مقصود خویش

در دنیا و آخرت همه در آنست که متوجه بر آنست بیت بر نقش
خود است فتنه نقاش کس نیست در میان تو خوش باش و
در میان وجهای وجه خاص حضرت صلی الله علیه و آله و سلم
بس خاص بخاص بر آید و عام بعام میل نماید کل شیء یرجع
الی اصله ازین معنی است و سلسله پیری مریدی طالبی
مطلوبی بوجه حضرت صلی الله علیه و سلم و البته شده
و بمحبت این وجه عاشقان مشتاقان روی او و بسوی همه
وجهای متوجه اند یعنی در ذات مقیم و در صفات مسافر
چنانچه زنبور عاشق گل مالیتی است بر بوی آن همه گلهای خوشبوی
میداند و در هر که میرسد پیاله از شوق او میچشد باز غرضه دوست
در هر که میدر آید بی وصال یار ناله جانسوز کنان می بر آید
و هر چند که سیر بسیار دارد اما قرار بر سر خار نگار دارد جز
بر گل خار یار جان عزیز خود انثار نتواند کرد بس هر عبارتی

که هست از وجه است زیرا که این مقام عاشقی و معشوقی است
و در گلزار بی نهایتی حسن خود نگر است فاینما تولوا فثم
وجه الله عبارت از وجهای اوست کل من علیها فان
ویبقی وجه ربک ذو الجلال والاکرام اشارت بذات
اوست پس هر سوزی که هست و هر سازی که هست و هر عبارت
که هست در ظهور وجه است نه در جنب ذات تفکروا فی الآیه
لا تفکروا فی ذاته از این معنی است یعنی جائیکه ذات آنجا
نه تو و نه فکر تو در ذات هر چند که فکری دقیق داری کافر
حقیقی باشی اما ناگه در راه عاشقی و معشوقی می پوئی هر فکر
که داری و هر عبارتی که آری و هر ذکری که گوئی و هر صفتی
جوئی روا است رباعی وصل تو بهر صفت که جویند خوش است
راه تو بهر قدم که پویند خوش است روی تو بهر نظر که بینند نکوست
ذکر تو بهر زبان که گویند خوش است ای جانمن بعد از حصول

کریم حکیم

کریم حکیم می باید بود تا هیچکس را بوی وقوف نباشد یعنی
کریم بر همه صبور از همه حلیم در همه ای شمع بزم عشاقان
ای آفتاب شام مشتاقان ای کلید رویت هر شانه وای تار
زلفت بهر دلی دامی از آن گاه که قامت تیر تو بر هدف دلم رسیده است
از شادی آن خدنگ غم هر دو عالم از جانم رمیده است ای
جانمن بجان تو که جانم در هر جا نها از برای تو جائی کرده است
تا همه جانهای جان خواه تو باشم و دیدهای عالم که بسوی تو
وا است یقین دان که در هر دیده دل غم دیده ما بر روی تو
باز است پس هر که را خواهی و هر که روی آری بجز ما هیچکس را
در میانه نه پنداری معلوم باشد از این نکته حال اشتیاقم
که از قاف تا قاف هر رخ دل فزائیم مشتاقم بواسطه چندین
شوق نمیدانم که در وصال و یا در فراقم ای اهل عطای
بموجب خطا لعای باصفا که شفای بیمار است شایان اهل

و نمانیست جفائی بر بیچارگان روا داشتن ای جانمن
بر تقصیرات من مبین بر کرم خویش نگران باش بیقین
دان عمری بی حضور تو میگذرد نه در شمار بقا است بلکه
در هر نفسی بی تو چه جفاها میکشم ای جانمن از محض ضعف
در راه وفا وا مانده ام حقا که از لطف تو استقبال
نغزهای عجب است که بیچاره ازین بادیه با جان در آید
اما هر که عزم با آن آستانه دا او هر چند که نشان نه تیر بلکه
پس جان نخواهد شد بلکه پروانه وار دیوانه آن رخ صفا
ای جانمن هر دمی که در بیهدگی تو دم زد است هر چند که
رد است قبول ابد است و هر قبولی که بی رو تو راضی
نیست مردود ازل است بیت بتقصیر وفا عیبم مکن کز آب
چشم هنوز اندر رهش تخم وفا میروید از گلها الدنیا
ساعة فاجعلها طاعة این طائفه در فهم خدا بودن است و در

دریای مقصود عائب ماندن و معصیت این قوم غافل
شدن از آن فهم واذکروا الله قیاما و قعودا کنایت
با آن فهم است و بعد از استقامت این فهم همه ملامتهای
از میان بر خیزد یعنی عبارت نفس و شیطان خلق و دنیا خیر و
شر این همه کدورات درین صفا و صافی بذیرد یعنی بیننده
جز آن هیچ نه بیند بیت در میکده مستان دیدیم بیرشیخی
نه کو در و سیدانی بوی مسلمانی و با آن فهم تفهیم شدن ممکن نه
تا که کرم کریم عنایت محض نفرماید و سعی و تعلیم بر گز
دست نیاید اما هر کرا عنایت او هدایت میکند معلوم نیست
که بکدام کنایت با آن نهایت میرسانند و هر که در جنگ این
فهم در آمد تا ابد خلاصی ممکن نداند و هر که درین فهم دلیر آید
روبه بود بصفت شیر آمده بود نا بود لیست بمثل زمین عجب
عجب جائی که عرش بر برآمد مرغان این گلزار پروا ز لامکان

دارند مستان این شراب بانگ سبحانی برآرند نهنگان این در
قلزم از روزه و نماز بیکبار آری ندیمان شاه را با فردوسی
چه کار بیت اهل دل را ذوق فهم دیگر است کان ز فهم هر دو
عالم برتر است اما مصلیان محراب ابروی آن روی در نماز
همیشگی اند بحدیکه دران حضور شعور از خویشتن ندارند
المصلي غائب عن الصلوة ایشانند چون فرمان شد
الست بربکم ارواحهای محبان همه قالو بلی گویان قیام
نمودند پس ازل قیام ایشانست آخرت سجود ایشانست
بجز نماز فعلی دیگر ندارند بجز وصف ذات قرآنی دیگر نخوانند
بجز تواضع صفات رکوع دیگر نیارند بجز استغراق سجود
دیگر نه پندارند بودگی دنیا بمقابله رکوع است ازین جهت
الدنیا ساعة فرمود زیرا که دنیا جائی سکونت نیست
چنانچه رکوع در نماز اما روزه داران روز میثاق تا

یوم الدین بجز دیدار رو لدار افطار نیارند از صبح ازل تا شام
ابد هیچ طعام وانعام التفات ننمایند ای جان من ما هم مسافرانیم
و هر مسافر را وطنی است تا که بوطن اصلی خود نرسد قرار ممکن
ندارد و وطن عام دیگر است وطن خاص دیگر وطن عاشقان
دیگر است وطن عارفان دیگر وطن موحدان دیگر اما متوطنان
دائره هویت اند و کنج نشینان خانقاه عدم و نهنگان دریای
محیط اما عارف کامل و موحد حقیقی ذات حضرت رسالت پناهی
بود صلی الله علیه وسلم ازین جهت حق سبحانه تعالی در حالش
رحمة للعالمین فرمود که هیچ حجابی محجوب نشد و هیچ حالی
مغضوب نگشت زیرا که ظاهر و باطن در نظرش بجز محبوب
نبود ازین جهت همه کس را زبان حرز ندعا نمی کشود ای جان من
محبت که هشت دوره دارد یکی ظاهره یکی باطن در نمونه ظاهر
غیرت است و در نمونه باطن حیرت اما چون نظر عاشق بکمال رسید

انگاه در نمونهٔ ظاهر مشتاق و در نمونهٔ باطن محو میباشد و میراث

داران این نعمت بقدر طاقت و قسمت ازلی از صدقهٔ

پیروی حبیب وی یابند و رشه نصیب ور میشوند العلماء ورثة

الانبیاء اشارتند اما مقام محو مشتاق مطلق مسلم ختم بر

حضرت شد صلی الله علیه وسلم دیگران همه در مقام حیرت غیرت

اند مگر بعضی از پیروان وی که یک قطره از ان جام مصفا بکام

جان شان رسیده باشد پس ای جانمن هرکه هوس بزمرهٔ ایشان

وی دارد این حدیث را در عمل آرد و یعنی کن فی الدنیا

کانک غریب او کعابری سبیل عد نفسک من اصحاب القبور

والا نه هرگز بوی آن کوی بدماغش نرسد هرچند که رنجها کشد

بیت نگیدم که یار مست بخفتست در کنار بیدار باش تا نرود

عمر بر فسوس بیدار نیست مگر عاشق که همیشه در یاد است و یاد

که هست عین دیدار است و عاشق مشتاق را گویند و مشتاق همویست .

رامیگویند

رامیگویند یعنی چون میخسپد زیر بالین چشم و دل نهد و چون بر

خیزد پیش چشم دارد و دیده و دل عاشق طرفة العین از مشاهدهٔ

محبوب نمیگردد بحدی که اگر خود را جوید او را یابد و هر ساعت

بمثل عکس بسوی معکوس متوجه میباشد نقش وار بر رخ نقاش

بر نقش حیران میمانند نی بلکه نقاش بر نقش خود حیرانست و

حیرانی نقش مشتاقی نقاش است بر نقش و عاشق او را

گویند که در نظرش چیزی دیگر نیفتد جز معشوق و چیزی دیگر

نداند بجز محبوب فرد تسبیح عاشقانست خم زلف آن نگار

در هر خمی نبشته شده یار یار یار مراد زلف صفاتست و مراد

از خم تجلیات گوناگون اوست مسلم و کافر عاشق و فاسق

مطیع و عاصی و عالم و جاهل و خوب و زشت عاقل و مجنون

این همه خمهائی زلف نگار است و بهر خمی بستری دیگر هیهات

هیهات تا که پردهٔ من و تو در میانست رخ مسلمانی نهانست

وقتیکه ابر کثرت متلاشی شود و آفتاب اسلام بر آسمان وحدا
بتابد تاریکی کفر در روشنی آن محو مطلق گردد و حقیقت ما
بدید آید ای عنقای قاف بی نشان وای همای همت لا م
وای شهباز بلند پرواز وای عندلیب گلشن راز وای کر
کش غریب نواز وای در خوبی بی همتا بر خراب شده خود
نظری انداز وای از شرب شراب شوق تو هردم مدهوش
وای در یاد تو چنانم که از همه فراموش بیت نه آنچنان به
مشغولم ای بهشتی روی که با خویشتنم در ضمیر می آید آری
ضمیری که بدیار منیر است یاد دیگران از وی تقصیر است بلکه
آن سینه ایست که سریر سلطان بی نظیر است دیار در یار
همچو مسکه در شیر است اینجا فصل نتوان گفت و نه وصل زیرا
که فصل وصل هر دو موجوداند از روی اسما فصل است و از روی
صفتا در دو ورق مصوراند آری دوئی وجدایی از محبت

پیدا شد

پیدا شد والا نه در محض کمیت منی یکتا بود ناگاه ولوله
فا محبت در جوش آمد و دوی وجدائی در هوش آمد پس محبت
چیزیست که فصل از و شد و وصل هم از و حاصل میشود آری
اول بادیه فراق هر دو نتیجه محبت است زیرا که محبت در دو
حال همراه است پس قرب محض بعد است و بعد عین قرب
بلکه در کمال محبت بعد ممکن نیست و کمال محبت در نفی محبت
است آری المحبة حجاب بین العاشق والمعشوق در میان
عاشق و معشوق هیچ چیز نگنجد مگر محبت و شاه عشق چنان
غیور است که این نکته محبت را هم دیدن نمیتواند آری چون
نهایتش یکتا است بار دوتای نمیتواند کشید هیهات هیهات
از آن گاه که از خلوت خانه غیب هویت نقاب معشوقی بر روی
کشیده و سمند ناز را بصد هزار نیاز در میدان ظهور جولان
گری غمزه و نیزه ناز بدست بی نیازی گردان کرده و سنان

میدان اضطرار گوئی وار سرگردان سانو چونکه زلف بر رخ
کشیدن افزونی حسن هم هست و حجاب هم پس در هر دو حال
بر جان عاشق خرابی است دیگر مراد از زلف خودی عاشق
است یعنی از دیدن خودی خود خود را خراب می سانو و نمیخواهد
که ما در میان باشم اما او نمیخواهد که این از میان برخیزد زیرا
که رخ بی زلف زیبنده نبود پس بر رخ مصفاء معشوق زلف
همین عاشق است گاه پریشان میانو گاه بجمعیت می آید
در پریشانی حیرانی و در جمعیت غائب پس از بی بیخودی میخواهد
وی این را در خودی میدانو از بی معنی فرمان شد ای محمد تو از ما
قرار میجوی من از تو بیقراری مطلوب دارم و بیقراری ممکن
نیست مگر در خودی آری چون عاشق نباشد حسن معشوق
را انصاف که دهد مصرع چون من نباشم حسن تو با که ناز کند
والله خیر الرازقین یعنی حق سبحانه و تعالی بهترین رازقانست

شوق در سینه سوختگان خلانیده از میان آزاد در ربوده
و بچوگان خیال سرهای محبان گوی وار از حال بحال رسانیده
و تنهای مشتاقان به سم پایمال ساخته و بکمند زلف طوق
در گردن بیدلان انداخته کشاله کنان از جهان و از اهل جهان
بیرون کشیده و در زندان محبت محبوس ساخته تا این از
دوران دور باشند و دوران از این مهجور یعنی الا و لیا
تحت قبائی لا یعرفهم غیری هیهات هیهات معشوق با ناز
بعاشق جان باز از بهر نیاز چندین پرده های ساز کرده است
تا هر دم در سوز باشد زیرا که از شوق سوز عاشق شمع
حسن معشوق را افروز است بیت ای که بر مه کشی از عنبر
سار چوگان مضطرب حال مگردان من سرگردان را بر رخ
جهان آرای پرده زلف عنبر سای که افزای است می کشد خیال
آن دانو که عاشق بیچاره بی سر و پا را از پا در آمد و دی

آری هر طالبی را بمطلوب رسانیده است اما طالب کاملی باید
شک نیست که من طلب شیئاً جدّ وجد آری هر حقی که از حق
حقا خواهی مستحق آن نباشی هر که از وچیزی خواهد البته
او را از آن چیز محروم نگرداند ای داننده نهان و آشکارا
هر که قوت بقوتی دارد او را به آن قوت رسان زیرا که تو
بهترین رازقانی پس قوت عام محبت دنیا است و قوت خاص
محبت دین و قوت خاص الخواص محبت حق است پس هرچه
بهرچه میلی دارد و قوت او همو است چنانچه لیلی قوت مجنون
پس هر محبی قیام بمحبوب خود دارد و از روی غلبه محبت
محبی از محبوب خود جدا نیست المرء مع من احب برین
شاهد است ای جان من موت که هست گوسپند عاشقان است
در بزم باده پیمای یکبارد آشنائی بسمل ساخته و بتیغ شوق
وبه آتش عشق بریان کرده و یکبار برده تا ابد سیغیم و فارغ بر وی

نگار ناظر

نگار ناظر بحق حاضر خواهند بود موت همه را میخورد و ایشان
موت را خورند تا که موت را نخورند در زمرهٔ مردان حق نشوند
شمرد زیرا که مرد غالب را مغلوب نبیند و آنکه مغلوب جاودانست
او زبونست زبون را مرد چون گویند تا که بر همه غالب نیاید مرد
نباید گفت و بر همه غالب آمدن محال تا که طالب محض ذات
نباشد اجل که هست بر ملک جان دوستان دخل ندارد چونکه
جان شان در شغل مشاهده دوست نقل میکند ازین معنی است
که خواجه حافظ قدس الله روحه میفرماید بیت این جان عاریت
که بحافظ سپرده دوست روزی رخش ببینم و بوی کنم
اما در جهان نیستی خود هم نیست اگرچه در محل هستی همه کس دارد
هستی نمایش است و نیستی خلوت آسایش در نمایش متوار
و در آسایش آرام و این هر دو صفت عشق است اما عاشقان
بعضی در محل هستی اند و بعضی در مقام نیستی آنانکه هستند

حاضر نبود آنانکه نیستند غائب‌اند و آنانکه میگویند ماضی و
مستقبل و حال در ماضی چه بود و در مستقبل چه آید چون
در همه حال همین حال پس عبارت ماضی و مستقبل خیال است
چون توی توی توئی پس من هرچه خواهم آن کنم ای جان من
هرچه هست ظهور عشق است آتش سوز عشق است باد اضطراب
عشق است آب رفتار عشق است خاک قرار عشق است دنیا کشت زار
عشق است آخرت گلزار عشق است دوزخ شوق عشق است
یسبح لله ما فی السموات و ما فی الارض چون آسمانیان و
زمینیان همه در ذکر اند از روی معنی همه یک ملک‌اند پس اینجا
عاصی کیست و مطیع کدام فهم بذکرش هرچه بینی در خروش
است دلی باید درین معنی که گوش است ای آنکه در نظر
تو جز تو نیست و جز نظر تو نظری ناظر نیست پس حاضر و ناظر
تو باشی و بر همه کارها جز تو دگری قادر نیست بیت بیت .

ای گنج

ای گنج نشین گنج مطلق این عالم مرکبست برنگ
ابلق ای جان من هرچند که عجائب چیزها داری اما نخواهیم
که پیش ما آری بجز آنکه پرده از میان بردار و ما را در حضور
غائب دار بیت بزن یک خنجر و از دست جان کندن خلاصم
ده چرا دشوار باید کرد بر من کار آسان را اما در بودگی
مانمودگی اوست یعنی هرچند که روشنائی از روشنی است
ولیکن بواسطه تاریکی معلوم است والا نه در محض روشنی
روشنی معدوم است لی قلب ان عصیته عصیت الله یعنی
مرادی است اگر بی فرمانی کنم آن دل را بی فرمانی کرده باشم
حق را آری دلکه هست مقام تجلیات شاه عشق است ازین
جهت گاهی بصفت معشوقی گاهی بصفت محبوبی گاهی بصفت
قادری گاهی بصفت عاجزی گاهی بصفت عارفی گاهی
بصفت معروفی گاهی مشرکی گاهی بصفت مسلم گاهی بصفت

کافری گاهی بصفت هستی گاهی بنیستی گاهی بصفت صادقی
گاهی بصفت کاذبی گاهی قرب گاهی بعد گاهی غائب گاهی
حضور گاهی جمع گاهی متفرق گاهی محزون گاهی شاد این تجلیات
شاه عشق است که هردم بتجلی دیگر متجلی میشود پس هر حال که آید
مریدان حال باید بود و هرچه پیر دل فرماید در پی آن شاید وقت
رخت خطا و صواب یکسو باید نهاد بهمه حال خود را درمیان
نباید آورد او داند و کار او از خودبینی دیده را بستن است
خدابینی باید بودن است بیت نقاب پرده ندارد نگار دلکش ما
تو خود حجاب خودی حافظ از میان برخیز و آنکه میگویند الایمان
اقرار باللسان و تصدیق بالقلب در آن حیثیت یعنی اقرار
لا اله بزبان تصدیق الا الله بدل راست گفتن روشنائی
ایمان است یعنی چون اقرار و تصدیق لا اله الا احد راست
باشد ظلمت حجاب درمیان نماند اما مایان دروغ گویانیم .

که لااله

که لا اله الا الله میگوئیم و غیر را درمیان می آریم ازین
جهت ایمان تاریکی داریم دروغ گفتن تاریکی ایمان
ازین معنی است یارب بحرمت آنکس که در شان شان
فرموده ان الله مع الصادقین من کذاب را ببخشائی
ما را در کار صادقان حضرت خود کن اما هرچند که گدایم ولی
از گدائی خراب عالم و ازین تپاک تپان بی تابم از صراحی
عشق به پیاله محبت بچشان می نابم تا از مستی آن هستی
خود را ببازم و غلغله لیس فی الدارین الا هو در صحرای
لامکان اندازم بیت روی تو کس ندید و هزارت رقیب هست
در غنچه هنوز صدت عندلیب هست آری روی تو جز تو کس ندید
عرفت ربی بربی مراد از رقیب دنیا و دین کفر و اسلام
امر و نهی طاعت و معاصی و احکامهای شرع و هزاران تکلفات
عقل که در پیش است این همه رقیبان آن روی اند اما اینها رقیب .

هم وعندلیب هم زیرا که ظهور هم اینست وحجاب هم اینست وهمین
حجاب ظهور است وهمین ظهور حجاب شد پس چون حجاب برخیزد
پس چندین ذوق شوق بار که انگیزد دیگر مراد از غنچه پرده است
یعنی در چندین هزار پرده ها صفت نهفته است چگونه روی کس
بیند یعنی چندان که ظهور شده است مستور گشته است وهنوز
بوی آن گل ظاهر نشده ودر آرزوی آن روی صد هزار عاشق
بیقرار اند دیگر مراد از غنچه دل است وطالب عندلیب وار گرد
بگرد آن کعبه طوافها دارد چون باد عنایت بوزد آن غنچه
دهان بسته یکبارگی بشگفد واز بوی آن عاشق عندلیب وار
مست وبیخود گردد ودر ظهور حبیب رقیب فانی شود عبارت
رقیب وعندلیب تا آن زمانست که او در پرده است چون از
پرده بیرون تابد کس را درمیان نیابد آنگاه در ذوق چنان
دیوانه باشد که هیچ یگانه وبیگانه را مدخل درین میانه نماند

هیهات

هیهات هیهات اگر بگوشش جان بشنوی هردم بانگ انا الحق
از هر شیئی خیز الست وجز این بانگ بانگی دیگر در عالم نیست
اما این زمان حال در منصور بقال آمد تا چندین زلال
حاصل گشت چون حضرت خواجه حسین منصور حلاج رحمة الله
علیه را پاره پاره کردند وبسوختند وخاکسترش بباد دادند
اما این بانگ را نمیتوانستند فرونشاندن پس معلوم است
که آن بانگ از منصور نبود الی انا الله از درختی برآید
ودرخت درمیان نه شعر من نمیگویم انا الحق یار میگوید بگو
چون نگویم چون مرا دلدار میگوید بگو ای جان من طالبان
حق را دو نظر پیدا میشود بهدایت حق هر کرا عنایت میکنند
یکی اول ویکی آخر بنظر اول از لوح دل حرف غیر را شستن
است ونظر آخر نقش الله را بران تخته منقش کردن است
یعنی اول خود را در خدائی می بیند واین نظر فانی میانه

و آخر خدا را در خود میابد و این نظر باقی میگرداند یعنی قایم شی الا باذن الله تا از معنی و فی انفسکم افلا تبصرون آگاه
بصفت حق میشود و ازین جهت بقا دایم دارد و آن اولیا باشی معد از حصول این نظر هرچه از تو صادر شود عین صوت
الله لا یموت هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد بعشق اول شناسی آری آنانکه در بحر وحده لا شریک له غرقند فارغ
محو میشود و آخر در صحو می آید و آن موت بود و این حیات اما از تفرقه فرقند ای جانمن نفس که هست پرده معشوقست
عجایب صحوی که عین محو است ازین معنی حق سبحانه تعالی تا هر ساعت از پس این پرده بزبان ناز بعاشق جان باز راز
اول موت را یاد کرد و آخر حیات را یعنی خلق الموت گوید و از برای ذوق گفت گو این پرده را باز نمیکند و هر دم
والحیوة آری اول نفی آخر اثبات تا که نمیرد زنده کی شود ندا امید هد که این پرده را بدر و بیا یعنی بما نرسی الا
و ازین موت و ازین حیات هیچکس را وقوف نیست مگر طالب آن بشق الانفس اما مقدور در دیدن این پرده بدست این
حق را که این ها را موتی دیگر و حیاتی دیگر مصرع بو العجب قوی نداد تا که خود ندرد دریده نگردد و وقتی که دریده شود
که پیش از مردن خود مرده اند دلا بگذر ازین بیهوده مقال دم در کشیده باشد یعنی طالب که بود مطلوب کجا بیت
چون میسر نمیشود از تو دع نفسک و تعالی آری هر چند که خبیست ارنی و لن ترانی ناز و نیاز باشد این هر دو پیش عاشق
اما مراد ازین اینست که تو خود را بهمه حال در میان میار راز و نیاز باشد هیهات هیهات عاشق بیچاره بی تدبیر امید
بجمیع حرکات و سکنات نظر بر ذو الجلال دار یعنی لا تتحرک آن دارد که خواهد دریده و هر که هست برای غلبه اشتیاق است

هر چند دیرتر مشتاق‌تر هر چند که مشتاق‌تر نزدیک‌تر هر چند که
نزدیکتر پرده حقیرتر بیت چشم آن دارم که بعد از داغ هجر
مرهمی بر دل نهد امیدوار خویش را هیهات هیهات عجب دلداری
که بهر موی گرفتاری بازاری و بهر بازاری خریداری و بهر خریداری
افگاری اسراری بیت تو تنها نیستی بیمار چشم شوخ آن دلبر
که چشمش چون تو در هر گوشه بیماری دگر دارد ای دلا چند درین توقف
متغرق باشی بنفس و شیطان خلق و دنیا کفر و اسلام خیر و
شر بهشت و دوزخ همه را در دائرهٔ محبت جمع کن و در
آسیای معرفت بسائی و بدست غلوله بند و در دریای
احدیت بر تاب کنی والسلام والاکرام تمت یعنی ولا یشرک
بعبادة ربه احدا تمت فی کلیه حضرت حقایق و معارف
آگاهی عین القضات همدانی قدس سره العزیز کاتب اصل
این کتاب شیخ جنید ساکن احمد آباد تحریر فی التاریخ دوازدهم

ماه رجب

ماه رجب المرجب سنه ۱۰۳۲ هجری بتاریخ دوازدهم
ماه جمادی الثانی سنه ۱۳۲۸ هجریه بمقام
بتریئی مدراس ازدست
امیدوار عفو محمد شیو
به اتمام رسید

بسم اللہ الرحمن الرحیم

لا الہ الا اللہ محمد رسول اللہ صلے اللہ علیہ وآلہ واصحابہ وسلم

اول لا دویم الہ سیوم الا چہارم اللہ پنجم محمد ششم رسول اللہ

پہلا سے مراد ظاہراً جتنا کچہ دستا ھی سو سب لا ھی سو چ تن دنیا ھے

دنیا سو چ فنا ھی فنا سو چ ناسوت ھے دویم الہ سے مراد باطناً

جتنا کچہ دستا ھے سو سب الہ ھے الہ سو چ دل عقبیٰ ھے دل عقبیٰ

سو چ بقا ھی بقا سو چ ملکوت ھے سیوم الا سے مراد ظاہراً

وفی الظواہر یعنے جتنا کچہ دسنے میں دستا ھے سو سب الا ھے الا

سو چ روح اللقا و بہشت ھے روح اللقا و بہشت سو چ فناء الفنا

ھے فناء الفنا سو چ جبروت ھے چہارم اللہ سے مراد باطناً وفی

البواطن ھے یعنے جتنا کچہ نہیں دسنے میں نہیں دستا سو چ اللہ

ھے اللہ سو چ سر انا الحق ھے سر انا الحق سو چ بقاء البقا ھے

بقاء البقا سو ہے لاہوت ہے پنجم محمد سے مراد باطناً و
في الظواہر ظاہراً وفي البواطن ہے یعنے جتنا کچہ نہیں
دسنے میں دستا ہے اور جتنا کچہ دسنے میں نہیں دستا سو ہے
محمد ہے محمد سو ہے ہوالباطن الظواہر و ہوالظاہر البواطن
ہے ہوالباطن الظواہر و ہوالظاہر البواطن سو ہے فناء
البقا و بقاء الفنا سو ہے یاہوت ہے ششم رسول اللہ
سے مراد ظاہر وفي الظواہر باطناً وفي البواطن ہے جتنا کچہ
دسنے میں دستا ہے اور جتنا کچہ نہیں دسنے میں دستا سو
رسول اللہ ہے رسول اللہ سو ہے ہوالظا وفي الظواہر ہوالظا
وفي البواطن سو ہے فناء الفنا و بقاء البقا ہے فناء الفنا
سو ہے ہاہوت ہے لا الہ الا اللہ محمد رسول اللہ ایکہ سر ہے
لا الہ یعنے موتوا قبل ان تموتوا الا اللہ یعنے لیس في الدارين
الا ہو محمد الرسول اللہ یعنے ہوالظاہر ہو الباطن اری خیالی

لاالہ یعنی

لا الہ یعنی بیخودی دنیا میں الا اللہ کی تخم اپسے ایک مورد و وہی ہے
بات نکلی مور انا محمد الرسول اللہ دو بات سو آدم و حوا اسی
ایک مورد و بات سے کل قدرت نمود ہوا بلکہ آپ اپنے کو
موجود کیا ہے سو محمد الرسول اللہ صلے اللہ علیہ وآلہ واصحابہ وسلم ہے
اسی ایک مور کے سات سات چودا دالیان نمود ہوئے سو
سات آسمان سات زمین یہہ چودا دالیان کا جہاڑ ہے اور عرش
اللہ سو اس جہاڑ کا پیڑ ہے اور لامکان سو اس جہاڑ کے
پتان نہیں اور کل انبیا اور کل اولیا سو اس جہاڑ کے پہل
پہول ہیں یہاں انو پر فرض ہے کہ پہل کو پہوڑ کر تخم کو دیکہنا
ہے سو لا الہ الا اللہ محمد الرسول اللہ ہے لا الہ سو موتوا قبل ان ت
موتوا ہے الا اللہ سو لیس في الدارين الا ہو ہے محمد الرسول اللہ
سو لی مع اللہ وقت لا یسعني فیہ ملک مقرب و لا نبي
مرسل ہے اور اس جہاڑ کے بت ہے سو لا الہ ہے لا الہ سو عوام الناس

کی موت ہے اور عوام الناس سو اس جہاڑ کے پہو سم بہا سن ہے اور
یہاں ہے لا الہ الا اللہ محمد الرسول اللہ کے یہہ چوبیس حرفاں
کے چوبیس درجی اس جہاڑ میں کہہ چکا ہوں سمجھ کو دیکہہ اور
اس جہاڑ میں ایک سو تین درجی صفاتی ہیں سو فانی ہیں
اور تین ذاتی ہیں سو باقی ہیں اگر کوی اس جہاڑ میں ذاتی
تین درجی ڈہونڈے تو بغیر مرشد کے نا پاسکے گیا واسطے
اس جہاڑ کو ایک ہزار ایک نام پایا ہے اور اس جہاڑ کو طرح
طرح کے پتے لگے ہیں اور قسم قسم کے ڈالیاں لگے ہیں اور ہر ہر
ڈالیوں نے رنگا رنگ کے پہولاں نکلتے ہیں اور ہر ہر پہولوں نے
رقم رقم کے پہلاں خاصے نکلتے ہیں اور ہر ہر پہل میں بہانت بہانت
کا لذت ہے اسی لئے اوس جہاڑ کو سمجہوں و سمجہو بے شبہ
وبی نخواں کہتے ہیں کوی جہڑ کو پیڑ سمجہا کوی پہول کو پہل سمجہا
کوی ڈالی کو بات سمجہا کوی کچہ سمجہا کوی کچہ سمجہا ارے خیالی

[illegible]

تفسیر حسینی سورہ مریم رضی اللہ عنہا

در جواہر صوفیان بادیہ از مواہب الہی کہ بر حضرت رکن الدین علاء الدولہ سمنانی قدس سرہ
فرود آمدہ مذکور است کہ حضرت رسالت پناہ صلی اللہ علیہ وسلم را سہ صورت است یکی بشری
کہ قولہ تعالی انما انا بشر مثلکم دوم ملکی چنانچہ فرمود انی لست کاحدکم ابیت عند ربی سیوم
صورت حقی کما قال لی مع اللہ وقت الالحافرہ و ازین روشن تر من رانی فقد رای الحق
و حضرت حق سبحانہ و تعالی با او در ہر صورتی سخن بعبارتی دیگر واقع است در صورت بشری
کلمات مرکبہ چون قل ہو اللہ احد و در صورت ملکی حروف مفردہ مانند کہیعص
و اخوات آن و در صورت حقی کلام مبہم فاوحی الی عبدہ ما اوحی و در تنگنای حرف
نگنجد بیان ذوق زان سوی حرف و نقطہ حکایاتی دیگر است پس حروف مقطعہ رمز است
میان حق سبحانہ و حبیب او صلی اللہ علیہ وسلم کہیعص از آن جملہ است و گفتہ اند این حروف
اسماء الٰہیہ اند و از مرتضی علی کرم اللہ وجہہ منقول است کہ در بعضی ادعیہ میخواندند یا
کہیعص یا حم عسق و گفتہ اند کاف مفتاح اسم کافی و کبیر و کریم است و ہا اشارت باسم
ہادی و چون معنای ہیچ یک از اسمای الہی حرف یا واقع شدہ گویند اشارت است با یکم
ید اللہ فوق ایدیہم و در لباب آوردہ کہ یا من یجیر و لا یجار علیہ و عین از اسم عزیز و علیم و عدل
و صاد از صادق و میشاید کہ نام سورہ باشد و ما بعدش خبر او یعنی این سورہ ذکر رحمت
ربک یاد کردنی خداوند تست بمہربانی

یہاں تو کچہ کا کچہ ہے لا الہ کا بولنا سو کچہ اور ہے الا اللہ کا
سر جاننا سو کچہ اور ہے محمد الرسول اللہ کا دیکھنا سو کچہ اور ہے

اربی خیالی تمت از تصنیف محمد حسین خیالی

بسم اللہ الرحمن الرحیم درج فاتحہ

الہی حضرت سید المرسلین شفیع الورا رحمۃ للعالمین محمد کہ او خاتم الانبیا پناہ امم مظہر الاولیا
امام زمان فخر روئے زمین امین خدا افضل الافضلین کہ از وی امام صدق و صفا ابا بکر صدیق اہل وفا
امام دیگر ہست حضرت عمر کہ فاروق عادل شہ راہبر امام سوم جامع شرع دین خلیفہ بحق است عثمان غنی
امام چہارم شہ اولیا علی ولی حیدر مرتضی دگر آل و اصحاب حضرت رسول نمایندۂ راہ اہل قبول
بخوانم برارواح شان فاتحہ بصدقی کہ اخلاص جان فاتحہ برای عند اللہ این ہدیہ نیاز حضرت محمد رسول اللہ
صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و نیاز حضرت پنجتن پاک شہیدان دشت کربلا و بہ ارواح جمیع مومنان خصوصاً
نواب غلام غوث خان بہادر و عنایت النسا بیگم محل عالیہ علیہم اجمعین الفاتحہ

